

**REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W GDAŃSKU**

PROTOKÓŁ

kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych Gminy Czcrsk, przeprowadzonej w Urzędzie Miejskim w Czcrsku w okresie od dnia 18 stycznia 2023 r. do dnia 19 czerwca 2023 r.

ZAKRES KONTROLI – SPIS TREŚCI:

I. USTALENIA OGÓLNO – ORGANIZACYJNE.....	3
1.1. Dane ogólne	3
1.2. Kierownictwo jednostki	8
1.3. Wewnętrzne regulacje organizacyjno-prawne	9
1.4. System kontroli zarządczej	11
1.5. Kontrole zewnętrzne	18
II. KSIĘGOWOŚĆ I SPRAWOZDAWCZOŚĆ	20
2.1. Gospodarka pieniężna i rozrachunki	20
2.2. Stan i kompletność urzędów księgowych budżetu i urzędu	29
2.3. Sprawozdawczość budżetowa, finansowa i inna	30
2.4. Inwentaryzacja należności	33
III. BUDŻET JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	36
A. DOCHODY BUDŻETOWE.....	36
3.1. Dochody z tytułu subwencji, udziałów gminy w dochodach budżetu państwa, z tytułu dotacji oraz dochody klasyfikowane jako otrzymane środki.....	37
3.2. Dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych	41
3.3. Dochody z majątku	80
3.4. Inne dochody.....	98
B. WYDATKI BUDŻETOWE.....	99
3.5. Wydatki bieżące	100
3.6. Wydatki majątkowe	130
3.7. Rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji.....	164
3.8. Dług publiczny, przychody i rozchody budżetu.....	185
3.9. Gospodarka odpadami komunalnymi.....	193
IV. GOSPODARKA MIENIEM.....	205
4.1. Gospodarka mieniem komunalnym	205
4.2. Inwentaryzacja roczna rzeczowych składników majątku.....	210
V. ROZLICZENIA JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO Z JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI	211
5.1. Rozliczenia z jednostkami budżetowymi.....	211
5.2. Rozliczenia z samorządowymi zakładami budżetowymi	215
5.3. Rozliczenia rachunków dochodów	215
5.4. Samorządowe osoby prawne.....	215

I. USTALENIA OGÓLNO – ORGANIZACYJNE

1.1. Dane ogólne

- 1) Tematyka kontroli: Kompleksowa kontrola gospodarki finansowej i zamówień publicznych.
- 2) Kontrolujący: Mieczysław Beńko – starszy inspektor kontroli finansowej;
Waldemar Staszewski – inspektor kontroli finansowej,

działający na podstawie upoważnień nr 3/23 i nr 4/23 z dnia 3.01.2023 r., wydanych przez Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.
- 3) Okres objęty kontrolą: Lata 2019-2022 i w miarę potrzeb inne okresy.
- 4) Termin przeprowadzenia kontroli: Kontrola przeprowadzona w okresie od dnia 18.01.2023 r. do dnia 19.06.2023 r.
- 5) Nazwa i adres jednostki kontrolowanej: Urząd Miejski w Czersku
ul. Kościuszki 27
89-650 Czersk
- 6) Użyte w niniejszym protokole skrótowe określenia oznaczają:
- gmina → Gminę Czersk;
  - burmistrz → Burmistrza Czerska;
  - urząd miejski → Urząd Miejski w Czersku.

1.1.1. Wykaz jednostek organizacyjnych

- 1) Według stanu na dzień 31.12.2022 roku na terenie gminy funkcjonowało 12 gminnych jednostek organizacyjnych działających w formie jednostek budżetowych. Jednostki te wymieniono w tabeli:

L.p.	Nazwa jednostki organizacyjnej gminy – jednostki budżetowej	Adres jednostki
1	2	3
1.	Zespół Szkół w Łęgu	89-652 Łąg, ul. Chojnicka 3;
2.	Zespół Szkół w Rytlu	89-642 Rytel, ul. Ks. A. Kowalkowskiego 6;
3.	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Janusza Korczaka w Czersku	89-650 Czersk, ul. Dworcowa 8;
4.	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II w Czersku	89-650 Czersk, ul. Kościuszki 6;

5.	Szkoła Podstawowa w Gotelpiu	89-651 Gotelp 12;
6.	Przedszkole Samorządowe nr 1 im. Kubusia Puchatka w Czersku	89-650 Czersk, ul. Dabrowskiego 4;
7.	Przedszkole Samorządowe nr 2 im. Jana Brzechwy w Czersku	89-650 Czersk, ul. Chojnicka 5;
8.	Centrum Usług Społecznych w Czersku	89-650 Czersk, ul. Przytorowa 22;
9.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Czersku	89-650 Czersk, ul. Pomorska 10;
10.	Zespół Obsługi Finansowej w Czersku	89-650 Czersk, ul. Dworcowa 31;
11.	Zespół Żłobka i Klubu Dziecięcego w Czersku	89-650 Czersk, Chojnicka 5A;
12.	Administracja Zasobów Komunalnych w Czersku	89-650 Czersk, ul. Dworcowa 31;

- a) Jednostkę organizacyjną pn. „Centrum Usług Społecznych w Czersku” utworzono w okresie objętym kontrolą, uchwałą Nr XIV/266/20 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 22 września 2020 r. w sprawie utworzenia i nadania statutu Centrum Usług Społecznych w Czersku (tekst jednolity: Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 30 maja 2022 r., poz. 2111).
- Zgodnie z § 1 ust. 1 uchwały jednostka miała powstać z dniem 1.01.2021 r. w wyniku przekształcenia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czersku. W ust. 2 tego paragrafu zawarto zapis mówiący, że również z dniem 1.01.2021 r. miało nastąpić połączenie Centrum Usług Społecznych w Czersku z jednostką budżetową pn. „Dzienny Dom Senior+ w Czersku”.
  - Według uregulowań *Statutu Centrum Usług Społecznych w Czersku*, stanowiącego załącznik do ww. uchwały, w strukturze organizacyjnej Centrum funkcjonują: Dzienny Dom Senior+ w Czersku; Ośrodek Profilaktyki Rodzinnej w Czersku oraz Centrum „Reaktywacja” z placówką wsparcia dziennego i punktem opieki dziennej dla osób niesamodzielnych.
- b) W okresie objętym kontrolą utworzono też jednostkę organizacyjną (jednostkę budżetową) pn. „Zespół Żłobka i Klubu Dziecięcego w Czersku”.
- Utworzenia tej jednostki, z dniem 1.07.2022 r., dokonano uchwałą Nr XLVI/532/22 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 31 maja 2022 r. w sprawie połączenia Gminnego Klubu Dziecięcego w Krzyżu i Żłobka Gminnego w Czersku w zespół oraz nadania zespołowi statutu.
- Ustalono, że przed połączeniem Gminny Klub Dziecięcy w Krzyżu był gminną jednostką organizacyjną (jednostką budżetową), utworzoną z dniem 1.05.2021 r. na podstawie uchwały Nr XXIX/346/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 23 lutego 2021 r. w sprawie utworzenia Gminnego Klubu Dziecięcego w Krzyżu oraz nadania statutu. Z kolei Żłobek Gminny w Czersku był jednostką organizacyjną gminy od dnia 1.04.2022 r., utworzoną uchwałą Nr XLII/480/22 z dnia 25 stycznia 2022 r. w sprawie utworzenia Żłobka Gminnego w Czersku oraz ustalenia statutu.
- 2) W kontrolowanym okresie na terenie gminy nie działał żaden samorządowy zakład budżetowy.
- 3) Na terenie gminy działa jedna samorządowa instytucja kultury, tj. Gminne Centrum Kultury w Czersku, mająca swoją siedzibę w Czersku, przy ul. Szkolnej 11. Jednostkę tę utworzono w 2019 roku w wyniku połączenia Ośrodków Kultury – w Czersku, Rytlu oraz w Łęgu. Połączenia dokonano na podstawie uchwały Nr VI/91/19 Rady Miejskiej

w Czersku z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie połączenia Ośrodka Kultury w Czersku, Ośrodka Kultury w Rytlu i Ośrodka Kultury w Łęgu w instytucję kultury o nazwie „Gminne Centrum Kultury w Czersku” (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2019 r., poz. 2091). Z załączonego do uchwały statutu ww. instytucji kultury wynika, że Gminne Centrum Kultury w Czersku prowadzi działalność w swojej siedzibie w Czersku oraz w filiach Centrum – w Domach Kultury w Rytlu i Łęgu, a także w Bibliotece Publicznej w Czersku i filiach Biblioteki w Rytlu i Łęgu.

- 4) Na terenie kontrolowanej jednostki samorządu terytorialnego działa jeden podmiot leczniczy utworzony przez gminę, tj. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Czersku, mający swoją siedzibę w Czersku, przy ul. Królowej Jadwigi 4.

Na podstawie statutu SP ZOZ, przyjętego uchwałą Nr XVI/153/16 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie nadania statutu Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w Czersku (tekst jednolity uchwały stanowi załącznik do Obwieszczenia Nr 7/22 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 26 kwietnia 2022 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie nadania statutu Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w Czersku – Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 31 maja 2022 r., poz. 2132) ustalono, że w skład ww. podmiotu leczniczego, zarejestrowanego w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000068047, wchodzi: Przychodnia w Czersku; Wiejski Ośrodek Zdrowia w Rytlu oraz Wiejski Ośrodek Zdrowia w Łęgu.

- 5) W kontrolowanym czterolecu na terenie gminy działała i działa nadal jednoosobowa spółka gminy (spółka komunalna) – Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Czersku, mająca siedzibę przy ul. Kilińskiego 15.

- 6) Gmina jest jednym ze współników w trzech innych spółkach prawa handlowego, tj.:

- w spółce Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa „KZN – Pomorze” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Malborku. Na koniec 2022 roku gmina posiadała w tej spółce 60.000 udziałów o łącznej wartości 3.000.000,00 zł. Wartość udziałów gminy stanowiła 3,5% kapitału zakładowego spółki;
- w spółce Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Nowym Dworze. Na koniec 2022 roku gmina posiadała w tej spółce 32.211 udziałów o łącznej wysokości 1.610.550,00 zł. Wartość udziałów gminy stanowiła 14,6% kapitału zakładowego spółki;
- w spółce Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych Stary Las Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Starym Lesie. Na koniec 2022 roku gmina posiadała w spółce 1 udział o wartości nominalnej 500,00 zł.

- 7) Kontrolowana gmina jest członkiem dwóch spółdzielni socjalnych, utworzonych na podstawie przepisów art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. „f” ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o

samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 40) i art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 802), tj. Spółdzielni Socjalnej „Czersk” w Czersku oraz Spółdzielni Socjalnej „Razem Można Więcej” w Czersku. Pierwszą z tych spółdzielni utworzono w 2016 r., drugą – w kontrolowanym czteroleceniu.

- Ustalono, że wolę utworzenia Spółdzielni Socjalnej „Razem Można Więcej” w Czersku Rada Miejska w Czersku wyraziła w uchwale Nr XL/455/21 z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie wyrażenia woli utworzenia Spółdzielni Socjalnej „Razem można więcej”. Z uchwały wynikało m.in., że członkami Spółdzielni będą dwie gminy, tj. Gmina Czersk i Gmina Chojnice oraz, że Gmina Czersk obejmie w Spółdzielni jeden udział członkowski o wartości 5.000,00 zł.
  - Na podstawie Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego ustalono, że przedmiotem przeważającej działalności wymienionej powyżej Spółdzielni jest pomoc społeczna bez zakwaterowania dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych, a przedmiotem pozostałej działalności przedsiębiorcy jest m.in. przygotowywanie posiłków, dostarczanie posiłków do odbiorców zewnętrznych, niespecjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych oraz pozostałe sprzątanie.
- 8) Ustalono, że wymieniona w tabeli jednostka organizacyjna pn. Zespół Obsługi Finansowej w Czersku wykonuje obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną dla 9 innych jednostek organizacyjnych (jednostek budżetowych), tj.:
- Zespołów Szkół: w Łęgu i Rytlu;
  - trzech Szkół Podstawowych: nr 1 w Czersku; nr 2 w Czersku oraz w Gotelpiu;
  - dwóch Przedszkoli Samorządowych: nr 1 i nr 2 w Czersku;
  - Środowiskowego Domu Samopomocy w Czersku;
  - Zespołu Żłobka i Klubu Dziecięcego w Czersku.

Powyższe wynika z uchwały Nr XXIV/217/16 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 września 2016 r. w sprawie zapewnienia wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej niektórych jednostek organizacyjnych gminy Czersk (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 25 października 2016 r., poz. 3501) z późniejszymi zmianami. Ostatniej zmiany uchwały, aktualizującej wykaz jednostek obsługiwanych po utworzeniu Zespołu Żłobka i Klubu Dziecięcego w Czersku, dokonano uchwałą Nr XLVI/535/22 organu stanowiącego gminy z dnia 31 maja 2022 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXIV/217/16 (...), ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dnia 15 czerwca 2022 r., pod poz. 2391.

Dwóch gminnych jednostek budżetowych, tj. Centrum Usług Społecznych w Czersku oraz Administracji Zasobów Komunalnych w Czersku, nie wymieniono w przywołanej

powyżej uchwale – jednostek tych nie obsługuje Zespół Obsługi Finansowej w Czersku (same prowadzą własną księgowość).

1.1.2. Uczestnictwo w związkach komunalnych

- 1) Na podstawie opublikowanego na internetowej stronie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji *Wykazu związków międzygminnych – stan na dzień 31 grudnia 2022 r.* ustalono, że według stanu na koniec 2022 roku gmina była uczestnikiem związku międzygminnego pn. „Związek Miast i Gmin Zlewni Wdy z siedzibą w Czarnej Wodzie”, skupiającego 10 gmin z terenów województw pomorskiego i kujawsko-pomorskiego (poz. 177 „Wykazu związków...”).

Z ww. *Wykazu* wynikało, że do zadań Związku, zarejestrowanego w dniu 8.07.1998 r., należą – cyt.: „ochrona i kształtowanie środowiska (wody, ziemi, powietrza i krajobrazu), budowa i modernizacja, oczyszczalni ścieków i urządzeń kanalizacyjnych, turystyka”. Według *Wykazu* statut Związku ogłoszono w Dzienniku Urzędowym Województwa Gdańskiego Nr 45 z dnia 23 lipca 1998 r., poz. 166.

Z informacji uzyskanych w Wydziale Finansowym wynikało, że w kontrolowanym okresie nie realizowano żadnych wydatków na rzecz ww. związku międzygminnego.

- 2) Ustalono, że w dniu 25.10.2022 r. Rada Miejska w Czersku podjęła uchwałę Nr L/568/22 w sprawie utworzenia związku międzygminnego pod nazwą Związek Gmin „W Sercu Borów Tucholskich”. Związek ten utworzono wraz z gminami: Czarna Woda, Osieczna oraz Śliwice.
- Statut ww. Związku przyjęto uchwałą Nr L/569/22 organu stanowiącego gminy z dnia 25 października 2022 r. w sprawie przyjęcia statutu związku międzygminnego pod nazwą Związek Gmin „W Sercu Borów Tucholskich”. Statut ten ogłoszono obwieszczeniem Wojewody Pomorskiego z dnia 14 lutego 2023 r. w sprawie ogłoszenia statutu związku międzygminnego pod nazwą Związek Gmin „W Sercu Borów Tucholskich” (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 15 lutego 2023 r., poz. 792).
  - Z § 6 ust. 1 Statutu Związku wynikało, że do zadań związku należy reprezentowanie wspólnych interesów członków związku we współpracy z instytucjami oraz realizacja projektów wspieranych przez Państwo Polskie, Unię Europejską i inne instytucje, służących rozwojowi społeczności lokalnej, w szczególności w zakresie:
    - ochrony środowiska, w tym gospodarki wodno-ściekowej, w szczególności w oparciu o oczyszczalnię ścieków w Czersku;
    - rozwoju infrastruktury turystycznej, tworzenia wspólnych produktów turystycznych i budowy wspólnej marki promującej region;
    - tworzenia sieci szlaków rowerowych pod nazwą „Rowerem przez Bory Tucholskie” oraz zarządzania tą siecią;
    - budowy ścieżek rowerowych;

- budowy lub modernizacji infrastruktury drogowej, ze szczególnym uwzględnieniem elementów poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- poprawy efektywności energetycznej budynków publicznych oraz wymiany źródeł ciepła;
- budowy lub modernizacji sieci ciepłowniczej oraz kotłowni realizujących zbiorowe zaopatrzenie w ciepło.

1.1.3. Wykaz jednostek pomocniczych

- 1) Na terenie kontrolowanej gminy utworzono 22 jednostki pomocnicze – 18 sołectw na terenach wiejskich gminy oraz 4 osiedla w mieście Czersk. Są to następujące jednostki:
  - Sołectwa: Będźmierowice, Gotelp, Gutowiec, Klaskawa, Krzyż, Kurcze, Lipki, Łąg, Łąg-Kolonia, Łubna, Malachin, Mokre, Mosna, Odry, Tytel, Wieck, Zapędowo oraz Złotowo;
  - Osiedla: nr 1 „Centrum”, nr 2 „Chojnickie”, nr 3 „Starogardzkie” oraz nr 4 „Tucholskie”.
- 2) Ustrój jednostek pomocniczych określają ich statuty, przyjęte uchwałą Nr XIII/152/19 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 października 2019 r. w sprawie nadania statutów jednostkom pomocniczym Gminy Czersk (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 26 listopada 2019 r., poz. 5244).

1.2. Kierownictwo jednostki

- 1) Burmistrzem Czerska od dnia 19 listopada 2018 r. (data złożenia ślubowania przed Radą Miejską w Czersku) jest pan Przemysław Biesek-Talewski, na kadencję 2018-2023 wybrany w wyborach powszechnych w dniu 21.10.2018 r.
- 2) Zastępcą burmistrza od dnia 19 listopada 2018 r. jest pani Bogumiła Ropińska, powołana na to stanowisko zarządzeniem Nr 1/18 Burmistrza Czerska z dnia 19 listopada 2018 r. w sprawie powołania Zastępcy Burmistrza Czerska.
- 3) Sekretarzem gminy od dnia 2 stycznia 2019 r. jest pan Grzegorz Zabrocki, zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.
- 4) Skarbnikiem gminy od dnia 3 października 2020 r. jest pani Wiesława Modrzejewska, powołana na to stanowisko uchwałą Nr XXIV/288/20 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 22 września 2020 r. w sprawie powołania Skarbnika Gminy.

W okresie wcześniejszym, tj. o dnia 19 czerwca 1996 r. do dnia 2 października 2020 r. skarbnikiem gminy była pani Jolanta Skuczyńska, powołana na to stanowisko uchwałą Nr XXVI/175/96 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 19 czerwca 1996 r. w sprawie powołania skarbnika gminy, odwołana z tego stanowiska uchwałą Nr XXIV/287/20 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 22 września 2020 r. w sprawie odwołania Skarbnika Gminy.

- 5) Ustalono, że burmistrz powierzył pani Wiesławie Modrzejewskiej – skarbnikowi gminy, obowiązki i odpowiedzialność, o jakich mowa w art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 1634), w zakresie:
- prowadzenia rachunkowości budżetu gminy;
  - wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi;
  - dokonywania wstępnej kontroli: zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych.

Powierzenie obowiązków i odpowiedzialności, z dniem 3.10.2020 r., nastąpiło pismem WO.077.9.2020 kierownika jednostki z dnia 2.10.2020 r.

- Obowiązki i odpowiedzialność, o jakich mowa powyżej, powierzone zostały również pani Ewie Kitowskiej – zastępcy skarbnika gminy (pismo WO.077.10.2020 kierownika jednostki z dnia 5.10.2020 r.).
- Obowiązki i odpowiedzialność w zakresie prowadzenia rachunkowości urzędu miejskiego, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi oraz dokonywania wstępnej kontroli: zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych kierownik jednostki powierzył pani Magdalenie Tyburskiej – głównej księgowej urzędu miejskiego (pismo WO.2122.18.2020 z dnia 5.10.2020 r.).

1.3. Wewnętrzne regulacje organizacyjno-prawne

1.3.1. Statut jednostki samorządu terytorialnego

- 1) Ustrój kontrolowanej jednostki samorządu terytorialnego określa *Statut Gminy Czersk*, przyjęty uchwałą Nr XIII/151/19 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 października 2019 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Czersk, zmieniony uchwałą Nr XV/200/19 organu stanowiącego gminy z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XII/151/19 w sprawie uchwalenia Statutu (...).

Tekst jednolity uchwały ze *Statutem*, przyjęty obwieszczeniem Nr 1/20 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 25 lutego 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Czersk, ogłoszono w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dnia 31 marca 2020 r., pod poz. 1688.

- 2) Od ogłoszenia tekstu jednolitego do końca okresu objętego kontrolą *Statut* nie był zmieniany.

1.3.2. Regulamin organizacyjny urzędu

- 1) W kontrolowanym okresie organizację i zasady działania urzędu miejskiego określał *Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego w Czersku* wprowadzony do stosowania

zarządzeniem Nr 65/19 Burmistrza Czerska z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Czersku, zmieniony zarządzeniem Nr 326/19 z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie nadania Regulaminu (...).

- 2) Aktualnie, tj. od dnia 30.01.2023 r., w kontrolowanej jednostce obowiązuje *Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego w Czersku* wprowadzony do stosowania zarządzeniem Nr 1082/23 Burmistrza Czerska z dnia 30 stycznia 2023 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Czersku.
- 3) Z poprzedniego oraz aktualnego *Regulaminu* wynikało m.in., że pion finansowy urzędu miejskiego tworzy Wydział Finansowy, kierowany przez skarbnika gminy. W strukturze organizacyjnej urzędu miejskiego przewidziano stanowisko ds. audytu wewnętrznego.

1.3.3. Dokumentacja opisująca przyjęte zasady (politykę) rachunkowości

- 1) W ostatnim roku kontrolowanego okresu w jednostce obowiązywały zasady (polityka) rachunkowości określone zarządzeniem Nr 733/21 Burmistrza Czerska z dnia 9 sierpnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia zasad rachunkowości dla budżetu gminy Czersk oraz Urzędu Miejskiego w Czersku.
- 2) Przedłożone do kontroli uregulowania wewnętrzne wydane m.in. na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 120) oraz ustawy o finansach publicznych, obejmowały też zarządzenia Burmistrza Czerska:
  - Nr 412/20 z dnia 25 maja 2020 r. w sprawie ewidencji i amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych Urzędu Miejskiego w Czersku;
  - Nr 540/20 z dnia 7 grudnia 2020 r. w sprawie zasad ponoszenia i dokumentowania wydatków w ramach funduszu sołeckiego i funduszu osiedlowego ;
  - Nr 499/20 z dnia 5 października 2020 r. w sprawie określenia formy przekazywania sprawozdań przez dyrektorów jednostek organizacyjnych do Burmistrza;
  - Nr 587/17 z dnia 27 stycznia 2017 r. w sprawie centralizacji rozliczeń podatku od towarów i usług (VAT) w Gminie Czersk, zmienione zarządzeniami: Nr 754/17 z dnia 14 września 2017 r.; Nr 859/18 z dnia 7 lutego 2018 r.; Nr 76/19 z dnia 11 lutego 2019 r.; Nr 368/20 z dnia 28 lutego 2020 r.; Nr 586/21 z dnia 25 stycznia 2021 r. oraz Nr 840/22 z dnia 24 stycznia 2022 r.
- 3) Obowiązujące w kontrolowanym okresie szczegółowe uregulowania wewnętrzne będą przywoływane, w miarę potrzeb, przy omawianiu poszczególnych zagadnień wchodzących w zakres kontroli.

1.3.4. Umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym

W kontrolowanym okresie gmina nie zawierała i nie realizowała umów o partnerstwie publiczno-prywatnym. Powyższe wynikało z ustnej informacji udzielonej przez panią Wiesławę Modrzejewską – skarbnik gminy.

1.3.5. Terminowość złożenia oświadczeń o stanie majątkowym.

- 1) Terminowość składania oświadczeń o stanie majątkowym, o jakich mowa w art. 24h ustawy o samorządzie gminnym sprawdzono w oparciu o oświadczenia:
  - składane w 2022 roku – według stanu na dzień 31.12.2021 r. oraz na dzień powołania lub zatrudnienia, odwołania z zajmowanego stanowiska lub rozwiązania umowy o pracę, itp.;
  - składane w 2023 roku według stanu na dzień 31.12.2022 r.

Kontrolą objęto oświadczenia o stanie majątkowym składane przez: burmistrza, zastępcę burmistrza, sekretarza gminy, skarbnika gminy oraz osoby wydające decyzje administracyjne w imieniu burmistrza.

- 2) Ustalono, że wszystkie osoby zobowiązane do składania w 2022 roku oświadczeń o stanie majątkowym, stanowiące próbę kontrolną (łącznie 8 osób), złożyły terminowo takie oświadczenia. Były to oświadczenia składane według stanu na dzień 31.12.2021 r. Terminowe złożenie oświadczeń stwierdzono na podstawie dat wpływów oznaczonych na tych dokumentach.
- 3) O terminowym złożeniu oświadczeń przez wszystkie osoby zobowiązane do ich złożenia Rada Miejska w Czersku została poinformowana na sesji w dniu 25.10.2022 r., tj. z zachowaniem terminu określonego w art. 24h ust. 12 ustawy o samorządzie gminnym. Informacja o terminowym złożeniu oświadczenia majątkowego przez burmistrza wynikała z pisma IN-II.414.1.14.2022.SW Wojewody Pomorskiego z dnia 20.09.2022 r., informacja o terminowym złożeniu oświadczeń przez pozostałe osoby wynikała z pisma WO.2124.5.2022 burmistrza z dnia 6.10.2022 r.
- 4) Ustalono, że wszyscy pracownicy urzędu miejskiego zobowiązani do złożenia oświadczeń o stanie majątkowym według stanu na dzień 31.12.2022 r. złożyli takie oświadczenia w ustawowym terminie.

1.4. System kontroli zarządczej

1.4.1. Wykonywanie kontroli wewnętrznej przez Radę (komisję rewizyjną)

- 1) Z załącznika nr 1 („Plan pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Czersku na rok 2022”) do uchwały Nr XLI/465/21 Rady Miejskiej w Czersku w sprawie przyjęcia planu

pracy komisji stałych Rady Miejskiej w Czersku na 2022 rok wynikało, że w roku tym ww. Komisja miała przeprowadzić 3 kontrole, tj.:

- kontrolę kompleksową w zakresie spraw formalno-prawnych, merytorycznych i finansowych Gminnego Centrum Kultury w Czersku;
- kontrolę w zakresie wykonania wydatków funduszu soleckiego w 2021 roku: Osiedle nr 2 „Chojnickie”, Osiedle nr 23 „Starogardzkie”, Osiedle nr 4 „Tucholskie”, Sołectwo Będźmierowice, Sołectwo Odry, Sołectwo Wojtał;
- kontrolę kompleksową w zakresie spraw formalno-prawnych, merytorycznych i finansowych Przedszkola Samorządowego nr 1 im. Kubusia Puchatka w Czersku.

- 2) Na podstawie przedłożonych do kontroli dokumentów, obejmujących m.in. „Protokoły z kontroli Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Czersku” ustalono, że wszystkie zaplanowane kontrole zostały zrealizowane. W protokołach zawarto zapisy o niestwierdzeniu nieprawidłowości.

1.4.2. Kontrola środków finansowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

- 1) W myśl przepisów art. 83 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 593) na organach samorządu terytorialnego spoczywa obowiązek powiadamiania Generalnego Inspektora Informacji Finansowej („GIIF”) o podejrzeniach popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, jak też opracowania instrukcji postępowania na wypadek sytuacji podejrzenia popełnienia takiego przestępstwa. Ustalono, że kontrolowanym czterolecium tematykę przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu regulowała *Instrukcja postępowania w zakresie zapobiegania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w Urzędzie Miejskim w Czersku*, wprowadzona do stosowania zarządzeniem Nr 34/11 Burmistrza Czerska z dnia 8 lutego 2011 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji postępowania w zakresie zapobiegania przestępstwom, o których mowa art. 165a i 299 Kodeksu karnego. Uregulowania te oparte są na przepisach ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 1049.), tj. ustawy, która utraciła moc obowiązującą z dniem 13.07.2018 r.
- 2) Zgodnie z zapisem zawartym w § 6 *Instrukcji* w kontrolowanej jednostce za realizację zadań wynikających z art. 15 i art. 15a ustawy odpowiada sekretarz gminy.
- 3) W trakcie kontroli ustalono, że w kontrolowanym czterolecium nie było przypadków powiadamiania GIIF o stwierdzonych próbach „prania pieniędzy” – prowadzony w jednostce „Rejestr powiadomień GIIF” nie zawierał żadnych wpisów.

- 4) Podczas kontroli nie powzięto podejrzeń o próbach wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

1.4.3. Funkcjonowanie systemu kontroli zarządczej

- 1) W 2022 roku tematykę funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w gminie i w urzędzie miejskim regulowało zarządzenie Nr 503/16 Burmistrza Czerska z dnia 13 października 2016 r. w sprawie funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w Gminie Czersk, zmienione zarządzeniem Nr 836/18 Burmistrza Czerska z dnia 5 stycznia 2018 r. w sprawie zmiany zarządzenia Nr 503/2016 (...).
- 2) Przywołanym zarządzeniem wprowadzono m.in. obowiązki: dokonywania samooceny kontroli zarządczej przez wszystkich pracowników jednostki i jednostek organizacyjnych gminy; opracowywania przez burmistrza lub wskazaną osobę zbiorczego raportu samooceny; poinformowania przez koordynatora kontroli zarządczej kierowników komórek organizacyjnych w urzędzie miejskim oraz wszystkich innych pracowników urzędu zobowiązanych do złożenia „Oświadczenia o stanie kontroli zarządczej” o wynikach przeprowadzonej samoceny; składania przez zastępców burmistrza, skarbnika, sekretarza, kierowników komórek organizacyjnych, doradców, pracowników zatrudnionych na samodzielnych stanowiskach oraz kierowników jednostek organizacyjnych gminy „Oświadczeń o stanie kontroli zarządczej” za rok poprzedni na ręce koordynatora kontroli zarządczej (do końca kwietnia każdego roku); przygotowywania przez koordynatora kontroli zarządczej projektu oświadczenia o stanie kontroli zarządczej w gminie za rok poprzedni i przedkładania go burmistrzowi (do końca maja każdego roku); wydania przez burmistrza oświadczenia o stanie kontroli zarządczej w gminie za rok poprzedni (do końca czerwca każdego roku) oraz opublikowania tego oświadczenia w Biuletynie Informacji Publicznej.
- 3) Ustalono, że na podstawie ww. zarządzenia Burmistrz Czerska wydał zarządzenie Nr 546/16 z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie powołania koordynatora kontroli zarządczej w Gminie Czersk (na ww. koordynatora powołano sekretarza gminy) oraz zarządzenie Nr 839/18 z dnia 12 stycznia 2018 r. w sprawie regulaminu kontroli zarządczej instytucjonalnej w Gminie Czersk.
- 4) W trakcie kontroli sprawdzono składanie przez zastępcę burmistrza, skarbnika, sekretarza, kierowników komórek organizacyjnych, doradców, pracowników zatrudnionych na samodzielnych stanowiskach oraz kierowników jednostek organizacyjnych gminy „Oświadczeń o stanie kontroli zarządczej” za rok 2022 na ręce koordynatora kontroli zarządczej. Biorąc pod uwagę uregulowania przywołanego na wstępie zarządzenia oświadczenia takie powinny wpłynąć do końca kwietnia 2023 r.

Ustalono, że wymagane oświadczenia, w liczbie 23, wpłynęły do dnia 7.04.2023 r. Według oświadczeń złożonych przez panią Dominikę Oksentowicz – dyrektor Szkoły

Podstawowej Nr 1 w Czersku oraz pana Krzysztofa Górskiego – Inspektora Ochrony Danych, w ww. jednostce organizacyjnej gminy oraz na stanowisku IOD adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza funkcjonowała w stopniu ograniczonym. Pozostałe oświadczenia wskazywały na funkcjonowanie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w stopniu wystarczającym.

1.4.4. Audyt wewnętrzny

- 1) Ujęte w uchwale budżetowej na 2022 rok dochody i przychody, a także wydatki i rozchody były wyższe od kwoty określonej w art. 274 ust. 3 ustawy o finansach publicznych (40.000 tys. złotych), w związku z powyższym na gminie spoczywał obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego.

W trakcie kontroli ustalono, że w 2022 roku gmina realizowała obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego – na podstawie umowy nr WO.1721.1.2022 008/2022/T&A z dnia 3.01.2022 r., zawartej z HLB M2 Spółka z o. o. Tax & Audit Spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie, audyt wykonał działający w imieniu tej spółki pan Marek Dobek – audytor.

Kserokopię przywołanej umowy załączono do akt roboczych kontroli. Zestawienie akt roboczych kontroli stanowi załącznik do niniejszego protokołu.

„Zestawienie akt roboczych kontroli”

- załącznik nr 1 do protokołu]

[Kserokopia umowy nr WO.1721.1.2022 008/2022/T&A z dnia 3.01.2022 r., zawartej z HLB M2 Spółka z o. o. Tax & Audit Spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie - poz. 1 akt kontroli]

- 2) Ustalono, że ujęta w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego na 2022 rok kwota dochodów i przychodów oraz kwota wydatków i rozchodów była wyższa od 100.000 tys. zł. Ta wielkość (przesłanka) uniemożliwiła przeprowadzenie audytu wewnętrznego w gminie przez audytora usługodawcę – w myśl przepisów art. 278 ust. 3 ustawy o finansach publicznych w jednostkach samorządu terytorialnego audyt wewnętrzny może być prowadzony przez usługodawcę, jeżeli ujęta w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego kwota dochodów i przychodów oraz kwota wydatków i rozchodów jest niższa niż 100.000 tys. zł.

O złożenie pisemnego wyjaśnienia w powyższej sprawie poproszono pana Przemysława Biesek-Talewskiego – Burmistrza Czerska.

W złożonym wyjaśnieniu burmistrz podał, że – cyt.: *Stanowisko audytora wewnętrznego zostało wprowadzone do struktury organizacyjnej Urzędu Miejskiego w Czersku na mocy zarządzenia nr 844/18 Burmistrza Czerska z dnia 22.01.2018 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Czersku. Zgodnie z treścią zarządzenia nr 845/18 Burmistrza Czerska z dnia 22.01.2018 r. w sprawie podziału Urzędu Miejskiego na stanowiska pracy funkcjonowało ono w wymiarze 0,25 etatu. Następnie, zgodnie z treścią*

zarządzenia nr 1014/18 Burmistrza Czerska z dnia 10.10.2018 r. wymiar ten zwiększono do 0,5 etatu. Stan taki obowiązuje do dnia dzisiejszego.

Odpowiadając na pytanie o przyczyny wykonania w 2022 r. audytu wewnętrznego przez audytora usługodawcę informuję, że powodem takiego stanu rzeczy jest problem z obsadzeniem stanowiska. W ostatnich latach wielokrotnie ogłaszano nabór, którego celem było zatrudnienie audytora wewnętrznego w Urzędzie Miejskim w Czersku. W kolejnych konkursach jednak albo oferty nie wpływały albo osoby, które oferty złożyły, nie spełniały wymagań kwalifikacyjnych. W związku z zaistniałą sytuacją, aby nie doszło do zaniechania prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostce sektora finansów publicznych do tego zobowiązanej, w dniu 03.01.2022 r. została podpisana umowa z firmą HLB M2 Sp. z o.o. Tax & Audit Sp. k. na okres do dnia zatrudnienia audytora wewnętrznego. Zgodnie bowiem z treścią ww. umowy, w przypadku zatrudnienia pracownika do pełnienia funkcji audytora wewnętrznego, umowa zostałaby rozwiązana na koniec miesiąca, w którym doszło do zatrudnienia. W listopadzie 2022 r. po raz kolejny ogłoszono nabór, w którym wpłynęła jedna oferta, jednak nie spełniała ona wymagań formalnych.

Nadmieniam, że ostatni nabór na stanowisko audytora, ogłoszony w marcu br., również nie przyniósł oczekiwanych rezultatów, gdyż nie wpłynęła żadna oferta.

Cytowane wyjaśnienie wraz z wnioskiem o jego złożenie załączono do akt roboczych kontroli.

[Wyjaśnienie pana Przemysława Biesek-Talewskiego – burmistrza oraz skierowany do burmistrza wniosek o złożenie wyjaśnienia – poz. 2 akt kontroli]

- 3) Opracowany w dniu 15.12.2021 r. przez ww. audytora (na podstawie poprzedniej umowy z HLB M2 Spółka z o. o. Tax & Audit Spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie) i zaakceptowany przez kierownika jednostki „Plan audytu wewnętrznego dla Gminy Czersk na rok 2022” zakładał realizację dwóch zadań audytowych:
  - 1/ Zgodność zasad (polityki) rachunkowości oraz sprawozdawczości z obowiązującymi przepisami prawa w Urzędzie Miejskim i Zespole Obsługi Finansowej w Czersku;
  - 2/ Ocena utrzymania infrastruktury informatycznej oraz zagrożenia w zakresie technologii informatycznej i ochrony danych osobowych w jednostkach organizacyjnych gminy.
- 4) Ustalono, że zadania audytowe ujęte w planie audytu zostały zrealizowane. Powyższe wynikało ze sporządzonych przez audytora wewnętrznego sprawozdań, tj.: „Sprawozdania z przeprowadzonego zadania audytowego Nr 1/2022 w Urzędzie Miejskim w Czersku”; „Sprawozdania z przeprowadzonego zadania audytowego Nr 2/2022 w Urzędzie Miejskim w Czersku” oraz „Sprawozdania z wykonania planu audytu wewnętrznego Urzędu

Miejskiego w Czersku za rok 2022”. Wszystkie te sprawozdania wpłynęły do kontrolowanej jednostki w dniu 20.12.2022 r.

- a) W sprawozdaniu dotyczącym zadania audytowego *Zgodność zasad (polityki) rachunkowości oraz sprawozdawczości z obowiązującymi przepisami prawa w Urzędzie Miejskim i Zespole Obsługi Finansowej w Czersku* audytor sformułował 8 wniosków/rekomendacji, z których 4 dotyczyły urzędu miejskiego, a kolejne 4 (takie same, jak w przypadku urzędu miejskiego) odnosiły się do Zespołu Obsługi Finansowej w Czersku. Wnioski dotyczyły:
- doprecyzowania w dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości zasad dokonywania odpisów aktualizujących należności, w szczególności dotyczących należności powyżej 200.000,00 zł;
  - uwzględnienia w opisie kont wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości kont rachunkowych i w procesach przetwarzania danych;
  - niewskazania w dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości opisu systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu kont przy użyciu komputera – opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenia wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji;
  - braku zapisów dotyczących systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów.
- b) Według sprawozdania z realizacji zadania audytowego *Ocena utrzymania infrastruktury informatycznej oraz zagrożenia w zakresie technologii informatycznej i ochrony danych osobowych w jednostkach organizacyjnych gminy*, audyt przeprowadzono w Szkole Podstawowej nr 2 w Czersku, Zespole Szkół w Łęgu oraz w Środowiskowym Domu Samopomocy w Czersku.
- W sprawozdaniu sprecyzowano 7 rekomendacji w zakresie zabezpieczenia systemów komputerowych.
- 5) Ustalono, że w dniu 2.02.2023 r. pan Przemysław Biesek-Talewski – Burmistrz Czerska wystosował do skarbnika gminy oraz kierowników wymienionych powyżej jednostek audytowanych pisma wzywające do przekazania, w terminie 14 dni od otrzymania załączonego sprawozdania z przeprowadzonego zadania audytowego, pisemnej informacji o ustalonym sposobie i terminach realizacji zaleceń wynikających z przeprowadzonego audytu, jak też wskazania osób odpowiedzialnych za realizację zaleceń. Poza tym

zobowiązano adresatów pism do przekazania, w terminie do dnia 30.06.2023 r., pisemnej informacji o sposobie wykonania i wdrożenia rekomendacji lub zaleceń zawartych w sprawozdaniach z audytu albo o przyczynach ich niewykonania.

Odpowiedzi na pisma burmistrza wpłynęły do kontrolowanej jednostki w okresie od dnia 9.02.2023 r. do dnia 22.02.2023 r. Zwrócono uwagę, że w pismach Szkoły Podstawowej nr 2 w Czersku, Środowiskowego Domu Samopomocy w Czersku oraz skarbnika gminy nie wskazano osób odpowiedzialnych za wykonanie zaleceń.

1.4.5. Upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych

- 1) W obowiązującym w jednostce *Regulaminie organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Czersku* zawarto następujące uregulowania z zakresu udzielania przez burmistrza upoważnień do wydawania, w jego imieniu, decyzji administracyjnych:
  - „do zadań Burmistrza należy w szczególności: (...) udzielanie upoważnień Zastępcy Burmistrza, pracownikom Urzędu lub kierownikom jednostek organizacyjnych Gminy do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej” – § 15 ust. 1 pkt. 5 *Regulaminu*;
  - „Burmistrz może upoważnić do podpisywania dokumentów, pism i decyzji administracyjnych w swoim imieniu pracowników Urzędu oraz kierowników jednostek organizacyjnych Gminy w granicach obowiązującego prawa” – § 49 ust. 1 *Regulaminu*.

- 2) W trakcie kontroli poproszono pana Grzegorza Zabrockiego – sekretarza gminy o przedłożenie wydanych przez burmistrza i obowiązujących w 2022 roku upoważnień do wydawania decyzji administracyjnych, w imieniu burmistrza, jako organu administracji publicznej oraz organu podatkowego. Poproszono również o przedłożenie do kontroli rejestru wydanych upoważnień.
  - Z przedłożonych do kontroli dokumentów wynikało, że w ostatnim roku kontrolowanego czterolecia upoważnieniami, o jakich mowa powyżej, legitymowali się pracownicy jednostki wymienieni w tabeli:

Imię i nazwisko upoważnionego pracownika – stanowisko		
Określenie rodzaju wydawanych decyzji administracyjnych	Oznaczenie upoważnienia – data wydania	Przywołana podstawa prawna
1	2	3
Ropińska Bogumila – zastępca burmistrza		
Decyzje w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej objętych zakresem czynności oraz we wszystkich indywidualnych sprawach prowadzonych w imieniu burmistrza przez dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czersku lub pracownika tego Ośrodka	WO.077.21.2018 – 20.11.2018 r.	Art. 33 ust. 4 i art. 39 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym
Wiesława Modrzejewska – skarbnik gminy		
Decyzje administracyjne podatkowe	WO.0113-2/09 – 1.04.2009 r.	Art. 143 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa

	Upoważnienie wydane w czasie, gdy ww. zajmowała stanowisko naczelnika Wydziału Finansowego	
Decyzje, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 2188); Decyzje, o których mowa w § 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 września 2007 r. w sprawie zapłaty opłaty skarbowej (Dz. U. Nr 187, poz. 1330); Decyzje w sprawie nadpłat w podatkach i opłatach lokalnych, o których mowa w ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1170)	WO.077.2.2021 – 16.09.2021 r.	Art. 2658a ustawy Kodeks postępowania administracyjnego
Grzegorz Zabrocki – sekretarz gminy		
Decyzje w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej	WO.077.1.2019 – 2.01.2019 r.	Art. 33 ust. 4 i art. 39 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym
Przemysław Bloch - naczelnik Wydziału Inwestycji i Infrastruktury		
Decyzje na prowadzenie robót w pasie drogowym, na umieszczanie urządzeń w pasie drogowym oraz decyzje lokalizacyjne urządzeń w pasie drogowym	WO.077.1.2020 – 2.01.2020 r.	Art. 39 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 2658a ustawy Kodeks postępowania administracyjnego
Wojciech Laska – naczelnik Wydziału Bezpieczeństwa i Środowiska		
Decyzje związane z realizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1454)	WO.077.8.2019 – 19.09.2019 r.	Art. 2658a ustawy Kodeks postępowania administracyjnego
Decyzje wydawane na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1614)	WO.077.8.2019 – 21.10.2019 r.	
Małgorzata Janikowska – naczelnik Wydziału Rolnictwa i Środowiska		
Decyzje: o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia; zezwalające na wycinkę drzew i krzewów; naliczające opłatą adiacencką i planistyczną	WO.0052.15.2014 – 1.10.2014 r.	Art. 39 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym
Decyzje zatwierdzające podział nieruchomości	WO.077.4.2015 – 4.05.2015 r.	
Bogdan Danecki – inspektor		
Decyzje podatkowe	WO.0113-1/08 – 1.02.2008 r.	Art. 143 § 1 Ordynacji podatkowej

- 3) Ustalono, że udzielonych upoważnień do wydawania decyzji administracyjnych, których jeden egzemplarz włączano do akt osobowych upoważnianych pracowników, nie ewidencjonowano w rejestrze upoważnień. Kontrolowana jednostka nie posiadała wewnętrznych uregulowań dotyczących rejestrowania upoważnień.

1.5. Kontrole zewnętrzne

- 1) Poprzednią kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w gminie Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku przeprowadziła w okresie od dnia 17 czerwca 2019 r. do dnia 10 października 2019 r.
- 2) Wystąpienie pokontrolne Izby (pismo WK/0804/16/19/K/1/2019 z dnia 9.12.2019 r.) do kontrolowanej jednostki wpłynęło w dniu 13.12.2019 r.
W wystąpieniu poproszono kierownika jednostki o usunięcie stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości, dotyczących m.in.:

- niewłaściwego określania opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych dla powierzchni mniejszych niż 1 m²;
- niesporządzenia i niepodania do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w zakresie dotyczącym trzech sprzedaży lokali mieszkalnych (na 3 zrealizowane sprzedaży) na rzecz dotychczasowych najemców;
- określenia Miejsko-Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Czersku opłaty za trwały zarząd nieruchomości bez wcześniejszego oszacowania wartości nieruchomości przez uprawnionego rzeczoznawcę majątkowego, jak też określenia w decyzji administracyjnej nieprawidłowego terminu wniesienia opłaty za trwały zarząd za 2018 rok;
- niezabezpieczenia hipoteką przymusową wierzytelności w wysokości 60.330,00 zł, powstałej z tytułu rozłożenia na raty opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości;
- nieterminowego rozliczenia inwentaryzacji obcych składników majątkowych zaewidencjonowanych w urządzeniach jednostki.

- 3) O sposobie realizacji wniosków pokontrolnych kierownik kontrolowanej jednostki poinformował Regionalną Izbę Obrachunkową w Gdańsku pismem WO.1710.2.2019 z dnia 9.01.2020 r.

Na wykonanie wniosków zostanie zwrócona szczególna uwaga w trakcie niniejszej kontroli.

- 4) Zgodnie z art. 8 ust. 3 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 4 lit. a. tiret drugie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 902) organy władzy publicznej są obowiązane udostępniać w Biuletynie Informacji Publicznej dane publiczne, w tym dokumentację przebiegu i efektów kontroli oraz wystąpienia, stanowiska, wnioski i opinie podmiotów ją przeprowadzających.

Ustalono, że protokół kompleksowej kontroli gminy, zakończonej w dniu 10.10.2019 r., udostępniono w Biuletynie Informacji Publicznej gminy w dniu 4.11.2019 r. Otrzymanego w dniu 13.12.2019 roku wystąpienia pokontrolnego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku w ww. Biuletynie nie opublikowano.

- 5) Na podstawie zapisów w „Księżce kontroli” ustalono, że w okresie pomiędzy poprzednią i obecną kompleksową kontrolą gminy w jednostce przeprowadzono 5 kontroli zewnętrznych z zakresu gospodarki finansowej lub związanych z realizacją zadań finansowanych środkami publicznymi.

Podstawowe dane o kontrolach, ustalone na podstawie ewidencji kontroli oraz na podstawie informacji o kontrolach zewnętrznych zamieszczonych w Biuletynie Informacji Publicznej gminy, przedstawiono w tabeli:

Rok	Instytucja kontrolna	Kontrola w okresie	Tematyka kontroli
1	2	3	4
2019	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w Gdańsku	25.07.2019 r.	Kontrola inwestycji w ramach PO RYBY 07-13 00880-6173-SWII02376/13/14
2020	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w Gdańsku	26.02.2020 r.	Kontrola inwestycji w ramach PROW 2007-2013 – kanalizacja w m. Kęsza sołectwo Lipki.
	Izba Administracji Skarbowej w Gdańsku	10.09.2020 r. – – 24.09.2020 r.	Audyt gospodarowania środkami pochodzącymi z UE w ramach Funduszu Solidarności na sfinansowanie działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie w następstwie burz w Polsce w sierpniu 2017 r.
2021	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w Gdańsku	3.03.2021 r.	Budowa systemów oświetlenia boisk w Łęgu i Gotelciu
	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku	4.10.2021 r.	Bezpieczeństwo gminnych obiektów użyteczności publicznej
2022	Nie przeprowadzono kontroli z zakresu gospodarki finansowej		
2023	Do rozpoczęcia niniejszej kontroli nie przeprowadzono kontroli z zakresu gospodarki finansowej		

II. KSIĘGOWOŚĆ I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

2.1. Gospodarka pieniężna i rozrachunki

Kontrolę w zakresie gospodarki pieniężnej i rozrachunków przeprowadzono w oparciu o rok 2022.

2.1.1. Obsługa bankowa

- 1) Ustalono, że w 2022 roku bankową obsługę budżetu kontrolowanej gminy wykonywał Bank Spółdzielczy w Skórczu, wybrany w postępowaniu o zamówienie publiczne w dniu 8.02.2012 r.
- 2) Obsługę bankową kontrolowanej jednostki prowadzono na podstawie „umowy o obsługę bankową” zawartej w dniu 24.02.2012 r.

Z umowy zawartej po wyborze oferty banku wynikało m.in., że bank zobowiązał się do obsługi 14 jednostek, w tym 11 jednostek budżetowych oraz 3 samorządowych instytucji kultury nie pobierając żadnych opłat za: otwieranie i prowadzenie rachunków; udostępnianie systemu elektronicznej obsługi bankowej; przyjmowanie wpłat i realizację wypłat; wydawanie i użytkowanie kart płatniczych oraz wydawanie czeków.

- 3) W § 6 umowy określono okres jej obowiązywania – od dnia 28.02.2012 r. do dnia 31.01.2017 r.

Aneks nr 2 do ww. umowy, zawartym w dniu 30.01.2017 r., wprowadzono zmiany polegające m.in. na modyfikacji okresu obowiązywania umowy. Zmieniony § 6 ust. 4 umowy otrzymał brzmienie – cyt.: „Umowa niniejsza została zawarta na okres od 28 lutego 2012 r. na czas nieokreślony”. Ponadto dodano zapis mówiący, że umowa może być rozwiązana przez każdą ze stron za dwunastomiesięcznym okresem wypowiedzenia.

Na obsługę bankową kontrolowana jednostka w 2022 r. nie ponosiła żadnych wydatków. Kontrolując wyciągi bankowe urzędu miejskiego ustalono, że ww. bank nie obciążał kontrolowanej jednostki żadnymi opłatami za prowadzenie rachunku lub za inne czynności związane z obsługą bankową.

- 4) W trakcie kontroli sprawdzono zgodność konta 133 - „Rachunek budżetu” ze stanem środków na rachunku bankowym. Porównanie danych z wyciągu bankowego z dnia 31.12.2022 roku z ewidencją księgową nie wykazało różnic.

2.1.2. Gospodarka kasowa

- 1) Urząd miejski prowadzi własną kasę. Kasa była prowadzona również w całym okresie objętym niniejszą kontrolą.
  - 2) W 2022 roku w jednostce obowiązywały zasady gospodarki kasowej określone w „Instrukcji kasowej” wprowadzonej do stosowania zarządzeniem Nr 853/10 Burmistrza Czerska z dnia 5 sierpnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kasowej. Zarządzeniem Nr 227/19 Burmistrza Czerska z dnia 15 lipca 2019 r. w sprawie zmiany zarządzeniem Nr 853/10 Burmistrza Czerska z dnia 5 sierpnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kasowej dokonano uaktualnienia podstawy prawnej zarządzenia, uwzględniającej m.in. rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 września 2010 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 793).
- Przywołana Instrukcja określała m.in. wymagania stawiane osobie wykonującej obowiązki kasjera oraz zasady: ochrony wartości pieniężnych; postępowania w przypadku ujawnienia fałszywych znaków pieniężnych; zabezpieczenia wartości pieniężnych podczas transportu; ewidencji obrotów gotówkowych wraz z charakterystyką dowodów kasowych, jak też zasady przeprowadzania inwentaryzacji kasy.
  - Załącznikami do Instrukcji były: wzór protokołu przekazania – przyjęcia kasy; wzór oświadczenia kasjerki (kasjera) o przyjęciu kasy z pełną odpowiedzialnością materialną oraz „Wykaz dokumentacji kasowej” – wykaz dokumentów z podziałem na dokumenty: operacyjne kasy; dyspozycyjne (źródłowe), organizacyjne oraz dokumenty sporządzane przez kasjera.
  - Organ stanowiący gminy uchwałą Nr XXIX/288/17 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie dopuszczenia zapłaty kartą płatniczą podatków stanowiących dochody budżetu gminy Czersk dopuścił możliwość zapłaty kartą płatniczą podatków stanowiących dochody budżetu gminy.

Szczegółowe uregulowania w sprawie przyjmowania wpłat bezgotówkowych określono w „Instrukcji” przyjmowania wpłat bezgotówkowych w kasie Urzędu Miejskiego w Czersku wprowadzonej do stosowania zarządzeniem Nr 257/19 Burmistrza Czerska

z dnia 17 września 2019 r. w sprawie przyjęcia instrukcji przyjmowania wpłat bezgotówkowych w Urzędzie Miejskim w Czersku. Załączona do zarządzenia „Instrukcja” określa m.in. obowiązki pracownika przy przyjmowaniu płatności kartą płatniczą, sposób ewidencjonowania transakcji, zasady bezpiecznego używania terminalu, jak też sposób rozliczenia transakcji bezgotówkowych.

- 3) W dniu 17.05.2023 roku przeprowadzono kontrolę kasy urzędu miejskiego, celem sprawdzenia m.in. zgodności rzeczywistego stanu gotówki w kasie ze stanem ewidencyjnym.

Przeprowadzona kontrola nie wykazała żadnych różnic – nie stwierdzono nadwyżki kasowej lub niedoboru gotówki w kasie.

Protokół kontroli kasy stanowi załącznik do niniejszego protokołu kontroli.

[Protokół kontroli kasy Urzędu Miejskiego w Czersku – załącznik nr 2 do protokołu]

- 4) Ustalono, że w kasie kontrolowanej jednostki prowadzi się jeden raport do ewidencji obrotów gotówkowych. Raport prowadzi się za okresy jednodniowe, zgodnie z uregulowaniami Instrukcji kasowej.
- 5) Kontrolę dokumentowania operacji kasowych oraz terminowości odprowadzania na rachunek bankowy dochodów budżetowych przeprowadzono w oparciu o próbę 10 raportów kasowych.

Numery skontrolowanych raportów przedstawiono poniżej (w nawiasach podano dzień, za jaki dany raport sporządzono): 31 (15.02.2022 r.); 35 (21.02.2022 r.); 51 (21.03.2022 r.); 67 (6.04.2022 r.); 74 (15.04.2022 r.); 89 (10.05.2022 r.); 103 (30.05.2022 r.); 185 (23.09.2022 r.); 219 (14.11.2022 r.) i 236 (7.12.2022 r.).

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie objętym kontrolą.

2.1.3. Gospodarka drukami ścisłego zarachowania

- 1) W 2022 roku zasady gospodarowania drukami ścisłego zarachowania regulowała „Instrukcja ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania w Urzędzie Miejskim w Czersku”, wprowadzona do stosowania zarządzeniem Nr 172/07 Burmistrza Czerska z dnia 22 sierpnia 2007 r. w sprawie ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania.
- 2) Z „Instrukcji” wynika, że w kontrolowanej jednostce do druków ścisłego zarachowania zalicza się: czeki gotówkowe; czeki rozrachunkowe; kwitariusze przychodowe – K-103; arkusze spisu z natury; bilety na imprezy; dowody wypłaty – KW; dowody wpłaty KP; wydruki komputerowe w programie RADIX – „kasa”; karty drogowe; weksle, gwarancje ubezpieczeniowe i bankowe; zabezpieczenia umów na dostawy, roboty i usługi; licencje na wykonywanie transportu drogowego taksówkami; zezwolenia na wykonywanie regularnych i specjalnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym oraz wypisy zezwoleń oraz – cyt.: „inne depozyty”.

- 3) W „Instrukcji” zawarto zapis, że osobą odpowiedzialną za prawidłową gospodarkę, ewidencję i zabezpieczenie druków ścisłego zarachowania jest pracownik urzędu miejskiego wyznaczony przez burmistrza.

W 2023 roku za prawidłowe gospodarowanie drukami ścisłego zarachowania odpowiedzialna była pani Angelika Muszyńska – inspektor ds. obsługi kasy. Powyższe ustalono na podstawie „Zakresu czynności” ustalonego dla wyżej wymienionej przez kierownika jednostki w dniu 1.02.2023 r.

- 4) W dniu 17.05.2023 roku porównano rzeczywisty stan ilościowy zapasów druków ścisłego zarachowania ze stanem ewidencyjnym i różnic nie stwierdzono. Ustalenia z kontroli druków ścisłego zarachowania zawarto w protokole kontroli kasy urzędu miejskiego, stanowiącego załącznik do niniejszego protokołu.
- 5) Kontrola księgi druków ścisłego zarachowania nie wykazała nieprawidłowości. Ewidencja druków wskazanych w obowiązującej w jednostce Instrukcji prowadzona była czytelnie i przejrzystie.

2.1.4. Rozrachunki i roszczenia

- 1) Obowiązujący w 2022 roku zakładowy plan kont przewidywał prowadzenie w ewidencji księgowej budżetu gminy (organu finansowego) syntetycznych bilansowych kont rozrachunkowych (222, 223, 224, 225, 240 i 260), tj. 6 z 8 kont wymienionych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342). Zakładowy plan kont nie przewidywał prowadzenia kont 250 – „Należności finansowe i 290 – „Odpisy aktualizujące należności”.

Ustalono, że w ewidencji księgowej kontrolowanej jednostki zaprowadzono wszystkie 6 kont wymienionych w zakładowym planie kont.

- 2) Zakładowy plan kont dla urzędu miejskiego (jednostki budżetowej) przewidywał prowadzenie w ewidencji księgowej 14 syntetycznych bilansowych kont zespołu 2 – „Rozrachunki i roszczenia”, tj. kont: 201, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 229, 231, 234, 240, 245, 270 oraz 290.

Plan ten przewidywał prowadzenie trzynastu z siedemnastu kont rozrachunkowych wymienionych w załączniku nr 3 do przywołanego powyżej rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów. W planie nie ujęto czterech niżej wskazanych kont: 227 – „Rozliczenie wydatków z budżetu środków europejskich”; 228 – „Rozliczenie środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi”; 230 – „Rozliczenia z budżetem środków europejskich” oraz konta 235 – „Rozliczenia dochodów budżetowych

z tytułu podatków”. Poza trzynastoma kontami wynikającymi z przywołanego załącznika nr 3 do ww. rozporządzenia w zakładowym planie kont przewidziano także prowadzenie konta 270 – „Rozrachunki z tytułu VAT z jednostką centralną”.

Ustalono, że w ewidencji księgowej 2022 roku zaprowadzono wszystkie 14 kont wymienionych w zakładowym planie kont.

2.1.5. Terminowość regulowania zobowiązań

Kontrolę terminowości regulowania zobowiązań przeprowadzono na przykładzie zobowiązań z tytułu:

- dostaw, robót i usług;
- podatku dochodowego od osób fizycznych;
- składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i Fundusz Pracy;
- wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

2.1.5.1. Terminowość regulowania zobowiązań z tytułu dostaw, robót i usług

- 1) Kontrolę przeprowadzono sprawdzając wydatki związane z zapłatą zobowiązań wynikających z dokumentów sprzedaży wystawionych na kontrolowaną jednostkę, za które zapłacono w lutym, sierpniu i grudniu 2022 r. Szczegółową kontrolą objęto 25 losowo wybranych dokumentów, których numery, daty wystawienia, terminy płatności oraz datę zapłaty przedstawiono w poniższej tabeli:

Lp.	Numer/ data wystawienia dokumentu	Kwota do zapłaty (zł)	Termin płatności	Data zapłaty
1.	Faktura 000561/2022/BR/W/1/31.01.2022 r	6 112,91	14.02.2022 r.	11.02.2022 r.
2.	Faktura 000268/2022/BR/W/1/31.01.2022 r.	15 121,93	14.02.2022 r.	11.02.2022 r.
3.	VAT FS 2/2022/10.01.2022 r.	39 825,00	9.02.2022 r.	8.02.2022 r.
4.	Faktura Nr 01/01/I/2022/4.01.2022 r.	40 000,00	3.02.2022 r.	1.02.2022 r.
5.	Faktura Nr 9/02/2022/9.02.2022 r.	4 800,00	25.02.2022 r.	24.02.2022 r.
6.	VAT FS 34/2022/10.02.2022 r.	25 830,00	24.02.2022 r.	23.02.2022 r.
7.	VAT nr 1192100865/31.01.2022 r.	34 230,03	1.03.2022 r.	25.02.2022 r.
8.	VAT nr p/20598540/0020/22/1.02.2022 r.	22 919,50	1.03.2022 r.	28.02.2022 r.
9.	VAT FS 4/2022/22.07.2022 r.	34 440,00	5.08.2022 r.	4.08.2022 r.
10.	FV/6/2022/5.07.2022 r.	346 000,00	4.08.2022 r.	3.08.2022 r.
11.	Faktura Nr 1/08/2022/1.08.2022 r.	2 500,00	11.08.2022 r.	10.02.2022 r.
12.	VAT FS 186/2022/2.08.2022 r.	7 626,00	16.08.2022 r.	11.08.2022 r.
13.	VAT VS/POZ/66/2022/29.07.2022 r.	3 321,00	16.08.2022 r.	12.08.2022 r.
14.	VAT 0002/SP/08/2022/2.08.2022 r.	7 432,24	16.08.2022 r.	12.08.2022 r.
15.	VAT F29463P0722SFAKAMC/3.08/2022 r.	14 866,60	17.08.2022 r.	16.08.2022 r.
16.	VAT FLB/187614/2022/4.08.2022 r.	4 023,70	18.08.2022 r.	17.08.2022 r.
17.	Rachunek 32/2022/31.07.2022 r.	1 000,00	21.08.2022 r.	19.08.2022 r.
18.	VAT 11-120241-08221/3.08.2022 r.	1 045,50	24.08.2022 r.	23.08.2022 r.
19.	Faktura nr 45/G/08/2022/24.08.2022 r.	2 152,50	31.08.2022 r.	30.08.2022 r.
20.	VAT-Nr P/P/10037838/00360/22/13.12.2022 r.	2 809,86	27.12.2022 r.	21.12.2022 r.
21.	VAT Nr 365/5/2022/15.12.2022 r.	3 764,75	22.12.2022 r.	21.12.2022 r.
22.	VAT Nr FV 05773/22/19.12.2022 r.	1 436,64	18.01.2023 r.	22.12.2022 r.
23.	VAT Nr 38/2022/14.12.2022 r.	12 500,00	28.12.2022 r.	22.12.2022 r.
24.	Faktura Nr 29/XII/2022/23.12.2022 r.	7 000,00	31.12.2022 r/	27.12.2022 r.
25.	Faktura Nr 101/2022/27.12.2022 r	18 531,62	30.12.2022 r.	27.12.2022 r.

- 2) W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w terminowości regulowania zobowiązań.

- 3) Terminowość regulowania zobowiązań wobec dostawców oraz wykonawców robót i usług poddawano weryfikacji także w trakcie czynności kontrolnych wydatków bieżących urzędu miejskiego oraz wydatków majątkowych.

Kontrola nie wykazała przypadków opóźnień w zapłacie zobowiązań.

2.1.5.2. Odprowadzanie podatku dochodowego od osób fizycznych

- 1) Kontrolę odprowadzania podatku dochodowego od osób fizycznych przeprowadzono na przykładzie podatku dochodowego, naliczonego od wynagrodzeń klasyfikowanych w § 401 – „Wynagrodzenia osobowe pracowników” i § 417 – „Wynagrodzenia bezosobowe” w rozdziale 75023 – „Urzędy gmin...” w okresie od początku marca 2022 r. do końca listopada 2022 r.
- 2) W trakcie kontroli obejmującej deklaracje oraz obroty na koncie 225 – „Rozrachunki z budżetami” w ewidencji urzędu gminy ustalono, że zaliczki na podatek dochodowy odprowadzано zgodnie z przepisami art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 2647) tj. do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki na podatek dochodowy.

2.1.5.3. Odprowadzanie składek na FUS i FP

- 1) Terminowość odprowadzania składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i Fundusz Pracy sprawdzono na przykładzie składek naliczonych w okresie od początku marca 2022 r. do końca listopada 2022 r., klasyfikowanych w § 401 i 417 wydatków w rozdziale 75023 – „Urzędy gmin (...)”.
- 2) W wyniku kontroli deklaracji i obrotów na koncie 229 – „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” ustalono, że odprowadzając składki nie uchybiano terminowi określonemu w art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 1009) tj. 5 dnia miesiąca następnego po miesiącu, za który składka była należna.

2.1.5.4. Odprowadzanie składek na PFRON

- 1) W 2022 roku kontrolowany urząd gminy nie planował i nie realizował wydatków klasyfikowanych w § 414 – „Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych”.
- 2) Na podstawie okazanych do kontroli „Informacji miesięcznych o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych” (INF-1) ustalono, że kontrolowana jednostka była zwolniona z wpłat na ww. Fundusz na podstawie art. 21 ust. 2a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 100), albowiem w każdym

miesiącu 2022 roku wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosił co najmniej 6% ogółu zatrudnionych.

2.1.6. Zobowiązania wymagalne oraz wydatki niewygasające

a) *Zobowiązania wymagalne*

- 1) W sporządzonym za 2022 rok kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji kontrolowana jednostka nie wykazała żadnych zobowiązań wymagalnych.

Ewentualność występowania zobowiązań wymagalnych sprawdzono w trakcie kontroli terminowości regulowania zobowiązań z tytułu dostaw, robót i usług (2.1.5.1. protokołu), a także poddano kontroli realizację płatności zobowiązań wynikających z 5 faktur wystawionych z końcem 2022 roku, za które zapłacono w styczniu 2023 r.

Poniżej podano numer i datę wystawienia faktury, terminy płatności oraz datę zapłaty zobowiązania.

Lp.	Numer/ data wystawienia dokumentu	Kwota do zapłaty (zł)	Termin płatności	Data zapłaty
1.	Faktura VAT nr 34/2022/22.12.2022 r.	1.199.535,24	22.01.2023 r.	24.01.2023 r.
2.	Faktura nr 13/OGC/2022/30.12.2022 r.	180.803,04	29.01.2023 r.	10.01.2023 r.
3.	Faktura nr 16/PSZ/2022/30.12.2022 r.	21.000,00	13.01.2023 r.	12.01.2023 r.
4.	Faktura VAT nr 22/FVS/0519 Cz/30.12.2022 r.	2.769,71	5.01.2023 r.	4.01.2023 r.
5.	Faktura VAT nr 051/12/2022/28.12.2022 r.	356,70	11.01.2023 r.	11.01.2023 r.

- 2) W trakcie analizy wyżej wskazanych źródłowych dowodów księgowych nie stwierdzono zobowiązań wymagalnych. Ustalono, że zapłata zobowiązania (poz. 1 ww. tabeli - 1.199.535,24 zł) w dniu 24.01.2023 r. nastąpiła po wyrażeniu pisemnej zgody wystawcy faktury.

b) *Wydatki niewygasające*

- 1) W 2022 roku kontrolowana jednostka realizowała wydatki niewygasające określone uchwałą Nr XLI/458/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu Gminy Czersk, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2021.
- Z załączników nr 1 (wykaz wydatków) i nr 2 (plan finansowy) do ww. uchwały wynikało, że z upływem 2021 roku nie wygasają wydatki budżetowe na sumę 8.331.700,00 zł, obejmującą 7.593.417,00 zł wydatków majątkowych oraz 738.283,00 zł wydatków bieżących.
  - Wykaz wydatków niewygasających obejmował 26 pozycji, z których wszystkie należało zrealizować do dnia 30.06.2022 r. Nazwy wydatków (zadań), kwot wydatków oraz wysokość niewydatkowanych środków przedstawiono w tabeli:

Lp.	Nazwa	Kwota (zł)	Wysokość realizacji wydatku (zł)	Niewydatkowane środki (zł)
1	2	3	6	7
1	Budowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnych na terenach wiejskich	210.970,00	176.812,83	34.157,17
2	Budowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej Rytel - Zapora (PROW)	215.250,00	0,00	215.250,00
3	Budowa sieci wodociągowo - kanalizacyjnych (FIL)	86.472,00	0,00	86.472,00
4	Budowa i modernizacja dróg	157.679,00	157.678,52	0,48
5	Projekt przebudowy mostu we Wiecku	47.478,00	0,00	47.478,00
6	Modernizacja przyczółków mostu w Wojtalu	176.159,00	176.158,50	0,50
7	Wykonanie dokumentacji projektowej budowy ul. Czerwonych Maków w Czersku	35.760,00	35.760,00	0,00
8	Budowa i przebudowa odcinków dróg gminnych w Czersku. Odrach i Rytlu (RFRD)	3.085.039,00	3.085.038,80	0,20
9	Remont odcinka drogi gminnej nr 224005G wraz z mostem przez rzekę Wda w miejscowości Wojtal (RFRD)	693.283,00	693.282,61	0,39
10	Budowa drogi gminnej - odcinek Wędoły - Okręglik	118.767,00	0,00	118.767,00
11	Przebudowa układu drogowego w Czersku w rejonie Dworca PKP dokumentacja	87.822,00	0,00	87.822,00
12	Przebudowa drogi gminnej nr 224271G Czersk - Klaskawa - Mosna na odcinkach Złotowo - Będźmierowice oraz Klaskawa - Mosna (RFRD)	1.006.866,00	0,00	1.006.866,00
13	Przebudowa ul. Pomorskiej w Czersku – projekt	15.000,00	0,00	15.000,00
14	Projekt budowy zbiornika retencyjnego przy ul. Kościelnej w Łęgu	15.000,00	0,00	15.000,00
15	Opracowanie dokumentacji budowy ścieżek rowerowych	201.979,00	12.250,80	189.728,20
16	Pomorskie szlaki kajakowe - z nurtem Wdy - RPO	80.644,00	80.643,00	1,00
17	Rewitalizacja części miasta Czersk (RPO)	440.662,00	415.327,26	25.334,74
18	Projekt budynków mieszkalnych przy ul. Długiej w Czersku	60.000,00	60.000,00	0,0
19	Planowanie przestrzenne – opracowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czersk	25.000,00	12.500,00	12.500,00
20	Opracowanie strategii rozwoju gminy	20.000,00	20.000,00	20.000,00
21	Dostosowanie budynku Urzędu Miejskiego w Czersku do wymogów p.poz.	326.546,00	326.545,87	0,13
22	Projekt przebudowy i rozbudowy Szkoły Podstawowej nr 2 w Czersku	49.200,00	49.200,00	0,00
23	Budowa żłobka w Czersku	925.394,00	925.394,00	0,00
24	Budowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnych w Czersku	198.455,00	183.830,00	14.625,00
25	Budowa linii oświetlenia ulicznego	43.665,00	0,00	43.665,00
26	Rozbudowa oświetlenia w Parku Borowiackim w Czersku	8.610,00	0,00	8.610,00
Razem:		8.331.700,00	6.410.422,19	1.941.277,81

- 2) Środki w wysokości 8.331.700,00 zł przekazano z podstawowego rachunku bankowego gminy na bankowy rachunek środków niewygasających w dniu 28.12.2021 r. w trzech transzach (2.290.363,00 zł), (4.954.865,00 zł) i (1.086.472,00 zł) razem 8.331.700,00 zł.
- 3) Ustalono, że w określonych przez organ stanowiący gminy terminach wykorzystano środki na sumę 6.410.422,19 zł.

Niewykorzystane środki w kwocie 1.941.277,81 zł zwrócono na dochody budżetu gminy z zachowaniem terminu określonego w art. 263 ust. 7 ustawy o finansach publicznych, tj. w ciągu 7 dni od dnia określonego przez organ stanowiący gminy. Operacje zrealizowano w dniu 28.06.2022 r. – 1.919.273,00 zł oraz w dniu 30.06.2022 r. - 2.004,81 zł.

- 4) W trakcie kontroli sprawdzono, czy przy ustalaniu wykazu wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2021 spełniono wymogi określone w art. 263 ust. 3 ustawy

o finansach publicznych. W myśl tych przepisów w wykazie wydatków niewygasających ujmuje się wyłącznie wydatki związane z realizacją umów w sprawie zamówienia publicznego, jak też umów, które zostaną zawarte w wyniku zakończonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w którym dokonano wyboru wykonawcy. Kontrolę przeprowadzono w oparciu o losowo wybraną próbę obejmującą 13 zadań, co stanowiło 50% zadań ujętych w wykazie wydatków niewygasających.

Poniżej w tabeli wskazano nazwę zadania, kwoty zaplanowanych wydatków oraz ustalenia kontroli.

Nr zadania	Nazwa zadania – kwota za planowanych wydatków	Ustalenia kontroli
1	2	3
1	Budowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnych na terenach wiejskich - 210.970,00 zł	Ujęcie w planie wydatków niewygasających (dalej: „plan”) nastąpiło w związku ze spisaniem 4 aneksów do umów tj. 1 aneksu z dnia 4.01.2021 r. oraz 3 z dnia 14.05.2021 r. Aneksami wydłużono termin realizacji zadania.
2	Budowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej Rytel - Zapora (PROW) - 215.250,00 zł	Ujęcie w planie nastąpiło w związku postanowieniami WZ.272.52.2020 z dnia 31.03.2021 r., w której termin wykonania zadania ustalono na dzień 16.05.2022 r.
3	Budowa sieci wodociągowo - kanalizacyjnych (FIL) - 86.472,00 zł	Ujęcie w planie nastąpiło w związku ze spisaniem w grudniu 2021 r. 2 aneksów do umów z dnia 14.05.2021 r. i z dnia 11.06.2021 r. Aneksami wydłużono termin realizacji zadania
4	Budowa i przebudowa odcinków dróg gminnych w Czersku, Odrach i Rytlu (RFRD) - 3.085.039,00 zł	Ujęcie w planie nastąpiło w związku ze spisaniem w listopadzie i grudniu 2021 roku aneksów do 7 umów zawartych z wykonawcami. Aneksami wydłużono termin realizacji zadania
5	Remont odcinka drogi gminnej nr 224005G wraz z mostem przez rzekę Wda w miejscowości Wojtal (RFRD) - 693.283,00 zł	Ujęcie w planie nastąpiło w związku ze spisaniem w grudniu 2021 roku aneksów do 2 umów zawartych z wykonawcami. Aneksami wydłużono termin realizacji zadania
6	Budowa drogi gminnej - odcinek Wędoły – Okręglik - 118.767,00 zł	Ujęcie w planie nastąpiło w związku ze spisaniem w czerwcu i grudniu 2021 roku aneksów do 2 umów zawartych z wykonawcami. Aneksami wydłużono termin realizacji zadania
7	Przebudowa drogi gminnej nr 224271G Czersk - Klaskawa - Mosna na odcinkach Złotowo - Będźmierowice oraz Klaskawa - Mosna (RFRD) - 1.006.866,00 zł	Ujęcie w planie nastąpiło w związku ze spisaniem w grudniu 2021 roku aneksów do 2 umów zawartych z wykonawcami. Aneksami wydłużono termin realizacji zadania
8	Opracowanie dokumentacji budowy ścieżek rowerowych - 201.979,00 zł	Ujęcie w planie nastąpiło w związku ze spisaniem w grudniu 2021 roku 3 aneksów do umów zawartych z wykonawcami. Aneksami wydłużono termin realizacji zadania
9	Rewitalizacja części miasta Czersk (RPO) - 440.662,00 zł	Nie wystąpiły przesłanki określone w art. 263, ust. 3 ustawy o finansach publicznych. W § 2 umowy WZ.272.5.2020 z dnia 19.04.2020 r. przewidziano termin wykonania zadania na dzień 30.04.2021 r.
10	Dostosowanie budynku Urzędu Miejskiego w Czersku do wymogów p.poż. - 326.546,00 zł	Ujęcie w planie nastąpiło w związku terminem zapłaty wynikającym z umowy nr WZ.271.45.2021 z dnia 02.09.2021 r. oraz umowy nr WZ.272.47.2021 z dnia 31.08.2021 r.
11	Projekt przebudowy i rozbudowy Szkoły Podstawowej nr 2 w Czersku - 49.200,00 zł	W planie ujęto w związku ze spisaniem w listopadzie 2021 roku aneksu do umowy zawartej z wykonawcą. Aneksem wydłużono termin realizacji zadania
12	Budowa żłobka w Czersku - 925.394,00 zł	Ujęcie w planie nastąpiło w związku ze spisaniem w grudniu 2021 roku 2 aneksów do umów zawartych z wykonawcami. Aneksami wydłużono termin realizacji zadania
13	Budowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnych w Czersku - 198.455,00 zł	Ujęcie w planie nastąpiło w związku ze spisaniem w grudniu 2021 roku 5 aneksów do umów zawartych z wykonawcami. Aneksami wydłużono termin realizacji zadania

- 5) W sprawie ujęcia wydatku wymienionego pod pozycją 9 w wyżej wskazanej tabeli (Rewitalizacja części miasta Czersk (RPO) - 440.662,00 zł) w wykazie wydatków niewygasających (pozycja 17) pisemne wyjaśnienie złożyła pani Wiesława Modrzejewska – skarbnik gminy, która w piśmie z dnia 17.05.2023 r. podała – cyt.: *Gmina Czersk zawarła z firmą Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Kazimierz Kropidłowski na wykonanie w/w*

zadania. Termin realizacji został określony na dzień 30.04.2021 r. Wykonawca z różnych przyczyn nie zakończył robót budowlanych w wyznaczonym terminie, jednak je kontynuował i miał zamiar zrealizowania zadania w pełnym zakresie. Wobec czego Gmina Czersk nie odstąpiła od umowy. Na bieżąco były dokonywane wpisy w dzienniku budowy, a odbiór końcowy zadania inwestycyjnego odbył się w dniu 26 maja 2022 roku. W związku z przekroczeniem terminu zakończenia robót budowlanych naliczone zostały Wykonawcy kary umowne.

Gmina Czersk nie zgodziła się na zawarcie aneksu z Wykonawcą na wydłużenie terminu realizacji umowy, pomimo złożonych przez niego w tej sprawie wniosków. W Ocenie Gminy Czersk wina nieterminowej realizacji umowy była wyłącznie po stronie Wykonawcy. Zawarcie nieuzasadnionego aneksu groziłoby wszczęciem dyscypliny finansów publicznych wobec włodarza gminy.

Zgodnie z art. 647 k.c. przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczeniu projektu oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia.

Wobec powyższego jeśli doszło nawet do przekroczenia terminu umownego, a nie dokonano odbioru przedmiotu umowy i nie zapłacono wykonawcy za wykonane prace, to umowa nadal obowiązywała, chyba że wcześniej któraś ze Stron złożyłaby oświadczenie o odstąpieniu od umowy.

Mając niniejsze na uwadze ujęcie części wydatku związanego z realizacją zadania pn. Przebudowa, rozbudowa, rozhiórka części budynku i zmiana sposobu użytkowania na funkcję usługową budynku dworca kolejowego w Czersku wraz z przynależną infrastrukturą techniczną na dz. Nr 194/43 – etap I – umowa nr WZ.272.5.2020 z dnia 19.04.2020 r. odbyło się zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Wyjaśnienie, którego treść zacytowano powyżej załączono do akt roboczych kontroli.

[Wyjaśnienie pani Wiesławy Modrzejewskiej – skarbnik gminy w sprawie ujęcia 1 wydatku w planie wydatków niewygasających z upływem 2022 roku – poz. 3 akt kontroli]

2.2. Stan i kompletność urządzeń księgowych budżetu i urzędu

- 1) Kontrolą objęto księgi rachunkowe prowadzone przez jednostkę w 2022 roku.
- 2) Księgi rachunkowe jednostki obejmowały zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą:
  - dziennik;
  - księga główna;

- księgi pomocnicze;
  - zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych.
- 3) Urządzenia księgowo zawierały następujące dane:
- W dzienniku zawierano chronologiczne ujęcie zdarzeń, jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym. Zapisy w dzienniku numerowano kolejno w okresie miesiąca, a sumy zapisów (obrotów) liczone w sposób ciągły. Dziennik umożliwia uzgodnienie jego obrotów z obrotami zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej.
  - W księdze głównej ujmowano zapisy w porządku systematycznym. Na kontach księgowano zdarzenia zarejestrowane równocześnie w dzienniku, zgodnie z zasadą podwójnego zapisu. Księgowania dokonywano systematycznie w kolejności chronologicznej zdarzeń gospodarczych zgodnie z zasadą memoriałową. Zapisy powiązane są z zapisami w dzienniku.
  - Księgi pomocnicze (konta analityczne) stanowią uszczegółowione zapisy dla wybranych kont księgi głównej. Zapisy na kontach analitycznych dokonywane są zgodnie z zasadą zapisu powtarzalnego.
  - Dane z ksiąg rachunkowych przenosi się na zewnętrzny nośnik danych po zakończeniu okresu sprawozdawczego. Nie rzadziej niż na koniec miesiąca przenosi się na zewnętrzny nośnik danych zestawienie obrotów i sald. Przed zamknięciem ksiąg rachunkowych sporządza się zestawienie obrotów i sald wszystkich kont pomocniczych.
- 4) Księgi rachunkowe w kontrolowanej jednostce prowadzono za pomocą komputera przy użyciu programów komputerowych RADIX.
- 5) Ustalono, że w urzędzie miejskim księgi rachunkowe prowadzono zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 120), a ściślej w oparciu o przepisy rozdziału drugiego („Prowadzenie ksiąg rachunkowych”) tejże ustawy oraz z przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342).

2.3. Sprawozdawczość budżetowa, finansowa i inna

- 1) Kontrolę sprawozdawczości przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2022. W trakcie kontroli porównano dane wynikające z ewidencji księgowej urzędu miejskiego z danymi ze sporządzonych za 2022 rok jednostkowych sprawozdań budżetowych w zakresie dochodów i wydatków budżetowych. Sprawdzone też, czy dane wykazane w sprawozdaniach z wykonania planów dochodów i wydatków budżetowych jednostki

samorządu terytorialnego stanowią sumę danych z jednostkowych sprawozdań Rb-27S i Rb-28S złożonych przez gminne jednostki budżetowe.

- 2) Ustalono, że wykazane w sporządzonym za 2022 rok rocznym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego dochody budżetowe gminy w wysokości 153.276.198,54 zł stanowiły sumę dochodów wynikających z 14 jednostkowych sprawozdań Rb-27S – sprawozdań sporządzonych przez 13 jednostek organizacyjnych gminy działających w formie jednostek budżetowych oraz sprawozdania jednostkowego urzędu miejskiego.

Ze sprawozdań wynikały następujące wielkości dochodów wykonanych przez poszczególne gminne jednostki budżetowe (w zł):

Lp.	Nazwa jednostki sporządzającej sprawozdanie Rb-27S	Dochody wykazane w sprawozdaniu
1	2	3
1.	Centrum Usług Społecznych w Czersku	376.861,53
2.	Administracja Zasobów Komunalnych w Czersku	1.469.101,63
3.	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Czersku	224.642,98
4.	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Czersku	390.768,11
5.	Szkoła Podstawowa w Gotelpiu	47.916,22
6.	Zespół Szkół w Łęgu	229.576,00
7.	Zespół Szkół w Rytlu	342.724,24
8.	Przedszkole Nr 1 w Czersku	143.048,56
9.	Przedszkole Nr 2 w Czersku	303.245,95
10.	Srodowiskowy Dom Samopomocy w Czersku	766,91
11.	Zespół Obsługi Finansowej w Czersku	6.458,52
12.	Gminny Klub Dzieci w Krzyżu	20.918,75
13.	Zespół Złobka i Klubu Dziecięcego w Czersku	77.109,37
14.	Urząd Miejski w Czersku	149.643.059,77
Razem:		153.276.198,54

- 3) Wykazane w sporządzonym za 2022 rok rocznym sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wydatki budżetowe gminy w wysokości 158.455.807,64 zł stanowiły sumę wydatków wynikających z 14 jednostkowych sprawozdań Rb-28S – sprawozdań sporządzonych przez 13 jednostek organizacyjnych gminy działających w formie jednostek budżetowych i sprawozdania jednostkowego urzędu miejskiego.

Wielkości wydatków wynikających ze sprawozdań jednostkowych zestawiono w tabeli (w zł):

Lp.	Nazwa jednostki sporządzającej sprawozdanie Rb-28S	Dochody wykazane w sprawozdaniu
1	2	3
1.	Centrum Usług Społecznych w Czersku	53.851.576,59
2.	Administracja Zasobów Komunalnych w Czersku	4.717.097,10
3.	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Czersku	9.090.885,89
4.	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Czersku	7.663.315,66
5.	Szkoła Podstawowa w Gotelpiu	1.856.361,59
6.	Zespół Szkół w Łęgu	4.379.995,80
7.	Zespół Szkół w Rytlu	6.570.855,78
8.	Przedszkole Nr 1 w Czersku	1.388.742,15
9.	Przedszkole Nr 2 w Czersku	3.122.321,97
10.	Srodowiskowy Dom Samopomocy w Czersku	919.899,97
11.	Zespół Obsługi Finansowej w Czersku	3.436.709,10

12.	Gminny Klub Dziecięcy w Krzyżu	154.166,62
13.	Zespół Żłobka i Klubu Dziecięcego w Czersku	517.755,62
14.	Urząd Miejski w Czersku	60.786.123,80
Razem:		158.455.807,64

- 4) W czasie kontroli porównano także dane wynikające z ewidencji księgowej Urzędu Miejskiego w Czersku z danymi wykazanymi w rocznych jednostkowych sprawozdaniach Rb-27S oraz Rb-28S sporządzonych przez „Urząd”.
- Kontrolą objęto dochody wykonane na łączną kwotę 16.473.158,56 zł, które ujęto w rozdziale 01044, 60014, 70005, 70007, 75023, 75814 i 85616. Poniżej podano dane wynikające z ewidencji księgowej oraz dane wykazane w sprawozdaniu Rb-27S (zł).

Lp.	Rozdział	Dochody wykonane według ewidencji księgowej	Dochody wykonane wg sprawozdania Rb-27S	Różnica
1	2	3	4	5
1.	01044 – „Infrastruktura sanitacyjna wsi”	203.655,90	203.655,90	0,00
2.	60004 – „Lokalny transport zbiorowy”	256.088,46	256.088,46	0,00
3.	70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”	1.784.130,18	1.784.130,18	0,00
4.	70007 – „Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem...”	9.152.919,92	9.152.919,92	0,00
5.	75023 – „Urzędy gmin”	24.699,36	24.699,36	0,00
6.	75814 – „Różne rozliczenia finansowe”	1.530.878,69	1.530.878,69	0,00
7.	85616 – „System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3”	3.520.786,05	3.520.786,05	0,00
Razem:		16.473.158,56	16.473.158,56	0,00

- W czasie kontroli porównano także dane wynikające z ewidencji księgowej Urzędu Miejskiego w Czersku z danymi wykazanymi sporządzonym przez „Urząd” rocznym sprawozdaniu Rb-28S. Kontrolą objęto wydatki wykonane na łączną kwotę 15.847.360,81 zł, które ujęto w rozdziale 01095, 60014, 60016, 75011, 75495, 80101 i 90002. Poniżej podano dane wynikające z ewidencji księgowej oraz dane wykazane w sprawozdaniu Rb-28S (zł).

Lp.	Rozdział	Wydatki wykonane według ewidencji księgowej	Wydatki wykonane wg sprawozdania Rb-28S	Różnica
1	2	2	3	4
1.	01095 – „Pozostała działalność”	797.450,96	797.450,96	0,00
2.	60014 – „Drogi publiczne powiatowe”	49.395,79	49.395,79	0,00
3.	60016 – „Drogi publiczne gminne...”	7.720.611,66	8.086.167,66	365.556,00
4.	75011 – „Urzędy wojewódzkie”	309.089,36	309.089,36	0,00
5.	75495 – „Pozostała działalność”	197.482,61	197.482,61	0,00
6.	80101 – „Szkoły podstawowe”	1.713.394,72	1.713.394,72	0,00
7.	90002 – „Gospodarka odpadami komunalnymi”	5.059.935,71	5.059.935,71	0,00
Razem:		15.847.360,81	16.212.916,81	365.556,00

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości - dane wykazane w sprawozdaniu Rb-27S są zgodne z ewidencją księgową jednostki. Różnica w danych wykazanych w sprawozdaniu Rb-28S, a ewidencją księgową wynikała z prawidłowo wykazanych wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego na kwotę 365.556,00 zł (art. 263 ust. 2 ustawy o finansach publicznych).

- 5) W trakcie kontroli sprawdzono również prawidłowość danych wykazanych w sporządzonych przez kontrolowaną jednostkę za 2022 rok sprawozdaniach:
- Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego;
  - Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych;
  - Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji;
  - Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych;
  - Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w sprawozdaniach objętych kontrolą. Kwoty wykazane w sprawozdaniach są zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

2.4. Inwentaryzacja należności

- 1) W 2022 roku w kontrolowanej jednostce obowiązywała „Instrukcja inwentaryzacyjna dla Urzędu Miejskiego w Czersku”, wprowadzona do stosowania zarządzeniem Nr 600/2013 Burmistrza Czerska z dnia 4 grudnia 2013 r. w sprawie zasad przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji.

Kwestie związane z inwentaryzacją należności uregulowano w trzech paragrafach (§§ 34-36) Instrukcji. W pierwszym z nich zapisano, że inwentaryzację należności przeprowadza się na ostatni dzień roku obrotowego, w kolejnym – że inwentaryzacja należności może być rozpoczęta trzy miesiące przed końcem roku obrotowego, a zakończona do 15 stycznia następnego roku, w ostatnim – że uzgodnienie sald należności może się odbywać w różnych formach:

- w formie pisemnej na drukach ogólnodostępnych;
- poprzez potwierdzenie na wydruku komputerowym;
- poprzez potwierdzenie faksem lub pocztą elektroniczną;
- wyjątkowo – poprzez potwierdzenie telefoniczne, z jednoczesnym sporządzeniem notatki z przeprowadzonej rozmowy.

- 2) Z komputerowego wydruku „Zestawienie kont – syntetyczne”, sporządzonego na dzień 31.12.2022 r. wynikało, że konta rozrachunkowe (konta zespołu 2 – „Rozrachunki i roszczenia) w ewidencji księgowej urzędu miejskiego wykazywały następujące salda należności (w zł):

Oznaczenie i nazwa konta rozrachunkowego	Saldo Wn konta na dzień 31.12.2022 r.
1	2
201 – „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”	0
221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”	7.840.394,90
222 – „Rozliczenia dochodów budżetowych”	0
223 – „Rozliczenia wydatków budżetowych”	0
224 – „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu (...)	16.332,39

225 – „Rozrachunki z budżetami”	308 805,00
226 – „Długoterminowe należności budżetowe”	48 975,19
229 – „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”	0
231 – „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”	0
234 – „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”	0
240 – „Pozostałe rozrachunki”	74 268,44
245 – „Wpływy do wyjaśnienia”	0
270 – „Rozrachunki z tytułu VAT z jednostką centralną”	658 994,97
290 – „Odpisy aktualizujące należności”	0
Razem	8.947.770,89

- 3) Powyższe stany należności kontrolowanej jednostki wynikały również ze sporządzonego na dzień bilansowy „Protokołu z inwentaryzacji przeprowadzonej w drodze weryfikacji sald (jednostka budżetowa)”, podpisanego przez panie Ewę Kitowską, Magdalenę Chmielewską i Justynę Kononowicz – pracownice Wydziału Finansowego urzędu miejskiego. Wielkości te występowały jako stany kont przed weryfikacją należności oraz po weryfikacji.
- 4) Na podstawie okazanej do kontroli dokumentacji z inwentaryzacji należności urzędu miejskiego ustalono, co następuje:
- a) *Konto 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”*
Końcowe saldo należności w wysokości 7.840.394,90 zł przedstawiało stan należności z tytułu następujących dochodów budżetowych (w zł):

Zródło dochodów budżetowych	Należności na dzień 31.12.2022 r.
<i>1</i>	<i>2</i>
Nadpłata za świadczenie przewozów autobusowych	7 764,16
Dochody z dzierżawy nieruchomości	15 099,89
Nadpłata za budowę przedszkola w Czersku	30,00
Naliczone odsetki i rekompensata z tytułu dzierżawy nieruchomości	2 196,94
Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	201,96
Odsetki od przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	2,76
Opłata za zajęcie pasa drogowego	7 398,75
Kara umowna i zwrot kosztów usunięcia wady budowlanej	252 294,66
Naliczone odsetki z tytułu kary umownej zwrotu kosztów usunięcia wady budowlanej	37 284,97
Opłata z tytułu użytkowania wieczystego gruntów	968,84
Naliczone odsetki z tytułu użytkowania wieczystego gruntów	118,56
Należności z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości	2 520,00
Korzystanie z nieruchomości	42,34
Mandaty Karne od ludności	2 212,78
Należności z tytułu kosztów egzekucyjnych	150,00
Należności z tytułu zwrotu dotacji	20,47
Podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	850,20
Podatek od nieruchomości – osoby prawne	186 816,13
Podatek rolny – osoby prawne	182,00
Naliczone odsetki od podatków	100 375,00
Podatek od nieruchomości – osoby fizyczne	681 053,07
Podatek rolny – osoby fizyczne	31 892,03
Podatek leśny – osoby fizyczne	9 933,26
Podatek od spadków i darowizn	10 771,46
Podatek od czynności cywilnoprawnych – osoby fizyczne	26 695,23
Naliczone odsetki od podatków – osoby fizyczne	173 342,00
Należności gminy z tytułu zwrotu za specjalistyczne usługi opiekuńcze	132,86
Należności gminy z tytułu kosztów upomnienia świadczeń wychowawczych	0,58
Należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	4 914,752,89
Należności z tytułu wypłaconych zaliczek z funduszu alimentacyjnego	479 851,10

Należności z tytułu kosztów upomnienia dłużnika alimentacyjnego	130,56
Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	782.053,45
Naliczone odsetki od opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	113.256,00
RAZEM:	7.840.394,90

b) *Konto 224 - „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu (...)*

Końcowe saldo należności w wysokości 16.332,39 zł zinventaryzowano jako należności od pięciu beneficjentów dotacji wymienionych w tabeli (w zł):

Beneficjent dotacji – przeznaczenie dotacji	Należności na dzień 31.12.2022 r.
1	2
Polski związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Zarząd Rejonowy w Chojnicach	129,97
Dotacja podmiotowa - Gminne Centrum Kultury w Czersku	14,12
Dotacja celowa - Gminne Centrum Kultury w Czersku na realizację zadania „Seanse letnie kina plenerowego”	2,03
Dotacja celowa - Gminne Centrum Kultury w Czersku na realizację zadania „Działalność grupy M”	3,86
Dotacja celowa - Gminne Centrum Kultury w Czersku na realizację zadania „Utrzymanie orkiestry dętej”	4.915,00
Dotacja celowa - Gminne Centrum Kultury w Czersku na realizację zadania „Organizacja Festiwalu Pieśni Chóralnej i działalność chóru Lutnia”	5,01
Dotacja celowa - Gminne Centrum Kultury w Czersku na realizację zadania „XX Jubileuszowy Przegląd Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej”	2,00
Dotacja celowa - Gminne Centrum Kultury w Czersku na realizację zadania „Jubileusz 100-lecia klubu sportowego Borowiak Czersk”	0,80
Dotacja podmiotowa - Gminne Centrum Kultury w Czersku – Biblioteki	1,34
Dotacja celowa – na Łeską piłkę nożną dla Klubu Piłkarskiego Zieloni Łąg	8.560,30
Dotacja celowa na zadanie pn. „Szkolenie sportowe oraz udział w rozgrywkach sportowych na rzecz MLKS” Borowiak Czersk – „Olimpia Czersk”	3.068,15
Dotacja celowa na zadanie pn. „Szkolenie sportowe oraz organizacja udziału w zawodach i rozgrywkach sportowych osób niepełnosprawnych intelektualnie” na rzecz Oddziału Regionalnego Olimpiad Specjalnych Polska – Pomorskie z siedzibą w Pelplinie	349,81
RAZEM:	16.332,39

c) *Konto 225 – „Rozrachunki z budżetami”*

Występujące na dzień 31.12.2022 roku saldo Wn w wysokości 308.805,00 zł przedstawiało stan należności kontrolowanej jednostki z tytułu rozliczeń podatku VAT.

d) *Konto 226 – „Długoterminowe należności budżetowe”*

Saldo Wn tego konta na dzień 31.12.2022 r. wynoszące 48.975,19 zł przedstawiało stan należności z tytułu (w zł):

Rodzaj należności	Należności na dzień 31.12.2022 r.
1	2
Opłaty za zajęcie pasa drogowego	46.005,75
Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	2.969,44
RAZEM:	48.975,19

e) *Konto 240 – „Pozostałe rozrachunki”*

Końcowe saldo Wn tego konta w wysokości 74.268,44 zł przedstawiało stan należności spornych opisanych jako:

- należności z tytułu zwrotu dotacji	-	52.872,44 zł;
- należności z tytułu naliczonych odsetek od zwrotu dotacji	-	21.254,00 zł
- Sąd Rejonowy w Chojnicach	-	<u>442,00 zł;</u>
Razem:	-	74.268,44 zł.

f) *Konto 270 – „Rozrachunki z tytułu VAT z jednostką centralną”*

Na końcowe saldo należności w wysokości 658.994,97 zł składały się należności z tytułu VAT-7 należnych od 6 gminnych jednostek budżetowych (1.363,29 zł) oraz należności opisane jako „Rozliczenia z tytułu podatku VAT UM” (657.631,68 zł).

III. BUDŻET JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Kontrolę wykonania dochodów i wydatków budżetowych przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2022, za wyjątkiem wydatków inwestycyjnych – w tym zakresie kontrola obejmowała także lata 2020-2021.

A. DOCHODY BUDŻETOWE

- 1) Szczegółową kontrolę dochodów budżetowych gminy przeprowadzono w oparciu o rok 2022.
- 2) Na podstawie sporządzonego za 2022 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego ustalono, że w roku tym gmina wykonała dochody w wysokości 153.276.198,54 zł. Dochody te były o 2.718.532,54 zł wyższe od planowanych (150.557.666,00 zł) – plan wykonano w 102%.
- 3) Ze sporządzonego za 2022 rok sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego wynikało, że na wykonane w tym roku dochody budżetowe złożyły się dochody bieżące na sumę 135.157.879,51 zł oraz dochody majątkowe w wysokości 18.118.319,03 zł.
- 4) Dochody wykazane w przywołanych sprawozdaniach wynikały z ewidencji księgowej budżetu gminy (organu finansowego) – takie były obroty na stronie Ma konta 901 – „Dochody budżetu”.

3.1. Dochody z tytułu subwencji, udziałów gminy w dochodach budżetu państwa, z tytułu dotacji oraz dochody klasyfikowane jako otrzymane środki

3.1.1. Subwencje

W 2022 roku wpływy z tytułu subwencji ogólnej z budżetu państwa wyniosły 33.600.922,00 zł i stanowiły 22% wszystkich dochodów budżetu gminy.

Subwencja składała się z części oświatowej w wysokości 18.421.389,00 zł, części wyrównawczej (14.744.548,00 zł) i z części równoważącej w wysokości 434.985,00 zł.

3.1.2. Udziały gminy w podatku dochodowym

Dochody gminy z tytułu udziału w podatku dochodowym wyniosły 17.758.260,57 zł i stanowiły 12% wszystkich jej dochodów budżetowych.

Klasyfikowane w § 001 wpływy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych wyniosły 17.388.097,57 zł, z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (§ 002 dochodów) zrealizowano wpływy w wysokości 370.163,00 zł.

3.1.3. Dotacje celowe z budżetu państwa

- 1) W 2022 roku gmina zrealizowała 43.000.516,81 zł dochodów z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa. Dochody te stanowiły 28% wszystkich dochodów budżetu gminy.

Wykonanie dochodów z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa z podziałem na poszczególne paragrafy przedstawiono w tabeli:

Lp.	Wyszczególnienie – paragraf klasyfikacji dochodów	Wykonanie (zł)
1	2	3
1.	Dotacje celowe na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami – § 201	24.139.442,68
2.	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - § 202	176.460,18
3.	Dotacje celowe na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin) – § 203	3.518.661,91
4.	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanych w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych – § 204	17.773,80
5.	Dotacje celowe na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (...), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci – § 206	10.757.679,15
6.	Dotacje celowe na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin) – § 633	2.630.892,89
Razem:		43.000.516,81

- 2) Ustalenia w zakresie wykonania dochodów z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa w poszczególnych rozdziałach budżetu oraz rozliczenia otrzymanych dotacji przedstawiono w dalszej części protokołu kontroli („3.7.1. Rozliczenie otrzymanych dotacji”).

3.1.4. Dotacje otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych

- 1) W 2022 roku gmina otrzymała 1.000.000,00 zł dotacji klasyfikowanych w § 626 – „Dotacje z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych”. Dochód ten wykonano w rozdziale 92601 – „Obiekty sportowe”.
- 2) Ustalono, że dotacja wpłynęła w dniu 15.12.2022 r. z Ministerstwa Sportu i Turystyki. Podstawę otrzymania dotacji stanowiła umowa nr 2022/0041/2775/SubA/DIS/SP z dnia 25.01.2022 r. o dofinansowanie ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej zadania inwestycyjnego w ramach *Programu Sportowa Polska – Program Rozwoju lokalnej Infrastruktury Sportowej – edycja 2021*.
- 3) Ustalenia w zakresie wykonania dochodów z tytułu dotacji celowych z funduszy celowych w poszczególnych rozdziałach budżetu oraz rozliczenia otrzymanych dotacji przedstawiono w dalszej części protokołu kontroli („3.7.1. Rozliczenie otrzymanych dotacji”).

3.1.5. Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ustawy o finansach publicznych, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego

- 1) Wpływy z tytułu dotacji, o jakich mowa w tytule wyniosły w 2022 roku 4.135.522,92 zł. Dochody te wykonano w paragrafach i rozdziałach wymienionych w tabeli poniżej:

Paragraf	Rozdział	Wykonane dochody (zł)
1	2	3
§ 205 – „Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego”	75095 – „Pozostała działalność”	501.661,00
	80101 – „Szkoły podstawowe”	147.435,35
	80104 – „Przedszkola”	1.029.179,45
	85395 – „Pozostała działalność”	1.187.213,31
	85516 – „System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3”	943.945,40
	92105 – „Pozostałe zadania w zakresie kultury”	17.724,25
Razem § 205		3.827.158,73
§ 625 – „Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego”	63095 – „Pozostała działalność”	58.517,18
	70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”	103.387,51
	75095 – „Pozostała działalność”	146.459,00
	90015 – „Oświetlenie ulic, placów i dróg”	0,50
Razem § 625		308.364,19
Ogółem:		4.135.522,92

- 2) Ustalenia w zakresie wykonania dochodów z tytułu dotacji celowych, w poszczególnych rozdziałach budżetu oraz rozliczenia otrzymanych dotacji przedstawiono w dalszej części protokołu kontroli („3.7.1. Rozliczenie otrzymanych dotacji”).

3.1.6. Dochody klasyfikowane jako otrzymane środki

- 1) W 2022 roku gmina zrealizowała 9.336.024,12 zł dochodów klasyfikowanych jako otrzymane środki. Dochody te wykonano w paragrafach i rozdziałach wymienionych w poniższej tabeli:

Paragraf	Rozdział	Wykonane dochody (zł)
1	2	3
§ 269 – „Środki z Funduszu Pracy otrzymane na realizację zadań wynikających z odrębnych ustaw”	85504 – „Wspieranie rodziny”	3.000,00
§ 628 – „Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	70007 – „Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy”	8.993.872,12
	90026 – „Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami”	30.552,00
§ 629 – „Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin (...), pozyskane z innych źródeł”	01043 – „Infrastruktura wodociągowa wsi”	4.300,00
	01044 – „Infrastruktura sanitacyjna wsi”	4.300,00
	60016 – „Drogi publiczne gminne”	300.000,00
Razem:		9.336.024,12

- 2) Klasyfikowane w § 269 rozdziału 85404 środki w wysokości 3.000,00 zł gmina otrzymała w dniu 29.12.2022 r. od Wojewody Pomorskiego na realizację umowy Nr 12/A/2022 z dnia 21.12.2022 r o wsparcie realizacji zadania publicznego realizowanego w ramach „Programu asystent rodziny na rok 2022”. W kontrolowanej gminie zadanie to realizowało Centrum Usług Społecznych w Czersku.
- 3) Ewidencjonowany w § 628 dochód w wysokości 9.024.424,12 zł zrealizowano na podstawie dwóch umów tj. ujęty w rozdziale:
- 85412 dochód w wysokości 8.993.872,12 zł uzyskano z Banku Gospodarstwa Krajowego na podstawie umowy Nr BSK/21/21/002135 z dnia 22.09.2021 r. na pokrycie części kosztów przedsięwzięcia polegającego na budowie trzech budynków mieszkalnych w Czersku. Z treści umowy wynika, że przewidywane koszty przedsięwzięcia według wniosku miały wynieść 10.791.900,62 zł. Z kolei wysokość wsparcia udzielonego przez „Bank” nie mogła przekroczyć 85% faktycznie poniesionych kosztów przedsięwzięcia tj. 9.173.115,52 zł. Płatność wsparcia finansowego miała nastąpić na pisemny wniosek beneficjenta. Ustalono, że zaktualizowane koszty przedsięwzięcia (po wyłonieniu wykonawców) wynieść miały 10.581.026,03 zł, 85% z tej kwoty wynosi 8.993.872,12 zł i o taką kwotę wystąpiono „Wnioskiem o wypłatę finansowego wsparcia” z dnia 4.11.2022 r. W dniu 2.12.2022 r. dotowany otrzymał środki finansowe we wnioskowanej wysokości. Strony ustaliły w umowie, że zakończenie realizacji przedsięwzięcia ma nastąpić nie później niż w terminie 36 miesięcy od dnia jego rozpoczęcia. Terminem rozpoczęcia przedsięwzięcia miał być dzień dokonania pierwszego wpisu w dzienniku budowy -pierwszego wpisu dokonano w dniu 15.06.2022 r. Obecnie przedsięwzięcie jest realizowane a jego rozliczenie ma nastąpić w terminie 60 dni od dnia jego zakończenia.

- 90026 dochód w wysokości 30.552,00 zł uzyskano z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku na podstawie umowy Nr WFOŚ/D/II-11.B/7018/2021/AZBEST-2021 z dnia 5.10.2021 r. na „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Czersk”. W myśl postanowień umownych (§ 1 umowy) dotujący zobowiązał się do przekazania dotowanemu kwoty „do 75.507,00 zł”. Z kolei z § 4 umowy wynika, że wypłata kwoty dotacji lub jej transzy nastąpić miała po złożeniu przez dotowanego prawidłowego wypełnionego oświadczenia dotyczącego kosztów kwalifikowanych zadania. Ustalono, że gmina złożyła właściwe oświadczenie datowane na dzień 25.11.2021 r. Środki finansowe (30.552,00 zł) przekazane przez dotującego wpłynęły na rachunek bankowy dotowanego w dniu 14.01.2022 r. Dotowany zobowiązany był do rozliczenia zadania w terminie do 31.12.2022 r. wg właściwego formularza. Ustalono, że gmina złożyła rozliczenie w terminie tj. w dniu 15.12.2022 r. Kolejne skorygowane rozliczenie złożono w dniu 23.02.2023 r., z którego wynika, że gmina wniosła o wypłatę drugiej transzy dotacji w wysokości 20.562,00 zł. Obecnie dotowany oczekuje na akceptację rozliczenia końcowego i wpływu środków w wyżej wskazanej wysokości.
- 4) Ewidencjonowany w § 629 dochód w wysokości 308.600,00 zł zrealizowano na podstawie czterech umów i jednego porozumienia zawartymi ze Skarbem Państwa tj. ujęty w rozdziale:
  - a) 01043 (4.300,00 zł) i 01044 (4.300,00 zł) ogółem 8.600,00 zł otrzymano w dniu 27.01.2022 r. na podstawie porozumienia z dnia 11.12.2020 r. (numeru nie podano) zawartego z Nadleśnictwem Lubichowo na dofinansowanie wykonania dokumentacji projektowej dla inwestycji polegającej na budowie sieci wodociągowej. Ustalono, że środki finansowe nadleśnictwo przekazało po wcześniejszym piśmie burmistrza z dnia 7.01.2022 r., do którego załączono kserokopię faktury, kserokopię protokołu przekazania dokumentacji, notę obciążeniową oraz potwierdzenie zapłaty za wykonaną dokumentację projektową;
  - b) 60016 – środki w wysokości 300.000,00 zł otrzymano na modernizację czterech dróg gminnych z trzech nadleśnictw tj. z:
    - Nadleśnictwa Rytel (28.12.2022 r. - 50.000,00 zł) na podstawie umowy NB.0290.1.2022 z dnia 24.03.2022 r. Był to udział finansowy Nadleśnictwa w modernizacji drogi gminnej odcinek Lutom – Brda – Żukowo.
    - Nadleśnictwa Woziwoda (14.10.2022 r. - 100.000,00 zł) na podstawie umowy S.771.3.2022 z dnia 24.03.2022 r. Był to udział finansowy Nadleśnictwa w modernizacji drogi gminnej odcinek Dąbki – Kurcze,
    - Nadleśnictwa Czersk (150.000,00 zł) na podstawie dwóch umów KF.14.1.2021 z dnia 24.03.2022 r. (21.10.2022 r. - 100.000,00 zł). Był to udział finansowy Nadleśnictwa w „Modernizacji drogi do Nieżurawy” oraz umowy KF.14.34.2022 z dnia

23.09.2022 r. (29.12.2022 r. - 50.000,00 zł). Był to udział finansowy Nadleśnictwa w zadaniu „Modernizacja drogi do Kurkowa”

Ustalono, że ww. środki finansowe nadleśnictwa przekazały po uprzednich pismach burmistrza skierowanych odpowiednio do Nadleśnictwa Rytel (pismo z dnia 19.12.2022 r.), Nadleśnictwa Woziwoda (pismo z dnia 14.09.2022 r.) oraz Nadleśnictwa Czernik (pismo z dnia 14.09.2022 r. i 13.12.2022 r.). Do wszystkich czterech pism załączono kserokopie: umów, faktur, zgłoszeń do odbioru końcowego, protokołów odbioru końcowego, zgłoszenia robót budowlanych, dokumentacji fotograficznej oraz kosztorysu powykonawczego.

3.2. Dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych

Kontrolę dochodów gminy z tytułu podatków i opłat przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2022.

3.2.1. Księgowa ewidencja podatków i opłat oraz postępowanie podatkowe przy ustalaniu wysokości zobowiązania podatkowego

- 1) Z dokumentacji opisującej przyjęte w jednostce zasady (politykę) rachunkowości wynikało, że w kontrolowanej jednostce księgi rachunkowe prowadzone są komputerowo w systemie opracowanym przez firmę RADIX Systemy Komputerowe w Gdańsku.
- 2) Ustalono, że do naliczania podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego, wprowadzania zmian oraz naliczania związanych z nimi przypisów i odpisów wykorzystywano System Naliczania Podatków od Gruntów i Nieruchomości POGRUN+ autorstwa ww. firmy. System ten służył też do wydruków decyzji wymiarowych i nakazów płatniczych. Takie samo zastosowanie w odniesieniu do podatku od środków transportowych miał System Naliczania Podatków od Środków Transportu POST+. System ten wykorzystywano m.in. do prowadzenia ewidencji podatników — właścicieli pojazdów oraz naliczonych dla nich podatków; rejestracji kart podatkowych pojazdów; rejestracji deklaracji na podatek od środków transportowych oraz naliczania podatku.
- 3) Do zakładania i aktualizacji kont rozrachunkowych płatników, księgowania przypisów, wpłat i odpisów na poszczególnych kontach, tworzenia wykazów podatków i opłat, drukowania upomnień oraz obsługi tytułów wykonawczych wykorzystywano System Windykacji Opłat i Podatków WIP+, autorstwa ww. firmy RADIX.

3.2.2. Podatek od nieruchomości

- 1) Ze sporządzonego za 2022 rok sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów jednostki samorządu terytorialnego wynikało, że wykonane w tym roku dochody gminy

z podatku od nieruchomości wyniosły 8.270.296,35 zł. Dochody te stanowiły 5,4% wszystkich dochodów budżetu gminy.

Z ww. sprawozdania wynikało również, że na koniec 2022 roku należności gminy z tytułu tego podatku wyniosły 867.869,20 zł, z kolei nadpłaty w podatku wyniosły 22.970,64 zł.

- 2) W 2022 roku w gminie obowiązywały stawki podatku od nieruchomości określone uchwałą Nr XL/439/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości. Uchwałą opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dnia 10 grudnia 2021 r. pod poz. 4794.

Uchwalone stawki podatkowe i ich relacje do stawek ustawowych (maksymalnych) przedstawiono w tabeli:

Przedmiot opodatkowania	Stawka uchwalona przez Radę Miejską	Stawka ustawowa (maksymalna)	Stosunek stawki uchwalonej do ustawowej
1	2	3	4
BUDYNKI LUB ICH CZĘŚCI (za 1 m2 powierzchni użytkowej)			
a) mieszkalne			
- wyposażone w ogrzewanie ekologiczne i proekologiczne	0,43 zł	0,89 zł	48%
- pozostałe	0,65 zł		73%
b) związane z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynki mieszkalne lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej wyposażone w ogrzewanie ekologiczne i proekologiczne	18,99zł	25,74 zł	74%
c) związane z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynki mieszkalne lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej	19,66 zł		76%
d) zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym	8,96 zł	12,04 zł	74%
e) zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych przez podmioty udzielające takich świadczeń	5,25 zł	5,25 zł	100%
f) pozostałe, w tym zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego)	6,62 zł	8,68 zł	76%
- od budynków lotniskowych	8,68 zł		100%
BUDOWLE	2% wartości	2% wartości	100%
GRUNTY			
a) związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków (za 1 m2 powierzchni)	0,81 zł	1,03 zł	79%
b) pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych (za 1 ha pow.)	5,17 zł	5,17 zł	100%
c) pozostałe, w tym zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego (za 1 m2 powierzchni)	0,33 zł	0,54 zł	61%
-od gruntów rekreacyjno-wypoczynkowych	0,51 zł		94%
d) niezabudowane, objęte obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777) i położone na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym, obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego	3,40 zł	3,40 zł	100%

- 3) Ustalono, że na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 70) organ stanowiący gminy wyodrębnił z kategorii podatkowej:
- „od budynków mieszkalnych” kategorię „od budynków mieszkalnych wyposażonych w ogrzewanie ekologiczne i proekologiczne”. Określona dla tej kategorii stawka podatkowa stanowiła 48% maksymalnej (ustawowej) stawki podatkowej;
  - „od budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynki mieszkalne lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej wyposażone w ogrzewanie ekologiczne i proekologiczne”. Określona dla tej kategorii stawka podatkowa stanowiła 74% maksymalnej stawki podatkowej;
  - „od pozostałych budynków lub ich części, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego” kategorię podatkową „od budynków letniskowych”. Określona dla tej kategorii stawka podatkowa stanowiła 100% maksymalnej stawki podatkowej;
  - z kategorii podatkowej „od gruntów pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego” kategorię podatkową „od gruntów rekreacyjno-wypoczynkowych”. Określona dla tej kategorii stawka podatkowa stanowiła 94% ustawowej stawki podatkowej.
- 4) W myśl uregulowań zawartych w § 4 przywołanej uchwały organu stanowiącego gminy w sprawie określenia wysokości stawek podatku (...) w 2022 roku od podatku od nieruchomości zwolnione zostały:
- a) budynki lub ich części, budowle oraz grunty zajęte wyłącznie na potrzeby statutowej działalności podmiotów realizujących zadania wskazane w ustawie o pomocy społecznej, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej;
  - b) budynki lub ich części, budowle oraz grunty zajęte wyłącznie na potrzeby statutowej działalności w zakresie kultury, sportu, ochrony przeciwpożarowej, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej;
  - c) budowle służące do odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz przewody sieci rozdzielczych wody;
  - d) grunty, budynki lub ich części oraz budowle wykorzystywane na składowiska odpadów komunalnych.
- 5) Ustalono, że poza wyżej wskazanymi zwolnieniami w 2022 roku obowiązywały również zwolnienia od podatku wprowadzone trzema niżej wskazanymi uchwałami Rady Miejskiej w Czersku:

- a) uchwałą Nr XV/194/19 z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości z tytułu nowych inwestycji przeznaczonych na prowadzenie działalności gospodarczej (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 17 grudnia 2019 r., poz. 5982).

Uchwałą tą zwolniono od podatku budynki lub ich części, budowle lub ich części przeznaczone na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Gminy Czersk, będące nową inwestycją, których budowa została zakończona i termin rozpoczęcia użytkowania nastąpił nie wcześniej niż 1 stycznia 2019 roku, zgodnie z decyzją o pozwoleniu na użytkowanie. Zwolnienie przysługiwać miało przez okres trzech lat podatkowych poczynszyszy od 1 stycznia roku następującego po roku, w którym nowa inwestycja została oddana do użytkowania.

- b) obowiązującą do dnia 23.05.2022 r. uchwałą Nr VI/36/11 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 21 kwietnia 2011 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w związku z remontem elewacji budynku (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 61, poz. 1384).

Uchwałą tą zwolniono od podatku:

- na okres pięciu lat podatkowych następujących po roku, w którym dokonano odnowienia – budynki mieszkalne, w których odnowiona została elewacja frontowa;
- na okres dziesięciu lat podatkowych następujących po roku, w którym dokonano odnowienia – budynki mieszkalne, w których odnowiona została cała elewacja.

Zgodnie z ww. uchwałą zwolnienie od podatku miało przysługiwać nie częściej, niż raz na 10 lat, zwolnieniu podlegały budynki 35 – letnie i starsze. Ponadto wysokość zwolnienia od podatku nie mogła być wyższa od kwoty udokumentowanych wydatków na odnowienie elewacji budynku, jak też od zobowiązania podatkowego od budynków mieszkalnych lub ich części, z tytułu podatku od nieruchomości zabudowanej budynkiem poddanym odnowieniu za rok podatkowy, za który było ono udzielone.

- c) obowiązującą od dnia 24.05.2022 r. uchwałą Nr XLIV/503/22 z dnia 29 marca 2022 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości budynków, w których wykonano remont elewacji frontowej (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 9 maja 2022 roku, poz. 1743).

Uchwałą tą zwolniono od podatku budynki położone na terenie Gminy Czersk, w bezpośrednim sąsiedztwie ulic, placów i innych terenów publicznych (w pierwszej linii zabudowy) lub do nich przylegających.

Zgodnie z ww. uchwałą zwolnienie dotyczyło budynków oddanych do użytkowania do 31 grudnia 2000 roku., w których dokonano remontu elewacji frontowej.

Zwolnienie przysługiwać miało do wysokości 50% poniesionych kosztów kwalifikujących się do objęcia zwolnieniem, przez okres nie dłuższy niż pięć lat.

Ponadto zastrzeżono, że wysokość zwolnienia od podatku nie mogła być wyższa od kwoty zobowiązania podatkowego od budynków, z tytułu podatku od nieruchomości zabudowanej budynkiem poddanym odnowieniu za rok podatkowy, za który miało być ono udzielone.

- 6) Ustalenia dotyczące realizacji dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 031 – „Podatek od nieruchomości” przedstawiono poniżej, z podziałem na osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej (dalej: osoby prawne) oraz na osoby fizyczne.

Podatek od nieruchomości od osób prawnych

- 1) Według sporządzonego za 2022 rok rocznego sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów jednostki samorządu terytorialnego w roku tym wpływy z podatku od nieruchomości wyniosły 3.565.052,17 zł. W sprawozdaniu wykazano też 186.816,13 zł należności będących w całości zaległościami oraz nadpłaty w wysokości 3.216,92 zł.
- 2) Prowadzona w 2022 roku ewidencja rozrachunkowa do syntetycznego konta 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych” obejmowała 97 kont do rozliczenia kontrolowanego podatku, z czego bieżący przypis podatku zaksięgowano na 81 kontach. 16 kont bez bieżącego przypisu prowadzono do rozliczenia podatników korzystających ze zwolnień na podstawie uchwał organu stanowiącego gminy. W 2022 roku organ podatkowy nie prowadził kontroli podatkowych, o jakich mowa w art. 281 § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 2651) oraz nie wydawał decyzji administracyjnych określających wysokość zobowiązania podatkowego w trybie art. 21 § 3 przywołanej powyżej ustawy.
- 3) Deklaracje na podatek od nieruchomości złożyło łącznie 105 podatników, przy czym w 24 deklaracjach nie zadeklarowano podatku nieruchomości.

Prawidłowość wyliczeń podatku w złożonych deklaracjach oraz zgodność przypisu z deklaracjami sprawdzono na przykładzie losowo wybranej próby obejmującej deklaracje złożone przez 22 podatników. Dla rozliczenia podatników, których deklaracje objęto kontrolą prowadzono konta podatkowe oznaczone następującymi indeksami:

- 3 podatników korzystających ze zwolnień ustawowych: P0000154, P000015 i P0000058 (2 deklaracje jednostek organizacyjnych objętych systemem oświaty oraz 1 deklaracja związku wyznaniowego);
- 4 podatników korzystających ze zwolnień na podstawie uchwał organu stanowiącego gminy: P0000116, P000063, P0000052 i P0000121 (1 deklaracja jednostki OSP, 1 deklaracja instytucji kultury i 2 deklaracje przedsiębiorców);
- 15 podatników, którzy zadeklarowali zobowiązanie podatkowe: P0000117, P000016, P0000062; P0000042, P000077, P0000051, P0000061, P000024, P0000060,

P0000022, P000045, P0000046, P0000044, P000040, P0000004 (11 deklaracji przedsiębiorców, 2 deklaracje stowarzyszeń, 1 deklaracja spółdzielni mieszkaniowej i 1 deklaracja operatora pocztowego.

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

- 4) Na podstawie komputerowych wydruków „Salda rozrachunkowe na dzień 31.12.2022 r.”, ustalono następujące wielkości kwotowe (w zł):

Wyszczególnienie	Podatek od nieruchomości – osoby prawne (w zł)	Hipoteka podatek od nieruchomości – osoby prawne (w zł)	Razem (w zł)
1	2	3	4
- należności początkowe	91.339,99	198.355,91	289.695,90
- nadpłaty początkowe	4.183,40	0,00	4.183,40
- przypisy	3.799.048,00	0,00	3.799.048,00
- odpisy	289.070,15	46.877,37	
- zaksięgowanie nadpłaty początkowej w innych podatkach i opłatach na podatek od nieruchomości	41,38	0,00	41,38
- przeksięgowanie nadpłaty początkowej na inne podatki i opłaty	3,00	0,00	3,00
- wpłaty	3.565.939,17	0,00	3.565.939,17
- zwroty	887,00	0,00	887,00
- nadpłaty końcowe	3.216,92	0,00	3.216,92
- należności końcowe	35.337,57	151.478,56	186.816,13
- w tym zaległości	35.337,57	151.478,56	186.816,13

- 5) W oparciu o wygenerowany z ewidencji podatkowej „Wykaz podatników zadłużonych na dzień 31.12.2022 r.” ustalono, że końcowe saldo zaległości w tym podatku (186.816,13 zł) było sumą zaległości występujących na kontach 7 podatników. Największe zaległości posiadali trzej podatnicy, do rozliczenia których prowadzono konta o następujących indeksach:

- 72-00000002 - 151.478,56 zł;
- 53-00000018 - 2.490,00 zł;
- 53-00000024 - 32.622,11 zł.

Zaległości tych podatników, na sumę 165.590,67 zł, stanowiły 99,8% wszystkich zaległości w podatku od nieruchomości od osób prawnych. Ustalenia w zakresie windykacji należności od tych dłużników przedstawione zostaną w dalszej części („3.2.15. Windykacja należności podatkowych i opłat”) niniejszego protokołu.

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych

- 1) W sporządzonym za 2022 rok rocznym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano wykonanie 4.705.244,18 zł dochodów z podatku od nieruchomości od osób fizycznych. Ze sprawozdania wynikało też, że na koniec 2022 roku należności w tym podatku wynosiły 681.053,07 zł (w całości były to zaległości), z kolei nadpłaty wynosiły 19.753,72 zł.

- 2) Szczegółowa ewidencja rozrachunkowa (podatkowa) prowadzona dla podatku od nieruchomości osób fizycznych w 2022 r. obejmowała 6.504 konta rozrachunkowe, z czego 6.247 kont podatników z bieżącymi przypisami podatkowymi oraz 257 kont bez bieżącego przypisu podatkowego prowadzonych na potrzeby rozliczeń nadpłat i zaległości powstałych przed 2022 rokiem. Organ podatkowy wydał 6.352 decyzje ustalające wymiar podatku od nieruchomości na 2022 rok, z czego 3.462 w ramach łącznego zobowiązania pieniężnego (nakaz płatniczy). W 2022 roku organ podatkowy nie prowadził kontroli podatkowych, o jakich mowa w art. 281 § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 2651).
- 3) Kontrolę realizacją zasady powszechności opodatkowania w podatku od nieruchomości od osób fizycznych, prawidłowość ustalenia zobowiązania podatkowego, zgodności przypisu z decyzjami oraz ujmowania zobowiązań podatkowych na kontach rozliczeniowych podatników przeprowadzono w oparciu o losowo dobraną próbę kontrolną obejmującą ustalenie zobowiązania podatkowego 30 podatników, z czego:
- a) 14 podatników ujętych w ewidencji podatku od nieruchomości, którym ustalono zobowiązanie podatkowe decyzjami w sprawie wymiaru podatku od nieruchomości w 2022 roku. Dla podatników objętych kontrolą prowadzone są indywidualne konta rozliczeniowe o następujących numerach: 00004434, 00003734, 00003576, 00008843, 00008405, 00003717, 00010064, 00006676, 00002892, 00003592, 00003828, 00009486, 00009151 i 00011299;
- b) 16 podatników ujętych w ewidencji podatku od nieruchomości, którym wymierzano zobowiązanie podatkowe w formie nakazu płatniczego na łączne zobowiązanie pieniężne (podatek od nieruchomości wraz z podatkiem rolnym lub podatkiem leśnym). Dla podatników objętych kontrolą prowadzone są indywidualne konta rozliczeniowe o następujących numerach: 00007273, 00010516, 00009483, 00011346, 00004645, 00004722, 00006660, 00010533, 00011187, 00010370, 00006221, 00008155, 0000925, 00004710, 00005307 i 00010127;

Stwierdzono nieprawidłowości polegające na ujmowania na kontach rozliczeniowych 30 podatników (na 30 skontrolowanych) należności podatkowych wcześniej niż data doręczenia decyzji na łączną kwotę 8.446,00 zł, czym naruszono art. 21 §2 ustawy Ordynacja podatkowa.

Zgodnie z wyżej przywołanym przepisem zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania.

Poniżej podano numery indywidualnych kont rozliczeniowych prowadzonych dla podatników których nieprawidłowość dotyczy, datę doręczenia decyzji wymiarowej oraz datę zaksięgowania przypisu:

Lp.	Numer rozliczeniowego podatnika	Data doręczenia decyzji	Data zaksięgowania przypisu	Kwota zaksięgowanego podatku (zł)
Podatek od nieruchomości				
1.	00009151	14.02.2022 r.	10.02.2022 r.	489,00
2.	00009486	12.02.2022 r.		1 042,00
3.	00011299	14.02.2022 r.		206,00
4.	00003828	23.02.2022 r.		379,00
5.	00003592	21.02.2022 r.		336,00
6.	00002892	21.02.2022 r.		259,00
7.	00006676	23.02.2022 r.		258,00
8.	00003717	22.02.2022 r.		494,00
9.	00010064	22.02.2022 r.		34,00
10.	00008405	23.02.2022 r.		170,00
11.	00008843	22.02.2022 r.		26,00
12.	00004434	13.02.2022 r.		348,00
13.	00003734	24.02.2022 r.		383,00
14.	00003576	18.02.2022 r.		521,00
Razem				4.945,00
Łączne zobowiązanie				
1.	00010127	23.02.2022 r.	10.02.2022 r.	380,00
2.	00004710	12.02.2022 r.		139,00
3.	00009251	15.02.2022 r.		431,00
4.	00008156	28.02.2022 r.		494,00
5.	00006221	11.02.2022 r.		51,00
6.	00010370	22.02.2022 r.		302,00
7.	00011187	25.02.2022 r.		109,00
8.	00010533	21.02.2022 r.		455,00
9.	00006660	14.02.2022 r.		177,00
10.	00004722	16.02.2022 r.		171,00
11.	00004645	18.02.2022 r.		368,00
12.	00011346	22.02.2022 r.		11,00
13.	00009483	14.02.2022 r.		107,00
14.	00010516	16.02.2022 r.		210,00
15.	00007273	22.02.2022 r.		36,00
16.	00005307	17.02.2022 r.		60,00
			Razem	3.501,00
			Ogółem	8.446,00

W sprawie zaksięgowania na kontach 30 podatników wymiaru podatku wcześniej niż data doręczenia decyzji wyjaśnienie złożyła pani Lucyna Klamann – inspektor w Wydziale Finansowym. W wyjaśnieniu z dnia 21.03.2023 r. wyżej wskazana osoba podała – cyt.: *W trakcie kontroli przeprowadzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową, organ kontrolujący wykazał nieprawidłowości dotyczące poboru podatków lokalnych, polegające na dokonywaniu przypisów zobowiązań podatkowych podatników podatku od nieruchomości przed doręzeniem decyzji ustalającej zobowiązanie podatkowe. W związku z zaistniałą sytuacją, wyjaśniam że:*

- *poprzednie kontrole nie zakwestionowały sposobu pracy, czyli przejmowaniu przypisów jednego dnia,*
- *dokonywanie płatności przez podatników przed terminem raty zaraz po otrzymaniu decyzji, powoduje powstanie sytuacji, że kasjerka nie widzi kont podatników, więc nie jest w stanie przyjąć poprawnie płatności (tworzą się podwójne konta).*

Nadmieniam, że zostały podjęte kroki w celu wyeliminowania błędów w programie obsługującym podatników – zgłoszenie w firmie Radix.

Wyżej cytowane wyjaśnienie oraz jedną z przykładowych decyzji wraz z dowodem jej doręczenia i wydruk z konta rozrachunkowego podatnika załączono do akt roboczych kontroli.

[Kserokopia przykładowej decyzji wraz z dowodem jej doręczenia i wydruk z konta rozrachunkowego podatnika oraz wyjaśnienie sprawie zaksięgowania na kontach 30 podatników wymiaru podatku wcześniej niż data doręczenia doręczonej decyzji złożone przez panią Lucynę Klamann – poz. 4 akt kontroli]

- 4) Na podstawie komputerowych wydruków „Salda rozrachunkowe na dzień 31.12.2022 r.”, ustalono następujące wielkości kwotowe (w zł):

Wyszczególnienie	Podatek od nieruchomości – osoby fizyczne (w zł)	Hipoteka - podatek od nieruchomości – osoby fizyczne (w zł)	Razem (w zł)
1	2	3	4
- należności początkowe	303 049,70	225 697,01	528 746,71
- nadpłaty początkowe	21 310,43	0,00	21 310,43
- przypisy	4 976 682,85	8 724,09	
- odpisy	116 163,43	7 656,12	
- zaksięgowanie nadpłaty początkowej w innych podatkach i opłatach na podatek od nieruchomości	1 324,25	0,00	1 324,25
- przeksięgowanie nadpłaty początkowej na inne podatki i opłaty	3 804,39	0,00	3 804,39
- wpłaty	4 750 470,94	0,00	4 750 470,94
- zwroty	45 226,76	0,00	45 226,76
- nadpłaty końcowe	19 753,72	0,00	19 753,72
- należności końcowe w tym zaległości	454 288,09	226 764,98	681 053,07
	454 288,09	226 764,98	681 053,07

- 5) Na końcowe saldo zaległości (681.053,07 zł) składały się zaległości 913 zobowiązanych . Największe zaległości, w wysokościach powyżej kwoty 5.000,00 zł, posiadali podatnicy, do rozliczenia których prowadzono konta rozrachunkowe o następujących indeksach:

- 10-00000116 - 101.891,00 zł;
- 10-00000107 - 29.848,10 zł;
- 10-00000122 - 57.658,12 zł;
- 03-00009452 - 15.795,00 zł;
- 03-00011224 - 10.717,28 zł;
- 03-00010252 - 5.207,04 zł;
- 10-00000123 - 8.106,00 zł;
- 03-00006552 - 7.039,30 zł;
- 10-00000124 - 6.351,00 zł;
- 10-00000127 - 5.111,00 zł;
- 03-00009429 - 5.310,02 zł;
- 03-00005460 - 5.338,66 zł;
- 03-00005959 - 13.394,00 zł;
- 03-00001848 - 66.290,00 zł;

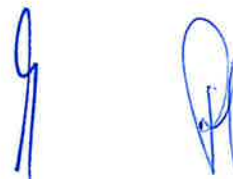
- 03-00002912 - 17.279,76 zł;
- 03-00005993 - 56.830,28 zł.

Zaległości tych 16 podatników, na sumę 412.166,56 zł, stanowiły 60% wszystkich zaległości kontrolowanej jednostki w podatku od nieruchomości od osób fizycznych na koniec 2022 roku.

Ustalania w zakresie windykacji należności od tych dłużników przedstawiono w dalszej części niniejszego protokołu („3.2.15. Windykacja należności podatkowych i opłat”).

3.2.3. Podatek rolny

- 1) Na podstawie sporządzonego za 2022 rok rocznego sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów jednostki samorządu terytorialnego ustalono, że w roku tym gmina uzyskała 331.038,79 zł wpływów z podatku rolnego. Według tego samego sprawozdania na koniec 2022 roku należności kontrolowanej jednostki wynosiły 32.074,03 zł (w całości były to zaległości), z kolei nadpłaty w podatku wynosiły 13.452,63 zł.
- 2) W 2022 roku do celów obliczania podatku rolnego należało wykorzystywać cenę żyta w wysokości 55,00 zł za kwintal, określoną w uchwale Nr XL/440/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie obniżenia ceny skupu 1 dt. żyta dla celów wymiaru podatku rolnego (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 10 grudnia 2021 r., poz. 4795).
Cena ta była o 6,48 zł niższa od ceny podanej w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 20 października 2021 r. w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na rok podatkowy 2022 (M.P. z 2021 r., poz. 951), wynoszącej 61,48 zł za 1 kwintal.
- 3) Z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie zaliczenia gmin oraz miast do jednego z czterech okręgów podatkowych (Dz. U. Nr 143, poz. 1614) wynika, że kontrolowaną gminę zaliczono do II okręgu podatkowego.
Ustalono, że zarządzeniem Nr 140/2002 Wojewody Pomorskiego z dnia 17 września 2002 r. w sprawie zaliczenia niektórych gmin województwa pomorskiego do innych okręgów podatkowych (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 62 z dnia 18 września 2002 r., poz. 1443) zaliczono Gminę Czersk do III okręgu podatkowego.
- 4) Ustalania kontroli w zakresie dochodów klasyfikowanych w § 032 – „Podatek rolny” przedstawiono poniżej, z podziałem na dochody zrealizowane w rozdziale 75615 – „Wpływy z podatku rolnego (...) od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych” oraz dochody klasyfikowane w rozdziale 75616 – „Wpływy z podatku rolnego (...) od osób fizycznych”.

Podatek rolny od osób prawnych

- 1) W sporządzonym za 2022 rok rocznym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano wykonanie 8.104,00 zł wpływów z podatku rolnego od osób prawnych. Według tego sprawozdania na koniec roku osoby prawne posiadały zaległości na sumę 182,00 zł oraz nadpłaty w wysokości 482,00 zł.
- 2) W 2022 roku organ podatkowy nie wydawał decyzji administracyjnych określających wysokość zobowiązania podatkowego w trybie art. 21 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 2651) oraz nie prowadził kontroli podatkowych, o jakich mowa w art. 281 § 1 przywołanej wyżej ustawy.
- 3) W 2022 roku szczegółowa ewidencja rozrachunkowa prowadzona do rozliczeń osób prawnych obejmowała 19 kont podatkowych, z czego bieżący przypis podatkowy zaksięgowano na 14 kontach rozrachunkowych
- 4) Deklaracje na podatek rolny w 2022 r. złożyło 19 podatników. Prawidłowość wyliczeń podatku w złożonych deklaracjach oraz zgodność przypisu z deklaracjami sprawdzono na przykładzie próby obejmującej 10 podatników. Kontrolą objęto podatników, do rozliczenia których prowadzono konta oznaczone następującymi indeksami: P-00000145; P-00000112; P-00000014; P-00000047; P-00000075; P-00000071; P-00000038; P-00000024; P-00000045 i P-000000105.
Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości ustalono, że czterech z dziesięciu podatników objętych kontrolą nie wykazało zobowiązania podatkowego w podatku rolnym tj. Powiat Chojnicki, Państwowe Gospodarstwo Wodne - Wody Polskie, Asmet Sp. z o.o. i Styl – Wood „Węgierka” Sp. z o.o. Podatnicy ci korzystali ze zwolnienia ustawowego na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku rolnym.
- 5) Na podstawie komputerowych wydruków „Salda rozrachunkowe na dzień 31.12.2022 r.” ustalono następujące wielkości kwotowe (w zł):

Wyszczególnienie	Podatek rolny – osoby prawne (w zł)	Hipoteka - podatek rolny – osoby prawne (w zł)	Razem (w zł)
1	2	3	4
- należności początkowe	0,00	182,00	182,00
- nadpłaty początkowe	302,00	0,00	302,00
- przypisy	7.924,00	0,00	7.924,00
- odpisy	0,00	0,00	0,00
- wpłaty	8.104,00	0,00	8.104,00
- zwroty	0,00	0,00	0,00
- nadpłaty końcowe	482,00	0,00	482,00
- należności końcowe	0,00	182,00	182,00
- w tym zaległości	0,00	182,00	182,00

- 6) Końcowe saldo należności (182,00 zł) wykazywało zaległości jednego zobowiązanego. Należność zabezpieczono hipoteką przymusową na nieruchomości zobowiązanego.

Podatek rolny od osób fizycznych.

- 1) W sporządzonym za 2022 rok rocznym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano 322.934,79 zł dochodów z podatku rolnego od osób fizycznych. W tym samym sprawozdaniu wykazano też, że na koniec 2022 roku należności wynosiły 31.892,03 zł (w całości były to zaległości) natomiast nadpłaty w podatku wynosiły 12.970,63 zł.
- 2) W 2022 roku szczegółowa ewidencja rozrachunkowa prowadzona do rozliczeń osób fizycznych obejmowała 2.307 kont podatkowych, w tym 2.105 kont z bieżącym przypisem podatku oraz 202 konta bez bieżącego przypisu prowadzone do rozliczania zaległości i nadpłat w podatku z poprzednich lat. W 2022 roku organ podatkowy wydał 393 decyzje ustalające wymiar podatku rolnego. W 2022 roku organ podatkowy nie prowadził kontroli podatkowych, o jakich mowa w art. 281 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 2651).
- 3) Prawidłowość wymiaru podatku, zgodności przypisu z decyzjami oraz ujmowanie zobowiązań podatkowych na kontach rozliczeniowych podatników sprawdzono na przykładzie próby obejmującej 10 losowo wybranych podatników, do rozliczenia których prowadzono kartoteki oznaczone następującymi numerami (indeksami): 00008293; 00009237; 00005939; 00010933; 00005045; 00001032; 00007292; 00011170; 00010156 oraz 00010368.

Stwierdzono, że analogicznie, jak w podatku od nieruchomości, na kontach rozliczeniowych 9 podatników (na 10 skontrolowanych) zaksięgowano wymiary podatku wcześniej niż data doręczenia doręczonej decyzji na łączną kwotę 926,00 zł. Poniżej podano numery indywidualnych kont rozliczeniowych prowadzonych dla podatników których nieprawidłowość dotyczy, datę doręczenia decyzji wymiarowej oraz datę zaksięgowania przypisu:

Lp.	Numer konta rozliczeniowego podatnika	Data doręczenia decyzji	Data zaksięgowania przypisu	Kwota zaksięgowanego podatku (zł)
1.	00009237	22.02.2022 r.	10.02.2022 r.	121,00
2.	00005939	17.02.2022 r.		77,00
3.	00010933	15.02.2022 r.		207,00
4.	00005045	16.02.2022 r.		132,00
5.	00001032	16.02.2022 r.		55,00
6.	00007292	22.02.2022 r.		236,00
7.	00011170	25.02.2022 r.		31,00
8.	00010156	23.02.2022 r.		43,00
9.	00010368	22.02.2022 r.		24,00
Razem				926,00

Wyjaśnienie w sprawie ujmowania w księgach rachunkowych należności podatkowych przed datą doręczenia decyzji podatnikom złożyła pani Lucyna Klamann – inspektor. Treść złożonego wyjaśnienia cytowano w części 3.3.2 – „Podatek od nieruchomości” niniejszego protokołu.

- 4) Na podstawie komputerowych wydruków „Salda rozrachunkowe na dzień 31.12.2022 r.”, ustalono następujące wielkości kwotowe (w zł):

Wyszczególnienie	Podatek rolny – osoby fizyczne (w zł)	Hipoteka - podatek rolny – osoby fizyczne (w zł)	Razem (w zł)
1	2	3	4
- należności początkowe	24 988,71	1 437,20	26 435,10
- nadpłaty początkowe	10 447,41	0,00	10 447,41
- przypisy	334 293,72	0,00	334 293,72
- odpisy	11 758,87	32,00	11 790,87
- zaksięgowanie nadpłaty początkowej w innych podatkach i opłatach na podatek rolny	3 775,04	0,00	3 775,04
- przeksięgowanie nadpłaty początkowej na inne podatki i opłaty	400,20	0,00	400,20
- wpłaty	327 710,39	0,00	327 710,39
- zwroty	4 775,60	0,00	4 775,60
- nadpłaty końcowe	12 970,63	0,00	12 970,63
- należności końcowe	30 486,83	1 405,20	31 892,03
- w tym zaległości	30 486,83	1 405,20	31 892,03

- 5) Na końcowe saldo zaległości (31.892,03 zł) składały się zaległości 260 podatników. Największe zaległości, w wysokościach powyżej kwoty 1.000,00 zł, występowały u podatników, do rozliczenia których prowadzono konta rozrachunkowe o następujących indeksach:

- 22-00000005 - 1.174,00 zł;
- 01-00005404 - 1.923,00 zł;
- 01-00006232 - 1.860,45 zł;
- 01-00005541 - 2.945,00 zł;
- 01-00000057 - 1.443,00 zł;
- 01-00006774 - 1.667,00 zł.

Zaległości tych 6 podatników, na sumę 11.012,45 zł, stanowiły 34% wszystkich należności kontrolowanej jednostki w podatku rolnym od osób fizycznych na koniec 2022 roku.

Ustalenia w zakresie windykacji należności od tych dłużników przedstawiono w dalszej części niniejszego protokołu („3.2.15. Windykacja należności podatkowych i opłat”).

Wpłaty gmin na rzecz izb rolniczych w wysokości 2 % uzyskanych wpływów z podatku rolnego

- 1) Kontrolując dochody z podatku rolnego sprawdzono przestrzeganie art. 35 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 183), tj. przepisów określających ustalanie przez gminy wysokości wpłat na rzecz izb rolniczych oraz terminy dokonywania tych wpłat.
- 2) Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej dochodów ustalono, że wpływy z podatku rolnego wyniosły 331.038,79 zł (osoby fizyczne – 322.934,79 zł, osoby prawne – 8.104,00 zł) a z tytułu odsetek od nieterminowych wpłat tego podatku uzyskano wpływy w wysokości 1.827,63 zł (w całości były to wpłaty osób fizycznych).

Liczona od sumy wszystkich tych dochodów (332.866,40 zł) wartość 2% wynosi 6.657,33 zł (6.657,00 zł w zaokrągleniu do pełnych złotych). Wpłat na taką sumę należało dokonać na bankowy rachunek właściwej terytorialnie Izby Rolniczej.

- 3) Ustalono, że w 2022 roku urząd miejski zrealizował 6.759,00 zł wydatków klasyfikowanych w § 285 – „Wpłaty gmin na rzecz izb rolniczych w wysokości 2 % uzyskanych wpływów z podatku rolnego” w rozdziale 01030 – „Izby rolnicze”. Na wyżej wskazaną kwotę złożyły się: zrealizowany w dniu 20.01.2022 r. przelew kwoty 528,00 zł, jako końcowe rozliczenie roku 2021, a ponadto 4 przelewy dotyczące 2022 roku, na sumę 6.231,00 zł.

Przekazane do końca 2022 roku wpłaty na rzecz Pomorskiej Izby Rolniczej w Pruszczu Gdańskim za rok 2022 były o 426,00 zł niższe od kwoty wyliczonej w poprzednim punkcie protokołu.

- Ustalono, że w dniu 10.01.2023 r. kontrolowana jednostka przekazała na rachunek bankowy ww. Izby kwotę 488,00 zł, jako końcowe rozliczenie 2022 roku. Po tym przelewie suma wpłat dotyczących 2022 roku wyniosła 6.719,00 zł i była o 62,00 zł wyższa od kwoty 6.657,00 zł, wyliczonej w poprzednim punkcie protokołu.
- Wyliczaniem środków do przekazania na rzecz Izby Rolniczej prowadziła pani Lucyna Klamann – inspektor.

Wyżej wymieniona złożyła pisemne wyjaśnienie datowane na dzień 8.03.2023 r. o następującej treści – cyt.: *Wyjaśniam, iż w związku z omyłkowym naliczeniem wpływów z podatku rolnego – 2% dla Pomorskiej Izby Rolniczej za 2022 rok, przekazana została kwota w wysokości 6.719,00 zł zamiast 6.657,00 zł. W związku z powyższym, sprawozdanie dotyczące I kwartału 01.01.2023-15.03.2023 zostanie pomniejszone o kwotę 62,00 zł. Do cytowanego wyjaśnienia załączono dokument pn. „Wpływy z podatku rolnego – 2% PIR korekta sprawozdania za okres 01.01.2022-31.12.2022 r.”*

Cytowane wyjaśnienie wraz załącznikiem załączono do akt roboczych kontroli.

[Wyjaśnienie pani Lucyny Klamann – inspektor w sprawie nieprawidłowości w wyliczaniu wpłat na rzecz Pomorskiej Izby Rolniczej w Pruszczu Gdańskim – poz. 5 akt kontroli]

- 4) Wpłat na rzecz ww. Izby Rolniczej dokonywano z zachowaniem terminów określonych przywołanym już art. 35 ustawy o izbach rolniczych.
- 5) W trakcie trwającej kontroli w dniu 5.04.2023 r. pani Lucyna Klamann – inspektor przedłożyła dokument pn. „Wpływy z podatku rolnego – 2% PIR” za okres od dnia 1.01.2023 r. do dnia 15.03.2023 r. oraz „Potwierdzenie transakcji”. Z wyżej wskazanych dokumentów wynika, że odpis na rzecz Izby Rolniczej został pomniejszony o nadpłatę z roku poprzedniego tj. o kwotę 62,00 zł.

3.2.4. Podatek leśny

- 1) Na podstawie sporządzonego za 2022 rok rocznego sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów jednostki samorządu terytorialnego ustalono, że w roku tym gmina uzyskała 763.463,31zł wpływów z podatku leśnego. Według tego samego sprawozdania na koniec 2022 roku należności kontrolowanej jednostki wynosiły 9.933,26zł (w całości były to zaległości), z kolei nadpłaty w podatku wynosiły 1.141,25 zł.
- 2) W 2022 roku do celów obliczania podatku leśnego należało wykorzystywać średnią cenę sprzedaży drewna w wysokości 212,26 zł za 1 m³, wynikającą z komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 20 października 2021 r. w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna, obliczonej według średniej ceny drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2021 r. (M.P. z 2021 r., poz. 950).
Organ stanowiący gminy nie skorzystał z uprawnienia wynikającego z art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 888) i nie obniżył kwoty stanowiącej cenę sprzedaży drewna, przyjmowanej jako podstawa obliczania podatku leśnego na obszarze gminy.
- 3) Ustalenia dotyczące realizacji dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 033 – „Podatek leśny” przedstawiono poniżej, z podziałem na osoby prawne oraz na osoby fizyczne.

Podatek leśny od osób prawnych

- 1) W sporządzonym za 2022 rok rocznym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano wykonanie 678.014,00 zł dochodów z podatku leśnego od osób fizycznych. Według tego sprawozdania na koniec 2022 roku nie występowały należności od osób prawnych w tym podatku, z kolei nadpłaty wynosiły 3,00 zł.
- 2) W 2022 roku szczegółowa ewidencja rozrachunkowa prowadzona do rozliczeń podatników zaliczanych do osób prawnych obejmowała czynnych 12 kont podatkowych. Bieżący przypis podatku zaksięgowano na 11 kontach.
- 3) Deklaracje na podatek leśny złożyło 12 podatników, w tym jeden bez zadeklarowanego podatku (w deklaracji wykazano wyłącznie lasy zwolnione z podatku). W 2022 roku organ podatkowy nie wydawał decyzji administracyjnych określających wysokość zobowiązania podatkowego w trybie art. 21 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 2651) oraz nie prowadził kontroli podatkowych, o jakich mowa w art. 281 § 1 przywołanej wyżej ustawy.
- 4) Prawdliwość wyliczeń podatku w złożonych deklaracjach oraz zgodność przypisu z deklaracjami sprawdzono na przykładzie 5 podatników, którzy złożyli deklaracje na podatek leśny. Próba kontrolna obejmowała podatników, do rozliczenia których

prowadzono konta oznaczone następującymi indeksami: P0000024; P0000014; P0000112; P0000051 i P0000045.

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości, jeden z podatników (Parafia Rzymisko – Katolicka w Łęgu - P0000051) nie wykazał zobowiązania podatkowego. Wyżej wskazany podatnik korzystał ze zwolnienia ustawowego na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku rolnym - lasy z drzewostanem w wieku do 40 lat.

- 5) Na podstawie komputerowego wydruku „Salda rozrachunkowe na dzień 31.12.2022 r. – podatek leśny – osoby prawne ” z systemu podatkowego ustalono następujące wielkości kwotowe (w zł):

Wyszczególnienie	Podatek leśny – osoby prawne (w zł)
1	2
- należności początkowe	0,00
- nadpłaty początkowe	7,00
- przypisy	678.127,00
- odpisy	109,00
- wpłaty	678.014,00
- zwroty	0,00
- nadpłaty końcowe	3,00
- należności końcowe	0,00
w tym zaległości	0,00

Podatek leśny od osób fizycznych

- 1) W sporządzonym za 2022 rok rocznym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano wykonanie 85.449,31 zł dochodów z podatku leśnego od osób fizycznych. Według tego sprawozdania na koniec 2022 roku należności w tym podatku wynosiły 9.933,26 zł (w całości były to zaległości), z kolei nadpłaty wynosiły 1.138,25 zł.
- 2) W 2022 roku szczegółowa ewidencja rozrachunkowa prowadzona do rozliczeń osób fizycznych obejmowała 856 kont podatkowych, w tym 825 kont z bieżącym przypisem podatku oraz 31 konta bez bieżącego przypisu prowadzone do rozliczania zaległości i nadpłat w podatku z poprzednich lat. W 2022 roku organ podatkowy wydał 50 decyzji ustalających wymiar podatku leśnego. W 2022 roku organ podatkowy nie prowadził kontroli podatkowych, o jakich mowa w art. 281 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 2651).
- 3) Prawdliwość wymiaru podatku, zgodności przypisu z decyzjami oraz ujmowanie zobowiązań podatkowych na kontach rozliczeniowych podatników sprawdzono na przykładzie próby obejmującej 10 losowo wybranych podatników, do rozliczenia których prowadzono kartoteki oznaczone następującymi numerami (indeksami): 00008856; 00006663; 00008566; 00011185; 00009998; 00004729; 00002482; 00004485; 00009496 oraz 00010940.

- 4) Stwierdzono następujące nieprawidłowości:
- a) na kontach rozliczeniowych 10 podatników (na 10 skontrolowanych) zaksięgowano wymiary podatku wcześniej niż data doręczenia doręczonej decyzji na łączną kwotę 1.021,00 zł. Poniżej podano numery indywidualnych kont rozliczeniowych prowadzonych dla podatników których nieprawidłowość dotyczy, datę doręczenia decyzji wymiarowej oraz datę zaksięgowania przypisu:

Lp.	Numer konta rozliczeniowego podatnika	Data doręczenia decyzji	Data zaksięgowania przypisu	Kwota zaksięgowanego podatku (zł)
1.	00010940	21.02.2022 r.	10.02.2022 r.	156,00
2.	00009496	23.02.2022 r.		14,00
3.	00004485	12.02.2022 r.		20,00
4.	00002482	27.02.2022 r.		92,00
5.	00004729	19.02.2022 r.		22,00
6.	00009998	28.02.2022 r.		20,00
7.	00011185	22.02.2022 r.		45,00
8.	00008566	23.02.2022 r.		19,00
9.	00006663	9.03.2022 r.		101,00
10.	00008856	17.02.2022 r.		532,00
Razem				1.021,00

Wyjaśnienie w sprawie ujmowania w księgach rachunkowych należności podatkowych przed datą doręczenia decyzji podatnikom złożyła pani Lucyna Klamann – inspektor. Treść złożonego wyjaśnienia cytowano w części 3.3.2 – „Podatek od nieruchomości” niniejszego protokołu.

- b) podatnikowi, dla którego prowadzone jest indywidualne konto rozliczeniowe nr: 00006663 decyzje wymiarową na 2022 r. doręczono z uchybieniem terminu (art. 6 ust. 7 i 8 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych) tj. w dniu 9.03.2022 r. na kwotę 101,00 zł)

W sprawie doręczenia decyzji z uchybieniem terminu wyjaśnienie złożyła pani Agnieszka Golonek – inspektor, która w piśmie z dnia 31.03.2023 r. podała – cyt.: *W związku z prowadzoną kontrolą przez Regionalną Izbę Obrachunkową w sprawie doręczenia podatnikowi podatku rolnego nr rejestru 00006663 decyzji wymiarowej WF.3122.2.13.2022 na rok 2022 w dniu 9.03.2022 r., informuję, że nie pamiętam jakie były okoliczności które spowodowały wysłanie decyzji w takim terminie.*

Do akt roboczych kontroli załączono kserokopie decyzji wymiarowej WF.3122.2.13.2022 i dowód jej doręczenia oraz cytowane wyjaśnienie w sprawie uchybienia terminu doręczenia decyzji,

[Kserokopia decyzji wymiarowej WF.3122.2.13.2022 i dowód jej doręczenia oraz cytowane wyjaśnienie w sprawie uchybienia terminu doręczenia decyzji złożone przez panią Agnieszkę Golonek – inspektor – poz. 6 akt kontroli]

- 5) Na podstawie komputerowego wydruku „Salda rozrachunkowe na dzień 31.12.2022 r. – podatek leśny – osoby fizyczne” ustalono następujące wielkości kwotowe (w zł):

Wyszczególnienie	Podatek leśny – osoby fizyczne (w zł)
1	2
- należności początkowe	10.449,12
- nadpłaty początkowe	400,40
- przypisy	88.608,80
- odpisy	4.255,00
- zaksięgowanie nadpłaty początkowej w innych podatkach i opłatach na podatek od nieruchomości	68,00
- przeksięgowanie nadpłaty początkowej na inne podatki i opłaty	226,20
- wpłaty	85.472,31
- zwroty	23,00
- nadpłaty końcowe	1.138,25
- należności końcowe	9.933,26
w tym zaległości	9.933,26

- 6) Na końcowe saldo zaległości (9.933,26 zł) składały się zaległości 136 podatników. Największe zaległości, w wysokościach powyżej kwoty 700,00 zł, występowały u dwóch podatników, do rozliczenia których prowadzono konta rozrachunkowe o indeksach 02-00006435 (1.160,00 zł), 02-00006426 (708,44 zł) i 02-00006426 (3.292,00 zł). Ustalenia w zakresie windykacji tych należności przedstawiono w odrębnej części niniejszego protokołu („3.2.15. Windykacja należności podatkowych i opłat”).

3.2.5. Sprawozdawczość podatkowa w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego

- 1) Ustalono, że kontrolowana jednostka sporządziła i przesłała terminowo do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku sprawozdanie podatkowe SP-1 w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego, o jakim mowa w art. 7b ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie sprawozdania podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 2455).
- 2) Część A sprawozdania została przesłana w dniu 7.01.2022 r., w której wykazano prawidłowe zróżnicowane stawki podatku od nieruchomości uchwalone przez organ stanowiący gminy. Podano także cenę sprzedaży żyta będącą podstawą obliczenia podatku rolnego oraz cenę drewna mającą zastosowanie przy obliczaniu podatku leśnego.
  - W części 4 sprawozdania. „Uchwały rady gminy” wymieniono:
    - uchwałę Nr XL/439/2021 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 10 grudnia 2021 r. poz. 4794). W przywołanej powyżej uchwale określono obowiązujące w 2022 roku stawki podatku od nieruchomości,
    - uchwałę Nr XL/440/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie obniżenia ceny skupu 1 dt. żyta dla celów wymiaru podatku rolnego (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 10 grudnia 2021 r., poz. 4795).

- Z uwagi na fakt, że organ stanowiący gminy nie obniżył ceny drewna dla potrzeb podatku leśnego stawki wynikającą z komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 20 października 2021 r. w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna, obliczonej według średniej ceny drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2021 r. (M.P. z 2021 r., poz. 950).

Ustalono, że kontrolowana jednostka w sprawozdaniu wykazywała stawki podatków, średnią cenę skupu żyta oraz średnią cenę sprzedaży drewna z dokładnością wynikającą z ww. uchwał oraz z komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

- 3) Część B sprawozdania przesłano do Regionalnej Izby Obrachunkowej w dniu 12.07.2022 r. Informacje dotyczące osób fizycznych i prawnych zawarte w kolumnie „Podstawa opodatkowania” sprawozdania wynikały z trzech „Sprawozdań okresowych podatku (odpowiednio: od nieruchomości, rolnego i leśnego) na dzień 30.06.2022 r.”, wygenerowanych z systemu POGRUN+. Na każdym z ww. wydruków pani Elżbieta Wons – inspektor ds. podatków sporządziła odręczne zapisy i wyliczenia, adnotacje dotyczące podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego.
- W części dotyczącej podatku nieruchomości wykazano dane oparte na ww. wydrukach, z których wynika, że:

Lp.	Wyszczególnienie	Podstawa opodatkowania według stanu na dzień 30 czerwca 2022 roku	Podstawa opodatkowania zwolniona z podatku (powierzchnia, wartość i liczba hektarów) według stanu na dzień 30.06.2022 r.
Podatek od nieruchomości			
1.	grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (...);	1 053 099 m ²	0,00 m ²
2.	grunty pod wodami stojącymi lub wodami powierzchniowymi (...)	75,0900 ha	0,0000 ha
3.	grunty pozostałe (...);	4.123 295 m ²	114.699 m ²
4.	grunty rekreacyjno-wypoczynkowe	24 734 m ²	0,00 m ²
5.	budynki mieszkalne z ogrzewaniem ekologicznym	171.788 m ²	527,00 m ²
6.	pozostałe budynki mieszkalne	171.788 m ²	996,00 m ²
	budynki związane z prowadzeniem działalności gospodarczej wyposażone w ogrzewanie ekologiczne	46.347 m ²	8 606 m ² -
7.	budynki związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (...),	97 067 m ²	3 377 m ² -
8.	budynki zajęte prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym (...),	574 m ²	0,00 m ² -
	Budynki związane z udzielaniem świadczeń zdrowotnych (...)	3 170 m ²	0,00
9.	budynki pozostałe (...)	114.640 m ²	6.875 m ²
10.	budynki letniskowe	5.079 m ²	0,00 m ²
11.	budowle	108 229 967,00 zł	70.937.345,00 zł

- powierzchnia gruntów zwolnionych wyniosła - 114.699 m²,
- powierzchnia budynków zwolnionych wyniosła - 20.381 m²,
- wartość budowli zwolnionych wykazanych w sprawozdaniu (70.937.345,00 zł)

- Nie wykazano żadnych wartości w zakresie zwolnień z podatku rolnego i podatku leśnego, gdyż organ stanowiący gminy nie wprowadził żadnych zwolnień w tych podatkach.
- W części 4 sprawozdania „Uchwały rady gminy” wymieniono trzy właściwe uchwały Rady Miejskiej w Czersku, będące podstawą zwolnień w podatku od nieruchomości tj.:
  - a) uchwałą Nr XLIV/503/22 z dnia 29 marca 2022 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości budynków, w których wykonano remont elewacji frontowej (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 9 maja 2022 roku, poz. 1743).
  - b) uchwałą Nr XV/194/19 z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości z tytułu nowych inwestycji przeznaczonych na prowadzenie działalności gospodarczej (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 17 grudnia 2019 r., poz. 5982).
  - c) uchwałą Nr XL/439/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości. Uchwałę opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dnia 10 grudnia 2021 r. pod poz. 4794.

Zwrócono uwagę, iż w części B sprawozdania. 4 „Uchwały rady gminy” w sekcji 4.4.1 wymieniono uchwałę Nr XL/440/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie obniżenia ceny skupu 1 dt. żyta dla celów wymiaru podatku rolnego (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 10 grudnia 2021 r., poz. 4795), która nie stanowi podstawy zwolnień w podatku leśnym.

Zgodnie z objaśnieniami do sprawozdania w sekcjach 4.2, 4.4 oraz 4.6 należy wpisać pełne tytuły uchwał rad gmin, które stanowią podstawę udzielania zwolnień od podatku od nieruchomości, podatku rolnego lub podatku leśnego, wraz z datami ich uchwalenia i miejscem publikacji.

3.2.6. Podatek od środków transportowych

- 1) Z tytułu podatku do środków transportowych gmina osiągnęła w 2022 roku wpływy w wysokości 596.175,30 zł. Osoby prawne wpłaciły 70.445,00 zł tego podatku, od osób fizycznych uzyskano dochody na sumę 525.730,30 zł. Powyższe wielkości wynikały ze sporządzonego za 2022 rok rocznego sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego.

Według przywołanego sprawozdania nie występowały końcowe należności (zaległości) w tym podatku, z tytułu nadpłat w podatku kontrolowana jednostka miała zobowiązania wobec osób fizycznych na sumę 2.315,50 zł.

- 2) W czasie czynności kontrolnych ustalono, iż organ stanowiący gminy podjął uchwałę Nr XL/441/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych, której nie opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego. W związku z brakiem publikacji

wyżej przywołanej uchwały do wyliczenia wysokości zobowiązania podatkowego podatku od środków transportowych na terenie gminy w 2022 r. należało stosować stawki podatkowe określone w uchwale Nr XXVI/304/20 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 24 listopada 2020 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 8 grudnia 2020 r., poz. 5223).

W czasie czynności kontrolnych stwierdzono, iż pomimo braku publikacji uchwały Nr XL/441/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 30 listopada 2021 r. na potrzeby wyliczenia zobowiązania w podatkowego od środków transportowych w 2022 roku stosowano stawki w niej określone. W związku z powyższym zwrócono się do pana Przemysława Biesek Talewskiego – Burmistrza Czerska o udzielenie pisemnej odpowiedzi na następujące pytania:

- 1) Dlaczego nie przekazano do Dziennika Urzędowego Województwa Pomorskiego podjętej przez Radę Miejską w Czersku uchwały Nr XL/441/21 z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych w celu jej publikacji;
- 2) Dlaczego na potrzeby wyliczenia zobowiązania podatkowego od środków transportowych w 2022 roku stosowano stawki określone w nieopublikowanej uchwale organu stanowiącego, o której mowa w punkcie pierwszym?

Poproszono również aby w odpowiedzi podać także wyliczone skutki finansowe (różnicę) wynikające z pobranych podatków na podstawie nieobowiązującej uchwały a wysokością zobowiązań podatkowych wyliczonych według obowiązujących stawek podatku od środków transportowych.

Na wyżej wskazane pytania udzielono odpowiedzi pismem z dnia 27.02.2023 r. oznaczonym WO.1710.1.2023, w którym pan Przemysław Biesek – Talewski podał – cyt.: *Odpowiadając na pismo z dnia 23 lutego 2023 r. potwierdzam, że w trakcie przygotowywania dokumentów i informacji na potrzeby trwającej kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku ujawniono nieprawidłowość przy realizacji zadań ustalonych dla stanowiska ds. obsługi Rady Miejskiej w Czersku.*

Nieprawidłowość polegała na nieprzekazaniu do publikacji w dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego uchwały nr XL/441/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych.

W pisemnym wyjaśnieniu, którego kopię przesyłam w załączeniu, pracownik zatrudniony na wyżej wymienionym stanowisku potwierdził zaistniałą sytuację. Pani inspektor przeprosiła za nieprawidłowość, której się dopuściła, zapewnia, że wynikła ona wyłącznie z przeoczenia i zobowiązała się do wykonywania swoich obowiązków w przyszłości z większą starannością. Planowane działania miałyby służyć zminimalizowaniu ryzyka powtórzenia się podobnej sytuacji.

Powyższe rzeczywiście skutkuje tym, że przedmiotowa uchwała nie weszła w życie i w konsekwencji brak było podstawy prawnej do zastosowania w 2022 roku stawek podatku od środków transportowych określonych w tej uchwale. Zobowiązanie podatkowe od środków transportowych w 2022 roku było natomiast naliczane w oparciu o te stawki dlatego, że żaden z pracowników nie miał świadomości, iż przedmiotowa uchwała nie została opublikowana. Jak napisano we wstępie fakt ujawniono dopiero podczas przygotowywania dokumentów na potrzeby kontroli.

Zaistniała sytuacja uszczupla dochody budżetu gminy o kwotę około 30.000,00 zł oraz rodzi konieczność zwrotu podatnikom nadpłaty z tego tytułu. Podjęcia takiego działania z inicjatywy samorządu wymaga jednak elementarna uczciwość wobec mieszkańców naszej gminy, której służymy. Tryb rozliczenia nadpłaty od środków transportowych za rok 2022 omówiono już Regionalną Izbą Obrachunkową.

Do udzielonej odpowiedzi załączono kserokopię wyjaśnienia złożonego przez panią Annę Śledź – inspektor.

Szczegółowe wyliczenia dotyczące skutków finansowych (różnic) wynikających z pobranych podatków na podstawie nieobowiązującej uchwały a wysokością zobowiązań podatkowych wyliczonych według obowiązujących stawek podatku od środków transportowych podała pani Monika Kukowska – inspektor.

Wyżej wskazana osoba w piśmie z dnia 17.03.2023 r. podała – cyt.: *W odpowiedzi na Pana pismo informuję, że skutki finansowe (różnica) wynikające z pobranych podatków na podstawie nieobowiązującej uchwały Nr XL/441/21 z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych a wysokością zobowiązań wyliczonych według obowiązujących stawek podatku od środków transportowych są następujące:*

- 1) osoby fizyczne – 25.467,00 zł,
- 2) osoby prawne – 3.371,00 zł.

Łączna kwota nadpłaty podatku od środków transportowych wynosi 28.838,00 zł.

Do akt roboczych kontroli załączono pisemne zapytanie kierowane do pana Przemysława Biesek Talewskiego – Burmistrza Czerska, pisemną odpowiedź burmistrza na zadane pytania z załączonym wyjaśnieniem pani Anny Śledź – inspektor oraz informację o wysokości skutków finansowych złożoną przez panią Monikę Kukowską - inspektor
[Kierowane do burmistrza pytanie ws. nieprzekazania do publikacji uchwały nr XL/441/21, odpowiedź na pytania wraz z załącznikiem oraz informacja o wysokości skutków finansowych złożoną przez panią Monikę Kukowską - inspektor – poz. 7 akt kontroli]

- 3) W 2022 roku organ podatkowy nie wydawał decyzji administracyjnych określających wysokość zobowiązania podatkowego w trybie art. 21 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 2651) oraz nie prowadził kontroli podatkowych, o jakich mowa w art. 281 § 1 przywołanej wyżej ustawy.

- 4) Ustalenia dotyczące realizacji dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 034 – „Podatek od środków transportowych” przedstawiono poniżej, z podziałem na osoby prawne oraz na osoby fizyczne.

Osoby prawne

- 1) Szczegółowa ewidencja podatkowa osób prawnych obejmowała 8 kont rozrachunkowych, na których księgowano bieżący przypis podatkowy. W ewidencji podatkowej nie występowały konta bez bieżącego przypisu zobowiązania podatkowego.
- 2) Na podstawie komputerowego wydruku „Salda rozrachunkowe na dzień 31.12.2022 r. – podatek od środków transportowych – osoby prawne” ustalono następujące wielkości kwotowe (w zł):

Wyszczególnienie	Podatek od śr. transportowych – osoby prawne (w zł)
1	2
- należności początkowe	0,00
- nadpłaty początkowe	0,00
- przypisy	71.782,00
- odpisy	1.337,00
- wpłaty	70.876,00
- zwroty	431,00
- nadpłaty końcowe	0,00
- należności końcowe	0,00
w tym zaległości	0,00

Na dzień 31.12.2022 roku podatnicy podatku od środków transportowych osób prawnych nie posiadały nadpłat ani zaległości w tym podatku.

Osoby fizyczne

- 1) Szczegółowa ewidencja podatkowa obejmowała 67 kont rozrachunkowych, do rozliczenia osób fizycznych. Na wszystkich ww. kontach księgowano bieżący przypis zobowiązania podatkowego.
- 2) Na podstawie komputerowego wydruku „Salda rozrachunkowe na dzień 31.12.2022 r. – podatek od środków transportowych – osoby prawne” ustalono następujące wielkości kwotowe (w zł):

Wyszczególnienie	Podatek od śr. transportowych – osoby prawne (w zł)
1	2
- należności początkowe	0,00
- nadpłaty początkowe	22,81
- przypisy	570.724,00
- odpisy	47.286,39
- wpłaty	525.934,30
- zwroty	204,00
- nadpłaty końcowe	2.315,50
- należności końcowe	0,00
w tym zaległości	0,00

Na dzień 31.12.2022 roku osoby fizyczne będące podatnikami podatku od środków transportowych nie posiadały zaległości w tym podatku, z kolei nadpłaty tych podatników wynosiły 2.315,00 zł.

3.2.7. Powszechność opodatkowania

- 1) W trakcie kontroli sprawdzono prawidłowość ustalenia zobowiązania podatkowego, zgodności przypisu z decyzjami oraz ujmowania należności z tytułu zobowiązań podatkowych na kontach rozliczeniowych podatników.

Szczegółowe ustalenia kontroli w powyższym zakresie, wskazują ujmowaniu w księgach rachunkowych należności z tytułu zobowiązań podatkowych przed doręczeniem decyzji ustalających wymiar podatku.

- 2) W trakcie kontroli sprawdzono też opodatkowanie podatkiem od nieruchomości gruntów, na terenie których prowadzona jest działalność polegająca na wydobywaniu kruszyw naturalnych.

Na podstawie ewidencji księgowej dochodów budżetowych klasyfikowanych jako wpływy z opłaty eksploatacyjnej (§ 046) ustalono, że w 2022 roku opłatę w wysokości 155.00 zł wniosło dwóch przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej, pod firmą: „POZORSKI” s.c. Andrzej Pozorski i Piotr Pozorski – Złotowo gm. Czersk.

Ustalenia w zakresie opodatkowania podatkiem od nieruchomości gruntów, na których prowadzono wydobycie kruszyw, przedstawiono poniżej. Podstawę ustaleń stanowiły dokumenty (decyzja administracyjna i informacja z rejestru gruntów), które przedłożyła do kontroli pani Małgorzata Janikowska – naczelnik Wydziału Planowania i Gospodarki oraz dane z ewidencji podatkowej.

- Wymienieni przedsiębiorcy posiadają zezwolenie do wydobywania kopaliny pospolitej – kruszywa naturalnego ze złoża PUSTKI, usytuowanego na części działki nr 582 położonej w miejscowości Pustki, gm. Czersk, powiat chojnicki. Z wydanej przez Starostę Chojnickiego decyzji-koncesji z dnia 5.09.2008r., wydanej na okres 15 lat, wynikało, że obszar górniczy tego złoża wynosi 1,925 ha. Decyzją z dnia 3.10.2022 r. Starosta Chojnicki przedłużył termin, na który koncesja została udzielona do dnia 4 września 2031 roku.
- Na podstawie „Informacji z rejestru gruntów” ustalono, że całkowita powierzchnia ww. działki, stanowiącej własność: Pozorski Andrzej i Pozorska Barbara ½ udziału oraz Pozorski Piotr i Pozorska Katarzyna ½ udziału, wynosi 5,2792 ha (w tym 3,0892 ha gruntów ornych klasy RVI oraz 2.1900 ha lasów LsV).
- W trakcie kontroli ustalono, że lasy opodatkowano podatkiem leśnym z kolei grunty rolne nie zostały opodatkowane. Żadnej powierzchni z ww. działki nie opodatkowano w 2022 roku podatkiem od nieruchomości stawką od działalności gospodarczej. W przypadku opodatkowania tych podatników kontrolę poszerzono o lata 2020 - 2021. Kontrola

wykazała nieprawidłowości w ustalaniu zobowiązania podatkowego tym podatnikom we wszystkich latach objętych kontrolą.

- W sprawie nieopodatkowania gruntów wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej złożono wyjaśnienie oznaczone WF.312.4.1.2023 z dnia 7.03.2023 r. W złożonym wyjaśnieniu pani Agnieszka Golonek – inspektor wskazała – cyt.: *W związku z prowadzoną kontrolą Regionalnej Izby Obrachunkowej wykazano nieprawidłowości w opodatkowaniu gruntów przeznaczonych na prowadzenie działalności gospodarczej – wydobywanie kopaliny pospolitej – kruszywa naturalnego działka nr 582, położonej w obrębie geodezyjnym Gotelp, miejscowość Pustki, której właścicielami są: Pan Piotr Pozorski, Pani Katarzyna Pozorska, Pan Andrzej Pozorski, Pani Barbara Pozorska zamieszkali Złotowo, ul. Klaskawska 23.*

Przyczyną braku opodatkowania właściwą stawką był fakt, iż:

1. *podatnicy stosownie z art. 6 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych nie złożyli organowi podatkowemu informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych z chwila rozpoczęcia działalności gospodarczej na działce gruntu 582, położonej w Pustkach. W/w działka o powierzchni ogólnej 5,2795 ha fizycznego stanowi 2,190 ha lasu i 3,0892 fizycznego gruntów ornych w klasie VI. Na podstawie decyzji wydanej przez Starostę Chojnic w dniu 03.10.2022 r. stwierdzono, że działalność gospodarcza prowadzona jest na gruntach ornych o powierzchni 1,9250 ha.*
2. *w/w decyzja nie była w posiadaniu pracownika Wydziału Finansowego, odpowiedzialnego za wymiar podatków.*

Konsekwencją prowadzonej kontroli było wezwanie podatników w dniu 23.02.2023 r. do złożenia prawidłowej informacji. W dniu 07.03.2023 r. podatnicy złożyli informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych za grunty związane z działalnością gospodarczą.

Wymiar podatku od nieruchomości w wydanej decyzji dotyczącej w/w gruntu w:

- 2022 r. określono na 0,00 zł, prawidłowo ustalona kwota podatku winna wynieść 15.595,00 zł,
- 2021 r. określono na 0,00 zł, prawidłowo ustalona kwota podatku winna wynieść 14.822,00 zł,
- 2020 r. określono na 0,00 zł, prawidłowo ustalona kwota podatku winna wynieść 14.245,00 zł.

Po wznowieniu postępowania podatkowego za rok bieżący i lata ubiegłe zostanie ustalony podatek od nieruchomości z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej na działce gruntu nr 582 w Pustkach.

Do akt roboczych kontroli załączono: kserokopię decyzji Starosty Chojnickiego OS. 7510/10/08/2022 z 3.10.2022 r.; kserokopie decyzji ustalających wymiar podatku

w 2020 r., 2021 r., 2022 r.; informację z rejestru gruntów oraz cytowane wyjaśnienie ws. nieopodatkowania gruntów złożone przez panią Agnieszkę Golonek – inspektor.

[Kserokopia decyzji Starosty Chojnickiego OS. 7510/10/08/2022 z 3.10.2022 r.; kserokopie decyzji ustalających wymiar podatku w 2020 r., 2021 r., 2022 r.; informacja z rejestru gruntów oraz wyjaśnienie ws. nieopodatkowania gruntów złożone przez panią Agnieszkę Golonek – inspektor – poz. 8 akt kontroli]

- W dniu 8.05.2023 r. pani Agnieszka Golonek – inspektor przedłożyła do kontroli decyzje ustalające wymiar podatku wyżej wskazanym podatnikom za lata 2018 – 2022 wraz z dowodami ich doręczenia. Przy ustalaniu zobowiązania podatkowego zastosowano stawki podatku obowiązujące w danym roku podatkowym, właściwe dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

3.2.8. Dochody z opłat lokalnych: miejscowej, uzdrowskiej, targowej i od posiadania psów

Opłata miejscowa

W 2022 roku nie realizowano dochodów klasyfikowanych w § 044 – „Wpływy z opłaty miejscowej”. Organ stanowiący gminy nie podjął uchwały w sprawie opłaty miejscowej.

Opłata uzdrowska

Dochody z opłaty uzdrowskiej nie były w 2022 roku planowane i realizowane – żadna miejscowość gminy nie leży na obszarze, któremu nadano status obszaru ochrony uzdrowskiej na zasadach określonych w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowskim, uzdrowskach i obszarach ochrony uzdrowskiej oraz o gminach uzdrowskich (Dz.U. z 2023 r. poz. 151).

Opłata od posiadania psów

Dochody klasyfikowane w § 037 – „Wpływy z opłaty od posiadania psów” w 2022 roku nie były realizowane – organ stanowiący gminy nie skorzystał z uprawnień wynikających z art. 18a i 19 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2023 poz.70) i nie wprowadził tej opłaty oraz nie określił rocznej stawki tej opłaty.

Opłata targowa

- 1) Według sporządzonego za 2022 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego gmina uzyskała w niniejszym roku 110.012,50 zł wpływów z opłaty targowej. Taka wielkość wynikała też z ewidencji księgowej dochodów klasyfikowanych w § 043 – „Wpływy z opłaty targowej” w rozdziale 75616.

- 2) Zasady poboru opłaty targowej regulowały w 2022 roku niżej wymienione uchwały Rady Miejskiej w Czersku:
- uchwała Nr XIV/71/15 z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia opłaty targowej (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 9 grudnia 2019 r., poz. 5681);
  - uchwała Nr XI/128/19 z dnia 30 lipca 2019 r. w sprawie poboru opłaty targowej w drodze inkasa (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 13 sierpnia 2019 r., poz. 3836).
- Pierwsza z wyżej wymienionych uchwał z dnia 26.11.2019 roku określała zróżnicowane dzienne stawki opłaty targowej. Stawki opłaty targowej obowiązujące w Czersku były wyższe od stawek obowiązujących poza tym miastem. Obowiązujące stawki przedstawiono poniżej:
- a) Na terenie miasta Czersk:
    - na targowisku miejskim przy ul. Generała Hallera w Czersku 7,50 zł za każdy metr bieżący stoiska oraz 10,00 zł za handel w formie obnośnej,
    - inne miejsca w Czersku – stawki wynosiły 3,50 zł za każdy rozpoczęty metr kwadratowy stoiska;
  - b) teren gminy (poza miastem Czersk) – stawki wynosiły 1,20 zł za każdy rozpoczęty metr kwadratowy stoiska.
- Zastrzeżono, że stawki opłaty targowej nie mogły przekroczyć dziennie kwoty określonej w art. 19 pkt 1 lit. a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.
- Z kolei druga z ww. uchwał z dnia 30.07.2019 r. określała inkasentów opłaty oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso, które wynosić miało – 8% zainkasowanych kwot na terenie miasta Czersk oraz 50% zainkasowanych kwot na targowiskach na pozostałym terenie gminy.
- Uregulowania dotyczące terminów rozliczenia się inkasentów z pobranej opłaty targowej oraz wypłaty wynagrodzenia za inkaso zawarto w umowach zawieranych z każdym z inkasentów odrębnie, przy czym w umowie (umowa z dnia 1.04.2004 r.) zawartej z panem Jarosławem Paurowskim nie ustalono terminów wypłaty wynagrodzenia za inkaso.
- 3) Kontrolę pobierania i rozliczania opłaty targowej przez inkasentów przeprowadzono na podstawie wpływów zrealizowanych w maju 2022 r., w wysokości 13.268,50 zł, z czego:
- przez pana Zbigniewa Krzoskę - 121,00 zł;
  - przez pana Jarosława Paurowskiego – 13.147,50 zł.
- a) Ustalono, że pierwszy z inkasentów rozliczył w dniu 27.05.2022 r. – 121,00 zł (kwitariusze od nr 4915711 do nr 4915721) rozliczenie dotyczyło opłaty targowej pobranej w kwietniu 2022 r. (55,00 zł oraz w maju (66,00 zł);

- b) Drugi z inkasentów w maju 2022 r. rozliczył pobrane opłaty dziewięciokrotnie na łączną kwotę 13.147,50 zł, w następujących terminach:
- w dniu 2.05.2022 r. – 232,50 zł (za okres od dnia 30.04.2022 r do dnia 2.05.2022 r.- kwitariusze od nr 4916512 do nr 4916521);
  - w dniu 6.05.2022 r. – 1.687,50 zł (za okres od dnia 4.0.2022 r do dnia 6.05.2022 r.- kwitariusze od nr 4916522 do nr 4916564);
  - w dniu 10.05.2022 r. – 1.725,00 zł (za okres od dnia 7.05.2022 r do dnia 10.05.2022 r.- kwitariusze od nr 4916565 do nr 4916610);
  - w dniu 13.05.2022 r. – 1.792,50 zł (za okres od dnia 11.05.2022 r do dnia 13.05.2022 r.- kwitariusze od nr 491611 do nr 4916661);
  - w dniu 17.05.2022 r. – 1.620,00 zł (za okres od dnia 14.05.2022 r do dnia 17.05.2022 r.- kwitariusze od nr 4916662 do nr 4916705);
  - w dniu 20.05.2022 r. – 1.875,00 zł (za okres od dnia 18.05.2022 r do dnia 20.05.2022 r.- kwitariusze od nr 4916706 do nr 4916757);
  - w dniu 24.05.2022 r. – 1.297,50 zł (za okres od dnia 21.05.2022 r do dnia 24.05.2022 r.- kwitariusze od nr 4916758 do nr 4916798);
  - w dniu 27.05.2022 r. – 1.447,50 zł (za okres od dnia 25.05.2022 r do dnia 27.05.2022 r. kwitariusze od nr 4916799 do nr 4916841);
  - w dniu 31.05.2022 r. – 1.470,00 zł (za okres od dnia 28.05.2022 r do dnia 31.05.2022 r.- kwitariusze od nr 4916842 do nr 4916885).

Zwrócono uwagę, iż inkasenci uchybiali terminom rozliczania się z pobranej opłaty targowej tj. zgodnie z postanowieniami umowy zawartej z pierwszym z inkasentów inkasent miał obowiązek wpłacić zainkasowane do kasy urzędu miejskiego do ostatniego dnia każdego miesiąca. W trakcie kontroli ustalono, że pobrane opłaty w kwietniu 2022 r. (55,00 zł) inkasent wpłacił w dniu 27.05.2022 r. tj. z 25 dniowym opóźnieniem. Z kolei drugi z inkasentów miał obowiązek zainkasowane opłaty wpłacić do kasy urzędu „tego samego dnia, najpóźniej następnego dnia”. Drugi z inkasentów z pobrane opłaty w 4 przypadkach rozliczył terminowo, natomiast 5 wpłat dokonano z jednodniowym opóźnieniem.

- 4) Kontrolą objęto także prawidłowość naliczania i wypłatę wynagrodzeń z tytułu inkasa za maj 2022 r. Ustalono, że panu Zbigniewowi Krzoska naliczono wynagrodzenie prowizyjne z tytułu zainkasowanych kwot opłaty targowej w wysokości 50% z 121,00 zł). 60,50 zł (brutto/45,86 netto. Z kolei panu Jarosławowi Parowskiemu (8% z 13.147,50 zł) 1.051,80 zł brutto/772,91 zł netto. Wynagrodzenia wypłacono obu inkasentom w dniu 9.06.2022 r.

W naliczeniu i wypłacie wynagrodzeń nieprawidłowości nie stwierdzono.

Opłata eksploatacyjna

- 1) Według sporządzonego za 2022 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego gmina uzyskała w niniejszym roku 115,00 zł wpływów z opłaty eksploatacyjnej. Taka wielkość wynikała też z ewidencji księgowej dochodów klasyfikowanych w § 046 – „Wpływy z opłaty eksploatacyjnej” w rozdziale 75618.
- 2) Ustalono, że w 2022 roku opłatę w wysokości 115.00 zł wniosło dwóch przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej, pod nazwą: „POZORSKI” s.c. Andrzej Pozorski i Piotr Pozorski – Złotowo gm. Czersk.

3.2.9. Udzielanie ulg w zapłacie podatków i opłata prolongacyjna

- 1) Ustalono, że organ stanowiący kontrolowanej gminy skorzystał z uprawnienia do wprowadzenia opłaty prolongacyjnej z tytułu rozłożenia na raty lub odroczenia płatności podatków oraz zaległości podatkowych, stanowiących dochód gminy, wynikającego z art. 57 § 7 Ordynacji podatkowej.
  - Obowiązek pobierania tej opłaty wprowadzono uchwałą Nr XXVIII/272/17 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie wprowadzenia opłaty prolongacyjnej (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 31 marca 2017 r., poz. 1146), zmienionej uchwałą Nr XX/236/20 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 7 kwietnia 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXVIII/272/17 Rady Miejskiej w Czersku w sprawie wprowadzenia opłaty prolongacyjnej (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 29 kwietnia 2020 r., poz. 2156).
  - Ustalono, że w 2022 roku nie realizowano dochodów z tytułu opłaty prolongacyjnej albowiem nie zachodziły przesłanki do jej naliczenia. Organ podatkowy nie wydawał decyzji administracyjnych w sprawie rozłożenia na raty lub odroczenia płatności podatków i zaległości podatkowych.
- 2) W 2022 roku organ podatkowy:
  - wydał 2 decyzje administracyjne w sprawie zwolnienia od podatku rolnego gruntów przeznaczonych na powiększenie istniejącego gospodarstwa rolnego (WF.3121.4.1.2022 z dnia 24.01.2022 r. i WF.3121.4.2.2022 z dnia 24.01.2022 r.) w trybie art. 12 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku rolnym;
  - wydał 2 decyzje administracyjne (WF.3121.4.3.2022 z dnia 26.04.2022 r. i WF.3121.4.6.2022 z dnia 31.08.2022 r.) w sprawie udzielenia ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym (art. 13 ustawy o podatku rolnym);
  - nie wydawał decyzji administracyjnych zwalniających od podatku rolnego grunty gospodarstw rolnych, na których zaprzestano produkcji rolnej (art. 12 ust. 1 pkt 7 ww. ustawy).

- 3) Kontrolę stosowania przywołanych przepisów ustawy o podatku rolnym przeprowadzono na przykładzie wszystkich wymienionych powyżej 4 decyzji administracyjnych organu podatkowego z 2022 roku przyznających ww. ulgi w podatku rolnym.
- Zwrócono uwagę, że udzieleniu zwolnienia podatnikowi, (indeks 0310087 - decyzja WF. 3121.4.2.2022 z dnia 24.01.2022 r.) z tytułu nabycia gruntów na powiększenie już istniejącego gospodarstwa rolnego udzielono ulgi na okres 5 lat od dnia 1.01.2022 r. do 31.12.2026 r. Po upływie okresu zwolnienia zastosowano ulgę w pierwszym roku w wysokości 75% i w drugim roku w wysokości 50%
- W myśl art. 13d ust. 3 ustawy o podatku rolnym zwolnienia i ulgi podatkowe udzielone na wniosek podatnika stosuje się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek. Z analizy akt sprawy wynika, że podatnik złożył wniosek z dnia 14.01.2022 r. (data wpływu do urzędu 18.01.2022 r.) zatem zwolnienie należało stosować od dnia 1.02.2022 r.
- 4) W 2022 roku z ulg w postaci zwolnienia od podatku rolnego (lub obniżenia tego podatku) od gruntów nabytych na powiększenie istniejącego lub utworzenie nowego gospodarstwa rolnego korzystało 19 podatników podatku rolnego. Łączne skutki dla budżetu gminy 2022 roku z tytułu ww. ulg, udzielonych decyzjami administracyjnymi organu podatkowego z lat 2015-2022 wyniosły ogółem 18.246,00 zł, z czego z tytułu nabytych gruntów - 2.486,00 zł oraz z ulg inwestycyjnych - 15.760,00 zł. Powyższe ustalono na podstawie „Wykazu ulg i zwolnień w podatku rolnym za rok 2022 – zwolnienia/ulgi gruntów nabytych”, wygenerowanego z systemu podatkowego POGRUN+.

3.2.10. Skutki finansowe (roczne) z tytułu udzielonych ulg i umorzeń oraz obniżenia górnych stawek podatkowych

a) Skutki obniżenia górnych stawek podatków

- 1) W sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 roku wykazano następujące dane dotyczące skutków obniżenia górnych stawek podatków na sumę 2.874.878,17 zł:

- podatek od nieruchomości od osób fizycznych	-	1.930.458,00 zł;
- podatek od nieruchomości od osób prawnych	-	638.942,00 zł;
- podatek rolny od osób fizycznych	-	38.299,00 zł;
- podatek rolny od osób prawnych	-	995,00 zł;
- podatek od środków transportowych od osób fizycznych	-	237.106,72 zł;
- podatek od środków transportowych od osób prawnych	-	29.077,45 zł;
Razem:	-	2.874.878,17 zł.

- 2) Ustalono, że wykazane w sprawozdaniu skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku rolnym i podatku od środków transportowych oparto odpowiednio na wygenerowanych z systemów POGRUN+ i POST+ wydrukach „Skutki obniżenia stawek podatku (tu nazwa podatku) za okres 2022.01.01 – 2022.12.31” odrębnie dla osób fizycznych i osób prawnych.

b) Skutki udzielonych ulg i zwolnień – bez ulg i zwolnień ustawowych

- 1) W sporządzonym za 2022 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano 1.743.671,00 zł skutków finansowych udzielonych ulg i zwolnień, bez ulg ustawowych.

Powyższa wielkość obejmowała wyłącznie skutki w podatku od nieruchomości – 1.640.997,00 zł w podatku od nieruchomości od osób prawnych oraz 102.674,00 zł w podatku od nieruchomości od osób fizycznych.

- 2) W 2022 roku obowiązywały zwolnienia od podatku od nieruchomości wprowadzone czterema uchwałami Rady Miejskiej wymienionymi w punkcie „3.2.2. Podatek od nieruchomości” niniejszego protokołu.
- 3) Kontrolę prawidłowości wykazania w sprawozdaniu skutków przeprowadzono na przykładzie skutków dotyczących osób prawnych.
- 4) Ustalono, że skutki wyliczono dla budowli lub ich części związanych z działalnością gospodarczą (1.394.174,88 zł), budynków związanych z działalnością gospodarczą wyposażonych w ogrzewanie ekologiczne (163.431,56 zł), budynków pozostałych (45.509,85 zł) oraz gruntów pozostałych (37.850,67 zł). Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

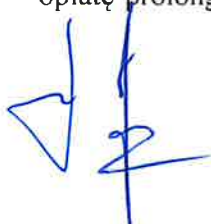
c) Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie Ordynacji Podatkowej – skutki umorzeń, rozłożenia na raty, odroczeń terminu płatności i innych

- 1) W sporządzonym za 2022 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano 73.945,79 zł skutków finansowych, o jakich mowa w tytule. Skutki te dotyczyły podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego, od środków transportowych, od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz odsetek klasyfikowanych w § 091 – „Pozostałe odsetki”.
- 2) Prawidłowość wykazania skutków finansowych w sprawozdaniu sprawdzono na przykładzie 4 podatków: od nieruchomości, rolnego, leśnego i od środków transportowych. Skutki w zakresie tych podatków wynosiły 27.967,79 zł i w całości stanowiły umorzenia zaległości podatkowe osób fizycznych (nie wystąpiły rozłożenia na raty, odroczenia terminów płatności...).

Poniżej podano wartości umorzonych zaległości podatkowych z podziałem na podatki:

- podatek od nieruchomości – osoby fizyczne	-	14.210,40 zł;
- podatek rolny – osoby fizyczne	-	1.611,00 zł;
- podatek leśny – osoby fizyczne	-	2.024,00 zł;
- podatek od środków transportowych – osoby fizyczne	-	<u>10.122,39 zł;</u>
Razem:	-	27.967,79 zł.

- Ustalono, że wymienione powyżej wartości wynikały z „Rejestrów umorzeń” prowadzonych w komputerowym systemie „WIP”.
  - Przestrzeganie obowiązujących przepisów, w tym art. 67a § 1 pkt 3 oraz art. 207 i 201 Ordynacji podatkowej, przy umarzaniu zaległości podatkowych sprawdzono na przykładzie 25 decyzji administracyjnych organu podatkowego, którymi umorzono zaległości podatkowe na łączną kwotę 20.293,60 zł na 40 wydanych. Postępowania objęte kontrolą oznaczonych symbolem WF.312.1.(numerem kolejnym).2022:
    - 1, 2, 6, 22, 23, 26, 35, 36, 39, – decyzjami tymi umorzono osobom fizycznym zaległości w podatku od nieruchomości na sumę 7.023,10 zł, stanowiącą 49% wszystkich umorzonych zaległości w tym podatku, odsetki za zwłokę 38,00 zł oraz kosztów upomnienia 241,20 zł;
    - 11, 27, – decyzjami tymi umorzono osobom fizycznym zaległości w podatku rolnym na sumę 246,00 zł, stanowiącą 15% wszystkich umorzonych zaległości w tym podatku;
    - 13, 20, 25 i 42 – decyzjami tymi umorzono osobom fizycznym zaległości w podatku leśnym na sumę 1.330,00 zł, stanowiącą 65% wszystkich umorzonych zaległości w tym podatku, odsetek za zwłokę 31,00 zł i kosztów upomnienia 11,60 zł;
    - 4, 5, 9, 14, 28, 31, – decyzją tą umorzono osobom fizycznym zaległości w podatku od środków transportowych w wysokości 9.863,50 zł, stanowiącej 97% wszystkich umorzonych zaległości w tym podatku i 24 odsetek za zwłokę.
    - 15,17, 19, 32, decyzjami tymi umorzono osobom fizycznym zaległości w podatku od nieruchomości łącznie z podatkiem rolnym lub leśnym na sumę 1.831,00 zł, 20,00 zł odsetek za zwłokę i 71,20 zł kosztów upomnień.
- 3) Kontrola wykazała nieprawidłowości polegające na umorzeniu kosztów upomnienia (decyzje oznaczone symbolem WF.312.1.(numerem kolejnym).2022 o numerach 1, 2, 6, 15, 17, 22, 32, 35, 36, 39 i 42) na łączną kwotę 324,00 zł wskazując, jako podstawę prawną art. 67a § 1 pkt 3 Ordynacji podatkowej.
- W myśl ww. przepisu organ podatkowy, na wniosek podatnika, z zastrzeżeniem art. 67b, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym, może: (...) umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną. Ponadto stwierdzono, że dane wykazane w sprawozdaniu Rb-27S

z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 roku dotyczące umorzenia zaległości podatkowych są niewłaściwe. W rozdziale 75616 – w § 091 – „Pozostałe odsetki” wykazano kwotę 19,00 zł, przeprowadzona kontrola wykazała, że kwota umorzonych odsetek od zaległości podatkowej jest wyższa od wykazanej, albowiem 6 decyzjami oznaczonymi symbolem WF.312.1.(numerem kolejnym).2022 o numerach: 2, 22, 28,31, 32 i 42 umorzono odsetki za zwłokę na łączną kwotę 113,00 zł.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami poproszono panią Iwonę Miliwek – inspektor o złożenie wyjaśnienia ws. umarzania kosztów upomnienia bez właściwej podstawy prawnej oraz wyliczenia prawidłowych wartości umorzonych odsetek za zwłokę oraz umorzonych kosztów upomnień.

W złożonym pisemnym wyjaśnieniu z dnia 10.03.2023 r. wyżej wskazana osoba podała – cyt.: *Wyjaśniam, iż odsetki wynikające z decyzji umorzeniowych podatków (6 szt. na kwotę 124 zł) nie zostały podane do sprawozdania w związku z pomyłką. W/w błąd zostanie skorygowany w sprawozdaniu rocznym RB-27s za 2022 r., kopię sprawozdania dostarczę po jego wysłaniu.*

Koszty upomnienia były wykazane błędnie w decyzjach umorzeniowych podatku (12 decyzji na kwotę 347,20 zł), nie powinny być być umarzane z Ordynacji podatkowej, a umorzenie kosztów upomnienia może nastąpić jedynie na podstawie art. 64e ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Do akt roboczych kontroli załączono przykładową decyzję (WF.312.1.22.2022 z dnia 1.09.2022 r.) ws. umorzenia zaległości podatkowej oraz wyjaśnieniem pani Iwony Miliwek – inspektor.

[Kserokopia decyzji (WF.312.1.22.2022 z dnia 1.09.2022 r.) ws. umorzenia zaległości podatkowej oraz wyjaśnieniem pani Iwony Miliwek – inspektor – poz. 9 akt kontroli]

3.2.11. Opłata adiacencka

- 1) Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej dochodów klasyfikowanych w rozdziale 75618 – „Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw” oraz § 049 – „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw” ustalono, że wykonane w tych podziałkach dochody w wysokości 52.700,00 zł pochodziły w części z opłaty adiacenckiej (50.700 zł).
- 2) Dochody na ww. uzyskano na podstawie 8 decyzji administracyjnych Burmistrza Czerska określających opłatę adiacencka z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku podziału. Kontrolą objęto 4 z nich tj. decyzje oznaczonych WP.3134.2.2022 z dnia 23.02.2022 r., WP.3134.4.2022 z dnia 28.03.2022 r., WP.3134.6.2022 z dnia 29.04.2022 r. i WP.3134.8.2022 z dnia 21.07.2022 r., którymi ustalono zobowiązania z tytułu opłaty adiacenckiej na łączną kwotę 24.400,00 zł, co stanowiło 48% zrealizowanych dochodów.

Wydanie tych decyzji umożliwiła uchwała Nr XIII/115/07 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 27 września 2007 r. w sprawie ustalenia stawek procentowych opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku jej podziału (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 163, poz. 3202). Uchwałą tą organ stanowiący gminy określił 30% stawkę opłaty adiacenckiej.

Kontrola ww. decyzji oraz dokumentów stanowiących podstawę ich wydania nie wykazała nieprawidłowości.

- 3) Na koniec 2022 roku nie występowały należności oraz nadpłaty z tytułu opłaty adiacenckiej.

3.2.12. Opłata planistyczna

W 2022 roku zrealizowano dochód z tytułu opłaty planistycznej (1.800,00 zł), ujęty w rozdziale 75618 – „Wpływy z innych opłat (...)” i § 049 – „Wpływy z innych lokalnych opłat...”. Ustalono, że dochód zrealizowano na podstawie jednej decyzji administracyjnej burmistrza oznaczonej WP.6725.1.2022 z dnia 4.03.2022 r.

Wydanie decyzji umożliwiła uchwała Nr XXIV/216/16 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 września 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części gminy Czersk w obrębie geodezyjnym Rytel (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 30 listopada 2016, poz. 4043). Uchwałą tą organ stanowiący gminy określił 30% stawkę opłaty planistycznej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości.

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości w ustaleniu opłaty planistycznej.

3.2.13. Opłaty za zajmowanie pasa drogowego

- 1) Z tytułu opłat za zajęcie pasa drogowego gmina uzyskała w 2022 roku dochody na sumę 233.945,26 zł – wpływy w takiej wysokości zaewidencjonowano na koncie 130 – „Rachunek bieżący jednostki” w rozdziale 60016 – „Drogi publiczne gminne” i § 069 – „Wpływy z różnych opłat” z opisem „opłata za zajęcie pasa drogowego”.

Dochody w podanej powyżej wysokości wykazano w sporządzonym za 2022 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów jednostki samorządu terytorialnego. W sprawozdaniu tym wykazano też końcowe należności na sumę 7.398,75 zł, nadpłaty w wysokości 46,18 zł.

- 2) Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej prowadzonej do konta 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych” ustalono wielkości przedstawione w tabeli poniżej (w zł):

Wyszczególnienie	Osoby prawne	Osoby fizyczne	Razem
1	2	3	4
- należności początkowe	149,20	0,29	149,49
- nadpłaty początkowe	1 420,26	0,00	1 420,26
- przypis	233 537,66	1 721,68	235 259,34

- odpis	89,49	0,00	89,49
- wpłaty	233 658,26	1 751,97	235 410,23
- zwroty	1 464,97	0,00	1 464,97
- nadpłaty końcowe	16,18	30,00	46,18
- należności końcowe	7 398,75	0	7 398,75
w tym zaległości	0,00	0	0,00

Porównanie danych wykazanych w sprawozdaniu z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej nie wykazało żadnych różnic.

- 3) Na zaksięgowany na koncie 221 przypis bieżący należności z tytułu opłaty za zajęcie pasa drogowego, w wysokości 235.259,34 zł złożyły się przypadające do zapłaty w 2022 roku należności na sumę 13.491,75 zł, przeksięgowane na koniec roku budżetowego 2021 (31.12.2021 r.) z konta 226 – „Długoterminowe należności budżetowe” oraz należności na sumę 221.767,59 zł wynikających ostatecznych decyzji administracyjnych burmistrza wydanych w 2022 roku.

Przypisów należności na 2022 rok dokonano w Wydziale Finansowym na podstawie 266 decyzji administracyjnych otrzymanych z Wydziału Inwestycji i Infrastruktury urzędu miejskiego oraz na podstawie otrzymanego z tego Wydziału wykazu opłat obowiązujących w 2022 roku a ustalonych w latach wcześniejszych.

- 4) W 2023 r. obowiązywały stawki opłaty za zajęcie pasa drogowego określone uchwałą Nr XXV/239/16 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 5 grudnia 2016 r., poz. 4143), zmienione dwiema niżej wskazanymi uchwałami organu stanowiącego gminy:

- uchwałą Nr XII/146/19 z dnia 30 września 2019 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXV/239/16 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 7 listopada 2019 r., poz. 4895),
- uchwałą Nr XIV/172/19 z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXV/239/16 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 9 grudnia 2019 r., poz. 5712).

Obwieszczeniem Nr 9/20 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 25 lutego 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 30 marca 2020 r., poz. 1642) - ogłoszono tekst jednolity ww. uchwały.

Na podstawie dokumentu pn. „Drogi gminne – Miasto i Gmina Czersk” ustalono, że do kategorii dróg gminnych zaliczono 354 z nich.

- 5) Sprawy związane z przygotowaniem decyzji zezwalających na zajęcie pasa drogowego dróg gminnych w celu prowadzenia robót oraz na umieszczenie w pasie drogowym

urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego w kontrolowanej jednostce leżą w zakresie obowiązków pani Justyny Łońskiej - inspektora ds. infrastruktury drogowej.

W trakcie nieobecności wyżej wymienionego pracownika przez cały 2022 rok, czynności z zakresu naliczania opłat za zajęcie pasa drogowego wykonywali pani Katarzyna Pastwa – młodszy referent ds. infrastruktury drogowej (zastępstwo na czas nieobecności pani Justyny Łońskiej) oraz pan Kamil Galikowski – inspektor ds. inwestycji – w ramach wykonywania innych poleceń służbowych.

- 6) Szczegółową kontrolę prawidłowości wydawania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego oraz ustalania opłat za zajęcie przeprowadzono w oparciu o 21 losowo wybranych decyzji administracyjnych burmistrza oznaczonych symbolem WI.7230.(numer decyzji).2022 o następujących numerach i datach wydania: 13 z dnia 12.01.2022 r., 26 z dnia 18.01.2022 r., 53 z dnia 17.02.2022 r., 67 z dnia 16.03.2022 r., 93 z dnia 12.04.2022 r., 106 z dnia 9.05.2022 r., 128 z dnia 30.05.2022 r., 129 z dnia 30.05.2022 r., 142 z dnia 21.06.2022 r., 143 z dnia 21.06.2022 r., 155 z dnia 8.07.2022 r., 168 z dnia 18.07.2022 r., 181 z dnia 22.07.2022 r., 194 z dnia 18.08.2022 r., 208 z dnia 31.08.2022 r., 221 z dnia 21.09.2022 r., 234 z dnia 18.10.2022 r., 247 z dnia 25.10.2022 r., 260 z dnia 28.11.2022 r. i 267 z dnia 20.12.2022 r.

Powyższymi decyzjami administracyjnymi zezwolono na zajęcie pasa drogowego w celu prowadzenia robót (15 decyzji) oraz na umieszczenie w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego – 6 decyzji.

- 7) Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości - opłaty za zajmowanie pasa drogowego naliczono zgodnie z obowiązującymi stawkami opłat uchwalonymi przez organ stanowiący gminy oraz z przepisami ustawy z dnia 25 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r. poz. 1693).

3.2.14. Opłata za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

- 1) Ze sporządzonego za 2022 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wynikało, że w roku tym zrealizowano 658.235,48 zł dochodów budżetowych klasyfikowanych rozdziale 75618 – „Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw”. Zrealizowane dochody ujęto w dwóch niżej wskazanych paragrafach i wysokościach:

- § 048 – „Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych” – 495.380,99 zł;
- § 027 – „Wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym” – 162.854,49 zł.

Taka wielkość wynikała też z ewidencji księgowej dochodów klasyfikowanych w ww. podziałkach oraz z dowodów wpłat.

- 2) W okresie objętym kontrolą prowadzenie spraw związanych z udzielaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych należało do obowiązków pani Barbary Papierowskiej – inspektor w Wydziale Spraw Społecznych.
- 3) Ustalono, że w roku objętym kontrolą burmistrz wydał ogółem 55 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Ilość udzielonych pozwoleń z podziałem na rodzaje alkoholi oraz na miejsce spożycia przedstawiono w tabeli:

Specyfikacja	Wydane zezwolenia, w zależności od zawartości alkoholu			
	Ogółem:	w tym:		
		do 4,5% oraz piwa	od 4,5% do 18% za wyjątkiem piwa	powyżej 18%
- w miejscu sprzedaży	15	8	4	3
- poza miejscem sprzedaży	25	9	8	8
- zezwolenia jednorazowe	15	14	1	0
Ogółem:	55	31	13	11

- 4) Kontrolą objęto 15 niżej wskazanych postępowań administracyjnych oznaczonych:
  - a) WS.7340.1.(numer).2022 o niżej wskazanych numerach: 25, 17, 16, 13 i 9;
  - b) WS.7340.2.(numer).2022 o niżej wskazanych numerach 15, 10 i 8;
  - c) WS.7340.4.(numer).2022 o niżej wskazanych numerach 14, 12, 11, 7, 2, 1 i 3.
- 5) Na podstawie wyżej wskazanych postępowań udzielono 15 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:
  - 5 zezwoleń na spożycie alkoholu poza miejscem sprzedaży – oznaczonych: WS.1.9.2022, WS.1.13.2022, WS.1.16.2022, WS.1.17.2022 i WS.1.25.2022;
  - 3 zezwolenia na spożycie alkoholu w miejscu sprzedaży – oznaczone: WS.2.8.2022, WS.2.10.2022 i WS.2.15.2022,
  - 7 zezwoleń jednorazowych oznaczonych: WS.4.14.2022, WS.4.12.2022, WS.4.11.2022, WS.4.7.2022, WS.4.2.2022, WS.4.1.2022 i WS.4.3.2022;

Ustalono, że podmioty ubiegające się o wydanie zezwolenia do wniosków dołączały dokumenty, o których mowa w art. 18 ust. 6 pkt 2, 3 i 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 165).

- 6) Kontrolą objęto także realizację obowiązku składania przez przedsiębiorców oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych za rok poprzedni oraz wnoszenie opłat za uzyskane zezwolenia. Do kontroli przyjęto próbę obejmującą 15 oświadczeń na 79 złożonych przez przedsiębiorców.
- 7) Podmioty, które objęto kontrolą wskazano poniżej: Bogdan Pastwa, Dino Polska S.A., PKN Orlen, Filip Michalski, Lotos Paliwa Sp. z o.o., Zygmunt Rezmer, Mariusz

Landmesser, Gama Sp. z o.o., G 580 Sp. z o.o., Netto Sp. z o.o., Kiedrowska Emilia, Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Łuczniczka” Sp. z o.o., Firma Handlowo Usługowa „Elak”, Burchard Teresa i Narloch Barbara.

- 8) W zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono nieprawidłowości. Ustalono, że oświadczenia o wartości sprzedaży alkoholu za poprzedni za poprzedni rok przedsiębiorcy składali terminowo (do 31 stycznia). Opłaty w roku 2022 wnoszono odpowiednich wysokościach nie uchybiając terminom płatności (31 stycznia, 31 maja i 30 września).

3.2.15. Windykacja należności podatkowych i opłat

- 1) Kontrolę windykacji należności podatkowych i opłat przeprowadzono na przykładzie:
- 3 podatników zaliczanych do osób prawnych, posiadających na koniec 2022 roku największe zaległości w podatku od nieruchomości – zaległości na sumę 186.590,67 zł, stanowiące 99% wszystkich zaległości w tym podatku;
  - 9 podatników będących osobami fizycznymi, posiadających na koniec 2022 roku największe zaległości w podatku od nieruchomości – zaległości na sumę 369.703,54 zł, stanowiące 54% wszystkich zaległości w tym podatku;
  - 6 podatników będących osobami fizycznymi, posiadających na dzień 31.12.2022 roku największe zaległości w podatku rolnym – zaległości na sumę 11.122,45 zł, stanowiące 35% wszystkich zaległości w tym podatku;
  - 3 podatników będących osobami fizycznymi, posiadających na dzień 31.12.2022 roku największe zaległości w podatku leśnym – zaległości na sumę 7.609,44 zł, stanowiące 76% wszystkich zaległości w tym podatku;
- 2) Dokonane w trakcie kontroli ustalenia przedstawiono w tabeli:

Lp.	Indeks konta podatnika	Zaległości na dzień 31.12.2022 r. (w zł)	Okres powstania zaległości rok/lata	Działania organu podatkowego podjęte w stosunku do dłużników
1	2	3	4	5
Podatek od nieruchomości – osoby prawne				
1.	72-00000002	151.478,56	2009-2013	W sierpniu 2015 r. zakończone zostało postępowanie upadłościowe. W 2017 r. wydana została decyzja w sprawie odpowiedzialności bytych współników. W 2018 r. organ egzekucyjny umorzył postępowanie egzekucyjne z uwagi na bezskuteczność egzekucji. Wierzytelności, na sumę 157.961,64 zł zabezpieczono wpisem hipoteki przymusowej.
2.	53-00000018	2.490,00	2022	W 2022 roku wystawiono 3 upomnienia tj.: 25.10.2022 r., 22.11.2022 r. i 27.12.2022 r. Dalszych czynności windykacyjnych nie podejmowano. W dniu 9.03.2023 r. zobowiązany dokonał dobrowolnej wpłaty, która w całości zaspokoiła wierzyciela.
3.	53-00000024	32.622,11	2022	W 2022 roku wystawiono 3 upomnienia tj.: 26.08.2022 r., 25.10.2022 r. i 27.12.2022 r. Na całą zaległość wystawiono łącznie 3 tytuły wykonawcze, z czego 2 w 2022 r. tj. 10.11.2022 r. i 15.12.2022 r. a także jeden tytuł w dniu 27.03.2023 r. - egzekucja w toku.
Podatek od nieruchomości – osoby fizyczne				
1.	10-00000116	101.891,00	2012-2018	W latach 2015-2018 wystawiono 14 tytułów wykonawczych. Wierzytelności zabezpieczono wpisem hipoteki przymusowej.

2.	10-0000107	29.848,10	2000-2004	Wierzytelności gminy zabezpieczono wpisem hipoteki przymusowej.
3.	10-0000122	57.658,12	2010-2021	W latach 2015-2018 wystawiono 7 tytułów wykonawczych. Wierzytelności zabezpieczono wpisem hipoteki przymusowej. W dniu 27.08.2021 r. wystawiono upomnienie i zabezpieczono zaległości za lata 2019-2021 do II raty włączane na kwotę 15.919,00 zł wpisem hipoteki przymusowej. Na kolejne zaległości wystawiono upomnienie w dniu 31.12.2022 r. Dalszych czynności nie podejmowano.
4.	03-00002912	17.279,76	2022 (IV rata)	Nie podejmowano czynności egzekucyjnych, w dniu 7.02.2023 r. zobowiązany zapłacił zaległości wraz z odsetkami za zwłokę.
5.	03-00011224	10.717,28	2022 (III i IV rata)	W dniu 22.12.2022 r. wystawiono upomnienie dalszych czynności nie podejmowano.
6.	03-00009452	15.795,00	2022 (II-IV rata)	W dniu 4.11.2022 r. wystawiono upomnienie, dalszych czynności nie podejmowano. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Słupsku, decyzją z dnia 23.11.2022 r. (wpływ do urzędu 25.01.2023 r.) uchyliło decyzję ustalającą wymiar podatku na 2022 r.
7.	03-00005959	13.394,00	2022 (II-IV rata)	W dniu 4.11.2022 r. wystawiono upomnienie, dalszych czynności nie podejmowano. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Słupsku, decyzją z dnia 23.11.2022 r. (wpływ do urzędu 25.01.2023 r.) uchyliło decyzję ustalającą wymiar podatku na 2022 r.
8.	03-00001848	66.290,00	2019-2022	Na wniosek wierzyciela sąd powszechny orzeczenie III RNs 408/22 z dnia 8.12.2022 r. ustanowił kuratora dla zobowiązanego. Decyzje ustalające wymiar podatku na lata 2019 – 2022 doręczono kuratorowi w dniu 22.12.2022 r. Dalszych czynności nie podejmowano.
9.	03-00005993	56.830,28	2022 (II-IV rata)	W dniu 4.11.2022 r. wystawiono upomnienie, dalszych czynności nie podejmowano. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Słupsku, decyzją z dnia 12.12.2022 r. (wpływ do urzędu 25.01.2023 r.) uchyliło decyzję ustalającą wymiar podatku na 2022 r.
Podatek rolny – osoby fizyczne				
1.	01-00005541	2.945,00	2015-2022	Egzekucję prowadzono w latach poprzedzających kontrolę. W 2022 r. wystawiono 3 upomnienia i 1 tytuł wykonawczy. Ostatni tytuł wykonawczy i upomnienie wystawiono w dniu 31.03.2023 r. – egzekucja w toku
2.	22-00000005	1.174,00	2016-2021	W latach 2016-2020 wystawiono 6 upomnień i 6 tytułów wykonawczych. W 2021 roku wszystkie wierzytelności zabezpieczono hipoteką przymusową.
3.	01-00006232	1.860,45	2015-2022	Egzekucję prowadzono w latach poprzedzających kontrolę. W 2022 r. wystawiono 3 upomnienia. Na wniosek podatnika umorzono wszystkie zaległości podatkowe (decyzja WF 312.1.46.2022 z dnia 9.01.2023 r.)
4.	01-00005404	2.033,00	2015-2022	Egzekucję prowadzono w latach poprzedzających kontrolę. W 2022 r. wystawiono 2 upomnienia. W dniu 13.02.2023 r. zapłacono część zaległości podatkowych 746,00 zł – dalszych czynności nie podjęto.
5.	01-00000057	1.443,00	2015-2022	Egzekucję prowadzono w latach poprzedzających kontrolę. W 2022 r. wystawiono 1 upomnienie. Kolejne czynności egzekucyjne podjęto w 2023 r. poprzez wystawienie tytułu wykonawczego w dniu 31.03.2023 r. oraz upomnienia na kolejne zaległości.
6.	01-00006774	1.667,00	2018-2022	W latach 2018-2021 wystawiono 12 upomnień. W 2022 r. wystawiono 2 tytuły wykonawcze po uprzednio wystawionych 3 upomnieniach. W dniu 31.03.2023 r. wystawiono upomnienie na kolejne zaległości – egzekucja w toku.
Podatek leśny – osoby fizyczne				
1.	02-00006435	1.160,00	2017-2022	Egzekucja była prowadzona w latach poprzednich. W 2022 r. wystawiono 1 tytuł wykonawczy po uprzednio wystawionych 2 upomnieniach. W dniu 10.03.2023 r. dłużnik podatkowy zapłacił część zaległości 823,86 zł, wpłata w części zaspokoiła wierzyciela. W dniu 31.03.2023 r. wystawiono upomnienie na kolejne zaległości.
2.	02-00005220	5.540,00	2018-2022	Egzekucja była prowadzona w latach poprzednich. W 2022 r. wystawiono 3 upomnienia i 1 tytuł wykonawczy. W dniu 31.03.2023 r. wystawiono upomnienie na kolejne zaległości.
3.	02-00006426	909,44	2014-2022	Egzekucja prowadzona na podstawie tytułów wykonawczych wystawionych w latach poprzedzających 2022 rok. W 2022 r. wystawiono 1 tytuł wykonawczy po uprzednim doręczeniu upomnienia. W dniu 31.03.2023 r. wystawiono upomnienie na kolejne zaległości.

- 3) Stwierdzono, że wierzyciel nie podejmował czynności egzekucyjnych wobec dwóch zobowiązanych, dla których prowadzi się indywidualne konta rozliczeniowe nr 03-00011224 oraz 03-00001848. W wyjaśnieniu z dnia 7.04.2023 r., które złożyła pani Lucyna Klamann – inspektor podano – cyt.: *W związku z prowadzoną kontrolą przez Regionalną Izbę Obrachunkową wyjaśniam: - podatnikowi 00011224 sporządzono tytuł wykonawczy 06.04.2023 r. – podatnik 00001848 – sprawę analizuje radca prawny, trwa uregulowanie stanu prawnego.*

Wyjaśnienie, którego treść cytowano powyżej oraz tytuł wykonawczy nr 5/LK z dnia 6.04.2023 r. załączono do akt roboczych kontroli.

[Wyjaśnienie złożone przez panią Lucynę Klamann ws. niepodjęcia czynności egzekucyjnych oraz tytuł wykonawczy nr 5/LK z dnia 6.04.2023 r. – poz. 10 akt kontroli]

3.3. Dochody z majątku

Szczegółową kontrolę realizowanych przez gminę dochodów z majątku przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2022.

3.3.1. Dochody ze sprzedaży majątku

- 1) Na podstawie sporządzonego za 2022 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego ustalono, że w 2022 roku zrealizowano dochód w wysokości 1.254.994,10 zł, który ewidencjonowano we wskazanych poniżej rozdziałach i paragrafach:

§ 077 - „Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności (...)”

- 70005 - „Gospodarka gruntami...” – 1.149.988,00 zł;
- 70007 - „Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy” – 104.750,00 zł.

§ 087 - „Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych”

- rozdział 40095 – „Pozostała działalność” 256,10 zł.

Z przywołanego sprawozdania wynikało też, że na ostatni dzień roku nie występowały zaległości oraz nadpłaty w ww. dochodach.

- 2) Ustalono, że klasyfikowane w § 077 rozdziału 70005 dochody pochodziły ze sprzedaży nieruchomości gminy. Ustalenia dotyczące sprzedaży nieruchomości przedstawiono w punktach „3.3.1.1” i „3.3.1.2” tego protokołu, z podziałem na sprzedaż w drodze bezprzetargowej oraz sprzedaż w trybie przetargowym.
- 3) W 2022 roku na terenie gminy obowiązywały niżej wymienione uchwały Rady Miejskiej w Czersku dotyczące gospodarki nieruchomościami:
- uchwała Nr XV/190/19 z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania, obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich

wydzierżawiania na okres dłuższy niż trzy lata, (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 7 stycznia 2020 r., poz. 127);

- uchwała Nr XLV/411/18 z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie określenia warunków udzielania bonifikat przy sprzedaży lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Czersk (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 23 lipca 2018 r., poz. 2936), zmieniona uchwałą Nr XLIX/558/22 z dnia 27 września 2022 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XLV/411/18 w sprawie określenia warunków udzielania bonifikat przy sprzedaży lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Czersk (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 20 października 2022 r., poz. 3813).

4) Na podstawie sporządzonego przez panią Małgorzatę Janikowską – naczelnik Wydziału Planowania i Gospodarki urzędu miejskiego wykazu nieruchomości gminy zbytych w 2022 roku (wykaz załączono do akt roboczych kontroli) ustalono, że w 2022 roku sfinalizowano 19 operacji przeniesienia praw własności nieruchomości. W roku tym sprzedano 17 nieruchomości, poniżej podano ilości sprzedanych nieruchomości, cel na jaki sprzedano nieruchomości oraz tryb sprzedaży.

- 8 działek niezabudowanych, na cele budownictwa mieszkaniowego, w trybie przetargowym;
- 3 działki niezabudowane na poprawę zabudowy nieruchomości przyległej, w trybie bezprzetargowym;
- 1 działka na cele mieszkaniowe z bonifikatą, w trybie bezprzetargowym;
- 5 lokali mieszkalnych z bonifikatą na rzecz dotychczasowych najemców, w drodze bezprzetargowej.

Poza wyżej wskazanymi operacjami sprzedaży nieruchomości nastąpiły także 2 operacje zamiany gruntów.

[Wykaz nieruchomości gminy zbytych w 2022 roku

- poz. 11 akt kontroli]

5) Szczegółową kontrolę przeprowadzono w oparciu o próbę 9 operacji sprzedaży (53% wszystkich sprzedaży), obejmującą sprzedaż 4 lokali mieszkalnych na rzecz ich dotychczasowych najemców; sprzedaż 4 niezabudowanych działek pod budowę garaży oraz sprzedaż 1 działki na poprawę warunków zabudowy nieruchomości przyległej. Ponadto kontrolą objęto także sprzedaż 1 działki gruntowej zbytej w 2020 roku. Próba kontrolna obejmowała nieruchomości przedstawione w tabeli poniżej:

Sprzedaż w drodze bezprzetargowej	Sprzedaż w trybie przetargowym
1	2
a) Sprzedaż lokali mieszkalnych	
Lokal mieszkalny nr 4 w budynku nr 5A przy ul. Królowej Jadwigi w Czersku	
Lokal mieszkalny nr 8 w budynku nr 3 przy ul. Przytorowej w Czersku	

Lokal mieszkalny nr 1 w budynku nr 7 przy ul. Królowej Jadwigi w Czersku	
Lokal mieszkalny nr 2 w budynku nr 11 przy ul. Dworcowej w Czersku	
b) Sprzedaż nieruchomości na poprawę zagospodarowania nieruchomości przyległej	
Działka nr 4432/1o pow. 0,0160 ha w Czersku	
c) Sprzedaż nieruchomości niezabudowanych pod budowę garaży oraz pod działalność gospodarczą	
	Działka nr 2832 o pow. 0,0019 ha w Czersku
	Działka nr 2834 o pow. 0,0019 ha w Czersku
	Działka nr 4433/4 o pow. 0,0772 ha w Czersku
	Działka nr 4433/6 o pow. 0,0771 ha w Czersku
	Działka nr 1180/18 o pow. 0,4672 ha w Czersku

3.3.1.1. Sprzedaż nieruchomości w drodze bezprzetargowej

- 1) Przedłożone do kontroli dokumenty dotyczące sprzedaży czterech lokali mieszkalnych przyjętych jako próba kontrolna, na rzecz dotychczasowych najemców oraz działki gruntu nr 4432/1 na poprawę warunków zabudowy nieruchomości przyległej, obejmowały:
  - wnioski najemców o wyrażenie zgody na zakup zajmowanych lokali mieszkalnych na warunkach zaproponowanych przez gminę;
  - wniosek o zakup nieruchomości na poprawę warunków zabudowy;
  - kserokopie umów najmu, potwierdzające stosunek najmu lokali mieszkalnych;
  - zarządzenia burmistrza w sprawie sprzedaży lokali mieszkalnych – w zarządzeniach wydanych zgodnie z uregulowaniami przywołanych wcześniej uchwał organu stanowiącego gminy zawarto zapisy o sprzedaży lokali w trybie bezprzetargowym, na rzecz najemców;
  - zarządzenie burmistrza w sprawie sprzedaży nieruchomości na poprawę warunków zabudowy;
  - wykazy nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży;
  - aktualne operaty szacunkowe;
  - protokoły uzgodnień – rokowań z nabywcami, określające m.in. przedmiot sprzedaży; wartość lokalu mieszkalnego (w tym udziału w prawie własności gruntu); wysokości bonifikat w cenie sprzedaży; ceny sprzedaży z zastosowaniem bonifikat; termin zapłaty ceny sprzedaży (do dnia zawarcia notarialnej umowy sprzedaży);
  - potwierdzenia zapłaty ceny sprzedaży lokali;
  - notarialne umowy sprzedaży lokali mieszkalnych, które podpisał pan Przemysław Biesek – Talewski – Burmistrz Czerska.

- 2) Z tytułu sprzedaży 4 lokali mieszkalnych przyjętych jako próba kontrolna, o łącznej wartości 364.000,00 zł, gmina uzyskała wpływy w wysokości 98.750,00 zł oraz ze sprzedaży 1 działki na poprawę zabudowy nieruchomości przyległej 43.000 zł.

- 3) W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w sprzedaży nieruchomości w trybie bezprzetargowym.

3.3.1.2. Sprzedaż nieruchomości w trybie przetargowym

- 1) Kontrolę sprzedaży nieruchomości w trybie przetargowym przeprowadzono na przykładzie próby scharakteryzowanej w punkcie „3.3.1. Dochody ze sprzedaży majątku” obejmującej sprzedaż 4 niezabudowanych działek pod budowę garaży zbytych w 2022 r. oraz 1 działki sprzedanej w 2020 r. na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej.
  - Przedłożone do kontroli dokumenty dotyczące nieruchomości sprzedanych w 2022 r. obejmowały:
    - wykazy nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży;
    - ogłoszenia o terminach i miejscach przeprowadzenia przetargu;
    - protokoły z przeprowadzonych przetargów;
    - informacje o przetargach;
    - potwierdzenia wniesienia wadium;
    - aktualne operaty szacunkowe;
    - zarządzenia burmistrza w sprawie sprzedaży nieruchomości;
    - notarialne umowy sprzedaży gruntów, które podpisał pan Przemysław Biesek - Talewski.
  - W procedurze sprzedaży gruntów w 2022 r. nie stwierdzono przypadków naruszenia przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2014 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 2213 ze zm.), ani też uregulowań wprowadzonych przez organy gminy.
- 2) Na podstawie umowy sprzedaży – Akt Notarialny z dnia 30.06.2017 r. (Repertorium A. numer 3202/2017) ustalono, że 2017 roku gmina zakupiła od Parafii Rzymsko - Katolickiej pod wezwaniem Marii Magdaleny w Czersku dwie działki gruntowe za łączną kwotę 462.500,00 zł. Z § 3 przywołanej umowy sprzedaży wynika, że działka gruntu nr 1180/17 o powierzchni 0,0370 ha została zakupiona za kwotę 12.500,00 zł oraz druga z działek nr 1180/18 o powierzchni 0,4672 ha za sumę 450.000,00 zł - obie działki położone w Czersku, przy alei 1000 – Lecia. W dalszej części tego samego paragrafu umowy zawarto zapis następującej treści – cyt.: „Jolanta Fierek oświadcza, że kupuje te części nieruchomości za podane ceny do gminnego zasobu nieruchomości na cele publiczne”. Kserokopię przywołanego powyżej Aktu Notarialnego załączono do akt roboczych kontroli.

[Kserokopia umowy sprzedaży – Akt Notarialny z dnia 30.06.2017 r. (Repertorium A. numer 3202/2017) – poz. 12 akt kontroli]
- 3) W sprawie nieruchomości sprzedanej w 2020 r. działka gruntu nr 1180/18 o powierzchni 0,4672 ha położonej w Czersku, przy alei 1000 – Lecia, której zbycie objęto kontrolą przedłożono następujące dokumenty:

- wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Czersku od dnia 6.11.2019 r. do dnia 27.11.2019 r.;
  - ogłoszenie o terminie i miejscu przeprowadzenia przetargu z dnia 23.12.2019 r. (Rzeczpospolita wyd. ogólnopolskie);
  - protokół z przeprowadzonego przetargu w dniu 27.02.2020 r.;
  - zarządzenie Nr 770/14 Burmistrza Czerska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie powołania komisji przetargowej do przeprowadzania przetargów na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Czersk;
  - informacja o przetargu wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Czersku od dnia 27.02.2020 r. do dnia 3.03.2020 r.;
  - potwierdzenia wniesienia wadium przez 3 osoby (2 osoby fizyczne i 1 osobę prawną);
  - aktualny operat szacunkowy z dnia 20.09.2019 r.;
  - 2 notarialne umowy tj. umowa sprzedaży warunkowej z dnia 28.04.2020 r. oraz umowa przeniesienia własności z dnia 9.06.2020 r., które podpisał pan Przemysław Biesek - Talewski.
- 4) W przypadku sprzedaży działki w 2020 roku (działka gruntu nr 1180/18) stwierdzono nieprawidłowości polegające na:
- a) zakwalifikowaniu do uczestnictwa w przetargu w dniu 27.02.2020 r. pana Adama Peplińskiego, który nie wniósł w wymaganym terminie wadium tj. do dnia 21.02.2020 r. w wysokości 47.000,00 zł. Z przedłożonych do kontroli dokumentów m.in. 3 dokumentów potwierdzających przyjęcie do realizacji przelewu złożonych przez uczestników przetargu oraz 3 dokumentów uznania rachunku wynika, że wszyscy trzej uczestnicy wydali dyspozycje obciążenia rachunku bankowego na ww. kwotę do dnia 21.02.2020 r. Na podstawie dokumentów uznania bankowego ustalono, że wadium w wysokości 47.000,00 zł, które wniósł pan Adam Pepliński uznano na rachunku bankowym gminy w dniu 24.02.2020 r. Świadczenie pieniężne uważa się za spełnione w chwili faktycznego wpływu środków na konto wierzyciela (tzw. uznanie rachunku art. 454 § 1 KC). Z treści protokołu przetargu (...) z dnia 27.02.2020 r. wynika, że pani Małgorzata Janikowska poinformowała o osobach, które zakwalifikowały się do uczestnictwa w przetargu, tj.: Krzysztof Babiński, Lipowa Spółka z o.o. oraz Adam Pepliński, albowiem – cyt.: „do dnia 21 lutego 2020 r. wpłacili wymagane na rzecz Gminy Czersk wadium wynoszące 10% ceny wywoławczej działki nr 1180/18 o pow. 0,4672 ha, położonej w Czersku przy Al. 1000-Lecia”;
- b) umieszczeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Czersku informacji o wyniku przetargu na okres 5 dni (od dnia 27.02.2020 r. do dnia 3.03.2020 r.) tj. okres o 2 dni krótszy niż wynikający z § 12 ust 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września

2014 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 2213 ze zm.) tj. na okres co najmniej 7 dni.

Na podstawie przedłożonych dokumentów nie ustalono, czy w przetargu brały udział osoby podlegające wyłączeniu tj. określone w § 9 ww. rozporządzenia. Przepis ten stanowi, że w przetargu nie mogą uczestniczyć osoby wchodzące w skład komisji przetargowej oraz osoby bliskie tym osobom, a także osoby, które pozostają z członkami komisji przetargowej w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może budzić to uzasadnione wątpliwości co do bezstronności komisji przetargowej.

- W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości zwrócono się do pani Małgorzaty Janikowskiej - naczelnik Wydziału Planowania i Gospodarki urzędu miejskiego o złożenie wyjaśnienia w sprawie stwierdzonych nieprawidłowości. Poproszono także o udzielenie informacji czy w przetargu brały udział osoby podlegające wyłączeniu.

W wyjaśnieniu z dnia 30.05.2023 r. złożonym przez panią Małgorzatę Janikowską przytoczono zadane pytania przez kontrolującego oraz udzielono na nie odpowiedzi o następującej treści – cyt.: *W ogłoszeniu o przetargu z dnia 18 grudnia 2019 r. (znak WP.6840.10.2019) zapisano, że „Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wniesienie wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej najpóźniej do dnia 21 lutego 2020 r.” jednakże nie zastrzeżono, że za termin wniesienia wadium przyznaje się termin uznania rachunku Urzędu. W dniu 27 lutego r. uczestnicy przetargu, przed otwarciem przetargu, przedłożyli komisji przetargowej dowody przelewu zawierające informacje o datach nadania, z których wynikało, że zlecenia przelewów wadium na konto Urzędu miejskiego w Czersku dokonano w dniu 21 lutego 2020 r. Ponadto przed przystąpieniem do przetargu komisja zweryfikowała w Wydziale Finansowym czy w terminie do 21 lutego 2020 r. wniesiono wadium – data nadania przelewu.*

Informuję jednocześnie, że aby uniknąć nieudomówień w zakresie daty wniesienia wadium stosujemy w bieżących ogłoszeniach następujący zapis: „Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wniesienie wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej najpóźniej do dnia... ..r. – data wniesienia wadium oznacza wpływ środków na konto tut. Urzędu” lub „Wniesienie wadium w wysokości .....zł, na konto na konto Urzędu Miejskiego w Czersku nr 05 8342 0009 5000 2600 2000 0004 Bank spółdzielczy w Skórczu, z takim wyprzedzeniem, aby środki pieniężne znalazły się na w/w rachunku bankowym najpóźniej w dniu.... r.”.

- W sprawie umieszczeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Czersku informacji o wyniku przetargu na okres 5 dni (od dnia 27.02.2020 r. do dnia 3.03.2020 r.) wyjaśniająca podała cyt.: *Obowiązujące przepisy stanowią, że informację o wyniku przetargu organ wywiesza na okres co najmniej 7 dni. Przyjęto zasadę, że informacja o wyniku przetargu udostępniana jest na okres 14 dni a następnie zdejmowana, Mając powyższe na uwadze data widniejąca na dokumencie z dnia 27.02.2020 r. zatytułowanym*

„Informacja o przetargu” zawiera omyłkę pisarską. W miejsce daty 3.03.2020 r. winna być wpisana data 13.03.2020 r.

- Z kolei na temat udzielenia informacji o ewentualnym udziale w przetargu osób podlegających wyłączeniu wskazano – cyt.: *Członkowie komisji weryfikują stan pokrewieństwa z osobami wnoszącymi wadium na etapie przygotowań do przetargu, tj. przed jego otwarciem. Ustawodawca nie określił formy, jaka należy zastosować dla takiej weryfikacji, jak również nie określił formy, jaka należy zastosować by wyłączyć się z prac komisji przetargowej na wypadek zajścia przesłanek, o których mowa w § 9 w/w rozporządzenia stąd też brak takiego dokumentu.*

Do akt roboczych kontroli załączono kserokopie protokołu z przetargu z dnia 27.02.2020 r., potwierdzenie przyjęcia przelewu do realizacji, dokument uznaniowy, informację o przetargu z dnia 27.02.2020 r. oraz wyjaśnienie w sprawie zakwalifikowania do przetargu osoby, która wniosła wadium po terminie, wywieszenia informacji o wyniku przetargu na okres 5 dni oraz braku informacji na temat osób podlegających wyłączeniu.

[Kserokopia protokołu z przetargu z dnia 27.02.2020 r., potwierdzenia przyjęcia przelewu do realizacji, dokumentu uznania, informacja o przetargu z dnia 27.02.2020 r. oraz wyjaśnienie w sprawie zakwalifikowania do przetargu osoby, która wniosła wadium po terminie, wywieszeniu informacji o wyniku przetargu na okres 5 dni oraz braku informacji na temat osób podlegających wyłączeniu – poz. 13 akt kontroli]

- 5) Nieruchomość gruntową, której sprzedaż objęto kontrolą sprzedano panu Krzysztofowi Babińskiemu - uczestnikowi przetargu, który zaoferował najwyższą cenę - 475.000,00 zł. Z nabywcą zawarto umowę sprzedaży warunkowej – Akt Notarialny z dnia 28.04.2020 r. (Repertorium A. numer 2207/2020). Z § 4 umowy sprzedaży wynika, że pan Krzysztof Babiński kupił nieruchomość do majątku odrębnego za środki z tego majątku. W § 5 zawarto zapis, iż działkę zakupiono na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej prowadzonej pod firmą: „BABIŃSKI” Krzysztof Babiński z siedzibą Kęsza 7. W kolejnym § 6 zastrzeżono, iż sprzedaż następuje pod warunkiem, że Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa nie skorzysta z prawa pierwokupu na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 roku o kształtowaniu ustroju rolnego. W dniu 9.06.2020 r. zawarto umowę przeniesienia prawa własności na rzecz pana Krzysztofa Babińskiego - Akt Notarialny z dnia 9.06.2020 r. (Repertorium A. numer 3112/2020). W § 3 umowy podano, że Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa nie skorzystał z przysługującym mu prawa pierwokupu.

Do akt roboczych kontroli załączono kserokopie umowy sprzedaży warunkowej – Akt Notarialny z dnia 28.04.2020 r. (Repertorium A. numer 2207/2020) oraz umowę przeniesienia prawa własności Akt Notarialny z dnia 9.06.2020 r. (Repertorium A. numer 3112/2020).

[Kserokopia umowy sprzedaży warunkowej – Akt Notarialny z dnia 28.04.2020 r. (Repertorium A. numer 2207/2020) oraz umowy przeniesienia prawa własności Akt Notarialny z dnia 9.06.2020 r. (Repertorium A. numer 3112/2020) – poz. 14 akt kontroli]

3.3.2. Dochody z tytułu najmu lokali mieszkalnych

- 1) W 2022 roku na terenie gminy obowiązywał Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Czersk:
  - a) obowiązujący do dnia 7 marca 2022 r., przyjęty uchwałą Nr XVI/158/16 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia „Programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Czersk na lata 2016-2021” (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 25 marca 2016 r., poz. 1236);
  - b) obowiązujący od dnia 8 marca 2022 r., przyjęty uchwałą Nr XLII/479/22 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 25 stycznia 2022 r. w sprawie przyjęcia „Programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Czersk na lata 2022-2026” (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 22 lutego 2022 r., poz. 669).
- 2) Z ww. *Programu* wynikało m.in., że:
  - zgodnie ze stanem na dzień 31 października 2021 roku mieszkaniowy zasób gminy obejmował 258 lokali, w tym: 93 lokale w budynkach wspólnot mieszkaniowych; 117 lokali w budynkach będących w całości własnością gminy, 28 lokali w budynkach zarządzanych przez gminę (brak praw własnościowych), 14 lokali w budynkach zarządzanych przez gminne jednostki organizacyjne oraz 6 lokali w budynku dzierżawionym od PKP S.A.;
  - cyt. za § 7 *Programu*: „Zarządzanie budynkami i lokalami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy powierzone jest jednostce budżetowej Administracja Zasobów Komunalnych w Czersku. We wspólnotach z przeważającym udziałem lokali prywatnych zarząd pełnią osoby wybrane przez te wspólnoty. Interes gminy jest tam reprezentowany przez wskazanego przedstawiciela Burmistrza” oraz w budynkach użyteczności publicznej, lokalami o charakterze mieszkalnym zarządzać mają odpowiednio burmistrz oraz dyrektorzy poszczególnych jednostek.
  - podstawowym źródłem bieżącego finansowania gospodarki mieszkaniowej miały być z czynsz z najmu lokali mieszkalnych i użytkowych oraz środki finansowe z budżetu gminy.
- 3) W kontrolowanym roku na terenie gminy obowiązywały stawki czynszu najmu lokali mieszkalnych określone zarządzeniami Burmistrza Czerska w sprawie ustalenia stawki czynszu najmu lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Czersk:
  - obowiązującym do 17 lipca 2022 r. zarządzeniem Nr 528/22 z dnia 9 listopada 2020 r.;
  - obowiązującym od dnia 18 lipca 2022 r. do dnia 25 września 2022 r. zarządzeniem Nr 956/22 z dnia 18 lipca 2022 r.;
  - obowiązującym od dnia 26 września 2022 r. zarządzeniem Nr 995/22 z dnia 26 września 2022 r.

- 4) Przywołane powyżej uregulowania mówiące o zarządzaniu przez Administrację Zasobów Komunalnych w Czersku budynkami i lokalami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy występowały w statucie tej jednostki, stanowiącym załącznik do uchwały Nr XXXVII/354/09 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 października 2009 r. w sprawie przekształcenia zakładu budżetowego „Administracja Zasobów Komunalnych w Czersku” w jednostkę budżetową, zmienionym uchwałą Nr IV/51/19 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 stycznia 2019 r. w sprawie zmiany Uchwały nr XXXVII/354/09 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 października 2009 r. w sprawie przekształcenia zakładu budżetowego „Administracja Zasobów Komunalnych” w Czersku w jednostkę budżetową.

W Regulaminie Organizacyjnym Administracji Zasobów Komunalnych w Czersku, wprowadzonym zarządzeniem Nr 63/2020 Dyrektora Administracji Zasobów Komunalnych w Czersku z dnia 3 listopada 2020 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Administracji Zasobów Komunalnych w Czersku. W § 12 tego Regulaminu była też mowa o prowadzeniu przez tę jednostkę działań przygotowawczych do windykacji wierzytelności.

- 5) Ustalono, że z tytułu najmu lokali mieszkalnych gmina zrealizowała dochody w wysokości 1.128.978,67 zł klasyfikowanych w § 075 – „Dochody z najmu i dzierżawy...” w rozdziale 70007 – „Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy”.

Na wyżej wskazaną kwotę złożyły się dochody w wysokości 1.124.680,87 zł zrealizowane przez Administrację Zasobów Komunalnych w Czersku, które wykazano w jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych gminnej jednostki budżetowej. W sprawozdaniu tym zawarto też informację o występowaniu na koniec 2022 roku 589.095,84 zł należności (w całości były to zaległości) w dochodach z tego źródła oraz nadpłat na sumę 46.971,29 zł.

Pozostałe dochody w wysokości 4.297,80 zł zrealizował kontrolowany urząd miejski.

3.3.3. Dochody z dzierżawy i wynajmu lokali użytkowych

- 1) Na podstawie sporządzonego za 2022 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego ustalono, że w roku tym gmina wykonała 1.702.956,09 zł dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 075 – „Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze”.

Powyższa wielkość obejmowała zrealizowane i rozliczone przez Administrację Zasobów Komunalnych w Czersku wpływy z najmu lokali mieszkalnych, na sumę 1.124.680,87 zł, a ponadto wpływy w wysokości 578.275,22 zł, wykonane w rozdziałach przedstawionych w tabeli poniżej. W tabeli zawarto też wynikające z ww. sprawozdania informacje o końcowych należnościach, zaległościach i nadpłatach (w zł):

Rozdział budżetu	Dochody wykonane	Należności na 31.12.2022 r.	Zaległości na 31.12.2022 r.	Nadpłaty na 31.12.2022 r.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
01043 – „Infrastruktura wodociągowa wsi”	746,60	0,00	0,00	0,00
01044 – „Infrastruktura sanitacyjna wsi”	746,60	0,00	0,00	0,00
01095 – „Pozostała działalność”	14 493,05	0,00	0,00	0,00
63095 – „Pozostała działalność”	4 204,00	1 936,00	1 936,00	0,00
70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”	386 662,13	8 056,55	4 425,29	22,68
70007 – „Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy”	4 297,80	589 095,84	589 095,84	46 971,29
70095 – „Pozostała działalność”	2 815,51	0,00	0,00	0,00
80101 – „Szkoły podstawowe”	152 112,49	10 061,26	88,67	0,00
80104 – „Przedszkola”	5 721,45	0,00	0,00	0,00
85516 – „System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3”	6 475,59	6 097,55	6 097,55	0,00
Razem:	578.275,22	615.247,2	601.643,35	46.993,97

- 2) Ustalono, że dochody w rozdziałach 63095, 70005 (24.134,19 zł), 70095, 80101 i 80104, na sumę 188.987,64 zł, wykonały i rozliczyły z budżetem gminy gminne jednostki organizacyjne – Administracja Zasobów Komunalnych w Czersku oraz prowadzone przez gminę szkoły i przedszkola.

Kontrolowany urząd miejski wykonał dochody w rozdziałach 01043, 01044, 01095, 70005 (362.527,94 zł), 70007 i 85516 na sumę 389.287,58 zł. Dochody te poddano szczegółowej kontroli.

Dochody z infrastruktury wodociągowej wsi w rozdziale 01043

Zrealizowane w tym, rozdziale dochody na kwotę 746,60 zł pochodziły z wpłat zrealizowanych z tytułu posadowienia w gruncie przez Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Czersku urządzeń przesyłowych.

Dochody z infrastruktury sanitacyjnej wsi w rozdziale 01044

Zrealizowane w tym, rozdziale dochody na kwotę 746,60 zł pochodziły z wpłat zrealizowanych z tytułu posadowienia w gruncie przez Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Czersku urządzeń przesyłowych.

Dochody z najmu i dzierżawy w rozdziale 01095

Wykonane w tym rozdziale dochody w wysokości 14.493,05 zł pochodziły z dzierżawy obwodów łowieckich na podstawie ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 1173). Przelewów na taką sumę dokonały dwie Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych (10.963,37 zł) oraz Powiat Chojnicki. (3.529,68 zł)

Dochody z najmu i dzierżawy w rozdziale 70005

- 1) Przedłożone do kontroli przez panią Justynę Kononowicz – inspektor w Wydziale Finansowym wydruki z ewidencji księgowej wskazywały, że klasyfikowane w § 075

rozdziału 70005 dochody z najmu i dzierżawy ewidencjonowano na analitycznych kontach rozrachunkowych do syntetycznego konta 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, opisanych jako:

- „08 – Czynnysz za dzierżawę gruntów – mienie gminne – osoby prawne i fizyczne”;
- „16 – Faktury VAT – osoby fizyczne”;
- „61 – „Faktury VAT – osoby prawne”.

- 2) Na podstawie wydruków „Salda rozrachunkowe na dzień 31.12.2022 r.” ustalono następujące wielkości kwotowe w zakresie poszczególnych ewidencji (zł):

Wyszczególnienie	„08- dzierżawa gruntów”	„16- Faktury VAT – osoby fizyczne”	„61- Faktury VAT – osoby prawne	Razem
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
należności początkowe	45,50	531,40	28.239,85	28.816,75
nadpłaty początkowe	0,00	0,00	0,00	0,00
przypis bieżący	4.551,49	4.104,65	410.375,70	419.031,84
odpis	252,06	0,00	0,00	252,06
wpłaty	4.345,75	4.611,48	431.040,23	439.997,46
zwroty	0,00	0,00	0,00	0,00
nadpłaty końcowe	0,82	0,00	0,00	0,82
należności końcowe	0,00	24,57	7.575,32	7.599,89
w tym zaległości	0,00	24,57	4.908,41	4.932,98

- 3) Ustalono, że ewidencji „08 – Dzierżawa gruntów” przypisu należności dokonano w dniu 25.01.2022 r. na podstawie wykazu sporządzonego przez pracownika zajmującego się dzierżawą nieruchomości gminy. Wykaz ten obejmował 28 pozycji zawierających m.in. dane o: dzierżawcy, położeniu i powierzchni dzierżawionej nieruchomości; dacie zawarcia umowy i końca jej obowiązywania, jak też wysokości czynszu dzierżawnego i terminie jego płatności.

Przypisów należności w pozostałych dwóch ewidencjach (przypisano należności na 27 kontach analitycznych) dokonywano na podstawie wystawianych przez jednostkę faktur VAT. O potrzebie wystawienia faktur księgowość jednostki informowana była wykazami zawartych umów.

- 4) Występujące na koniec 2022 roku saldo zaległości (4.932,98 zł) po wyksięgowaniu podatku VAT – 4.263,60 zł i tworzyły zaległości trzech najemców. Ustalenia w zakresie windykacji należności od oznaczonego ww. indeksem najemcy przedstawiono w odrębnym punkcie („3.3.6. Windykacja dochodów z majątku”) niniejszego protokołu.
- 5) W 2022 roku kontrolowana jednostka nie posiadała uregulowań w zakresie stawek czynszu dzierżawnego, wysokość czynszu z tytułu oddania w najem i dzierżawę każdorazowo określał burmistrz.
- 6) Na podstawie przedłożonego do kontroli zestawienia umów dzierżawy i najmu lokali, sporządzonego przez panią Małgorzatę Janikowską – naczelnik Wydziału Planowania

i Gospodarki urzędu miejskiego ustalono, że w 2022 roku zawarto 16 takich umów. Umowy dotyczyły dzierżawy gruntów na cele rolne oraz pod działalność gospodarczą – m.in. handlową i gastronomiczną. Wszystkie umowy zawarto na okres nieprzekraczający 3 lat.

Szczegółową kontrolę w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów i uregulowań wewnętrznych przeprowadzono na przykładzie 8 umów dzierżawy (50% wszystkich zawartych umów), tj.:

- a) umowa z dnia 4.04.2022 r. (sprawa WN.6845.8.1.2022) na dzierżawę części działki nr 4432/5 w Czersku o powierzchni 30 m²) na działalność gastronomiczną w okresie od dnia 15.04.2022 r. do dnia 30.09.2022 r.;
  - b) umowa z dnia 28.03.2022 r. (sprawa WN.6845.8.2.2022) na dzierżawę części działki nr 4432/5 w Czersku o powierzchni 25 m²) na działalność gastronomiczną w okresie od dnia 1.04.2022 r. do dnia 30.09.2022 r.;
  - c) umowa z dnia 28.03.2022 r. (sprawa WN.6845.8.3.2022) na dzierżawę części działki nr 518/20 w Czersku o powierzchni 24 m²) na działalność handlową w okresie od dnia 1.04.2022 r. do dnia 31.03.2023 r.;
  - d) umowa z dnia 6.04.2022 r. (sprawa WN.6845.8.4.2022) na dzierżawę części działki nr 4432/5 w Czersku o powierzchni 35 m²) na działalność gastronomiczną w okresie od dnia 15.04.2022 r. do dnia 15.09.2022 r.;
  - e) umowa z dnia 15.04.2022 r. (sprawa WN.6845.8.5.2022) na dzierżawę części działki nr 518/20 w Czersku o powierzchni 20 m²) na działalność gastronomiczną w okresie od dnia 17.04.2022 r. do dnia 25.09.2022 r.;
  - f) umowa z dnia 27.04.2022 r. (sprawa WN.6845.8.6.2022) na dzierżawę części działki nr 4432/5 w Czersku o powierzchni 15 m²) na działalność gastronomiczną w okresie od dnia 27.04.2022 r. do dnia 31.10.2022 r.;
  - g) zawartą w dniu 10.06.2022 r. umowę dzierżawy części działki (150 m²) nr 384/217 w Czersku na okres od dnia 10.06.2022 r. do dnia 10.06.2025 r. z przeznaczeniem na prowadzenie działalności gospodarczej – plac manewrowy do nauki jazdy (sprawa WN.6845.13.2022).
  - h) umowa z dnia 2.05.2022 r. (sprawa WN.6845.10.2022) na dzierżawę działki nr 834/9 w miejscowości Krzyż na działalność rolniczą w okresie od dnia 1.07.2022 r. do dnia 1.07.2025 r.
- 7) Przeprowadzona kontrola wykazała, że zawarta w dniu 10 czerwca 2022 r. umowa dzierżawy części działki (150 m²) nr 384/217 w Czersku na okres od dnia 10.06.2022 r. do dnia 10.06.2025 r. z przeznaczeniem na prowadzenie działalności gospodarczej – plac manewrowy do nauki jazdy (sprawa WN.6845.13.2022) była kolejną umową zawartą na okres 3 lat po uprzednio zawartej w dniu 10 czerwca 2019 r. na okres od dnia 10.06.2019 r.

do dnia 9.06.2022 r. na część działki (150 m²) nr 384/217. Zgodnie z § 5 uchwały Nr XV/190/03 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania, obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania na okres dłuższy niż trzy lata, (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 7 stycznia 2020 r., poz. 127), „Wydzierżawianie nieruchomości stanowiących własność Gminy z przeznaczeniem na działalność gospodarczą następuje wyłącznie w drodze przetargu”

- 8) Sprawy oddania w dzierżawę gruntów prowadziła Małgorzata Janikowska – naczelnik Wydziału Planowania i Gospodarki urzędu miejskiego.

Wyżej wymienioną poproszono o złożenie pisemnego wyjaśnienia w sprawie ustaleń kontroli.

W wyjaśnieniu z dnia 23.03.2023 r. dotyczącym dwóch nieprawidłowości (wyjaśnienie załączono do akt roboczych kontroli), w części dotyczącej wydzierżawiania nieruchomości z pominięciem procedury przetargowej pani Małgorzata Janikowska podała, że – cyt.: Działka nr 384/217 położona w Czersku przy ul. Gen. Józefa Hallera posiada powierzchnię 0,5683 ha (na potwierdzenie – uproszczona informacja z rejestru gruntów i wydruk z systemu IntraEWID dla działki nr 384/217). Mając na uwadze powyższe zapisy art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, kolejna zawarta umowa dzierżawy o tej samej powierzchni 150 m² dotyczyła innej części działki nr 384/217.

Do akt roboczych kontroli załączono uchwałę Nr XV/190/03 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania, obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania na okres dłuższy niż trzy lata oraz kserokopie dwóch umów dzierżawy gruntu oznaczone Nr WP.6845.13.2019 z dnia 10.06.2019 r. i Nr WP.6845.13.2022 z dnia 10.06.2022 r. oraz wyjaśnienie pani Małgorzaty Janikowskiej – naczelnik Wydziału Planowania i Gospodarki urzędu miejskiego wraz załącznikami tj. uproszczona informacja z rejestru gruntów i wydruk z systemu IntraEWID dla działki nr 384/217. Treść cytowanego wyjaśnienia będzie przywoływana w dalszej części protokołu kontroli.

[Uchwała Nr XV/190/03 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania, obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania na okres dłuższy niż trzy lata, kserokopie dwóch umów dzierżawy gruntu oznaczone Nr WP.6845.13.2019 z dnia 10.06.2019 r. i Nr WP.6845.13.2022 z dnia 10.06.2022 r. oraz wyjaśnienie pani Małgorzaty Janikowskiej – naczelnik Wydziału Planowania i Gospodarki urzędu miejskiego dot. nieprawidłowości przy oddawaniu nieruchomości dzierżawę wraz załącznikami –

– poz. 15 akt kontroli]

3.3.4. Dochody z tytułu opłat za zarząd, służebności i użytkowanie wieczyste nieruchomości

W 2022 roku zrealizowano 30.055,94 zł dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 047 – „Wpływy z opłat za trwały zarząd, użytkowanie i służebności”, z czego wpływy

z opłaty za trwały zarząd wyniosły 27.616,92 zł oraz 2.439,02 zł netto z tytułu służebności gruntowej.

Opłata za trwały zarząd

- 1) Opłaty na sumę 27.616,92 zł wniosły dwie jednostki organizacyjne gminy – Administracja Zasobów Komunalnych w Czersku (22.177,45 zł) oraz Centrum Usług Społecznych w Czersku powstałego poprzez przekształcenie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czersku (5.439,47 zł)
- 2) Przypisu należności na 2022 rok, w wysokości 27.616,92 zł, księgowość kontrolowanej jednostki dokonała na podstawie „Wykazu płatności do 31.03. trwały zarząd”, sporządzonego w Wydziale Planowania i Gospodarki urzędu miejskiego.
- 3) Przypisane należności zostały uregulowane przez ww. jednostki z zachowaniem terminów wskazanych w przywołanym powyżej „Wykazie płatności”. Na koniec roku kontrolowana jednostka nie posiadała żadnych należności z tytułu dochodów klasyfikowanych w § 047.
- 4) Prawidłowość oddawania tym jednostkom nieruchomości w trwały zarząd była kontrolowana w trakcie poprzednich kompleksowych kontroli gminy.

W trakcie kontroli przeprowadzonej w 2019 r. stwierdzono, że przy oddawaniu ww. nieruchomości w trwały zarząd dla Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czersku naruszono art. 82 ust. 2 i art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 344), tj. przepisy regulujące zasady ustalania opłaty za trwały zarząd oraz określania terminu wniesienia tej opłaty. Kontrolowana jednostka nie zleciła wyceny (ustalenia wartości) gruntu, a dla celów ustalenia opłaty za trwały zarząd przyjęła cenę według wartości księgowej przekazywanej działki.

- 5) W 2022 roku wystąpił jeden przypadek oddania nieruchomości gminy w trwały zarząd i dotyczył on ustanowienia trwałego zarządu na rzecz Centrum Usług Społecznych w Czersku. Procedurę oddania ww. nieruchomości w 2022 roku w trwały zarząd poddano szczegółowej kontroli, kontrolą objęto także oddanie w zarząd innych nieruchomości gminnych na rzecz tej jednostki w 2021 r. Ustalono, że:

- decyzją administracyjną WR.6844.1.2021 Burmistrza Czerska z dnia 27.05.2022 roku ustanowiono na rzecz Centrum Usług Społecznych w Czersku, na czas nieoznaczony, trwały zarząd na prawie własności nieruchomości gruntowej w Czersku (część działki nr 194/43 o pow. 650 m²), zabudowanej budynkami o łącznej powierzchni użytkowej 478,43 m². Z decyzji tej wynikało, że trwały zarządca miał użytkować nieruchomość na cele społeczne. Z tytułu trwałego ustalono opłatę roczną w wysokości 4.971,00 zł, płatną do 31 marca każdego roku. Opłatę za rok 2022 ustalono w wysokości 2.914,50 zł (proporcjonalnie do czasu posiadania) płatnej w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja stanie się ostateczna;

- decyzją administracyjną WR.6844.5.2017 Burmistrza Czerska z dnia 28.12.2021 roku wygaszono ustanowiony w dniu 2.01.2018 r. trwały zarząd na rzecz Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czersku i ustanowiono go na rzecz Centrum Usług Społecznych w Czersku, na czas nieoznaczony, trwały zarząd na prawie własności nieruchomości gruntowej w Czersku (działka nr 363/12 o pow. 0,1243 ha), zabudowanej budynkami o łącznej powierzchni użytkowej 244,04 m². Z decyzji tej wynikało, że trwały zarządca miał użytkować z przeznaczeniem na siedzibę Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych w Czersku. Z tytułu trwałego ustalono opłatę roczną w wysokości 1.917,00 zł, płatną do 31 marca każdego roku;
  - decyzją administracyjną WR.6844.11.2006 Burmistrza Czerska z dnia 28.12.2021 roku wygaszono ustanowiony w dniu 26.11.2006 r. trwały zarząd na rzecz Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czersku i ustanowiono go na rzecz Centrum Usług Społecznych w Czersku, na czas nieoznaczony, trwały zarząd na prawie własności nieruchomości gruntowej w Czersku (działka nr 283/1 o pow. 0,0779 ha), zabudowanej budynkiem o łącznej powierzchni użytkowej 258,30 m². Z decyzji tej wynikało, że trwały zarządca miał użytkować z przeznaczeniem na działalność statutową – budynek administracyjny. Z tytułu trwałego zarządu ustalono opłatę roczną w wysokości 607,97 zł, płatną do 31 marca każdego roku.
- 6) Stwierdzono, że przy oddawaniu ww. nieruchomości w trwały zarząd na rzecz Centrum Usług Społecznych w Czersku - decyzją administracyjną WR.6844.11.2006 Burmistrza Czerska z dnia 28.12.2021 roku naruszono art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 344), tj. przepisy regulujące zasady ustalania opłaty za trwały zarząd. Kontrolowana jednostka nie zleciła wyceny (ustalenia wartości) gruntu, a dla celów ustalenia opłaty za trwały zarząd przyjęła wartość wskazaną w decyzji wygaszonej, w której to przyjęto wartość księgową nieruchomości. Dla celów ustalenia opłaty należało wykorzystać wartość wynikającą z operatu szacunkowego budynków, albowiem w myśl art. 83 ust. 1 przywołanej ustawy opłaty z tytułu trwałego zarządu ustala się według stawki procentowej od ceny nieruchomości ustalonej zgodnie z art. 67 ust. 3 ustawy, tj. od ceny nie niższej niż wartość nieruchomości. Zgodnie z art. 7 ustawy o gospodarce nieruchomościami wartość nieruchomości określają rzeczoznawcy majątkowi.
- 7) Sprawę oddania Centrum Usług Społecznych w Czersku ww. nieruchomości w trwały zarząd prowadziła Małgorzata Janikowska – naczelnik Wydziału Planowania i Gospodarki urzędu miejskiego.

Wyżej wymienioną osobę poproszono o złożenie pisemnego wyjaśnienia w sprawie stwierdzonej nieprawidłowości.

W złożonym wyjaśnieniu z dnia 23.03.2023 r. przywołanego w części 3.8.3 niniejszego protokołu, w sprawie ustalenia opłaty z tytułu trwałego zarządu, na podstawie wartości księgowej pani Małgorzata Janikowska podała, że – cyt.: *W związku z przekształceniem jednostki organizacyjnej, na podstawie art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, dostosowano trwałe zarząd do istniejącego stanu prawnego. Przyjęto, że w przypadku „przeniesienia” trwałego zarządu, w związku z przekształceniem jednostki organizacyjnej, która była w trwałym zarządzie, nieruchomość nie wymaga ustalenia jej ceny zgodnie z zapisami w/w ustawy. Wartość nieruchomości przyjęta została na podstawie jej wartości księgowej wskazanej w decyzji wygaszonej. Jednakże informuję, że w dniu 16.03.2023 r. zlecono uprawnionemu rzeczoznawcy sporządzenie operatu szacunkowego nieruchomości położonej w Czersku przy ul. Przytorowej 22, celem aktualizacji opłat z tytułu trwałego zarządu. Następnie w dniu 22.03.2023 r. wszczęto z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie aktualizacji opłaty rocznej z tytułu trwałego zarządu.*

Do akt roboczych kontroli załączono kserokopię decyzji administracyjnej WR.6844.11.2006 Burmistrza Czerska z dnia 28.12.2021 r. dotyczącej przekazania nieruchomości w trwałe zarząd dla Centrum Usług Społecznych w Czersku.

[Kserokopia decyzji administracyjnej WR.6844.11.2006 Burmistrza Czerska z dnia 28.12.2021 r. dotyczącej przekazania nieruchomości w trwałe zarząd dla Centrum Usług Społecznych w Czersku – poz. 16 akt kontroli]

Służebność gruntowa

- 1) W 2022 roku z tytułu służebności gruntowej gmina zrealizowała dochody w wysokości 3.000,00 zł brutto po wyksięgowaniu podatku VAT (560,98 zł) 2.439,02 zł netto.
- 2) Wyżej wskazane dochody zrealizowano z tytułu odpłatnego obciążenia służebnością przechodu i przejazdu części działki nr 509 (pas o szerokości 4 mb i długości 24 mb) na rzecz każdorazowego właściciela i posiadacza działki nr 510.
- 3) Ustalono, że dochód w wyżej wskazanej wysokości zrealizowano w dniu 23.02.2022 r., podstawą ujęcia należności w księgach rachunkowych jednostki było porozumienie w sprawie ustanowienia służebności gruntowej oznaczone WP.6847.2.2021 r. (daty nie podano).
- 4) W dniu 2.03.2022 r. zawarto umowę „o ustanowienie służebności gruntowej” akt notarialny Repertorium A. numer 709/2022, który podpisał pan Przemysław Biesek – Talewski – Burmistrza Czerska.

Opłata za użytkowanie wieczyste nieruchomości

- 1) W 2022 roku gmina zrealizowała 21.453,41 zł wpływów z opłaty za użytkowanie wieczyste nieruchomości. Wielkość taka wynikała z ewidencji księgowej dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 055 – „Wpływy z opłat z tytułu użytkowania

wieczystego nieruchomości” i rozdziale 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”, dochody takie wykazano też w sporządzonym za 2022 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego. W przywołanym sprawozdaniu wykazano też 968,84 zł należności (zaległości) w dochodach z tego źródła oraz nadpłaty w wysokości 2,77 zł.

- 2) Na podstawie przedłożonych do kontroli wydruku komputerowego „Salda rozrachunkowe na dzień 31.12.2022” („07 – Opłata za wieczyste użytkowanie gruntów – osoby fizyczne”; „56 – Opłata za wieczyste użytkowanie gruntów – osoby prawne” prowadzonych do konta 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w zakresie dochodów klasyfikowanych w § 055 w rozdziale 70005 ustalono następujące wartości (w zł):

Wyszczególnienie	„07- Osoby fizyczne”	„56- Osoby prawne”	Razem
1	2	3	4
należności początkowe	2 018,38	0,00	2 018,38
nadpłaty początkowe	0,00	0,00	0,00
przypis bieżący	3 851,92	16 764,37	20 616,29
odpis należności	215,19	0,00	215,19
wpłaty	4 759,16	16 767,13	21 526,29
zwroty	72,88	0,00	72,88
nadpłaty końcowe	0,01	2,76	2,77
należności końcowe	968,84	0,00	968,84
w tym zaległości	968,84	0,00	968,84

- 3) Z „Rejestru przypisów i odpisów” wynikało, że pod datą 31.03.2022 roku przypisano należności opisane jako „Wieczyste użytkowanie” na sumę 20.616,29 zł. Podstawę dokonania pod datą 31.03.2022 roku przypisu należności z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste stanowiły zestawienia (8 zestawień) zatytułowane „Wymiar opłat za prawo wieczystego użytkowania gruntów stanowiących własność gminy Czersk – na rok 2022”, sporządzone przez panią Małgorzatę Janikowską – naczelnik Wydziału Planowania i Gospodarki urzędu miejskiego. Zestawienia sporządzone były z podziałem, m.in. na: „osoby fizyczne”; „Spółdzielnia Mieszkaniowa w Czersku”; „centrum”; „Osiedle Piastowskie”; „garaże – miasto”; „budownictwo wielorodzinne”; „zakłady”, itp.
- 4) Na zaległości w wysokości 968,84 zł złożyły się zaległości dwóch użytkowników wieczystych, dla których prowadzono konto rozrachunkowe oznaczonych 00002874. Zaległości tych dwóch dłużników, stanowiły 100% wszystkich zaległości w opłacie za użytkowanie wieczyste nieruchomości. Z kolei na nadpłaty w wysokości 2,77 zł złożyła się nadpłata jednej osoby fizycznej (0,01 zł) i nadpłata jednej osoby prawnej (2,66 zł). Ustalenia w zakresie windykacji należności od ww. dłużników przedstawiono w odrębnym punkcie („3.3.6. Windykacja dochodów w majątku”) niniejszego protokołu.

3.3.5. Dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności

- 1) Ze sporządzonego za 2022 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych wynikało, że w roku objętym sprawozdaniem gmina uzyskała 1.158,31 zł dochodów klasyfikowanych w § 076 – „Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności”. Dochody te ujęto w rozdziale 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”.
- 2) Na podstawie wydruków „Analityczne zestawienie przypisów i wpłat i przypisanych odsetek) z ww. ewidencji ustalono następujące dane dotyczące 2022 roku:

Wyszczególnienie	Rok 2022 (w zł)
1	2
- należności początkowe	239,72
- nadpłaty początkowe	0,00
- przypisy na rok 2022	986,47
- odpisy w 2022 roku	145,99
- przypis korekcyjny	98,43
- wpłaty	1.158,31
- zwroty	0,00
- nadpłaty końcowe	0,00
- należności końcowe	201,96
- zaległości	20,32

- 3) Ustalono, że uzyskane w 2022 roku wpływy w wysokości 1.158,31 zł złożyły się wpłaty w wysokości 383,62 zł pochodzące z wpłat 32 osób, którym w 2019 roku burmistrz wydał „Zaświadczenia potwierdzające przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntu zabudowanego na cele mieszkaniowe w prawo własności”, w trybie przepisów art. 4 ust. 1 i art. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 1495). Wpłacone kwoty przez te osoby były zgodne z określonymi w „Zaświadczeniach” kwotami opłaty rocznej, płatnej przez 20 lat w terminie do 31 dnia marca każdego roku.

Oprócz tego wpłaty 2 osób wniesione jednorazowe z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntu zabudowanego na cele mieszkaniowe w prawo własności na podstawie art. 7 ust. 7 i 8 ustawy na łączną kwotę 74,69 zł, które były zgodne informacjami o naliczeniu opłat jednorazowych. Ponadto zrealizowano 1 wpłatę w wysokości 700,00 zł z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności w 2022 r.

- 4) W 2022 roku wystąpił jeden przypadek przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Ustalono, że przekształcenia dokonano na podstawie decyzji administracyjnej burmistrza WP. 6826.1.2022 z dnia 5.04.2022 r. w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności działki nr 384/163, obręb Czersk. Z tytułu przekształcenia naliczono opłatę w wysokości 700,00 zł stanowiącą

różnicę pomiędzy wartością nieruchomości (1.600,00 zł) a wartością prawa użytkowania wieczystego (900,00 zł), ustaloną w operacie szacunkowym z dnia 18.03.2022 r. Opłatę w ustalonej wysokości (700,00 zł) wniesiono jednorazowo w dniu 11.04.2022 r.

5) W zakresie objętym kontrolą nieprawidłowości nie stwierdzono.

3.3.6. Windykacja dochodów z majątku

1) Kontrolę windykacji należności majątkowych przeprowadzono na przykładzie:

- należności od jednego dzierżawcy na dzień 31.12.2022 roku zaległość w zapłacie czynszu dzierżawnego 4.238,77 zł, stanowiącej 99% (po zaokrągleniu) wszystkich zaległości w dochodach z dzierżawy i najmu lokali użytkowych;
- należności od 2 użytkowników (wspólne konto rozrachunkowe) wieczystych nieruchomości, posiadających na koniec 2022 roku zaległości na sumę 968,84 zł, stanowiącą 100 % wszystkich zaległości w dochodach z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste nieruchomości.

2) Dokonane w trakcie kontroli ustalenia, oparte m.in. na wydrukach z ewidencji rozrachunkowej oraz na aktach prowadzonych spraw przedstawiono w tabeli:

Lp.	Indeks konta	Zaległości na dzień 31.12.2022 r. (w zł)	Okres powstania zaległości rok/lata	Działania wierzyciela podjęte w stosunku do dłużników
1	2	3	4	5
Dochody z dzierżawy i najmu lokali użytkowych				
1.	00000257	4.238,77	2022	W dniu 21.11.2022 roku wystawiono wezwanie do zapłaty. W dniu 12.12.2022 roku W dniu 12.12.2022 r. dłużnik uregulował zaległość w części (1.500,00 zł). Dalsze prowadzenie sprawy przekazano radcy prawnemu, który skierował sprawę na drogę postępowania Sadowego. Pozwem z dnia 25.11.2022 r. wytoczono powództwo przed sąd powszechny na kwotę 2.611,00 zł oraz kolejne pozwem z dnia 27.01.2023 r. na kwotę 3.926,00 zł - proces sadowy w toku.
Dochody z opłaty za użytkowanie wieczyste nieruchomości				
1.	00002874	968,84	2021-2022	Do kontroli przedłożono pismo z dnia 18.07.2022 r. przypominające o obowiązku wniesienia opłaty. W dniu 23.08.2022 r. dokonano wpłaty w wysokości 493,64 zł. Kolejne czynności windykacyjne podjęto w dniu 8.02.2023 r. wysyłając przedsądowe wezwania do zapłaty do obojgu współużytkowników wieczystych. W dniu 21.02.2023 r. jeden z dłużników zrealizował wpłatę w wysokości 1.100,07 zł, która w całości zaspokoiła roszczenia wierzyciela.

3.4. Inne dochody

1) W 2022 roku kontrolowana gmina zrealizowała także nieanalizowane jeszcze w niniejszym protokole dochody budżetowe klasyfikowane w paragrafach wymienionych w tabeli:

Lp.	Paragraf klasyfikacji dochodów	Dochody wykonane (zł)
1	2	3
1.	§ 035 – „Podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej”	27 347,19
2.	§ 036 – „Podatek od spadków i darowizn”	132 316,85
3.	§ 041 – „Wpływy z opłaty skarbowej”	102 376,00
5.	§ 049 – „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	4 933 289,66
6.	§ 050 – „Podatek od czynności cywilnoprawnych”	1 300 933,32
7.	§ 057 – „Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych”	35,90
8.	§ 059 – „Wpływy z opłat za koncesje i licencje”	565,50
9.	§ 064 – „Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień”	50 143,76
10.	§ 066 – „Wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego”	155 376,50
11.	§ 067 – „Wpływy z opłat za korzystanie z żywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego”	606 325,20
12.	§ 069 – „Wpływy z różnych opłat”	277 470,35
13.	§ 072 – „Wpływy z otrzymanych darowizn i ofiar w postaci pieniężnej na realizację zadań na rzecz pomocy Ukrainie”	21 094,14
14.	§ 074 – „Wpływy z dywidend”	21,54
15.	§ 083 – „Wpływy z usług”	1 321 797,08
16.	§ 090 – „Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości”	8 296,96
17.	§ 091 – „Odsetki od nieterminowych wpłat podatków i opłat”	46 299,95
18.	§ 092 – „Pozostałe odsetki”	689 920,68
19.	§ 094 – „Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych”	796 733,88
20.	§ 095 – „Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów”	160 234,64
21.	§ 096 – „Wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej”	22 875,25
22.	§ 097 – „Wpływy z różnych dochodów”	1 370 982,50
23.	§ 236 – „Dochody j.s.t. związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych ...”	121 130,31
24.	§ 268 – „Rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych”	66 331,00
25.	§ 291 – „Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości”	2 063,81

- 2) Szczegółową kontrolą objęto dochody w wysokości 4.880.589,66 zł klasyfikowane w § 049 – „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw” wykonane w rozdziale 90002 – „Gospodarka odpadami”. Ustalenia kontroli zawarto w dalszej części niniejszego protokołu kontroli („3.9.2. Dochody z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi”).

B. WYDATKI BUDŻETOWE

- 1) Kontrolę wydatków przeprowadzono w oparciu o rok 2022 z tym, że w zakresie wydatków majątkowych kontrolą objęto również 2 lata wcześniejsze, tj. lata 2020-2021.
- 2) Ustalono, że w 2022 roku kontrolowana gmina zrealizowała wydatki budżetowe w wysokości 158.455.807,64 zł. Wydatki te stanowiły 96% wydatków planowanych (165.817.913,00 zł).
- 3) Na podstawie sporządzonego przez urząd miejski sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2022 ustalono, że w roku tym kontrolowana jednostka zrealizowała wydatki budżetowe w wysokości 60.786.123,80 zł – plan w wysokości

63.757.686,00 zł wykonano w 95%. Wydatki urzędu miejskiego stanowiły 38% wszystkich wydatków budżetu gminy.

3.5. Wydatki bieżące

- 1) W kontrolowanym roku wydatki bieżące gminy wyniosły 128.370.355,92 zł i stanowiły 81% wszystkich wydatków budżetu.
- 2) Kontrolę poddano zrealizowane przez urząd miejski wydatki: na wynagrodzenia osobowe pracowników; na podróże służbowe pracowników i radnych; związane z wypłatą diet radnych; na odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych; na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii; na ochronę przeciwpożarową oraz wydatki poniesione w ramach funduszu sołeckiego.

3.5.1. Wydatki z tytułu wynagrodzeń

- 1) Kontrolę wynagradzania pracowników Urzędu Miejskiego w Czersku (dalej: „urząd miejski”) przeprowadzono według programu kontroli koordynowanej „Wynagrodzenia w jednostkach samorządu terytorialnego” opracowanego przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Lublinie.

Podstawę przeprowadzenia kontroli koordynowanej stanowią przepisy art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 1668) oraz uchwała Nr 10/22 Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych z dnia 28 września 2022 r.

- 2) W 2022 roku urząd miejski zrealizował 4.412.824,91 zł wydatków klasyfikowanych w § 401 – „Wynagrodzenia osobowe pracowników”. Wielkość taką ustalono na podstawie sporządzonego za ten rok sprawozdania jednostkowego Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej.

Wydatki powyższe wykonano w następujących rozdziałach budżetu: 75011 – „Urzędy wojewódzkie” (142.683,53 zł); 75023 – „Urzędy gmin...” (4.050.913,82 zł); 75101 – „Urzędy naczelnych organów władzy...” (1.480,00 zł); 80101 – „Szkoły podstawowe (12.000,00 zł); 80104 – „Przedszkola” (18.000,00 zł); 85516 – „System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3” (12.000,00 zł); 90002 – „Gospodarka odpadami komunalnymi” (160.147,56 zł) oraz 90005 – „Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu” (15.600,00 zł).

Zrealizowane w 2022 roku wydatki na wynagrodzenia osobowe pracowników były o 7,91% wyższe od wydatków na takie wynagrodzenia poniesionych w roku poprzednim, na sumę 4.089.452,17 zł.

- 3) W trakcie kontroli pani Magdalena Tyburska – główny księgowy urzędu miejskiego wypełniła 3 przekazane jej tabele, zatytułowane:
- „Tabela nr 1 – Podstawowe wielkości budżetowe” – tabela dotyczy poniesionych w 2022 roku i w roku poprzednim wydatków budżetu gminy ogółem, wydatków bieżących (w tym wydatków na wynagrodzenia – z podziałem na wydatki dotyczące pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych oraz zatrudnionych na stanowiskach pomocniczych i obsługi), a także poniesionych do dnia 31.03.2023 roku wydatków na dodatkowe wynagrodzenie roczne za rok 2022;
  - „Tabela nr 2 – Zatrudnienie pracowników” – tabela dotyczy przeciętnego zatrudnienia w 2022 roku i w roku poprzednim;
  - „Tabela nr 3 – Zestawienie wypłaconych w 2022 roku nagród jubileuszowych, odpraw i ekwiwalentów” – tabela zawiera informacje o liczbie i kwotach wypłaconych w 2022 roku: nagród jubileuszowych; odpraw emerytalnych; odpraw rentowych oraz ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, z podziałem na pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych oraz na stanowiskach pomocniczych i obsługi.

Przywołane tabele załączono do akt roboczych kontroli.

[Tabele: „Tabela nr 1 – „Podstawowe wielkości budżetowe”; „Tabela nr 2 – Zatrudnienie pracowników”; „Tabela nr 3 – Zestawienie wypłaconych w 2022 roku nagród jubileuszowych, odpraw i ekwiwalentów” – poz. 17 akt kontroli]

- 4) Na podstawie „Tabeli nr 2 – Zatrudnienie pracowników” ustalono, że w 2022 roku przeciętne zatrudnienie w urzędzie miejskim wynosiło 76 osób (69,29 w przeliczeniu na pełne etaty). Przeciętne zatrudnienie na stanowiskach urzędniczych wynosiło 54 osoby (54,69 etatu), z kolei przeciętne zatrudnienie na stanowiskach pomocniczych i obsługi wynosiło 22 osoby (14,60 etatu).
- 5) Wynikające z ww. tabel dane będą przywoływane, w miarę potrzeb, również w dalszych punktach niniejszego protokołu, przy opisie poszczególnych tematów kontroli.
- W poszczególnych punktach protokołu będą też zamieszczane ustalenia kontroli zawarte w wypełnionych w trakcie kontroli testach kontroli. Testy te załączono do akt roboczych kontroli.

3.5.1.1. Regulamin wynagradzania pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę

- 1) W 2022 roku tematykę wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę regulował *Regulamin wynagradzania pracowników Urzędu Miejskiego w Czersku* (dalej: *Regulamin wynagradzania*), wprowadzony do stosowania zarządzeniem Nr 985/18 Burmistrza Czerska z dnia 14 września 2018 r. w sprawie regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Miejskiego w Czersku, zmienionym

zarządzeniami burmistrza: Nr 548/20 z dnia 14 grudnia 2020 r. oraz Nr 800/21 z dnia 13 grudnia 2021 r. w sprawie zmiany regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Miejskiego w Czersku.

- 2) Wymagania kwalifikacyjne pracowników oraz maksymalne poziomy wynagrodzenia zasadniczego (obowiązkowe elementy regulaminu wynagradzania, wymagane przepisami art. 39 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (dalej: ustawa o pracownikach samorządowych) – tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 530, określono następującymi zapisami w *Regulaminie wynagradzania*:

- „Ustala się wymagania kwalifikacyjne pracowników niezbędne do wykonywania pracy na poszczególnych stanowiskach na poziomie minimalnych wymagań kwalifikacyjnych, określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1960)” – § 3 *Regulaminu wynagradzania*;
- „Ustala się maksymalne stawki wynagrodzenia zasadniczego pracowników w wysokości 300% stawek minimalnych dla poszczególnych kategorii zaszeregowania, określonych w załączniku nr 3 – I. TABELA B. do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1960)” – § 5 *Regulaminu wynagradzania*.

- 3) *Regulamin wynagradzania* zawierał też uregulowania fakultatywne, o jakich mowa w art. 39 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o pracownikach samorządowych, dotyczące przyznawania nagród innych niż nagroda jubileuszowa, jak też dotyczące przyznawania dodatków do wynagrodzeń.

- W § 8 zawarto uregulowania dotyczące nagrody uznaniowej, przyznawanej pracownikom przez kierownika jednostki, m.in. za wzorowe wypełnianie obowiązków służbowych, systematyczne i efektywne podnoszenie kwalifikacji zawodowych, a także za przestrzeganie regulaminu pracy oraz porządku i dyscypliny pracy.
- Według zapisów w § 6 *Regulaminu wynagradzania* osobom zatrudnionym na stanowiskach: sekretarza gminy; naczelnika wydziału; zastępcy naczelnika wydziału; kierownika USC; zastępcy kierownika USC; radcy prawnego; kierownika biura oraz pełnomocnika burmistrza ds. informacji niejawnych przysługiwał dodatek funkcyjny w wysokości nie niższej niż 300,00 zł i nie wyższej niż 2.500,00 zł.
- Pracownikom, którym okresowo zwiększono obowiązki lub powierzono dodatkowe zadania, mógł być przyznany dodatek specjalny – cyt. za § 7 ust. 3 *Regulaminu wynagradzania*: „w kwocie wynoszącej nie więcej niż 50% wynagrodzenia zasadniczego osoby, której dodatek przyznano”.

W ust. 4 tego paragrafu zapisano, że w indywidualnych przypadkach dodatek specjalny mógł być przyznany na czas nieokreślony.

- Tematykę przyznawania dodatków innych niż dodatek funkcyjny i dodatek specjalny uregulowano w §§ 9 – 11 *Regulaminu wynagradzania*.

Według § 9 pracownikowi wykonującemu pracę w porze nocnej przysługiwał „dodatek za pracę w porze nocnej” – dodatek do wynagrodzenia za każdą godzinę pracy w porze nocnej w wysokości 20% stawki godzinowej wynagrodzenia zasadniczego, nie niższy jednak od dodatku ustalonego na podstawie art. 151⁸ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

W § 10 zapisano, że opiekunowi w służbie przygotowawczej przysługuje „dodatek za opiekę w służbie przygotowawczej” w kwocie 100,00 zł miesięcznie.

Według § 11 *Regulaminu wynagradzania* kierownikowi USC lub jego zastępcy przysługiwał „dodatek dla kierownika Urzędu Stanu Cywilnego lub jego zastępcy”, w kwocie 200,00 zł, za przyjęcie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński w trybie art. 85 ust. 5 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego – przepis ten dotyczy przyjmowania oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński poza urzędem stanu cywilnego, w miejscu zapewniającym zachowanie uroczystej formy jego zawarcia oraz bezpieczeństwo osób obecnych przy składaniu oświadczeń.

- 4) Obowiązujący w jednostce w 2022 roku *Regulamin wynagradzania* nie wymieniał stanowisk pracy występujących w jednostce – stanowisk obsadzanych na podstawie umowy o pracę.

[Test nr 1 – Regulamin wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę (art. 39 ustawy) – poz. 18 akt kontroli]

3.5.1.2. Wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na podstawie wyboru

- 1) W 2022 roku panu Przemysławowi Biesek-Talewskiemu – Burmistrzowi Czerska, zatrudnionemu na podstawie wyboru od dnia 19.11.2018 r. (data złożenia ślubowania) przysługiwało wynagrodzenie miesięczne ustalone uchwałą Nr XLI/473/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia wynagrodzenia Burmistrza Czerska.

W § 1 ust. 1 uchwały podano wysokości trzech składników wynagrodzenia miesięcznego burmistrza, tj. wynagrodzenia zasadniczego, dodatku funkcyjnego oraz dodatku specjalnego. Z ust. 2 tego paragrafu uchwały wynikało, że burmistrzowi przysługują także – zgodnie z obowiązującymi przepisami – dodatek za wieloletnią pracę, nagrody jubileuszowe i dodatkowe wynagrodzenie roczne.

- 2) Ustalone burmistrzowi wynagrodzenie było zgodne z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.

Wynagrodzenie burmistrza gminy (gminy o liczbie mieszkańców z przedziału od 15 tys. do 100 tys.) stanowiło 97% określonego w przywołanym rozporządzeniu maksymalnego

wynagrodzenia przysługującego burmistrzowi gminy o liczbie mieszkańców z tego przedziału.

Wynagrodzenie burmistrza nie przekraczało w okresie miesiąca 11,2-krotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 1658), stosownie do przepisów art. 37 ust. 3 ustawy o pracownikach samorządowych.

- 3) Na podstawie list płac oraz imiennej „Kartoteki wynagrodzeń”, wygenerowanej z komputerowego systemu „Płace+” firmy RADIX w Gdańsku ustalono, że burmistrz otrzymał we wszystkich miesiącach 2022 roku wynagrodzenie w przyznanej wysokości. Poza wynagrodzeniem ustalonym uchwałą organu stanowiącego gminy oraz dodatkowym wynagrodzeniem rocznym za rok 2021 burmistrzowi nie wypłacono w 2022 roku innych gratyfikacji pieniężnych w postaci dodatków, nagród oraz premii.

[Test nr 2 – Wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na podstawie wyboru - wójt, burmistrz, prezydent – poz. 19 akt kontrolni]

3.5.1.3. Wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na podstawie powołania

a) Skarbnik gminy

- 1) W 2022 roku pani Wiesławie Modrzejewskiej – skarbnikowi gminy od dnia 3.10.2020 r. przysługiwało wynagrodzenie miesięczne określone przez Burmistrza Czerska pismem WO.2122.3.2022 z dnia 17.01.2022 r.

W piśmie tym podano kwoty wynagrodzenia zasadniczego, dodatku funkcyjnego oraz dodatku za wieloletnią pracę, stanowiącego 20% wynagrodzenia zasadniczego.

Ustalone skarbnikowi wynagrodzenie było zgodne z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych – uregulowaniami dotyczącymi wynagradzania skarbników gminy w gminach o liczbie mieszkańców od 15 tys. do 100 tys.

- 2) Ustalono, że pani Wiesława Modrzejewska – skarbnik gminy otrzymała we wszystkich miesiącach 2022 roku przysługujące jej wynagrodzenie w przyznanej wysokości.

W 2022 roku wyżej wymieniona nie otrzymywała dodatku specjalnego, o jakim mowa w art. 36 ust. 5 ustawy o pracownikach samorządowych, z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań.

- 3) W kontrolowanym roku skarbnik gminy otrzymała 2 nagrody pieniężne, na sumę 6.000,00 zł, przyznane pismami burmistrza:

- WO.2160.10.2022 z dnia 24.05.2022 r. – nagroda w wysokości 1.500,00 zł „z okazji Dnia Pracownika Samorządowego, za wzorowe sprawowanie nadzoru nad Wydziałem Finansowym”;

- WO.2160.20.2022 z dnia 6.12.2022 r. – nagroda w wysokości 4.500,00 zł „za wyjątkowe zaangażowanie w przygotowanie projektu Budżetu Gmina na 2023 r.”.

W obu tych pismach, których kserokopie załączono do akt roboczych kontroli, powołano się na art. 36 ust. 6 ustawy o pracownikach samorządowych. Przywołany przepis daje kierownikowi jednostki możliwość przyznania nagrody pracownikowi zatrudnionemu na podstawie powołania (m.in. skarbnikowi gminy) za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej.

[Test nr 3a – Wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na podstawie powołania – skarbnik gminy – poz. 20 akt kontroli]

[Kserokopie pism Burmistrza Czerska: WO.2160.10 z dnia 24.05.2022 r. i WO.2160.20.2022 z dnia 6.12.2022 r., informujących o przyznaniu nagród pani Wiesławie Modrzejewskiej – skarbnik gminy – poz. 21 akt kontroli]

b) Zastępca burmistrza

- 1) W 2022 roku pani Bogumile Ropińskiej – zastępcy burmistrza od dnia 19.11.2018 r. przysługiwało wynagrodzenie miesięczne określone przez burmistrza pismem WO.2122.3.2022 z dnia 17.01.2022 r.

W piśmie tym podano kwoty wynagrodzenia zasadniczego, dodatku funkcyjnego oraz dodatku za wieloletnią pracę, stanowiącego 20% wynagrodzenia zasadniczego.

Ustalono zastępcy burmistrza wynagrodzenie było zgodne z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych – uregulowaniami dotyczącymi wynagradzania zastępców burmistrzów w gminach o liczbie mieszkańców od 15 tys. do 100 tys.

- 2) Ustalono, że pani Bogumiła Ropińska – zastępca burmistrza otrzymała we wszystkich miesiącach 2022 roku przysługujące jej wynagrodzenie w przyznanej wysokości.

W 2022 roku wyżej wymieniona nie otrzymywała dodatku specjalnego, o jakim mowa w art. 36 ust. 5 ustawy o pracownikach samorządowych – dodatku z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań.

- 3) W kontrolowanym roku pani Bogumiła Ropińska – zastępca burmistrza otrzymała 2 nagrody pieniężne, na sumę 6.000,00 zł, przyznane pismami burmistrza:

- WO.2160.10.2022 z dnia 24.05.2022 r. – nagroda w wysokości 1.500,00 zł „z okazji Dnia Pracownika Samorządowego za wzorowe sprawowanie bezpośredniego nadzoru nad Wydziałem Spraw Społecznych oraz Wydziałem Funduszy Zewnętrznych Urzędu Miejskiego w Czersku”;
- WO.2160.20.2022 z dnia 6.12.2022 r. – nagroda w wysokości 4.500,00 zł „za wzorowe sprawowanie bezpośredniego nadzoru nad Wydziałem Spraw Społecznych oraz Wydziałem Funduszy Zewnętrznych Urzędu Miejskiego w Czersku”.

W obu tych pismach, których kserokopie załączono do akt roboczych kontroli, powołano się na art. 36 ust. 6 ustawy o pracownikach samorządowych. Przywołany przepis daje kierownikowi jednostki możliwość przyznania nagrody pracownikowi zatrudnionemu na podstawie powołania (m.in. zastępcy burmistrza) za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej.

[Test nr 3b – Wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na podstawie powołania – zastępca wójta (burmistrza, prezydenta miasta) – poz. 22 akt kontroli]

[Kserokopie pism Burmistrza Czerska: WO.2160.10 z dnia 24.05.2022 r. i WO.2160.20.2022 z dnia 6.12.2022 r., informujących o przyznaniu nagród pani Bogumile Ropińskiej – zastępcy burmistrza – poz. 23 akt kontroli]

3.5.1.4. Wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę

- 1) Kontrolę w zakresie wynagradzania pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę przeprowadzono na przykładzie 3 pracowników urzędu miejskiego, zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych, tj.:

- pana Grzegorza Zabrockiego	- sekretarza gminy;
- pani Teresy Lenz	- inspektora;
- pani Honoraty Pokrzywińskiej	- inspektora.

- 2) Wynagrodzenia ww. pracowników ustalił kierownik jednostki – o wysokości wynagrodzeń przysługujących od dnia 1.01.2022 r. burmistrz poinformował tych pracowników oraz Wydział Finansowy urzędu miejskiego pismami WO.2122.3.2022 z dnia 17.01.2022 r.

- 3) W niniejszym protokole wykazano już („3.5.1.1. Regulamin wynagradzania pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę”), że obowiązujący w 2022 roku *Regulamin wynagradzania* nie wymieniał stanowisk pracy występujących w jednostce. W tym samym punkcie protokołu zawarto też informację, że według *Regulaminu wynagradzania* maksymalnymi stawkami wynagrodzenia zasadniczego pracowników są stawki w wysokości 300% stawek minimalnych dla poszczególnych kategorii zaszeregowania, określonych w załączniku nr 3 – I. TABELA B. do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych. W trakcie kontroli sprawdzono zgodność przyznanych ww. pracownikom kategorii zaszeregowania oraz kwot wynagrodzenia zasadniczego z uregulowaniami *Regulaminu wynagradzania*, jak też z przepisami przywołanego rozporządzenia Rady Ministrów. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Kwoty wynagrodzenia zasadniczego przyznane pracownikom były we wszystkich przypadkach wyższe od minimum określonego dla poszczególnych stanowisk w ww. rozporządzeniu. W żadnym przypadku ustalone wynagrodzenia zasadnicze nie

przekraczały kwot stanowiących 300% stawek minimalnych z przywołanego rozporządzenia.

- 4) W trakcie kontroli nie wniesiono uwag w zakresie dotyczącym przyznania dodatku za wieloletnią pracę. Udokumentowane okresy zatrudnienia dawały podstawę do przyznania wszystkim pracownikom z próby kontrolnej ww. dodatku w wysokości 20% wynagrodzenia zasadniczego i taki dodatek przyznano.
- 5) Z kontrolowanej próby dodatek funkcyjny był składnikiem wynagrodzenia miesięcznego pana Grzegorza Zabrockiego – sekretarza gminy. Przyznanie dodatku funkcyjnego pracownikowi zatrudnionemu na tym stanowisku było zgodne z § 6 obowiązującego w jednostce *Regulaminu wynagradzania*. Zgodna z tym paragrafem była też kwota przyznanego dodatku funkcyjnego – nie przekraczała określonej tam maksymalnej kwoty dodatku w wysokości 2.500,00 zł.
- 6) Spośród 3 pracowników stanowiących próbę kontrolną pracowników zatrudnionych na stanowiskach dodatek specjalny przyznano, na czas oznaczony, jednemu pracownikowi, tj. panu Grzegorzowi Zabrockiemu – sekretarzowi gminy.
 Dodatek powyższy, w wysokości 2.500,00 zł miesięcznie, burmistrz przyznał pismem WO.2122.3.2022 z dnia 17.01.2022 r., ustalającym wynagrodzenie sekretarza gminy od dnia 1.01.2022 r. Z pisma tego wynikało, że dodatek przyznano na okres od dnia 1.01.2022 r. do dnia 31.12.2022 r. – cyt.: „z tytułu sprawowania nadzoru nad gminnymi szkołami i placówkami oświatowymi”.
 Ustalony w dniu 2.01.2019 r. dla wyżej wymienionego „Zakres czynności” (pismo WO.2003.1.2019 burmistrza) nie przypisywał ww. zadań/obowiązków sekretarzowi gminy.
 Przyznana sekretarzowi kwota dodatku specjalnego była zgodna z uregulowaniem zawartym w § 7 ust. 3 *Regulaminu wynagradzania* – nie przekraczała 50% przyznanego wynagrodzenia zasadniczego.
- 7) Dodatek specjalny przyznany sekretarzowi gminy był jedynym dodatkiem przyznanym pracownikom z próby kontrolnej, zatrudnionym na podstawie umowy o pracę.
- 8) Wszyscy pracownicy stanowiący próbę kontrolną otrzymali w 2022 roku przyznane im wynagrodzenia w pełnych wysokościach za pełne miesiące pracy. Wynagrodzenia wypłacono terminowo, tj. w terminie do 28 dnia miesiąca, wynikającym z § 9 ust. 1 obowiązującego w jednostce Regulaminu Pracy Urzędu Miejskiego w Czersku, wprowadzonego zarządzeniem Nr 5/18 Burmistrza Czerska z dnia 19 listopada 2018 r. w sprawie Regulaminu Pracy Urzędu Miejskiego w Czersku.

[Test Nr 4 – Wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę –

– poz. 24 akt kontroli]

3.5.2. Nagroda jubileuszowa

- 1) W 2022 roku nagrodę jubileuszową przyznano i wypłacono 6 pracownikom Urzędu Miejskiego w Czersku, w tym 4 pracownikom zatrudnionym na stanowiskach urzędniczych oraz 2 pracownikom zatrudnionym na stanowiskach pomocniczych i obsługi.
- 2) Kontrolę prawidłowości ustalenia i wypłacenia nagrody jubileuszowej przeprowadzono na przykładzie 4 pracowników (100%) zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych. Próba ta obejmowała pracowników wymienionych w tabeli poniżej. W tabeli zawarto też część informacji dotyczących ustalenia i wypłaty nagrody jubileuszowej:

Lp.	Imię i nazwisko pracownika – – stanowisko	Przepracowany okres	% wynagrodzenia miesięcznego	Data nabycia prawa do nagrody	Data wypłaty nagrody
1	2	3	4	5	6
1.	Teresa Lenz – – inspektor	40 lat	300%	13.07.2022 r.	13.07.2022 r.
2.	Honorata Pokrzywińska – – inspektor	30 lat	150%	1.07.2022 r.	1.07.2022 r.
3.	Grzegorz Zabrocki – – sekretarz gminy	25 lat	100%	24.06.2022 r.	27.06.2022 r.
4.	Justyna Kononowicz – – inspektor	25 lat	100%	9.03.2022 r.	10.03.2022 r.

- 3) Ustalono, że we wszystkich przypadkach prawidłowo obliczono przepracowany okres uprawniający do nagrody jubileuszowej, prawidłowo też ustalono wysokość tej nagrody. Wysokość nagrody jubileuszowej wyliczono pracownikom na podstawie wynagrodzenia miesięcznego aktualnego w miesiącu uzyskania uprawnienia do nagrody. We wszystkich przypadkach podstawę wyliczenia wysokości nagrody jubileuszowej stanowiło wynagrodzenie miesięczne obejmujące wynagrodzenie zasadnicze i dodatek za wieloletnią pracę, a w przypadku pana Grzegorza Zabrockiego – sekretarza gminy – także dodatek specjalny w wysokości 2.500,00 zł. Taka wysokość dodatku obowiązywała w miesiącu uzyskania uprawnienia do nagrody, jak i w 5 miesiącach wcześniejszych (od dnia 1.01.2022 r.).
- 4) Wypłat nagrody jubileuszowej ww. pracownikom, w przyznanej wysokości, dokonywano bez zbędnej zwłoki – w dwóch przypadkach przelewów na rachunki bankowe pracowników dokonano w dniu nabycia prawa do nagrody, w dwóch pozostałych przypadkach nagrody wypłacono w terminie do 3 dni od dnia nabycia prawa do tej nagrody.

[Test Nr 5 – Nagrody jubileuszowe

– poz. 25 akt kontroli]

[Test Nr 5a – Dodatek specjalny w podstawie obliczenia nagrody jubileuszowej –

– poz. 26 akt kontroli]

3.5.3. Odprawa emerytalna/rentowa

- 1) W 2022 roku odprawy emerytalne otrzymało 2 pracowników urzędu miejskiego, w tym jeden pracownik zatrudniony na stanowisku urzędniczym. W analogicznym okresie nie wypłacano odpraw rentowych.

Kontrolę prawidłowości obliczenia i wypłacenia odprawy emerytalnej przeprowadzono na przykładzie jednorazowej odprawy emerytalnej wypłaconej pani Halinie Stoltmann, zatrudnionej do dnia 27.01.2022 r. na stanowisku inspektora. Próba kontrolna stanowiła 100% wypłat odprawy emerytalnej dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych.

- 2) O przyznaniu jednorazowej odprawy kierownik jednostki poinformował wyżej wymienioną pismem WO.2160.2.2022 z dnia 27.01.2022 r. Tego samego dnia odprawę przekazano na bankowy rachunek pracownika.
- 3) Ustalono, że wypłaconą odprawę emerytalną wyliczono zgodnie z przepisami art. 38 ust. 3 ustawy o pracownikach samorządowych – jednorazowa odprawa emerytalna dla pracownika, który przepracował więcej niż 20 lat, była w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia, obejmującego wynagrodzenie zasadnicze i dodatek za wieloletnią pracę. W miesiącu nabycia prawa do odprawy oraz w miesiącach poprzedzających ten miesiąc pani Halina Stoltmann – inspektor nie otrzymywała dodatku specjalnego.

[Test Nr 6 – Odprawa emerytalna

– poz. 27 akt kontroli]

[Test Nr 6a – Dodatek specjalny w podstawie obliczenia odprawy emerytalnej – poz. 28 akt kontroli]

[Test Nr 7 – Odprawa rentowa

– poz. 29 akt kontroli]

[Test Nr 7a – Dodatek specjalny w podstawie obliczenia odprawy rentowej – poz. 30 akt kontroli]

3.5.4. Ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

- 1) W 2022 roku ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy otrzymało 2 pracowników Urzędu Miejskiego w Czersku, w tym jeden pracownik zatrudniony na stanowisku urzędniczym.

Kontrolą objęto ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wypłacony pani Halinie Stoltmann w związku z rozwiązaniem stosunku pracy w trybie przepisów art. 30 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 1510). Wyżej wymieniona, zatrudniona w kontrolowanej jednostce na stanowisku inspektora, złożyła w dniu 20.09.2021 r. wniosek do burmistrza o rozwiązanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron z dniem 27.01.2022 r. w związku z zamiarem przejścia na emeryturę. Zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z dniem 21.01.2022 r. burmistrz wyraził w piśmie WO.2121.20.2021 z dnia 20.09.2021 r.

Próba kontrolna stanowiła 100% wypłat ekwiwalentu za niewykorzystany urlop dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych.

- 2) Pismem WO.2350.1.2022 z dnia 27.01.2022 r. kierownik kontrolowanej jednostki zobowiązał Wydział Finansowy do wypłacenia pani Halinie Stoltmann ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w wymiarze 18 dni i 6 godzin za rok 2021 oraz 3 dni za rok 2022.

Ustalono, że do wyliczenia ekwiwalentu przyjęto prawidłową liczbę dni i godzin – dane te wynikały z ewidencji urlopów prowadzonej w programie RADIX KADRY+ przez panią Małgorzatę Damrat – inspektor w Wydziale Organizacyjno-Prawnym urzędu miejskiego.

- 3) Ustalenia podstawy naliczenia ekwiwalentu dokonano zgodnie z przepisami § 18 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. z 1997 r., Nr 2, poz. 14). Do wyliczenia ekwiwalentu przyjęto właściwy dla 2022 roku współczynnik urlopowy (20,92).

W podstawie wyliczenia ekwiwalentu uwzględniono wynagrodzenie obejmujące wynagrodzenie zasadnicze oraz dodatek za wieloletnią pracę. Podstawa nie obejmowała dodatku specjalnego – dodatek taki nie był składnikiem wynagrodzenia pani Haliny Stoltmann.

- 4) Wypłata ekwiwalentu w naliczonej wysokości nastąpiła w dniu 21.01.2022 r., tj. w ostatnim dniu świadczenia pracy przez wyżej wymienioną przed przejściem na emeryturę.

[Test Nr 8 – Ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy – poz. 31 akt kontroli]

[Test Nr 8a – Dodatek specjalny w podstawie obliczenia ekwiwalentu – poz. 32 akt kontroli]

3.5.5. Dodatkowe wynagrodzenie roczne

- 1) Tematykę związaną z naliczeniem i wypłatą dodatkowego wynagrodzenia rocznego sprawdzono w oparciu o wynagrodzenie za rok 2022, wypłacone do dnia 31.03.2023 r.

Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej wydatków urzędu miejskiego, klasyfikowanych w § 404 – „Dodatkowe wynagrodzenie roczne” ustalono, że I kwartale 2023 r. wydatki te wyniosły 332.292,51 zł oraz, że wykonano je w trzech rozdziałach budżetu, tj.: 75011 – „Urzędy wojewódzkie” (10.625,97 zł); 75023 – „Urzędy gmin...” (312.786,90 zł) oraz 90002 – „Gospodarka odpadami” (8.879,64 zł).

Podaną powyżej sumę wydatków wykazała pani Magdalena Tyburska – główny księgowy w załączonej do akt roboczych kontroli „Tabeli Nr 1 – Podstawowe wielkości budżetowe”. Z tabeli tej wynikało, że wydatki na dodatkowe wynagrodzenie roczne pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych wyniosły 289.064,75 zł, wydatki na dodatkowe wynagrodzenie roczne pracowników zatrudnionych na stanowiskach pomocniczych i obsługi wyniosły 43.227,76 zł.

- 2) Kontrolę prawidłowości ustalania i wypłacania dodatkowego wynagrodzenia rocznego przeprowadzono na przykładzie próby 6 pracowników urzędu miejskiego, tj.: pana Przemysława Biesek-Talewskiego – burmistrza; pani Bogumiły Ropińskiej – zastępcy burmistrza; pani Wiesławy Modrzejewskiej – skarbnika gminy; pana Grzegorza Zabrockiego – sekretarza gminy; pani Teresy Lenz – inspektora oraz pani Honoraty Pokrzywińskiej – inspektora.

Wymienieni pracownicy nabyli prawo do dodatkowego wynagrodzenia rocznego za rok 2022, stosownie do przepisów art. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym

wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1872).

3) W trakcie kontroli ustalono, że:

- dodatkowe wynagrodzenie roczne wyliczono w prawidłowej wysokości, jako 8,5% sumy wynagrodzenia za pracę w roku 2022, stosownie do przepisów art. 4 ust. 1 ww. ustawy;
- w dwóch przypadkach (dotyczy burmistrza i sekretarza gminy) w podstawie obliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego prawidłowo uwzględniono dodatek specjalny. Dodatek ten był składnikiem ich wynagrodzenia przez cały rok 2022. Pozostałych 4 pracowników z próby kontrolnej nie otrzymywało w 2022 roku dodatku specjalnego;
- w jednym przypadku (dotyczy zastępcy burmistrza) dokonano prawidłowego pomniejszenia podstawy naliczenia dodatkowego wynagrodzenia z tytułu usprawiedliwionej nieobecności w pracy – pomniejszenia za jeden dzień nieobecności. W pozostałych 5 przypadkach nie wystąpiły nieobecności powodujące powstanie obowiązku pomniejszenia podstawy naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego;
- pracownicy stanowiący próbę kontrolną otrzymali dodatkowe wynagrodzenie roczne w wyliczonej wysokości w dniu 14.02.2023 r., tj. z zachowaniem terminu określonego w art. 5 ust. 2 przywołanej powyżej ustawy. Zgodnie z tymi przepisami wypłata dodatkowego wynagrodzenia rocznego powinna nastąpić nie później niż w ciągu pierwszych trzech miesięcy roku kalendarzowego następującego po roku, za który przysługuje to wynagrodzenie.

[Test Nr 9 – Dodatkowe wynagrodzenie roczne za 2022 r.

– poz. 33 akt kontroli]

[Test Nr 9a – Dodatek specjalny w podstawie obliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego –

– poz. 34 akt kontroli]

3.5.6. Inne ustalenia dot. wynagradzania pracowników

- 1) W trakcie kontroli wypełniono test obrazujący wysokość miesięcznych wynagrodzeń brutto pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych, stanowiących próbę kontrolną. Test ten załączono do akt roboczych kontroli.
- 2) Przeprowadzona kontrola nie wskazuje na naruszenie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2021, poz. 289).

[Test Nr 10 - Wysokość wynagrodzenia pracowników objętych kontrolą – poz. 35 akt kontroli]

[Test Nr 11 – Naruszenie dyscypliny finansów publicznych

– poz. 36 akt kontroli]

3.5.7. Wydatki na podróże służbowe pracowników (krajowe i zagraniczne)

- 1) W 2022 roku urząd miejski zrealizował 36.735,37 zł wydatków klasyfikowanych w § 441 – „Podróże służbowe krajowe”. Wydatki te zrealizowano w rozdziale 75023 – „Urzędy gmin (...)”.

W analogicznym okresie nie realizowano wydatków na podróże służbowe zagraniczne, klasyfikowanych w § 442 wydatków.

- 2) Klasyfikowane w § 441 wydatki w wysokości 36.735,37 zł zrealizowano poprzez zwrot kosztów podróży służbowych odbytych na terenie kraju na podstawie „poleceń wyjazdu służbowego” (13.956,11 zł), jak też poprzez comiesięczne wypłaty kilkunastu pracownikom jednostki ryczałtu pieniężnego, stanowiącego formę rozliczenia kosztów używania do celów służbowych (w jazdach lokalnych) pojazdów niebędących własnością pracodawcy – 22.779,26 zł.
- 3) Koszty dojazdów pracowników na szkolenia ewidencjonowano w § 470 – „Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej”. Łączne wydatki urzędu miejskiego klasyfikowane w tym paragrafie (w rozdziale 75023), obejmujące wydatki tytułem zwrotu kosztów podróży oraz wydatki na zapłatę faktur za szkolenia, wyniosły 46.441,98 zł.
- 4) Szczegółową kontrolę wydatków tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych przeprowadzono na przykładzie wydatków klasyfikowanych w § 441 w rozdziale 75023, zrealizowanych w okresie od dnia 1.05.2022 r. do dnia 31.07.2022 r., na sumę 2.914,11 zł. W przyjętym do kontroli okresie rozliczono koszty 36 podróży służbowych na podstawie „poleceń wyjazdu służbowego” oznaczonych numerami: 30 - 34, 36 - 38, 40 - 42, 45, 47 - 52, 54, 56 - 68, 70 - 72 i 74/2022.
- Ustalono, że w 2 przypadkach (polecenia wyjazdu nr 37/2022 i nr 66/2022) podróże służbowe odbyto samochodem służbowym, w pozostałych 34 przypadkach do odbycia podróży pracownicy kontrolowanej jednostki wykorzystali pojazdy niebędące własnością pracodawcy.
- Koszty podróży z użyciem pojazdów niebędących własnością pracodawcy rozliczano według stawki 0,8358 zł za 1 km, zgodnej z zarządzeniem Nr 490/13 Burmistrza Czerska z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad delegowania oraz rozliczania kosztów związanych z podróżami służbowymi pracowników Urzędu Miejskiego w Czersku, zmienionym zarządzeniem Nr 369/20 Burmistrza Czerska z dnia 28 lutego 2020 r. w sprawie zmiany zarządzenia Nr 490/13 w sprawie zasad delegowania (...).
- Kontrola nie wykazała nieprawidłowości w wyliczaniu należności przysługujących delegowanym pracownikom, jak też w zakresie zlecenia wyjazdów służbowych. Stwierdzono natomiast jeden przypadek niezachowania przez delegowanego pracownika 14-dniowego terminu do rozliczenia kosztów podróży, liczonego od dnia zakończenia tej podróży, określonego w § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej

z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r., poz. 167). Ustalenie to dotyczy podróży służbowej pana Franciszka Wonsa – kierowcy do Gdańska w dniu 20.05.2022 r., celem przewozu osób – polecenie wyjazdu służbowego nr 37/2022 z dnia 18.05.2022 r. Koszty tej podróży wyżej wymieniony rozliczył w dniu 13.06.2022 r., tj. z 10-dniowym opóźnieniem.

- 5) W 2022 roku 12 pracowników urzędu miejskiego (w styczniu, lutym oraz w okresie od października do grudnia – 11 pracowników) wykorzystywało do celów służbowych, w jazdach lokalnych, pojazdy niebędące własnością pracodawcy.

Koszty używania prywatnych pojazdów dojazd lokalnych zwracano tym pracownikom poprzez wypłaty miesięcznego ryczałtu pieniężnego. Kwoty ryczałtu wyliczono w oparciu o miesięczne limity kilometrów określone w umowach zawartych pomiędzy pracodawcą a pracownikiem (limity wynosiły od 150 do 300 km) oraz podaną w umowach stawkę za jeden kilometr przebiegu – maksymalną stawkę dla samochodu osobowego określoną w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. z 2002 r., Nr 27, poz. 271).

Listy wypłat ryczałtu pieniężnego sporządzano po przedłożeniu przez pracowników (na początku miesiąca, za miesiąc poprzedni) oświadczeń o używaniu prywatnego samochodu do celów służbowych w ramach przyznaných limitów. Oświadczenia zawierały informacje o liczbie dni nieobecności w pracy – dni niewykorzystywania pojazdu do celów służbowych. Zgodność informacji o nieobecnościach ze stanem faktycznym potwierdzała na oświadczeniach pani Małgorzata Damrat – inspektor w Wydziale Organizacyjno-Prawnym, prowadząca m.in. sprawy kadrowe w kontrolowanej jednostce. Wyżej wymieniona wyliczała też należności do wypłaty po uwzględnieniu potrąceń za dni nieobecności w pracy.

- 6) Szczegółową kontrolę wydatków na wypłatę pieniężnego ryczałtu dla pracowników urzędu miejskiego przeprowadzono na przykładzie wypłat ryczałtów za okres od sierpnia do października 2022 r. wyliczonych na sumę 5.071,45 zł. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

3.5.8. Wydatki na zakupy, dostawy i usługi

- 1) Kontrolę wydatków, o jakich mowa w tytule, przeprowadzono na przykładzie wydatków klasyfikowanych w § 421 – „Zakup materiałów i wyposażenia” i § 430 – „Zakup usług pozostałych” w rozdziałach 75023 – „Urzędy gmin...” i 75075 – „Promocja jednostek samorządu terytorialnego”. W trakcie kontroli sprawdzono stosowanie obowiązującej klasyfikacji wydatków.

- 2) W ramach zrealizowanych w 2022 roku wydatków na zakup materiałów i wyposażenia (§ 421) w rozdziale 75023 w wysokości 209.625,14 zł kontrolą objęto wydatki poniesione jednorazowo w wysokościach od kwoty 1.500,00 zł wzwyż. Próba kontrolna obejmowała 29 takich wydatków, wykonanych na sumę 108.540,49 zł. Skontrolowane wydatki zaewidencjonowano pod następującymi numerami dowodów księgowych z symbolem WBW: 19/20; 31/82; 36/40; 39/16; 43/92; 59/64; 76/10; 76/18; 76/20; 86/138; 107/78; 118/46; 127/16; 134/140; 147/6; 154/22; 163/6; 176/4; 185/80; 203/6; 222/80; 248/72; 254/20; 259/38; 268/60; 301/120; 307/198; 307/206 oraz 307/302.

Objęte kontrolą wydatki poniesiono na zapłatę faktur m.in. za zakupione: meble biurowe; materiały biurowe; tonery; środki czystości; licencję na korzystanie z systemu Magistrat; komputery z oprogramowaniem; urządzenia wielofunkcyjne; drukarki, laptop; ekspres do kawy, jak też opłaceniem prenumeraty prasy lokalnej i ogólnopolskiej.

- 3) Kontrolą wydatków klasyfikowanych w § 430 w rozdziale 75023, zrealizowanych na sumę 288.808,13 zł objęto jednorazowe wydatki w wysokościach powyżej kwoty 3.000,00 zł. Próba kontrolna obejmowała 21 takich wydatków, na sumę 227.860,40 zł.

Skontrolowane wydatki zaewidencjonowano pod następującymi numerami dowodów księgowych z symbolem WBW: 11/2; 20/20; 30/36; 34/58; 45/18; 59/14; 59/18; 69/116; 86/58; 94/32; 116/34; 134/136; 159/86; 162/32; 184/32; 189/36; 239/96; 272/16; 292/56; 296/110 oraz 306/93.

Objęte kontrolą wydatki poniesiono na zapłatę faktur za: usługi pocztowe; opiekę autorską nad systemem RADIX; rozszerzenie systemu FKB+; czyszczenie instalacji C.O. w budynku urzędu miejskiego; dostęp do programu LEX; przedłużenie usługi eGmina; aktualizację licencji Symc Endpoint Protection oraz Sigma; abonament roczny na korzystanie z platformy zakupowej; przegląd techniczny i odgrzybianie klimatyzatorów w pomieszczeniach urzędu miejskiego; usługę FLEX JST Online oraz za przeprowadzenie audytu wewnętrznego.

- 4) W 2022 roku zrealizowano 15.937,22 zł wydatków klasyfikowanych w § 421 – „Zakup materiałów i wyposażenia” w rozdziale 75075 – „Promocja jednostek samorządu terytorialnego”.

W ramach zrealizowanych w 2021 roku wydatków na zakup materiałów i wyposażenia kontrolą objęto wydatki poniesione jednorazowo w wysokościach od kwoty 500,00 zł wzwyż. Próba kontrolna obejmowała 8 takich wydatków, wykonanych na sumę 14.574,37 zł.

Skontrolowane wydatki zaewidencjonowano pod następującymi numerami dowodów księgowych z symbolem WBW: 149/88; 151/36; 153/4; 164/28; 195/88; 231/42; 275/76 oraz 292/60.

Objęte kontrolą wydatki poniesiono na zapłatę faktur za zakupione: koszulki z nadrukiem promującej Młodzieżową Radę Miejską; zestawy do wina i podkładowki pod kubki z logo

gminy; pudełka prezentowe; publikację przedstawiającą Czersk i okolice na starych pocztówkach; drzewka na akcję promującą walory gminy pn. „Jedno dziecko, jedno drzewo”; kalendarze książkowe z logo gminy oraz za mobilną kolumnę głośnikową.

- 5) Na zakup „usług pozostałych” (§ 430) w rozdziale 75075 wydatkowano w 2022 roku środki budżetowe na sumę 60.247,98 zł. Kontrolą objęto wydatki zrealizowane jednorazowo w wysokościach powyżej kwoty 1.000,00 zł. Próba kontrolna obejmowała 19 takich wydatków, na sumę 56.159,18 zł.

Skontrolowane wydatki zaewidencjonowano pod następującymi numerami dowodów księgowych z symbolem WBW: 74/6; 82/48; 86/78; 138/32; 148/8; 148/16; 149/128; 156/16; 156/80; 156/84; 178/52; 229/34; 239/50; 294/66; 297/126; 299/36; 305,96; 305/100 oraz 306/158.

Objęte kontrolą wydatki poniesiono m.in. na zapłatę faktur za: kolportaż biuletynu promującego gminę; druk i sprzedaż Panoramy Czerska; wydanie broszury „Tomiki Czerskie”; hosting obrazu z kamery internetowej na jednej z ulic miasta; stworzenie internetowej turystycznej mapy gminy; noclegi, wycieczki oraz usługi gastronomiczne związane z pobytem delegacji z partnerskiego miasta w Niemczech, a także za przeprowadzone przez Fundację Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy szkolenie dotyczące możliwości finansowania inicjatyw społecznych i obywatelskich w ramach funduszy dostępnych w 2022 r.

- 6) Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie stosowania obowiązującej klasyfikacji wydatków.

3.5.9. Stosowanie przepisów o zamówieniach publicznych

- 1) Kontrolę przestrzegania w 2022 roku przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 1710) w zakresie zamówień finansowanych ze środków finansowych przeznaczonych na wydatki bieżące przeprowadzono na przykładzie zamówienia publicznego pn. *Udzielenie Gminie Czersk kredytu bankowego w wysokości 8.540.000 zł na spłatę zobowiązań w 2022 roku wynikających z zaciągniętych kredytów w kwocie 3.540.000 zł oraz na pokrycie planowanego deficytu w kwocie 5.000.000 zł* (sprawa WZ.271.39.2022).

Wymienione zamówienie wybrano do kontroli po analizie zestawienia przeprowadzonych w 2022 roku postępowań w sprawie zamówienia publicznego, sporządzonego przez panią Wioletę Rostankowską – inspektora ds. zamówień publicznych. W zestawieniu tym zawarto m.in. informacje o: wartościach zamówień według zawartych umów oraz wartościach szacunkowych dla postępowań unieważnionych; kontrolach zamówień przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych; liczbach złożonych ofert w poszczególnych postępowaniach; zmianach umów; odrzuconych ofertach, czy też o wykluczonych wykonawcach.

Przyjętego do kontroli zamówienia publicznego nie kontrolowała dotychczas żadna instytucja kontrolna. Wartość tego zamówienia była wartością najwyższą spośród wszystkich wymienionych w zestawieniu zamówień finansowanych ze środków na wydatki bieżące.

Przywołane zestawienie załączono do akt roboczych kontroli.

**[Zestawienie przeprowadzonych w 2022 roku postępowań o zamówienie publiczne –
– poz. 37 akt kontroli]**

- 2) Podstawowe informacje dotyczące kontrolowanego zamówienia publicznego zawarto w tabeli:

Wyszczególnienie	Ustalone dane
1	2
Wartość zamówienia według szacowania przez zamawiającego	4.224.194,00 zł (równowartość 948.489,76 euro)
Specyfikacja Warunków Zamówienia	Zatwierdzona przez kierownika zamawiającego w dniu 27.05.2022 r., udostępniona na stronie internetowej prowadzącego postępowanie (https://platformazakupowa.pl/pn/czersk) od dnia zatwierdzenia
Wybrany tryb zamówienia publicznego	Przetarg nieograniczony (art. 132 ustawy PZP) o wartości zamówienia przekraczającej progi unijne
Rodzaj zamówienia	Usługi
Zakres rzeczowy zamówienia (ogólnie)	Udzielenie kredytu długoterminowego
Wymagany termin wykonania zamówienia	Zamówienie ma być realizowane do dnia 30.06.2039 r.
Wadium	Zamawiający żądał wniesienia wadium w wysokości 20.000,00 zł
Oferty częściowe	Zamawiający nie przewidział (nie dopuścił) możliwości składania ofert częściowych
Publikacja w BZP ogłoszenia o zamówieniu oraz o zmianie ogłoszenia	Ogłoszenie o zamówieniu przekazano w dniu 23.05.2022 r. Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej – publikacja Dz. Urz. UE: 2022/S 102-284800 z dnia 27.05.2022 r. Ogłoszenie nie było zmieniane.
Termin składania ofert:	Do godz. 9.00 w dniu 28.06.2022 r.
Kryteria oceny ofert	Cena – 60%; Czas oczekiwania (w dniach) na wpływ środków na rachunek od momentu złożenia dyspozycji uruchomienia kredytu – 40%
Cena w ofercie	W ofercie należało podać cenę kredytu w złotych, obliczoną dla jednego roku kalendarzowego, 365-dniowego.
Powołanie komisji przetargowej	Zarządzenie Nr 566/21 Burmistrza Czerna z dnia 4 stycznia 2021 r. w sprawie powołania stałej komisji przetargowej oraz regulaminu jej działania
Liczba złożonych ofert	4
Oferta z najniższą ceną	Konsorcjum: Bank Spółdzielczy w Skórczu (lider), SGB – Bank SA z siedzibą w Poznaniu (uczestnik konsorcjum) - 553.392,00 zł.
Wykluczeni wykonawcy – podstawa prawna	Nie wykluczono żadnego wykonawcy
Oferty odrzucone – podstawa prawna	Nie odrzucono żadnej oferty
Cena wybranej oferty – wybrany wykonawca	553.392,00 zł – Konsorcjum: Bank Spółdzielczy w Skórczu (lider), SGB – Bank SA z siedzibą w Poznaniu (uczestnik konsorcjum)
Informacja o złożonych ofertach	Informację o ofertach złożonych w dniu 28.06.2022 r. przesłano do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w dniu 29.06.2022 r.
Informacja o wyborze najkorzystniejszej oferty	Informację zamieszczono na stronie internetowej prowadzącego postępowanie (https://platformazakupowa.pl/pn/czersk) w dniu 1.08.2022 r.
Numer umowy, data zawarcia, zmiany umowy	WZ.272.39.2022 z dnia 2.09.2022 r. Umowa nie była zmieniana.
Publikacja ogłoszenia o udzieleniu zamówienia	Dz. Urz. UE: 2022/S 174-492777 z dnia 9.09.2022 r.
Publikacja ogłoszenia o wykonaniu umowy	Ogłoszenie o wykonaniu umowy opublikowano w trakcie kontroli (w dniu 6.06.2023 r.), po upływie ustawowego terminu.

- Sporządzony w dniu 23.05.2022 r. przez panią Wiesławę Modrzejewską – skarbnik gminy dokument „Określenie wartości zamówienia” wskazywał że koszt kredytu w wysokości 8.540.000,00 zł, obejmujący wyłącznie odsetki, w okresie spłaty kredytu (lata 2022-2039) wyniesie 4.224.194,00 zł (równowartość 948.489,76 euro).
- Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego wszczęto na skierowany do burmistrza „Wniosek o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego”

sporządzony w dniu 23.05.2022 r. przez panią Wiesławę Modrzejewską – skarbnika gminy.

Z wniosku tego, poza nazwą zamówienia, jego rodzajem oraz wartością, wynikało też, że:

- zamówienie miało być realizowane w terminie do dnia 30.06.2039 r.;
- zaproponowano ustalenie wadium w wysokości 20.000,00 zł;
- wartość zamówienia przekraczała progi unijne;
- proponowany tryb udzielenia zamówienia – przetarg nieograniczony.

O zaciągnięciu kredytu w wysokości 8.540.000,00 zł, z terminem spłaty w latach 2023-2039, Rada Miejska w Czersku zdecydowała uchwałą Nr XLV/519/22 z dnia 26 kwietnia 2022 r. w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego w 2022 roku.

- Według Specyfikacji Warunków Zamówienia wykonawcy mieli w ofercie podać cenę za wykonanie zamówienia obliczoną dla jednego roku kalendarzowego (365-dniowego) obliczoną według wzoru podanego przez zamawiającego, wysokość marży banku oraz czas oczekiwania na wpływ środków na rachunek bankowy zamawiającego.

W ww. Specyfikacji zawarto zapis mówiący, że zamawiający przewiduje możliwość zastosowania tzw. procedury odwróconej (art. 139 ust. 1 ustawy PZP), tzn. badania i oceny ofert, a następnie dokonania kwalifikacji podmiotowej wykonawcy, którego oferta została najwyższej oceniona, w zakresie braku podstaw do wykluczenia.

- Ustalono, że o godz. 9⁰⁰ w dniu 28.06.2022 r. (termin składania ofert) zamawiający podał na swojej stronie internetowej (<https://platformazakupowa.pl/pn/czersk>) kwotę, jaką zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, tj. kwotę 4.224.194,00 zł.
- W wyznaczonym przez zamawiającego terminie do składania ofert swoje oferty złożyło 4 wykonawców. Nazwy wykonawców oraz ceny obliczone dla jednego roku kalendarzowego zestawiono w tabeli:

Lp./nr oferty	Nazwa wykonawcy i jego siedziba	Cena oferty dla jednego roku (zł)
1	2	3
1.	Powiślański Bank Spółdzielczy w Kwidzynie	595 238,00
2.	Bank Gospodarstwa Krajowego Region Pomorski w Gdańsku	606 340,00
3.	Konsorcjum: Bank Spółdzielczy w Skórczu (lider) i SGB – Bank SA w Poznaniu (uczestnik konsorcjum)	553 392,00
4.	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA w Warszawie	603 778,00

Wszyscy wykonawcy zaproponowali jednakowy czas (jednodniowy) oczekiwania na wpływ środków pochodzących z kredytu na rachunek bankowy zamawiającego.

Powyższe ustalono na podstawie „Informacji z otwarcia ofert”, skierowanej do wszystkich wykonawców, zamieszczonej na internetowej stronie zamawiającego o godz. 9⁴⁷ w dniu 29.06.2022 r.

- Ustalono, że w okresie od otwarcia ofert w dniu 28.06.2022 r. do zatwierdzenia protokołu postępowania (19.09.2022 r.) zamawiający:
    - wezwał lidera ww. konsorcjum do złożenia podmiotowych środków dowodowych oraz pełnomocnictwa do składania oświadczeń i dokumentów w imieniu uczestnika konsorcjum (30.06.2022 r.);
    - zaakceptował 2 wnioski Komisji Przetargowej z dnia 1.08.2022r. – wniosek o zwiększenie kwoty, jaką zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia oraz wniosek dotyczący wyboru najkorzystniejszej oferty – oferty Konsorcjum Banków: Banku Spółdzielczego w Skórczu (lider) i SGB – Banku SA w Poznaniu, z ceną w wysokości 553.392,00 zł dla jednego roku kalendarzowego;
    - przesłał w dniu 1.08.2022 r. wykonawcom „Informację o wyborze najkorzystniejszej oferty”;
    - zawarł z ww. Konsorcjum w dniu 2.09.2022 r. umowę Nr WZ.272.39.2022 kredytu w rachunku kredytowym w walucie polskiej. Postanowienia umowy były zgodne z Projektowanymi Postanowieniami Umowy (załącznik nr 5 do SWZ) oraz – w zakresie wynagrodzenia wykonawcy (marża, oprocentowanie kredytu) – ze złożoną ofertą przetargową. Kserokopię umowy załączono do akt roboczych kontroli.
Z załączonego do umowy „Harmonogramu spłat” wynikało, że w okresie od dnia 30.09.2022 r. do dnia 30.06.2039 r. zamawiający miał spłacić raty kredytu na sumę 8.540.000,00 zł oraz raty odsetkowe na sumę 6.315.670,64 zł (łącznie 14.855.670,64 zł);
    - przesłał „Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia” do publikacji Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej – publikacja nastąpiła w dniu 9.09.2022 r.
- [Kserokopia „Umowy nr WZ.272.39.2022 kredytu w rachunku kredytowym w walucie polskiej” z dnia 2.09.2022 r. – poz. 38 akt kontroli]**
- Ustalono, że Burmistrz Czerska posiadał upoważnienie Rady Miejskiej w Czersku do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których płatności wykraczają poza rok budżetowy. Upoważnienie to zawarto w § 2 ust. 1 pkt 2 uchwały Nr XLI/462/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Czersk na lata 2022-2039.
Załączona do ww. uchwały „Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2022-2039” uwzględniała (zabezpieczała) też – po stronie rozchodów (poz. 5.1. WPF) – środki na spłatę rat kredytu do 2039 roku, a także środki na obsługę długu (spłatę odsetek od kredytu) – poz. 2.1.3. WPF.
  - Stwierdzono, że zamawiający nie spełnił wynikającego z art. 448 ustawy Prawo zamówień publicznych wymogu publikacji w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o wykonaniu umowy w terminie 30 dni od wykonania umowy.

W trakcie kontroli ustalono, że uruchomienie kredytu nastąpiło w dniu 27.12.2022 r. na wniosek zamawiającego – pismo WF.3251.64.2022 z dnia 27.12.2022 r. Okazane do kontroli dokumenty nie zawierały pisemnej informacji wykonawcy zamówienia o postawieniu do dyspozycji zamawiającego kredytu w kwocie 8.540.000,00 zł. O braku takiego dokumentu w kontrolowanej jednostce poinformowała ustnie pani Ewa Kitowska – zastępca skarbnika gminy.

- O pisemne wyjaśnienie przyczyn nieopublikowania w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o wykonaniu umowy Nr WZ.272.39.2022 z dnia 2.09.2022 r. poproszono panią Wioletę Rostankowską – inspektor ds. zamówień publicznych.

W złożonym wyjaśnieniu wyżej wymieniona podała, że – cyt.: *Informuję, że po otrzymaniu w dniu 06.06.2023 r. z Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Czersku informacji oraz dowodu potwierdzenia transakcji, z których wynika, że uruchomienie kredytu w kwocie 8.540.000,00 zł na rachunek Gminy Czersk nastąpiło w dniu 27.12.2022 r., niezwłocznie zamieszczono ogłoszenie o wykonaniu umowy w Biuletynie Zamówień Publicznych.*

Do cytowanego wyjaśnienia pani Wioletta Rostankowska – inspektor dołączyła kopię pisma urzędu miejskiego, wnoszącego o uruchomienie kredytu w dniu 27.12.2022 r.; potwierdzenie wypłaty kredytu w dniu 27.12.2022 r. oraz opublikowane w dniu 6.06.2023 r. ogłoszenie o wykonaniu umowy – ogłoszenie nr 2023/BZP 00249504/01.

Wyjaśnienie z załącznikami załączono do akt roboczych kontroli.

[Wyjaśnienie pani Wioletty Rostankowskiej – inspektor w sprawie nieopublikowania ogłoszenia o wykonaniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych z załącznikami: kserokopią wniosku gminy o uruchomienie kredytu w dniu 27.12.2022 r., kserokopią potwierdzenia transakcji w dniu 27.12.2022 r. oraz ogłoszeniem z dnia 6.06.2023 r. o wykonaniu umowy – poz. 39 akt kontroli]

3.5.10. Wydatki na podróże służbowe radnych (krajowe i zagraniczne)

- 1) Ustalono, że powołując się na przepisy art. 25 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym, stanowiące podstawę do określenia przez organ stanowiący gminy zasad zwrotu radnym kosztów podróży służbowych, Rada Miejska w Czersku przyjęła w dniu 28 marca 2013 r. uchwałę Nr XXV/209/13 w sprawie ustalenia stawek za jeden kilometr przebiegu pojazdu samochodowego nie będącego własnością Gminy Czersk używanego do celów służbowych przez radnych Rady Miejskiej w Czersku.

W przywołanej uchwale zawarto zapis o następującej treści – cyt.: „Ustala się stawki za jeden kilometr przebiegu pojazdu samochodowego nie będącego własnością Gminy Czersk używanego do celów służbowych i w podróżach służbowych przez radnych Rady Miejskiej w Czersku w wysokości określonej w obowiązujących przepisach dotyczących warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy”.

- 2) Kontrolując szczegółową ewidencję księgową wydatków budżetowych klasyfikowanych w rozdziale 75022 – „Rady gmin...” nie stwierdzono występowania wydatków związanych ze zwrotem kosztów podróży służbowych radnych Rady Miejskiej w Czersku.

3.5.11. Wypłaty diet radnym i przewodniczącym jednostek pomocniczych gminy

Diety radnych

- 1) W 2022 roku radnym Rady Miejskiej w Czersku przysługiwały zryczałtowane diety miesięczne w wysokościach określonych uchwałą Nr XLI/472/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia diet radnych.

- Określone w uchwale wysokości diet były następujące:

- przewodniczący Rady Miejskiej	- 2.000,00 zł;
- zastępca przewodniczącego Rady	- 1.250,00 zł;
- przewodniczący Komisji	- 1.000,00 zł;
- zastępca przewodniczącego Komisji	- 950,00 zł;
- pozostali radni	- 820,00 zł.

- W uchwale określono też zasady dokonywania pomniejszeń diety za każdorazową nieobecność radnego na sesji lub na posiedzeniu komisji, sposób wyliczenia diety za miesiąc, w którym dochodzi do objęcia albo wygaśnięcia mandatu lub funkcji, jak też termin wypłaty diety.

- 2) Ustalono, że w 2022 roku na wypłatę diet dla radnych wydatkowano środki w wysokości 236.263,00 zł.

Wydatki powyższe, klasyfikowane w § 303 – „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych” w rozdziale 75022 – „Rady gmin...”, wiązały się z wypłatą diet za grudzień 2021 r. (14.461,00 zł) oraz diet wypłaconych w okresie od lutego do grudnia 2022 r. za miesiące poprzednie (221.802,00 zł).

Kontrolę wydatków związanych z wypłatą diet radnym organu stanowiącego gminy, w tym prawidłowości potrąceń za nieobecności na sesjach Rady i posiedzeniach Komisji, przeprowadzono na przykładzie diet za luty, maj i sierpień, wypłaconych odpowiednio w dniach: 8.03.2022 r., 9.06.2022 r. i 8.09.2022 r., na sumę 60.810,00 zł.

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Diety przewodniczących jednostek pomocniczych gminy

- 1) W 2022 roku przewodniczącym jednostek pomocniczych gminy przysługiwały miesięczne diety zryczałtowane w wysokościach określonych w uchwale Nr XLI/471/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie określenia zasad przyznawania oraz wysokości diet przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych.

- Z §§ 1 i 2 uchwały wynikało następujące wysokości diet:
  - a) Diety sołtysów:

- w sołectwach do 400 mieszkańców	-	650,00 zł;
- w sołectwach od 401 do 800 mieszkańców	-	725,00 zł;
- w sołectwach powyżej 800 mieszkańców	-	800,00 zł;
  - b) Przewodniczący zarządów osiedli - 700,00 zł.

- W uchwale określono też zasady dokonywania pomniejszych diety za każdorazową nieobecność sołtysa lub przewodniczącego zarządu osiedla na naradzie burmistrza z przewodniczącymi organów wykonawczych jednostek pomocniczych gminy, sposób wyliczenia diety za miesiąc, w którym dochodzi do objęcia lub wygaśnięcia funkcji, jak też termin wypłaty diety.
- 2) Ustalono, że w 2022 roku wydatki związane z wypłatą diet przewodniczącym organów wykonawczych jednostek pomocniczych gminy, klasyfikowane w § 303 – „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych” w rozdziale 75095 – „Pozostała działalność” wyniosły 183.372,50 zł.
Szczegółową kontrolę wypłat diet przeprowadzono na przykładzie diet za luty, maj i sierpień 2022 r., wypłaconych w dniach: 8.03.2022 r., 9.06.2022 r. i 8.09.2022 r., na sumę 46.650,00 zł.
W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w wypłacaniu diet.

3.5.12. Naliczenie i wykorzystanie środków ZFŚS

- 1) W 2022 roku urząd miejski poniósł 130.748,16 zł wydatków budżetowych klasyfikowanych w § 444 – „Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych”, przy planie wynoszącym 138.307,00 zł. Wydatki te zrealizowano w rozdziałach: 75023 – „Urzędy gmin...” (127.422,22 zł) i 90002 – „Gospodarka odpadami komunalnymi” (3.325,94 zł).
- 2) Ustalono, że zrealizowane wydatki były równe wyliczonemu odpisowi na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych po korekcie sporządzonej w dniu 21.12.2022 r. przez panią Annę Śledź – inspektor w Wydziale Organizacyjno-Prawnym.
Wyliczenia końcowej wartości odpisu dokonano z uwzględnieniem:
  - średniorocznego zatrudnienia pracowników (69,29 osób), w tym 7,25 osób wykonujących pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów o emeryturach pomostowych oraz 4,6 osób z orzeczoną niepełnosprawnością w stopniu znacznym lub umiarkowanym;
  - 36,92 emerytów i rencistów objętych opieką socjalną.

Stwierdzono, że uśrednianie liczby emerytów i rencistów objętych opieką socjalną w wyliczeniach odpisu nastąpiło bez umocowania w obowiązujących przepisach prawa. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. Nr 43, poz. 349) nie ma zastosowania do emerytów i rencistów, lecz wyłącznie do osób zatrudnionych.

W trakcie kontroli ustalono, że odpis na emerytów i rencistów powinien wynosić 10.254,92 zł (37 osób x 277,16 zł) zamiast 10.232,75 zł (36,92 osób x 277,16 zł). Zaniżenie odpisu wyniosło 22,17 zł.

- 3) W trakcie kontroli nie wniesiono uwag do stawek zastosowanych w wyliczeniach odpisu oraz przestrzegania przepisów art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 998), regulujących tematykę związaną z przekazywaniem równowartości wyliczonego odpisu na rachunek bankowy Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.
- 4) Ustalono, że kontrolowana jednostka posiada uregulowania wewnętrzne z zakresu przeznaczania środków ZFŚS na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej oraz warunki korzystania z ulg i świadczeń finansowanych z tego funduszu. W 2022 roku powyższą tematykę regulował *Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Urzędu Miejskiego w Czersku*, wprowadzony do stosowania zarządzeniem Nr 778/21 Burmistrza Czerska z dnia 2 listopada 2021 r. w sprawie Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Urzędu Miejskiego w Czersku.

3.5.13. Wydatkowanie środków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii

- 1) W 2022 roku obowiązywał *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025*, przyjęty uchwałą Nr XLIV/505/22 rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025.
  - Z *Gminnego Programu* wynikało, że jego realizację sprawować będzie Centrum Usług Społecznych w Czersku, a w szczególności Ośrodek Profilaktyki Rodzinnej w Czersku, działający w strukturach Centrum Usług Społecznych w Czersku.
  - Program określał następujące zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
    - 300,00 zł brutto dla przewodniczącego Komisji i jej sekretarza oraz 200,00 zł brutto dla pozostałych członków za udział w posiedzeniu Komisji;
    - 80,00 zł brutto dla członka Komisji biorącego udział w kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

- 2) Ustalono, że w uchwalonym w dniu 21.12.2021 r. budżecie gminy na 2022 rok zaplanowano 434.000,00 zł wydatków na przeciwdziałanie alkoholizmowi (rozdział 85154 – „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”) oraz 16.000,00 zł wydatków na zwalczanie narkomanii (rozdział 85153 – „Zwalczanie narkomanii”).

Suma planowanych wydatków w tych rozdziałach wynosiła 450.000,00 zł i była równa sumie planowanych wpływów z opłaty za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, klasyfikowanych w § 048 – „Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych” w rozdziale 75618 – „Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw”.

W trakcie 2022 roku plan wydatków na przeciwdziałanie alkoholizmowi (rozdział 85154) zwiększono o 292.132,00 zł, do wysokości 742.132,00 zł. Plan wydatków na zwalczanie narkomanii (rozdział 85153) nie uległ zmianie i na koniec roku nadal wynosił 16.000,00 zł.

- 3) W kontrolowanym roku zrealizowano 620.044,36 zł wydatków na przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz 16.000,00 zł wydatków na zwalczanie narkomanii. Zrealizowane wydatki, na sumę 636.044,36 zł, były o 22.191,12 zł niższe od kwoty 658.235,48 zł, stanowiącej sumę osiągniętych w 2022 roku wpływów z opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (§ 048 – 495.380,99 zł) oraz klasyfikowanych w § 027 wpływów z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym (162.854,49 zł).

Niewykorzystane środki wprowadzono do planu wydatków na rok 2023 – dokonano tego uchwałą Nr LV/627/23 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 28 marca 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2023. Uchwałą tą zwiększono o 167.466,00 zł wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi, przy niezmienionym planie dochodów z opłat klasyfikowanych w §§ 027 i 048.

Kwota zwiększenia planu uwzględniała całość środków przeznaczonych na przeciwdziałanie alkoholizmowi i zwalczanie narkomanii pozostających na rachunku bankowym gminy na dzień 31.12.2022 r.

- 4) Powyżej wykazano, że w 2022 roku gmina wydatkowała 620.044,36 zł na przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz 16.000,00 zł na zwalczanie narkomanii.

W trakcie kontroli ustalono, że zasadniczą część ww. wydatków, tj. całość wydatków na zwalczanie narkomanii oraz 466.820,26 zł na przeciwdziałanie narkomanii wydatkował Centrum Usług Społecznych w Czersku – jednostka organizacyjna gminy, której powierzono realizację większości zadań wymienionych w *Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025*.

- 5) Według sporządzonego przez urząd miejski jednostkowego sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej

kontrolowana jednostka wykonała 153.224,10 zł w rozdziale 85154 – „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”, w tym:

- 94,524,10 zł w § 236 – „Dotacja celowa z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego;
  - 55.700,00 zł w § 427 – „Zakup usług remontowych”;
  - 3.000,00 zł w § 430 – „Zakup usług pozostałych”.
- W toku dalszych czynności ustalono, że wykazane w sprawozdaniu wydatki klasyfikowane w §§ 427 i 430, na sumę 58.700,00 zł, były wydatkami niewygasającymi – ujęto je w załącznikach do uchwały LII/589/22 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie wydatków budżetu Gminy Czersk, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2022. Według wykazu planowanych wydatków (załącznik nr 1 do ww. uchwały) środki te, przeznaczone na remont pomieszczeń znajdujących się w budynku Ośrodka Profilaktyki Rodzinnej w Czersku mają być wykorzystane do dnia 30.06.2023 r.
  - Klasyfikowane w § 236 wydatki w wysokości 94.524,10 zł wykonano poprzez udzielenie dotacji celowych dla 6 stowarzyszeń, którym w drodze otwartego konkursu ofert powierzono realizację programów profilaktyki uzależnień.
Kontrolę w zakresie wydatkowania środków ujętych w ww. paragrafie przeprowadzono na przykładzie dotacji w wysokości 26.000,00 zł dla Aktywnej Dwójki – Stowarzyszenia Barka w Czersku na realizację zadania publicznego pn. *Aktywni w działaniu – wolni od nałogów*, udzielonej na podstawie umowy nr WS.8141.2.2022 z dnia 10.02.2022 r. Ustalenia kontroli przedstawiono w dalszej części niniejszego protokołu („3.7.2. Rozliczenie udzielonych dotacji – 3.7.2.3. Dotacje celowe”). Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

3.5.14. Wydatkowanie środków z zakresu ochrony przeciwpożarowej

- 1) Na terenie kontrolowanej gminy funkcjonuje 13 jednostek ochotniczej straży pożarnej: OSP Czersk i OSP Rytel (2 jednostki działające w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym) oraz OSP Będźmierowice; OSP Gotelp; OSP Krzyż; OSP Łąg; OSP Malachin; OSP Mokre; OSP Odry; OSP Stare Prusy; OSP Wieck; OSP Zapędowo i OSP Złe Mięso.
- 2) Ustalono, że burmistrz nie skorzystał z przewidzianej w art. 10 ust. 7 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 194) możliwości powołania komendanta gminnego ochrony przeciwpożarowej w celu koordynacji ochotniczych straży pożarnych funkcjonujących na terenie gminy.

W kontrolowanym urzędzie miejskim sprawy z zakresu ochrony przeciwpożarowej prowadzi pani Izabela Knapik – inspektor w Wydziale Bezpieczeństwa i Środowiska.

- 3) W 2022 roku wydatki kontrolowanej gminy na ochronę przeciwpożarową, klasyfikowane w rozdziale 75412 – „Ochotnicze straże pożarne”, wyniosły 414.980,26 zł. Wielkość ta obejmowała 334.880,26 zł wydatków bieżących oraz 80.100,00 zł wydatków majątkowych.

Wykonanie wydatków bieżących w poszczególnych paragrafach wydatków było następujące:

Lp.	Paragraf wydatku	Wykonanie wydatków (zł)
1	2	3
1.	303 – „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych”	9.608,75
2.	421 – „Zakup materiałów i wyposażenia”	129.161,04
3.	422 – „Zakup środków żywności”	2.165,28
4.	426 – „Zakup energii”	66.950,08
5.	427 – „Zakup usług remontowych”	14.236,43
6.	430 – „Zakup usług pozostałych”	86.826,69
7.	436 – „Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych”	7.205,91
8.	443 – „Różne opłaty i składki”	18.726,08
Razem:		334.880,26

Szczegółową kontrolą objęto wydatki klasyfikowane w następujących paragrafach klasyfikacji wydatków: 303; 421; 430 oraz 443.

- 4) Klasyfikowane w § 303 – „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych” wydatki na sumę 9.608,75 zł związane były w całości z wypłatą członkom OSP ekwiwalentu za udział w działaniach ratowniczych/szkoleniach pożarniczych.

- Ustalono, że obowiązujące w 2022 roku wysokości ekwiwalentu określone zostały uchwałą Nr XLIV/515/22 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 marca 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego za udział w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach dla strażaków – ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy Czersk (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 10 maja 2022 r., poz. 1776).

Z § 1 ww. uchwały wynika m.in., że ekwiwalent za każdą rozpoczętą godzinę udziału w działaniu ratowniczym i akcji ratowniczej wynosi 18,00 zł, a za każdą rozpoczętą godzinę udziału w szkoleniu lub ćwiczeniu pożarniczym wynosi 6,00 zł. W § 2 uchwały zawarto zapis mówiący o utracie mocy uchwały Nr III/28/18 organu stanowiącego gminy z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu dla członków ochotniczej straży pożarnej. W § 3 uchwały zapisano, że uchwała stosowana będzie do rozliczeń od dnia 1 stycznia 2022 r.

- Kontrolę w zakresie naliczania i wypłaty ekwiwalentu przeprowadzono w oparciu o:
  - sporządzone w dniu 12.07.2022 r. przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Chojnicach „Potwierdzenia udziału w działaniu ratowniczym”

(15 potwierdzeń dotyczących działań ratowniczych z udziałem członków OSP Ryteł w okresie od dnia 2.04.2022 r. do dnia 21.06.2022 r.);

- 13 „Wniosków o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego za udział w działaniu ratowniczym/szkoleniu pożarniczym, sporządzonych w dniu 10.07.2022 r. oraz złożonych w urzędzie miejskim w dniu 15.07.2022 r. (100% wniosków z tego dnia) przez członków OSP Ryteł;
- sporządzone przez panią Izabelę Knapik – podinspektora w Wydziale Bezpieczeństwa i Ochrony Środowiska pismo WB.5540.25.2022 z dnia 22.07.2022 r., kierowane do Wydziału Finansowego, wnoszące o wypłatę (przelewy na wskazane rachunki bankowe) ekwiwalentu 13 członkom OSP Ryteł, na sumę 3.504,00 zł;
- wyciąg bankowy nr 144/2022 z dnia 28.07.2022 r., dokumentujący przelewy ekwiwalentu na rachunki bankowe.

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie wyliczenia ekwiwalentu oraz jego wypłacenia.

- W trakcie kontroli zwrócono uwagę, że w 2022 roku stosowano „Wnioski o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego za udział w działaniu ratowniczym/szkoleniu pożarniczym” według wzoru określonego zarządzeniem Nr 932/18 Burmistrza Czerska z dnia 6 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia zasad wypłacania ekwiwalentu pieniężnego dla członków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Czersk za udział w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym – zarządzenia powołującego się na uchwałę Nr XXVII/238/08 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla członków ochotniczej straży pożarnej, uchyloną przywołaną na wstępie uchwałą Nr XLIV/515/22 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 marca 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego za udział w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach dla strażaków – ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy Czersk.
- 5) Na zakup materiałów i wyposażenia (§ 421) wydatkowano w 2022 roku środki budżetowe w wysokości 129.161,04 zł.

Kontrolę prawidłowości wydatkowania środków budżetowych, w szczególności właściwego stosowania obowiązującej klasyfikacji wydatków, przeprowadzono na przykładzie wydatków zrealizowanych jednorazowo w kwocie od 2.000,00 zł. Próba kontrolna obejmowała 31 takich wydatków, na sumę 91.213,13 zł.

Skontrolowane wydatki wiązały się z zapłatą faktur za zakupione: opał do remiz OSP; paliwo dla jednostek OSP; sprzęt (prądownica, pływak smoka); opony do samochodów strażackich; ubrania strażackie specjalne oraz gaśnice na potrzeby jednostek OSP.

Objęte kontrolą wydatki ujęto w ewidencji księgowej pod następującymi numerami dowodów oznaczonych symbolem WBW:15/16; 19/48; 33/54; 46/6; 58/30; 59/22; 63/28; 90/6; 97/28; 104/44; 134/60; 146/92; 170/88; 173/6; 173/8; 185/36; 195/44; 225/8; 227/66;

238/18; 252/22; 252/60; 252/92; 265/14; 294/32; 304/176; 306/176; 306/178; 306/180; 307/210 oraz dowodem PK 164/14. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

- 6) Szczegółową kontrolę wydatków klasyfikowanych w § 430 – „Zakup usług pozostałych” (86.826,69 zł) przeprowadzono na przykładzie 23 jednorazowych wydatków przekraczających kwotę 1.000,00 zł. Wydatki te, na sumę 68.457,38 zł, poniesiono na zapłatę faktur i rachunków za: wynajem autobusu do przewozu strażaków na egzamin; badanie lekarskie strażaków; wywóz pojemników na śmieci; coroczny przegląd budynków OSP; przeglądy samochodów specjalnych, w tym samochodu z drabinami; opracowanie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego; legalizację aparatów powietrznych; wykonanie ogrodzenia działki z remizą; przegląd kotłów C.O. i czyszczenie przewodów kominowych; przegląd narzędzi hydraulicznych; przegląd i naprawę agregatów powietrznych, a także wniesieniem opłat za korzystanie z odborników RTV;

Objęte kontrolą wydatki poniesiono na podstawie dowodów księgowych zaewidencjonowanych pod następującymi symbolami i numerami:

- WBW - 10/13; 61/21; 67/55; 86/97; 113/63; 118/33; 155/69; 182/377; 212/49; 216/47; 220/31; 252/73; 304/177; 304/181;
- PK - 17/25; 79/193; 182/377; 227/55; 227/217; 256/57; 345/61, 345/259 oraz 421/211.

Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

- 7) Klasyfikowane w § 443 – „Różne opłaty i składki” wydatki na sumę 18.726,08 zł wiązały się głównie z zapłatą składek w wysokości 18.259,57 zł, wynikających z polis ubezpieczeniowych zawartych z GENERALI T.U. SA, dotyczących ubezpieczenia: NNW 81 imiennie wymienionych członków OSP; NNW 13 jednostek OSP oraz 11 drużyn MDP; mienia jednostek OSP (m.in. od ognia, OC i od kradzieży) oraz ubezpieczenia komunikacyjnego środków transportowych będących w posiadaniu jednostek OSP. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie stosowania obowiązującej klasyfikacji wydatków.

3.5.15. Fundusz sołecki

- 1) Zgodę na wyodrębnienie funduszu sołeckiego w budżecie gminy Rada Miejska w Czersku wyraziła w uchwale Nr XXXVII/304/14 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego.
- 2) Z przesłanej Wojewodzie Pomorskiemu w dniu 28.07.2021 r. „Informacji o wysokości środków przypadających na dane sołectwa oraz wysokości kwoty bazowej...” wynikało, że kwotę bazową gminy, w wysokości 5.425,19 zł, wyliczono jako iloraz wykonanych w 2020 roku dochodów bieżących gminy (117.205.749,50 zł) oraz liczby mieszkańców gminy według stanu na dzień 31.12.2020 r., wynoszącej 21.604 osób. Wyliczona w tym dokumencie wysokość funduszu sołeckiego na 2022 rok wynosiła 689.378,89 zł.

- 3) Kwoty przypadające poszczególnym sołectwom wyliczono według wzoru określonego w art. 3 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim, z uwzględnieniem liczb mieszkańców sołectw na dzień 30.06.2021 r.

W przypadku dwóch trzech sołectw (Łąg, Ryteł, Złotowo) wysokość przypadających dla nich środków została ograniczona do dziesięciokrotności kwoty bazowej, stosownie do objaśnień przywołanego powyżej wzoru.

W trakcie kontroli nie wniesiono uwag do wyliczenia funduszu oraz kwot funduszu przypadających sołectwom. Kwotę bazową gminy wyliczono w oparciu o bieżące dochody gminy wynikające ze sprawozdania Rb-NDS za 2020 rok, liczba mieszkańców gminy na koniec 2020 roku wynikała z danych Głównego Urzędu Statystycznego.

- 4) Rada Miejska w Czersku nie skorzystała z przewidzianej w art. 4 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim możliwości zwiększenia środków funduszu ponad wysokość obliczoną na podstawie wzoru określonego w art. 3 ust. 1 tej ustawy.
- 5) Kontrolę przestrzegania przepisów ustawy o funduszu sołeckim przeprowadzono na przykładzie wybranych losowo 3 sołectw. Próba kontrolna obejmowała Sołectwa: Łąg, Ryteł oraz Złotowo.
- Ustalono, że o przypadających tym sołectwom środkach funduszu poinformowano sołtysów z zachowaniem terminu określonego w art. 3 ust. 2 ustawy o funduszu sołeckim, tj. do dnia 31.07.2021 r.
  - Wnioski ww. sołectw wpłynęły do burmistrza w ustawowym terminie, tj. do dnia 30.09.2021 r. Z ich treści wynikało, że przyjęto je uchwałami zebrań wiejskich.

Wynikające z wniosków sołectw przedsięwzięcia z planowanymi kosztami ich realizacji zestawiono w tabeli poniżej. W tabeli podano też wysokości środków funduszu przypadające tym sołectwom:

Nazwa sołectwa	Środki funduszu przypadające sołectwu (zł)	Wnioskowana kwota (zł)	Nazwa przedsięwzięcia oraz planowany koszt
1	2	3	4
Sołectwo Łąg	54.252,00	54.252,00	Budowa oświetlenia ulicznego – 40.000,00 zł; Organizacja /współorganizacja imprez – 10.000,00 zł; Utrzymanie terenów zielonych – 2.000,00 zł; Utrzymanie czystości w sołectwie – 1.300,00 zł; Remont przystanków autobusowych – 952,00 zł.
Sołectwo Ryteł	54.252,00	54.252,00	Budowa oświetlenia ulicznego – 24.000,00 zł; Wykonanie tablic promujących Sołectwo – 8.500,00 zł; Założenie skwerów zieleni – 3.500,00 zł; Zakup stojaków rowerowych oraz ławek – 3.000,00 zł; Zakup huśtawki na plac zabaw dla dzieci – 3.000,00 zł; Organizacja i współorganizacja wydarzeń kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych i innych – 2.252,00 zł; Zakup wertykulatora – 2.000,00 zł; Zakup sprzętu ratownictwa technicznego dla OSP – 2.000,00 zł; Wyjazd studyjny dla seniorów – 2.000,00 zł; Wyjazd studyjny dla członków Koła Gospodyń Wiejskich – 2.000,00 zł; Wyjazd studyjny dla członków Klubu „Morsy Ryteł” – 2.000,00 zł.
Sołectwo Złotowo	54.252,00	54.252,00	Modernizacja dróg – 17.000,00 zł; Remont dróg – 15.000,00 zł; Budowa oświetlenia – 8.000,00 zł; Wyposażenie placów zabaw – 6.000,00 zł; Remont przepustów – 3.500,00 zł; Zakup tablicy ogłoszeń – 2.500,00 zł; Współorganizowanie imprez kulturalnych – 2.252,00 zł.
Razem:	162.756,00	162.756,00	x

- 6) Ustalono, że w uchwalonym w dniu 21.12.2021 r. budżecie gminy na 2022 rok (uchwała Nr XLI/463/21 Rady Miejskiej w Czersku) wyodrębniono środki stanowiące fundusz sołecki w wysokości 689.379,00 zł.

Wynikające z wniosków wszystkich 18 sołectw przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszu sołeckiego wymieniono w załączniku nr 12 („Podział środków z Funduszu Sołeckiego na 2022”) do uchwały budżetowej.

Plan wydatków dotyczących sołectw stanowiących próbę kontrolną wynosił 162.756,00 zł (24% planowanego funduszu sołeckiego) i był zgodny ze złożonymi wnioskami.

- 7) Na podstawie ewidencji księgowej wydatków finansowanych ze środków funduszu sołeckiego ustalono, że w 2022 roku wydatki sołectw stanowiących próbę kontrolną wyniosły 162.394,88 zł. Wydatki te były niższe o 361,12 zł od wydatków planowanych.

Do sfinansowania środkami funduszu sołeckiego przedsięwzięć wymienionych w wnioskach sołectw uwag nie wniesiono.

Ujęte we wniosku Sołectwa Łąg przedsięwzięcia „Utrzymanie terenów zielonych” oraz „Utrzymanie czystości w sołectwie” polegać miały na zakupie kwiatów, środków ochrony roślin, nawozów oraz materiałów eksploatacyjnych do sprzętu. Przedsięwzięcia te zrealizowano poprzez zakup: ziemi, kwiatów i nawozu do zagospodarowania skweru w Łęgu (1.566,00 zł) oraz cementu, impregnatu, koła do taczki oraz trzonka do grabi wykorzystanych do odnowienia i poprawienia usadowienia tablic ogłoszeniowych w sołectwie (287,55 zł).

- 8) W sporządzonym za 2022 rok sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano wykonanie 686.650,78 zł wydatków w ramach funduszu sołeckiego. Wydatki te wykonano w następujących rozdziałach budżetu:

Lp.	Rozdział budżetu	Wykonanie wydatków (zł)
1	2	3
1.	60016 – „Drogi publiczne gminne”	367 806,57
2.	60020 – „Funkcjonowanie przystanków komunikacyjnych”	2 748,99
3.	63095 – „Pozostała działalność”	3 000,00
4.	75412 – „Ochotnicze straże pożarne”	8 465,54
5.	90003 – „Oczyszczanie miast i wsi”	13 777,17
6.	90004 – „Utrzymanie zieleni w miastach i gminach”	15 429,99
7.	90015 – „Oświetlenie ulic, placów i dróg”	98 381,89
8.	90095 – „Pozostała działalność”	65 780,45
9.	92105 – „Pozostałe zadania w zakresie kultury”	108 786,34
10.	92601 – „Obiekty sportowe”	2 473,84
	Razem:	686.650,78

- 9) W przesłanym do Wojewody Pomorskiego w dniu 25.05.2023 roku „Wniosku o zwrot z budżetu państwa części wydatków gmin w ramach funduszu sołeckiego” wykazano prawidłowe dane, w tym: kwotę bazową gminy (5.425,19 zł); kwotę wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego (686.650,78 zł) oraz kwotę zwrotu (121.186,99 zł).

3.6. Wydatki majątkowe

3.6.1. Planowanie nakładów inwestycyjnych (Wieloletnia Prognoza Finansowa)

- 1) W latach 2020-2022, tj. w okresie przyjętym do kontroli wydatków majątkowych, obowiązywały wieloletnie prognozy finansowe gminy (dalej: WPF) przyjęte następującymi uchwałami Rady Miejskiej w Czersku:
- Nr XV/185/19 z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Czersk na lata 2020-2037 (ze zmianami);
  - Nr XXVII/322/20 z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Czersk na lata 2021-2039 (ze zmianami);
  - Nr XLI/462/21 z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Czersk na lata 2022-2039 (ze zmianami).
- 2) Wynikające z przywołanych uchwał plany wydatków majątkowych gminy w latach 2020-2022, według stanu na dzień uchwalenia WPF oraz na koniec roku, przedstawiono w tabeli poniżej.

W tabeli zawarto też informacje o wykonanych wydatkach majątkowych (w złotych):

WPF	Plan wydatków majątkowych	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
1	2	3	4	5
I. Planowanie wydatków majątkowych w WPF gminy w latach 2020-2022:				
WPF na lata 2020-2037	Plan początkowy	19 049 144,00	3 106 104,00	3 559 565,00
	Plan na dzień 31.12.2020 r.	19 968 741,00	9 282 165,00	5 761 563,00
WPF na lata 2021-2039	Plan początkowy	x	25 737 250,00	5 959 381,00
	Plan na dzień 31.12.2021 r.	x	29 599 084,00	21 517 811,00
WPF na lata 2022-2039	Plan początkowy	x	x	28 883 720,00
	Plan na dzień 31.12.2022 r.	x	x	30 560 046,00
II. Wykonanie wydatków majątkowych:		19.341.626,79	27.832.104,44	30.085.451,72

3.6.2. Wydatki na inwestycje i remonty (z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych)

Ustalenia w zakresie realizacji wydatków inwestycyjnych w latach 2020-2022 przedstawiono poniżej, z podziałem na poszczególne lata.

Rok 2020

- 1) W uchwalonym w dniu 10.12.2019 r. budżecie gminy na rok 2020 (uchwała Nr XV/186/19 Rady Miejskiej w Czersku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Czersk na 2020 rok) na finansowanie wydatków majątkowych zabezpieczono środki finansowe w wysokości 19.049.144,00 zł.

Po dokonanych w 2020 r. zmianach budżetu końcowy plan wydatków majątkowych wynosił 19.968.741,00 zł i był wyższy od planu początkowego o 919.597,00 zł (5%).

- 2) W 2020 roku wydatki majątkowe gminy wyniosły 19.341.626,79 zł. Wydatki te były o 627.114,21 zł niższe od wydatków planowanych – plan wykonano w 97%.

Podstawowe dane o planie wydatków majątkowych na koniec roku budżetowego oraz dane o wydatkach wykonanych przedstawiono w tabeli (w zł):

Wyszczególnienie	Plan wydatków majątkowych po zmianach	Wydatki wykonane
1	2	3
Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych (§ 605)	17.432.737,00	17.068.721,35
Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych (§ 606)	627.216,00	595.913,38
Wpłaty na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych (§ 617)	12.500,00	12.500,00
Dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych (§§ 622, 623, 657)	547.033,00	385.015,06
Dotacje celowe na pomoc finansową udzielaną między JST na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych (§ 630)	45.000,00	25.000,00
Zwroty niewykorzystanych dotacji oraz płatności, dotyczące wydatków majątkowych (§ 669)	1.276.814,00	1.254.477,00
Rezerwy na inwestycje i zakupy inwestycyjne (§ 680)	27.441,00	0
Razem:	19.968.741,00	19.341.626,79

- 3) Aktualny na koniec roku plan wydatków klasyfikowanych w §§ 605 i 606, w wysokości 18.059.953,00 zł, dotyczył 89 zadań inwestycyjnych. Urząd miejski miał zrealizować 85 zadań, przy planie wydatków wynoszącym 17.915.453,00 zł, pozostałe 4 zadania, o planowanych wydatkach w wysokości 144.500,00 zł, miała wykonać Administracja Zasobów Komunalnych w Czersku – jednostka organizacyjna gminy.

Największe środki zabezpieczono na finansowanie zadań: „Przebudowa dróg gminnych w Czersku – ul. Partyzantów, Derdowskiego, Zacisze, Ks. pułkownika Wryczy” (3.599.037,00 zł); „Przebudowa ulicy Chłopowskiej i ul. Szkolnej w Rytle” (2.113.138,00 zł) oraz „Przebudowa drogi gminnej Łubna – Malachin z budową kanalizacji deszczowej i oświetlenia ulicznego” (1.799.726,00 zł).

- 4) Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej wydatków inwestycyjnych urzędu miejskiego ustalono, że wykonane w §§ 605 i 606 wydatki wyniosły 17.560.134,73 zł i dotyczyły 78 zadań.

Największe wydatki poniesiono na zadania związane z: przebudową dróg gminnych w Czersku – ul. Partyzantów, Derdowskiego, Zacisze, Ks. pułkownika Wryczy” (2.530.305,82 zł); przebudową ul. Chłopowskiej i ul. Szkolnej w Rytle” (1.999.219,00 zł) oraz z rewitalizacją części miasta Czersk (1.565.251,05 zł).

Kontrolę wydatkowania środków finansowych przeprowadzono na przykładzie zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa ul. Chłopowskiej i Szkolnej w Rytle”.

- 5) Ustalono, że w uchwalonym w dniu 10.12.2019 roku budżecie gminy na rok 2020 (uchwała Nr XV/186/19 Rady Miejskiej w Czersku) w § 605 rozdział 60016 – „Drogi publiczne gminne” zabezpieczono kwotę 1.075.000,00 zł na finansowanie zadania

inwestycyjnego pn. „Budowa i przebudowa dróg w ramach Funduszu Dróg Samorządowych – edycja 2020 (udział własny)”.

Zarządzeniem Nr 397/20 Burmistrza Czerska z dnia 16 kwietnia 2020 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2020 rok plan ten zwiększono o 1.075.777,00 zł, do wysokości 2.150.777,00 zł, a nazwę zadania inwestycyjnego zmieniono na: „Przebudowa ul. Chłopowskiej i Szkolnej w Rytle – Fundusz Dróg Samorządowych – edycja 2020”.

Drugiej, a jednocześnie ostatniej zmiany planu wydatków na kontrolowane zadanie, dokonano zarządzeniem Nr 541/20 Burmistrza Czerska z dnia 10 grudnia 2020 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2020 rok, zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Gminie Czersk ustawami na 2020 rok. Zarządzeniem tym plan wydatków zmniejszono o 37.639,00 zł, do wysokości 2.113.138,00 zł.

- 6) Wykonane w 2020 roku wydatki inwestycyjne urzędu miejskiego na ww. zadanie, w wysokości 1.999.219,00 zł, realizowano poprzez zapłatę faktur za roboty i usługi wymienione w tabeli:

Lp.	Wyszczególnienie	Poniesione wydatki (zł)
1	2	3
1.	Przebudowa ul. Szkolnej i Chłopowskiej w Rytle – umowa WZ.272.11.2020 z dnia 29.04.2020 r., zmieniona aneksem nr 1 z dnia 24.09.2020 r. (AD-BET Adrian Paszko w Chojniczkach)	1.926.517,98
2.	Usunięcie wady w postaci niewłaściwie wykonanych robót ziemnych przy budowie kanalizacji deszczowej w ul. Chłopowskiej w Rytle – umowa WZ.272.1.77.2020 z dnia 26.06. 2020 r. (AD-BET Adrian Paszko w Chojniczkach)	33.962,92
3.	Aktualizacja projektów dot. usunięcia kolizji energetycznych (Usługi Projektowe Branży Elektrycznej – Adam Linda w Chojnicach)	7.380,00
4.	Pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją robót budowlanych (PRO-LOG Paulina Marciniak w Swornegaciach)	24.700,00
5.	Wykonanie odcinka kanalizacji sanitarnej w ul. Chłopowskiej w Rytle (Zakład Usług Komunalnych w Czersku)	6.658,10
Razem:		1.999.219,00

- Wynikające z otrzymanych faktur zobowiązania gminy uregulowano terminowo. Wykonanie robót budowlanych potwierdzono protokołami odbioru robót, podpisanymi m.in. przez przedstawicieli inwestora i wykonawcy. Wykonanie pozostałych prac potwierdził pan Marek Szyca – inspektor w Wydziale Inwestycji i Infrastruktury.
- Ustalono, że realizując kontrolowane zadanie inwestycyjne wydatkowano kwotę 33.962,92 zł na zapłatę faktury FA/131/2020 firmy AD-BET Adrian Paszko w Chojniczkach z dnia 20.07.2020 r. za „usunięcie wady w postaci niewłaściwie wykonanych robót ziemnych przy budowie kanalizacji deszczowej w ul. Chłopowskiej w Rytle – umowa nr WZ.271.1.77.2020 z dnia 26.06.2020 r.”

Z § 1 przywołanej umowy wynikało, że wada wystąpiła w robotach realizowanych przez firmę HYDROGEOWIERT Grudziądz Mirosław Szałkowski w Jabłonowie Pomorskim na podstawie umowy nr WO.272.28.2018 z dnia 25.07.2018 r. Konieczność usunięcia wady wynikała z – cyt.: „przeprowadzonych komisyjnie w dniu 03.06.2020 r. badań zagęszczeń zasypek na kanale deszczowym na odcinkach D5-D6, D7-D8, D9-D10, D11-

D12 oraz nie usunięcia wady przez ww. firmę pomimo wezwania pismem WI.7013.9.177.2020 z dnia 04.06.2020 r.”.

- 7) Wartość podstawowych robót budowlanych związanych z przebudową ul. Chłopowskiej i Szkolnej w Rytle, wykonanych przez firmę AD-BET Adrian Paszko w Chojniczkach, ujętych w fakturach tego wykonawcy (FA/132/2020 z dnia 24.07.2020 r., wystawiona na kwotę 865.982,57 zł; FA/142/2020 z dnia 30.10.2020 r., wystawiona na kwotę 1.060.535,41 zł) wyniosła 1.926.517,98 zł i była zgodna z wynagrodzeniem wykonawcy, określonym w umowie nr WZ.272.11.2020 z dnia 29.04.2020 r., po zmianie dokonanej aneksem nr 1 z dnia 24.09.2020 r.

- 8) Koszty realizacji ww. zadania inwestycyjnego ewidencjonowano na analitycznym koncie 080-600-60016-6050-17000 – „Środki trwałe w budowie (inwestycje) – Przebudowa ul. Chłopowskiej i Szkolnej w Rytle – FDS 2020”.

Na dzień 1.01.2020 r. konto to nie przedstawiało żadnego salda. W 2020 roku na koncie tym zaksięgowano koszty w wysokości 1.952.469,75 zł. Wielkość ta była o 46.749,25 zł niższa od sumy poniesionych w tym roku wydatków.

Ustalono, że księgując w dniach 13.08.2020 r. i 27.11.2020 r. ww. faktury FA/132.2020 i FA/142/2020 firmy AD-BET Adrian Paszko w Chojniczkach wartości faktur pomniejszono odpowiednio o kwoty 15.075,01 zł i 30.429,23 zł, uwzględniając zapisy „Odliczyć VAT za kanalizację deszczową (tu kwota)”, dokonane przez pana Marka Szycę – inspektora w Wydziale Inwestycji i Infrastruktury” w opisach tych faktur.

Wszystkie koszty realizacji kontrolowanego zadania inwestycyjnego rozliczono w grudniu 2020 r. Księgowaniem z dnia 31.12.2020 r. (dowód PK/00399) z konta 080 wyksięgowano koszty w wysokości 1.952.469,75 zł z jednoczesnym zwiększeniem na koncie 011 – „Środki trwałe” wartości środka trwałego w postaci drogi ul. Szkolna i ul. Chłopowska w Rytle (1.314.662,78 zł) oraz wprowadzeniem wartości początkowych nowo powstałych środków trwałych w postaci kanalizacji deszczowej (371.732,14 zł) oraz oświetlenia ulicznego (288.174,83 zł).

- 9) Kontrolę przestrzegania w 2020 roku przepisów obowiązującej w tym czasie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1843) w zakresie zamówień finansowanych ze środków na wydatki majątkowe przeprowadzono na przykładzie zamówienia publicznego pn. *Przebudowa ulic Szkolnej i Chłopowskiej w Rytle* (postępowanie nr WZ.271.11.2020).

Zamówienie to wybrano do kontroli po analizie zestawienia przeprowadzonych w 2020 roku postępowań w sprawie zamówienia publicznego, sporządzonego przez panią Wioletę Rostankowską – inspektora ds. zamówień publicznych. Zamówienia tego nie kontrolowała dotychczas żadna instytucja kontrolna, zrealizowano je w ramach drugiego, pod względem wartości, zadania inwestycyjnego.

Zestawienie postępowań, zawierające m.in. nazwy zamówień publicznych i ich wartości, załączono do akt roboczych kontroli.

**[Zestawienie przeprowadzonych w 2020 roku postępowań o udzielenie zamówienia publicznego –
– poz. 40 akt kontroli]**

Podstawowe informacje dotyczące kontrolowanego zamówienia publicznego zawarto w tabeli:

Wyszczególnienie	Ustalone dane
1	2
Wartość zamówienia według szacowania przez zamawiającego	1 832.531,98 zł (równowartość 429.234,76 euro)
Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia	Zatwierdzona przez kierownika zamawiającego w dniu 28.02.2020 r.
Wybrany tryb zamówienia publicznego	Przetarg nieograniczony
Rodzaj zamówienia	Roboty budowlane
Zakres rzeczowy zamówienia (ogólnie)	Przebudowa ulic z wykonaniem ścieżek rowerowych i chodników, przebudową/budową kanalizacji deszczowej i sanitarnej oraz wodociągowej, a także budową linii kablowej oświetlenia ulicznego.
Wymagany termin wykonania zamówienia	Do dnia 30.10.2020 r.
Wadium	Zamawiający żądał wniesienia wadium w wysokości 20.000,00 zł
Oferty częściowe	Zamawiający nie przewidział (nie umożliwił) składania ofert częściowych
Przewidywane zamówienia, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7 lub art. 134 ust. 6 pkt 3 PZP	Zamawiający nie przewidywał możliwości udzielania zamówień w oparciu o przywołane przepisy
Publikacja w BZP ogłoszenia o zamówieniu oraz o zmianie ogłoszenia	517620-N-2020 z dnia 28.02.2020 r.
Termin składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu:	Do godz. 10.00 w dniu 16.03.2020 r.
Kryteria oceny ofert	Cena – 60%; Okres gwarancji – 40%;
Cena w ofercie (ryczałtowa, kosztorysowa)	Zamawiający oczekiwał podania w ofercie ceny ryczałtowej za wykonanie zamówienia
Powołanie komisji przetargowej	Zarządzenie Nr 640/17 Burmistrza Czerska z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie powołania stałej komisji przetargowej oraz regulaminu jej działania
Liczba złożonych ofert	6
Oferta z najniższą ceną	AD-BET Adrian Paszko w Chojniczkach – 1.887.268,42 zł
Wykluczeni wykonawcy – podstawa prawna	Nie wykluczono żadnego wykonawcy
Oferty odrzucone – podstawa prawna	Odrzucono 3 oferty na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 7a PZP (wykonawcy nie wyrazili zgody na przedłużenie terminu związania ofertą)
Cena wybranej oferty – wybrany wykonawca	1.887.268,42 zł – AD-BET Adrian Paszko w Chojniczkach
Informacja o wyhorze najkorzystniejszej oferty	Informację z dnia 20.04.2020 r. przesłano do wszystkich wykonawców w dniu jej sporządzenia
Numer umowy, data zawarcia	WZ.272.11.2020 z dnia 29.04.2020 r., zmieniona aneksem nr 1 z dnia 24.09.2020 r.
Publikacja ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych	Nr 510074729-N-2020 z dnia 30.04.2020 r.

- Ustalono, że w dniu 28.02.2020 r. kierownik zamawiającego zatwierdził „Wniosek o rozpoczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego”, dotyczący zamówienia publicznego na przebudowę ulic Szkolnej i Chłopowskiej w Rytle, przedłożony przez Wydział Inwestycji i Infrastruktury urzędu miejskiego. Z dokumentu tego wynikało m.in., że:
  - szacunkową wartość zamówienia, w wysokości 1.832.531,98 zł (równowartość 429.234,76 euro) określił w dniu 28.02.2020 r. pan Przemysław Bloch – naczelnik Wydziału Inwestycji i Infrastruktury, na podstawie kosztorysu inwestorskiego;
  - proponowany termin realizacji zamówienia: do dnia 30.10.2020 r.;
  - wysokość wadium: 20.000,00 zł;
  - sugerowany tryb postępowania: przetarg nieograniczony.

- Określona we wniosku szacunkowa wartość zamówienia w złotych, podana też w „Protokole postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego”, wynikała ze „Zbiorczo zestawienia kosztów – przebudowa dróg gminnych – ul. Chłopowska i ul. Szkolna oraz budowa nawierzchni drogowych na ul. Ks. Gracjana Nagierskiego wraz z infrastrukturą towarzyszącą” – zestawienia wartości netto z kosztorysów inwestorskich, sporządzonych odrębnie dla branż drogowej, sanitarnej oraz elektrycznej. Z zestawienia nie wynikało, kto je sporządził, nie podano też daty sporządzenia zestawienia.
- Czynności związane z przeprowadzaniem postępowań o udzielenie zamówienia publicznego wykonywała Komisja Przetargowa, powołana zarządzeniem Nr 640/17 Burmistrza Czerska z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie powołania stałej komisji przetargowej oraz regulaminu jej działania, w składzie określonym zarządzeniem Nr 348/20 Burmistrza Czerska z dnia 29 stycznia 2020 r. w sprawie zmiany zarządzenia Nr 640/17 z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie powołania stałej komisji przetargowej oraz regulaminu jej działania. Z zarządzenia wynikało, że Komisja liczyła 8 osób, przy czym stosownie do zapisów w § 2 ust. 11 regulaminu działania Komisji Przetargowej – cyt.: „Dla skuteczności czynności podejmowanych przez komisję przetargową wymagana jest obecność co najmniej trzech jej członków, w tym przewodniczącego lub zastępcy przewodniczącego”.
- Kwotę, jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na finansowanie zamówienia, nazwy i adresy wykonawców oraz ceny złożonych przez nich ofert, podano w sporządzonej w dniu 16.03.2020 r. i podpisanej przez kierownika zamawiającego „Informacji z otwarcia ofert”.

Według tej informacji na sfinansowanie zamówienia zamawiający zamierzał przeznaczyć kwotę 1.000.000,00 zł, a na przetarg wpłynęły oferty niżej wymienionych 6 wykonawców:

Lp./nr oferty	Nazwa wykonawcy i jego siedziba	Cena oferty (zł)	Oferowany okres gwarancji (w miesiącach)
1	2	3	4
1.	WNORTEX Dominik Wnorowski w Dywitach	2.485.738,45	60
2.	Usługi Ogólnobudowlane MARBRUK Marcin Kwiatkowski w Charzykowach	2.204.974,96	60
3.	Usługi komunalno-transportowe AMAR Mariusz Rudnik w Lichnowach	1.907.055,95	60
4.	Usługi Transportowe, Ziemne, Melioracyjne i Ogólnobudowlane Henryk Czarnowski w Kaliszu	2.226.208,38	60
5.	AD-BET Adrian Paszko w Chojniczках	1.887.268,42	60
6.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe s.c. Andrzej Gliszczyński, Danuta Gliszczyńska w Człuchowie	2.149.023,39	60

- Ustalono, że w okresie od dnia otwarcia ofert (16.03.2020 r.) do dnia 20.04.2020 r., tj. do dnia przesłania wykonawcom „Informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty” zamawiający:

- wezwał 2 wykonawców do złożenia oświadczeń/dokumentów (oświadczenie o przynależności lub braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej, wykaz wykonanych robót według wzoru załączonego do SIWZ) w terminie do dnia 2.04.2020 r. – pisma z dnia 24.03.2020 r.;
  - wystosował do wszystkich wykonawców wnioski o wyrażenie do dnia 14.04.2020 r. zgody na przedłużenie do dnia 13.06.2020 r. terminu związania ofertą z jednoczesnym przedłużeniem ważności wadium – pismo z dnia 2.04.2020 r.;
  - zwiększył kwotę, jaką zamierzał przeznaczyć na finansowanie zamówienia, realizując wniosek Komisji Przetargowej z dnia 20.04.2020 r., gdyż podana przy otwarciu kwota 1.000.000,00 zł była niższa od ceny najkorzystniejszej oferty, wynoszącej 1.887.268,42 zł;
  - zaakceptował w dniu 20.04.2020 r. „Wniosek Komisji Przetargowej” zawierający propozycję wyboru oferty firmy AD-BET Adrian Paszko w Chojniczkach z ceną w wysokości 1.887.268,42 zł (oferta spełniała wymogi SIWZ, zawierała najniższą cenę oraz uzyskała najwyższą ilość punktów w ocenie według ustalonych kryteriów), jako oferty najkorzystniejszej, jak też odrzucenia ofert 3 wykonawców (dotyczy wykonawców wymienionych w pozycjach 1, 2 i 4 tabeli powyżej), gdyż składający je wykonawcy nie wyrazili zgody na przedłużenie terminu związania ofertą.
- Umowę Nr WZ.272.11.2020 z wybranym wykonawcą zawarto w dniu 29.04.2020 r. Zapisy umowy były zgodne z dokumentem „Ogólne warunki umowy” (załącznik nr 7 do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia), a w zakresie wynagrodzenia wykonawcy – ze złożoną przez niego ofertą.
Według umowy zamówienie miało być zrealizowane do dnia 30.10.2020 r.
  - Ustalono, że w dniu zaciągnięcia zobowiązania w wysokości 1.887.268,42 zł zamawiający posiadał wystarczające środki na jego sfinansowanie – plan wydatków na realizację zadania inwestycyjnego związanego z przebudową ulic Szkolnej i Chłopowskiej w Rytle wynosił 2.150.777,00 zł, do tego dnia nie poniesiono żadnych wydatków.
  - W dniu 24.09.2020 r., tj. w trakcie realizacji kontrolowanego zamówienia, strony umowy spisały aneks nr 1 do umowy z dnia 29.04.2020 r. Zmiany postanowień umowy polegały na określeniu nowej wysokości wynagrodzenia wykonawcy (kwotę 1.887.268,42 zł zamieniono na kwotę 1.926.517,98 zł – zwiększenie o 39.249,56 zł) oraz nowej wysokości zabezpieczenia należytego wykonania umowy.
Dokonując zmian w umowie powołano się na art. 144 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych w związku z § 17 ust. 2, ust. 4 oraz ust. 6 umowy. Przywołane postanowienia umowy mówiły o możliwości dokonania zmiany umowy pod warunkiem, że:

- nastąpiła zmiana zakresu przedmiotu zamówienia i jest ona korzystna dla zamawiającego lub zaszły okoliczności, których nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy;
- zmiana dokonywana jest na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 4 lit. a) ustawy Prawo budowlane – uzgodniono możliwość wprowadzenia rozwiązań zamiennych w stosunku do przewidzianych w projekcie, zgłoszonych przez kierownika budowy lub inspektora nadzoru inwestorskiego;
- zmiana zakresu robót i wynagrodzenia ma związek z aktualizacją rozwiązań ze względu na postęp technologiczny lub gdyby zastosowanie przewidzianych rozwiązań groziło niewykonaniem lub wadliwym wykonaniem projektu.

W uzasadnieniu zmian podano, że nastąpiły one – cyt.: „z uwagi na zmianę zakresu robót i wynagrodzenia w związku z koniecznością zlecenia robót zamiennych i dodatkowych określonych w protokole konieczności z dnia 12.08.2020 r., a nieobjętych zamówieniem podstawowym, które stały się niezbędne do prawidłowego wykonania zamówienia podstawowego”.

- Na podstawie przywołanego w aneksie „Protokołu konieczności wykonania robót zamiennych i dodatkowych” ustalono, że w dniu 12.08.2020 r. przedstawiciele inwestora, wykonawcy oraz inspektora nadzoru inwestorskiego stwierdzili konieczność wykonania prac polegających m.in. na: przebudowie zjazdów do trzech posesji z uwagi na występujące różnice ich rzędnych w stosunku do projektowanej drogi; zmianie organizacji ruchu i poszerzeniu odcinka ul. Chłopowskiej (po protestach mieszkańców utworzono drogę dwukierunkową w miejscu planowanej jednokierunkowej), jak też wykonaniu dodatkowego odwodnienia skrzyżowania z inną ulicą. Wartość robót zamiennych dodatkowych wynikała ze sporządzonych przez wykonawcę „kosztorysów różnicowych”, zaakceptowanych przez nadzór inwestorski.
- Ustalono, że w dniu 24.09.2020 r., tj. w dniu spisania ww. aneksu, skutkującego zaciągnięciem dodatkowego zobowiązania w wysokości 39.249,56 zł, zamawiający posiadał wystarczające środki do jego sfinansowania.

Powyższe ustalono po porównaniu aktualnego na dzień 24.09.2020 r. planu wydatków na zadanie inwestycyjne związane z przebudową ulic Szkolnej i Chłopowskiej w Rytle (2.150.777,00 zł) z kwotą 1.959.969,44 zł, stanowiącą sumę: zobowiązania w wysokości 1.887.268,42 zł, wynikającego z umowy z dnia 29.04.2020 r. zawartej z firmą AD-BET Adrian Paszko w Chojniczkach na wykonanie robót budowlanych; zobowiązania w wysokości 24.700,00 zł, wynikającego z umowy z dnia 29.04.2020 r. na pełnienie nadzoru inwestorskiego przez firmę PRO-LOG Paulina Marciniak w Swornegaciach; poniesionych do dnia 24.09.2020 r. wydatków na ww. zadanie inwestycyjne na podstawie innych zawartych i zrealizowanych w całości umów (48.001,02 zł).

- Odbioru robót budowlanych zrealizowanych w ramach kontrolowanego zamówienia publicznego dokonano komisyjnie w dniu 24.07.2020 r. (odbior częściowy na zgłoszenie z dnia 13.07.2020 r.) oraz w dniu 8.10.2020 r. (odbior końcowy na zgłoszenie z dnia 25.09.2020 r.), dokumentując powyższe protokołami odbioru.

Przelane terminowo na bankowy rachunek wykonawcy kwoty 865.982,57 zł (przelew z dnia 31.07.2020 r.) i 1.060.535,41 zł (przelew z dnia 27.11.2020 r.) wynikały z otrzymanych faktur nr FA/132/2020 z dnia 24.07.2020 r. i nr FA/142/2020 z dnia 30.10.2020 r., wystawionych na podstawie przywołanych protokołów odbioru.

Rok 2021

- 1) W uchwalonym w dniu 29.12.2020 r. budżecie gminy na rok 2021 (uchwała Nr XXVII/32/20 Rady Miejskiej w Czersku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Czersk na 2021 rok) na finansowanie wydatków majątkowych zabezpieczono środki finansowe w wysokości 25.737.250,00 zł.

Po dokonanych w 2021 roku zmianach budżetu końcowy plan wydatków majątkowych wynosił 29.599.084,00 zł i był wyższy od planu początkowego o 3.861.834,00 zł (15%).

- 2) W 2021 roku wydatki majątkowe gminy wyniosły 27.832.104,44 zł. Wydatki te były o 1.766.979,56 zł niższe od wydatków planowanych – plan wykonano w 94%.

Podstawowe dane o planie wydatków majątkowych aktualnym na koniec roku budżetowego oraz dane o wydatkach wykonanych przedstawiono w tabeli (w zł):

Wyszczególnienie	Plan wydatków majątkowych po zmianach	Wydatki wykonane
1	2	3
Wydatki na zakup i objęcie akcji i udziałów (§ 601)	3 000 000,00	3 000 000,00
Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych (§ 605)	20 368 009,00	19 408 994,36
Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych (§ 606)	2 657 164,00	2 020 261,75
Wpłaty na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych (§ 617)	62 500,00	62 500,00
Dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych (§§ 622, 623, 657)	3 131 500,00	3 121 748,04
Dotacje celowe na pomoc finansową udzielaną między JST na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych (§ 630)	138 000,00	135 289,29
Zwroty niewykorzystanych dotacji oraz płatności, dotyczące wydatków majątkowych (§ 669)	83 312,00	83 311,00
Rezerwy na inwestycje i zakupy inwestycyjne (§ 680)	158 599,00	0,00
Razem:	29.599.084,00	27.832.104,44

- 3) Aktualny na koniec roku plan wydatków klasyfikowanych w §§ 605 i 606, w wysokości 23.025.173,00 zł, dotyczył 80 zadań inwestycyjnych. Kontrolowany urząd miejski miał zrealizować 72 zadania przy planie wydatków wynoszącym 22.506.886,00 zł, pozostałe 8 zadań, o planowanych wydatkach w wysokości 518.287,00 zł, miały wykonać jednostki organizacyjne gminy.

Największe środki zabezpieczono na finansowanie zadań: „Rewitalizacja części miasta Czersk” (4.236.980,00 zł); „Budowa i przebudowa odcinków dróg gminnych w Czersku,

Odrach i Rytlu” (3.123.382,00 zł); „Budowa żłobka w Czersku” (3.092.576,00 zł); „Przebudowa drogi gminnej Łubna – Malachin z budową kanalizacji deszczowej i oświetlenia ulicznego” (2.981.000,00 zł) oraz „Nabywanie nieruchomości” (2.296.300,00 zł).

- 4) Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej wydatków inwestycyjnych urzędu miejskiego ustalono, że wykonane w §§ 605 i 606 wydatki wyniosły 20.975.310,74 zł i dotyczyły 61 zadań.

Największe wydatki poniesiono na zadania związane z rewitalizacją części miasta Czersk (3.414.732,47 zł), przebudową drogi gminnej Łubna – Malachin z budową kanalizacji deszczowej i oświetlenia ulicznego” (2.976.970,31 zł) oraz nabywaniem nieruchomości (1.724.079,57 zł).

Kontrolę wydatkowania środków finansowych przeprowadzono na przykładzie zadań inwestycyjnych noszących jednakową nazwę, tj. „Budowa dróg transportu rolnego”. Oba te zadania finansowano z dwóch rozdziałów budżetu, tj. z rozdziału 01042 – „Wyłączenie gruntów z produkcji rolnej” (końcowy plan wydatków wynosił 190.315,00 zł) oraz z rozdziału 60017 – „Drogi wewnętrzne” (końcowy plan wydatków wynosił 245.575,00 zł).

- 5) Plany początkowe wydatków na ww. zadania, zmiany planów oraz plany końcowe w obu rozdziałach przedstawiono w tabeli poniżej (w zł):

Numer oraz data uchwały Rady Miejskiej w Czersku lub zarządzenia Burmistrza Czerska dot. planu wydatków budżetowych	Plan wydatków, zwiększenie (+), zmniejszenie (-)	
	Rozdział 01042	Rozdział 60017
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Uchwała Nr XXVII/323/20 Rady Miejskiej z dnia 29.12.2020 r.	-	100.000,00
Zarządzenie Nr 681/21 Burmistrza Czerska z dnia 8.06.2021 r.	89.270,00	-
Uchwała Nr XXXIX/437/21 Rady Miejskiej z dnia 26.10.2021 r.	-	+20.500,00
Zarządzenie Nr 774/21 Burmistrza Czerska z dnia 27.10.2021 r.	+101.045,00	+108.955,00
Zarządzenie Nr 782/21 Burmistrza Czerska z dnia 16.11.2021 r.	-	+8.871,00
Zarządzenie Nr 811/21 Burmistrza Czerska z 22.12.2021 r.	-	+7.249,00
Razem:	190.315,00	245.575,00

W trakcie kontroli ustalono, że w rozdziale 01042 – „Wyłączenie gruntów z produkcji rolnej” planowano i ewidencjonowano wydatki na oba zadania finansowane środkami Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych, otrzymanymi z samorządu Województwa Pomorskiego, w drugim z ww. rozdziałów – wydatki na oba zadania finansowane ze środków własnych gminy (wkład własny).

- 6) Wydatki inwestycyjne urzędu miejskiego w ww. rozdziałach, w wysokościach 190.315,00 zł i 245.573,58 zł (łącznie 435.88,58 zł), zrealizowano poprzez zapłatę faktur za roboty i usługi wymienione w tabeli:

Lp.	Wyszczególnienie	Poniesione wydatki (zł)
1	2	3
Rozdział 01042		
1.	Modernizacja drogi transportu rolnego poprzez ułożenie płyt YOMB – częściowa zapłata faktury 59/2021/GM firmy ROMAR Reszczyńscy s.j. w Rokocinie – środku Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych	89.270,00
2.	Modernizacja drogi transportu rolnego poprzez ułożenie płyt YOMB – etap II – częściowa zapłata faktury 62/2021/GM firmy ROMAR Reszczyńscy s.j. w Rokocinie – środku Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych	101.045,00
Razem:		190.315,00
Rozdział 60017		
1.	Wykonanie kosztorysu inwestorskiego i przedmiaru robót na modernizację drogi Łąg – Bukowa Góra	150,00
2.	Wykonanie tablic pamiątkowych – tablic informujących o źródłach finansowania modernizacji drogi	442,80
3.	Modernizacja drogi transportu rolnego poprzez ułożenie płyt YOMB – częściowa zapłata faktury 59/2021/GM firmy ROMAR Reszczyńscy s.j. w Rokocinie – wkład własny	119.831,23
4.	Modernizacja drogi transportu rolnego poprzez ułożenie płyt YOMB – etap II – częściowa zapłata faktury 62/2021/GM firmy ROMAR Reszczyńscy s.j. w Rokocinie – wkład własny	117.901,15
5.	Korekta niwelety drogi	6.248,40
6.	Wskazanie granic nieruchomości	1.000,00
Razem:		245.573,58
Ogółem:		435.888,58

- Ustalono, że firma ROMAR Reszczyńscy s.j. w Rokocinie realizowała roboty budowlane przy modernizacji drogi transportu rolnego na podstawie dwóch umów, tj.:
  - umowy nr WZ.272.64.2021 z dnia 2.11.2021 r. dotyczącej modernizacji drogi Łąg – Bukowa Góra (odcinek o długości 500 mb) w terminie do dnia 27.11.2021 r., za wynagrodzeniem w wysokości 209.101,23 zł;
  - umowy nr WZ.272.76.2021 z dnia 19.11.2021 r. dotyczącej II etapu modernizacji drogi Łąg – Bukowa Góra (odcinek o długości 500 mb) w terminie do dnia 14.12.2021 r., za wynagrodzeniem w wysokości 218.946,15 zł.

Na podstawie spisanych komisyjnie „Protokołów odbioru końcowego” z dnia 29.11.2021 r. oraz 9.12.2021 r. ustalono, że roboty zostały wykonane w terminach określonych w umowach.

- Terminowych zapłat faktur nr 59/2021/GM z dnia 29.11.2021 r. i nr 62/2021/GM z dnia 9.12.2021 r., wystawionych na kwoty zgodne z zawartymi umowami, dokonano w dniach 13.12.2021 r. i 22.12.2021 r.

- 7) Do ewidencji kosztów związanych z realizacją ww. zadań inwestycyjnych, finansowanych z rozdziałów 01042 i 60017, wykorzystywano 2 konta analityczne, tj. konto 080-010-01042-6050-11000, na którym ujmowano koszty sfinansowane środkami Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych oraz konto 080-600-60017-6050-07000, na którym zaksięgowano koszty pokryte środkami własnymi gminy.

Na bilans otwarcia ksiąg rachunkowych 2021 roku konta te nie wykazywały sald początkowych. W trakcie roku na kontach zaksięgowano koszty na sumę 435.888,58 zł

(190.315,00 zł i 245.573,58 zł), równe poniesionym i opisanym powyżej wydatkom na te zadania.

- Rozliczenia kosztów inwestycyjnych dokonano w grudniu 2021 r. Pod datą 31.12.2021 r. wystawiono dowód „OT – przyjęcie środka trwałego” nr 287/21 oraz „polecenie księgowania” PK/00399, na podstawie którego przeniesiono wszystkie koszty z ww. kont na konto 011 – „Środki trwałe”.
  - Ustalono, że wynikająca z przywołanego dowodu „OT” wartość początkowa środka trwałego o nazwie „Droga Łąg – Bukowa Góra”, wynosząca 449.179,22 zł, była o 13.290,64 zł wyższa od wartości kosztów poniesionych na kontrolowane zadania inwestycyjne. Wartość ta powstała po dodaniu kosztów zaewidencjonowanych na:
    - koncie 080-600-60016-6050-09000 – koszty w wysokości 12.547,84 zł, poniesione w 2020 roku (8.963,84 zł) i 2021 roku (3.584,00 zł) na zakup płyt drogowych YOMB, sfinansowane z wydzielonych w budżecie gminy środków do dyspozycji Sołectwa Łąg (środki funduszu sołectkiego);
    - koncie 080-600-60016-6050-08000 – koszty w wysokości 742,80 zł, poniesione w 2021 r. na opracowanie kosztorysu inwestorskiego na modernizację drogi Łąg – Bukowa Góra – II etap (300,00 zł) oraz na wykonanie tablic pamiątkowych informujących o źródłach finansowania modernizacji tej drogi (442,80 zł).
- 8) Szczegółową kontrolę przestrzegania w 2021 roku przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 1710) przeprowadzono na podstawie dwóch zamówień publicznych, tj.:
- zamówienia pn. *Modernizacja drogi transportu rolnego w Gminie Czersk poprzez ułożenie płyt YOMB* (postępowanie nr WZ.271.64.2021);
  - zamówienia pn. *Modernizacja drogi transportu rolnego w Gminie Czersk poprzez ułożenie płyt YOMB – etap II* (postępowanie nr WZ.271.76.2021).

Wymienione powyżej zamówienia wybrano do kontroli po analizie zestawienia przeprowadzonych w 2021 roku postępowań w sprawie zamówienia publicznego, sporządzonego przez panią Wioletę Rostankowską – inspektora ds. zamówień publicznych, a także wykonania wydatków na zaplanowane zadania inwestycyjne. Przyjętych do kontroli zamówień publicznych nie kontrolowała dotychczas żadna instytucja kontrolna.

Zestawienie zawierające nazwy zamówień publicznych i ich wartości oraz odpowiedzi na pytania dotyczące m.in. kontroli zamówień przez Urząd Zamówień Publicznych lub inny organ kontroli, załączono do akt roboczych kontroli.

[Zestawienie przeprowadzonych w 2021 roku postępowań w sprawie zamówienia publicznego, sporządzone przez panią Wioletę Rostankowską – inspektora ds. zamówień publicznych – poz. 41 akt kontroli]

Ustalania kontroli przedstawiono poniżej, z podziałem na poszczególne zamówienia.

a) *Modernizacja drogi transportu rolnego w Gminie Czersk poprzez ułożenie płyt YOMB (postępowanie nr WZ.271.64.2021).*

- Podstawowe informacje dotyczące tego zamówienia zawarto w tabeli:

Wartość zamówienia	176.860,00 zł (równowartość 41.425,99 euro)
Specyfikacja Warunków Zamówienia	Udostępniona na stronie internetowej https://platformazakupowa.pl/pn/czersk
Wybrany tryb zamówienia publicznego	Tryb podstawowy na podstawie art. 275 pkt 1 PZP (bez możliwości negocjacji)
Rodzaj zamówienia ze względu na progi ustawowe	Zamówienie klasyczne o wartości równej lub przekraczającej kwotę 130.000,00 zł, ale mniejszej niż progi unijne
Rodzaj zamówienia	Roboty budowlane
Zakres rzeczowy zamówienia (ogólnie)	Modernizacja drogi o długości 500 mb i 2 m szerokości poprzez korytowanie drogi i ułożenie płyt YOMB na podsypce piaskowej; ukształtowanie poboczy; regulacja włązów studzienek
Wymagany termin lub okres wykonania zamówienia	25 dni od dnia zawarcia umowy
Wadium	Zamawiający nie zadał wniesienia wadium
Możliwość składania ofert częściowych	Zamawiający nie dopuścił możliwości składania ofert częściowych
Opcje i wznowienia	Zamówienie nie obejmowało opcji, zamawiający nie przewidywał wznowień
Publikacja w BZP ogłoszenia o zamówieniu oraz o zmianie ogłoszenia	2021/BZP 00183827/01 z dnia 17.09.2021 r.
Termin składania ofert	Do godz. 10.00 w dniu 4.10.2021 r.
Kryteria oceny ofert	Cena – 60%; Okres gwarancji – 40%
Cena w ofercie (ryczałtowa, kosztorysowa)	Zamawiający oczekiwał podania w ofercie ceny ryczałtowej za wykonanie zamówienia
Komisja przetargowa	Powołana zarządzeniem Nr 566/21 Burmistrza Czerska z dnia 4 stycznia 2021 r. w sprawie powołania stałej komisji przetargowej oraz regulaminu jej działania
Liczba złożonych ofert	6
Oferta z najniższą ceną	ROMAR Reszczyńscy s.j. w Rokocinie – 209.101,23 zł
Wykluczeni wykonawcy – podstawa prawna	Nie wykluczono żadnego wykonawcy
Oferty odrzucone – podstawa prawna	Odrzucono jedną ofertę na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 2 lit. c PZP – wykonawca nie złożył w terminie wymaganych oświadczeń i dokumentów
Cena wybranej oferty – wybrany wykonawca	209.101,23 zł – ROMAR Reszczyńscy s.j. w Rokocinie
Informacja o najkorzystniejszej ofercie – data	26.10.2021 r.
Numer umowy, data zawarcia	WZ.272.64.2021 z dnia 2.11.2021 r.
Publikacja ogłoszenia o wyniku postępowania w Biuletynie Zamówień Publicznych	Ogłoszenie nr 00262986/01 z dnia 9.11.2021 r.
Publikacja ogłoszenia o wykonaniu umowy w Biuletynie Zamówień Publicznych	Nr 2022/BZP 00017228/01 z dnia 13.01.2022 r.

- Kontrolowane zamówienie publiczne wszczęto w oparciu o sporządzony w Wydziale Inwestycji i Infrastruktury i skierowany do burmistrza „Wniosek o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia” z dnia 17.09.2021 r. Z wniosku tego wynikały m.in. takie informacje:
  - szacunkową wartość zamówienia, w wysokości 176.860,00 zł (równowartość 41.425,99 zł euro) ustalił w dniu 17.09.2021 r. pan Przemysław Bloch (naczelnik Wydziału Inwestycji i Infrastruktury) na podstawie kosztorysu inwestorskiego;
  - proponowany termin realizacji zamówienia – 25 dni od dnia podpisania umowy;
  - sugerowany tryb postępowania – tryb podstawowy bez negocjacji.

Ustalono, że podana we wniosku oraz w „Protokole postępowania w trybie podstawowym” wartość zamówienia wynikała z aktualnego kosztorysu inwestorskiego, sporządzonego w dniu 3.08.2021 r.

- W dniu sporządzenia ww. wniosku nastąpiło jego zatwierdzenie przez kierownika zamawiającego, zatwierdzenie przygotowanej Specyfikacji Warunków Zamówienia oraz publikacja ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych.
- Ustalono, że w dniu 4.10.2021 r. o godzinie 10.00 zamawiający poinformował wykonawców (<https://platformazakupowa.pl/pn/czersk>), że na finansowanie zamówienia zamierza przeznaczyć kwotę 189.120,00 zł. W tym samym dniu (o godz. 13.55) zamieścił też „Informację z otwarcia ofert”, wskazującą na wpływ 6 ofert.

Nazwy wykonawców, ceny ofert oraz oferowane okresy gwarancji zestawiono w tabeli:

Lp., Nr oferty	Nazwa wykonawcy	Cena oferty (w zł)	Okres gwarancji (miesiące)
1	2	3	4
1.	NOR-BUD Sp. z o.o. w Biskupnicy	249 800,70	60
2.	ROMAR Reszczyńscy s.j. w Rokocinie	209.101,23	60
3.	FPHU Michał Watrak Łąg-Kolonia	217 537,80	60
4.	AMAR Sp. z o.o. w Człuchowie	230 994,00	60
5.	Konsorcjum firm: Lider: Maria Kopko w Krakowie; Członek konsorcjum: Leszek Kopko w Krakowie	266.146,17	36
6.	KA-Trans Karol Drózkowski w Borzechowie	250 797,00	60

- W trakcie badania ofert w dniu 5.10.2021 r. Komisja Przetargowa nie stwierdziła wpływu oferty z rażąco niską ceną. W przypadku dwóch ofert (nr 2 i nr 5) stwierdzono potrzebę wezwania wykonawców do uzupełnienia dokumentów lub złożenia wymaganych oświadczeń.

Ustalono, że w wyznaczonym do dnia 11.10.2021 roku terminie brakujących dokumentów (pełnomocnictwa do podpisania oferty, oświadczenia składanego na podstawie art. 125 ust. 1 PZP) nie uzupełnił jeden wykonawca – Konsorcjum firm: Maria Kopko w Krakowie i Leszek Kopko w Krakowie.

- W dniu 26.10.2021 r. Komisja Przetargowa przedstawiła kierownikowi zamawiającego 2 wnioski, tj.:
  - wniosek zawierający propozycję wyboru oferty firmy ROMAR Reszczyńscy Spółka Jawna w Rokocinie z ceną 209.101,23 zł i oferowanym 60 miesięcznym okresem gwarancji (oferta ta przedstawiała najkorzystniejszy bilans kryteriów oceny, tj. ceny i okresu gwarancji i uzyskała najwyższą ilość punktów).
W tym samym dokumencie zawarty był też wniosek o odrzucenie oferty Konsorcjum firm: Maria Kopko w Krakowie i Leszek Kopko w Krakowie w trybie art. 226 ust. 1 pkt 2 lit. c PZP;
  - wniosek o unieważnienie postępowania lub zwiększenie kwoty, jaką zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. Podana przed otwarciem ofert

kwota (189.120,00 zł) była niższa od ceny najkorzystniejszej oferty, wynoszącej 209.101,23 zł.

Z dokumentów tych wynikało, że kierownik zamawiającego zaakceptował wybór najkorzystniejszej oferty, zdecydował o odrzuceniu oferty złożonej przez ww. konsorcjum oraz zdecydował o zwiększeniu kwoty na realizację zamówienia.

W dniu 26.10.2021 r. zamawiający przekazał wszystkim wykonawcom „Informację o wyborze najkorzystniejszej oferty” – oferty firmy ROMAR Reszczyńscy Spółka Jawna w Rokocinie.

- Umowę nr WZ.272.64.2021 z wybranym wykonawcą zawarto w dniu 2.11.2021 r., po wniesieniu przez wykonawcę wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

Postanowienia umowy z zakresu wynagrodzenia wykonawcy były zgodne ze złożoną ofertą, a w pozostałym zakresie – z „Projektowanymi postanowieniami umowy”, stanowiącymi załącznik nr 5 do Specyfikacji Warunków Zamówienia.

- Ustalono, że w dniu 2.11.2021 r., tj. w dniu zaciągnięcia zobowiązania w wysokości 209.101,23 zł, plan wydatków budżetowych na finansowanie zadania inwestycyjnego związanego z budową drogi transportu rolnego wynosił 419.770,00 zł, z tego 190.315,00 zł w rozdziale 01042 – „Wyłączenie gruntów z produkcji rolnej” oraz 229.455,00 zł w rozdziale 60017 – „Drogi wewnętrzne”. Do tego dnia poniesiono wydatki na sumę 592,80 zł.

Powyższe daje podstawę do stwierdzenia, że zamawiający posiadał wystarczające środki do sfinansowania zamówienia.

- Kontrolowane zamówienie zrealizowano terminowo. Odbioru robót dokonano w dniu 29.11.2021 r., w tym też dniu wykonawca wystawił fakturę 59/2021/GM na kwotę 209.101,23 zł. Terminowej zapłaty faktury dokonano w dniu 13.12.2021 r.
- Ogłoszenie o wykonaniu umowy zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 13.01.2022 r. – nr 2022/BZP 00017228/01.

Stwierdzono, że publikacja ww. ogłoszenia nastąpiła bez zachowania terminu określonego w art. 448 ustawy Prawo zamówień publicznych. Według tego przepisu zamawiający zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie o wykonaniu umowy w terminie 30 dni od wykonania umowy. Ustawowy termin, liczony od dnia odbioru robót (29.11.2021 r.), upłynął w dniu 29.12.2021 r. – opóźnienie w publikacji ogłoszenia wyniosło 15 dni.

O wyjaśnienie powodów opóźnienia w publikacji ogłoszenia poproszono panią Wioletę Rostankowską – inspektora ds. zamówień publicznych.

W złożonym wyjaśnieniu wyżej wymieniona podała, że – cyt.: *Informuję, że po otrzymaniu w styczniu 2022 roku z Wydziału Inwestycji i Infrastruktury Urzędu Miejskiego w Czersku*

protokołu odbioru końcowego, który potwierdził wykonanie umowy, niezwłocznie zamieszczono ogłoszenie o wykonaniu umowy w Biuletynie Zamówień Publicznych. Późniejsze przekazanie protokołu odbioru końcowego przez pracownika Wydziału Inwestycji i Infrastruktury prawdopodobnie było spowodowane jego przeoczeniem, z uwagi na wiele odbiorów zadań inwestycyjnych w ostatnich dwóch miesiącach 2021 roku. Niniejsza sytuacja miała charakter incydentalny.

Cytowane wyjaśnienie, wraz z kserokopiami umowy nr WZ.272.64.2021 z dnia 2.11.2021 r. i ogłoszenia z dnia 13.01.2022 r. o wykonaniu umowy załączono do akt roboczych kontroli.

[Wyjaśnienie pani Wioletty Rostankowskiej – inspektora ds. zamówień publicznych; kserokopia umowy nr WZ.272.64.2021 z dnia 2.11.2021 r.; kserokopia ogłoszenia z dnia 13.01.2022 r. o wykonaniu umowy – poz. 42 akt kontroli]

- b) *Modernizacja drogi transportu rolnego w Gminie Czersk poprzez ułożenie płyt YOMB – II etap (postępowanie nr WZ.271.76.2021)*
- Podstawowe informacje dotyczące kontrolowanego zamówienia przedstawiono w tabeli poniżej:

Wartość zamówienia	176.860,00 zł (równowartość 41.425,99 euro)
Specyfikacja Warunków Zamówienia	Udostępniona na stronie internetowej https://platformazakupowa.pl/pn/czersk od dnia 22.10.2021 r.
Wybrany tryb zamówienia publicznego	Tryb podstawowy na podstawie art. 275 pkt 1 PZP (bez możliwości negocjacji)
Rodzaj zamówienia ze względu na progi ustawowe	Zamówienie klasyczne o wartości równej lub przekraczającej kwotę 130.000,00 zł, ale mniejszej niż progi unijne
Rodzaj zamówienia ze względu na jego przedmiot	Roboty budowlane
Zakres rzeczowy zamówienia (ogólnie)	Modernizacja drogi o długości 500 mb i 2 m szerokości poprzez korytowanie drogi i ułożenie płyt YOMB na podsypce piaskowej; ukształtowanie poboczy; regulacja włazów studzienek.
Wymagany termin lub okres wykonania zamówienia	Do 21 dni od dnia podpisania umowy
Wadium	Zamawiający nie żądał wnieścia wadium
Możliwość składania ofert częściowych	Zamawiający nie dopuścił możliwości składania ofert częściowych
Opcje i wznowienia	Zamówienie nie obejmowało opcji, zamawiający nie przewidywał wznowień
Publikacja w BZP ogłoszenia o zamówieniu oraz o zmianie ogłoszenia	Nr 2021/BZP 00241689/01 z dnia 22.10.2021 r. Ogłoszenie nie było zmieniane.
Termin składania ofert	Do godz. 10.00 w dniu 8.11.2021 r.
Kryteria oceny ofert	Cena – 60%; Okres gwarancji – 40%.
Cena w ofercie (ryczałtowa, kosztorysowa)	Zamawiający oczekiwał podania w ofercie ceny ryczałtowej za wykonanie zamówienia
Komisja przetargowa	Powołana zarządzeniem Nr 566/21 Burmistrza Czerska z dnia 4 stycznia 2021 r. w sprawie powołania stałej komisji przetargowej oraz regulaminu jej działania
Liczba złożonych ofert	1
Oferta z najniższą ceną	ROMAR Reszczyńscy s.j. w Rokocinie – 218.946,15 zł
Wykluczeni wykonawcy – podstawa prawna	Nie wykluczono żadnego wykonawcy
Oferty odrzucone – podstawa prawna	Nie odrzucono żadnej oferty
Cena wybranej oferty – wybrany wykonawca	218.946,15 zł – ROMAR Reszczyńscy s.j. w Rokocinie
Informacja o najkorzystniejszej ofercie – data	16.11.2021 r.
Numer umowy, data zawarcia	Umowa nr WZ.272.76.2021 z dnia 19.11.2021 r.
Publikacja ogłoszenia o wyniku postępowania w Biuletynie Zamówień Publicznych	Ogłoszenie nr 2021/BZP 00278311/01 z dnia 22.11.2021 r.
Publikacja ogłoszenia o wykonaniu umowy w Biuletynie Zamówień Publicznych	Ogłoszenie Nr 2022/BZP 00018492/01 z dnia 14.01.2022 r.

- Kontrolowane zamówienie publiczne wszczęto w oparciu o sporządzony w Wydziale Inwestycji i Infrastruktury i skierowany do burmistrza „Wniosek o wszczęcie

postępowania o udzielenie zamówienia” z dnia 22.10.2021 r. Z wniosku tego wynikały m.in. takie informacje:

- szacunkową wartość zamówienia, w wysokości 176.860,00 zł (równowartość 41.425,99 zł euro) ustalił w dniu 22.10.2021 r. pan Przemysław Bloch (naczelnik Wydziału Inwestycji i Infrastruktury) na podstawie kosztorysu inwestorskiego;
- proponowany termin realizacji zamówienia – 21 dni od dnia podpisania umowy;
- sugerowany tryb postępowania – tryb podstawowy bez negocjacji.

Ustalono, że podana we wniosku oraz w „Protokole postępowania w trybie podstawowym” wartość zamówienia wynikała z aktualnego kosztorysu inwestorskiego, sporządzonego w dniu 6.10.2021 r.

- W dniu sporządzenia ww. wniosku nastąpiło jego zatwierdzenie przez kierownika zamawiającego, zatwierdzenie przygotowanej Specyfikacji Warunków Zamówienia oraz publikacja ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych.
- Ustalono, że w dniu 8.11.2021 r. o godzinie 10.00 zamawiający zamieścił na swojej stronie internetowej (<https://platformazakupowa.pl/pn/czersk>) komunikat, że na finansowanie zamówienia zamierza przeznaczyć kwotę 100.000,00 zł. W tym samym dniu (godz. 15.10) zamieścił „Informację z otwarcia ofert”, wskazującą na wpływ 1 oferty – oferty firmy ROMAR Reszczyńscy Spółka Jawna w Rokocinie, z ceną w wysokości 218.946,15 zł i oferowanym 60-miesięcznym okresem gwarancji.
- W trakcie badania ofert w dniu 9.11.2021 r. Komisja Przetargowa nie stwierdziła, by złożona oferta zawierała rażąco niską cenę.
- W dniu 16.11.2021 r. Komisja Przetargowa przedstawiła kierownikowi zamawiającego 2 wnioski, tj.:
  - wniosek z propozycją wyboru oferty firmy ROMAR Reszczyńscy Spółka Jawna w Rokocinie z ceną 218.946,15 zł i oferowanym 60 miesięcznym okresem gwarancji. Oferta ta przedstawiała najkorzystniejszy bilans kryteriów oceny, tj. ceny i okresu gwarancji i uzyskała najwyższą ilość punktów;
  - wniosek o unieważnienie postępowania lub zwiększenie kwoty, jaką zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, gdyż podana przed otwarciem ofert kwota (100.000,00 zł) była niższa od ceny najkorzystniejszej oferty, wynoszącej 218.946,15 zł.

Z ww. dokumentów wynikało, że kierownik zamawiającego zaakceptował wybór najkorzystniejszej oferty oraz zdecydował o zwiększeniu kwoty na realizację zamówienia.

W dniu 16.11.2021 r. zamawiający przekazał też wykonawcy „Informację o wyborze najkorzystniejszej oferty” – wyborze oferty firmy ROMAR Reszczyńscy Spółka Jawna w Rokocinie.

- Umowę nr WZ.272.76.2021 z ww. wykonawcą zawarto w dniu 19.11.2021 r., po wniesieniu przez niego wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Postanowienia umowy z zakresu wynagrodzenia wykonawcy były zgodne ze złożoną ofertą, a w pozostałym zakresie – z „Projektowanymi postanowieniami umowy”, stanowiącymi załącznik do Specyfikacji Warunków Zamówienia. Zgodnie ze Specyfikacją Warunków Zamówienia oraz z ogłoszeniem o przetargu zamówienie miało być zrealizowane w terminie 21 dni od podpisania umowy. W § 2 umowy zapisano, że umowa ma być wykonana w terminie 21 dni od podpisania umowy, tj. do 14.12.2021 r.

- Ustalono, że w dniu 19.11.2021 r., tj. w dniu zaciągnięcia zobowiązania w wysokości 218.946,15 zł, plan wydatków budżetowych na finansowanie zadania inwestycyjnego związanego z budową drogi transportu rolnego wynosił 428.641,00 zł, z tego 190.315,00 zł w rozdziale 01042 – „Wyłączenie gruntów z produkcji rolnej” oraz 238.326,00 zł w rozdziale 60017 – „Drogi wewnętrzne”. Do tego dnia poniesiono wydatki w wysokości 592,80 zł oraz zaciągnięto zobowiązanie w wysokości 209.101,23 zł, wynikające z wcześniejszej umowy z ww. wykonawcą tj. umowy nr WZ.272.64.2021 z dnia 2.11.2021 r.

Uwzględniając powyższe przed podpisaniem umowy do wykorzystania pozostawała kwota 218.946,97 zł, wystarczająca na sfinansowanie zaciągniętego zobowiązania.

- Kontrolowane zamówienie zrealizowano terminowo. Odbioru robót dokonano w dniu 9.12.2021 r., w tym też dniu wykonawca wystawił fakturę nr 62/2021/GM na kwotę 218.946,15 zł. Terminowej zapłaty faktury dokonano w dniu 22.12.2021 r.
- Ogłoszenie o wykonaniu umowy zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 14.01.2022 r. – nr 2022/BZP 0001849/01.

Stwierdzono, że publikacja ww. ogłoszenia nastąpiła bez zachowania terminu określonego w art. 448 ustawy Prawo zamówień publicznych. Według tego przepisu zamawiający zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie o wykonaniu umowy w terminie 30 dni od wykonania umowy. Ustawowy termin, liczony od dnia odbioru robót (9.12.2021 r.), upłynął w dniu 8.01.2022 r. – opóźnienie w publikacji ogłoszenia wyniosło 6 dni.

O wyjaśnienie powodów opóźnienia w publikacji ogłoszenia poproszono panią Wioletę Rostankowską – inspektora ds. zamówień publicznych.

W złożonym wyjaśnieniu wyżej wymieniona podała, że – cyt.: *Informuję, że po otrzymaniu w styczniu 2022 roku z Wydziału Inwestycji i Infrastruktury Urzędu Miejskiego w Czersku protokołu odbioru końcowego, który potwierdził wykonanie umowy, niezwłocznie zamieszczono ogłoszenie o wykonaniu umowy w Biuletynie Zamówień Publicznych. Późniejsze przekazanie protokołu odbioru końcowego przez pracownika Wydziału Inwestycji i Infrastruktury prawdopodobnie było spowodowane jego przeoczeniem.*

z uwagi na wiele odbiorów zadań inwestycyjnych w ostatnich dwóch miesiącach 2021 roku. Niniejsza sytuacja miała charakter incydentalny.

Cytowane wyjaśnienie, wraz z kserokopiami umowy nr WZ.272.76.2021 z dnia 19.11.2021 r. i ogłoszenia z dnia 14.01.2022 r. o wykonaniu umowy załączono do akt roboczych kontroli.

[Wyjaśnienie pani Wioletty Rostankowskiej – inspektora ds. zamówień publicznych; kserokopia umowy nr WZ.272.76.2021 z dnia 19.11.2021 r.; kserokopia ogłoszenia z dnia 14.01.2022 r. o wykonaniu umowy – poz. 43 akt kontroli]

Rok 2022

- 1) W uchwalonym w dniu 21.12.2021 r. budżecie gminy na rok 2022 (uchwała Nr XLI/463/21 Rady Miejskiej w Czersku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Czersk na rok 2022) na finansowanie wydatków majątkowych zabezpieczono środki finansowe w wysokości 28.883.720,00 zł.

Po dokonanych w 2022 roku zmianach budżetu końcowy plan wydatków majątkowych wynosił 30.561.240,00 zł i był wyższy od planu początkowego o 1.677.520,00 zł (o 5,8%).

- 2) W 2022 roku wydatki majątkowe gminy wyniosły 30.085.451,72 zł. Wydatki te były o 475.788,28 zł niższe od wydatków planowanych – plan wykonano w 98%.

Podstawowe dane o planie wydatków majątkowych na koniec roku budżetowego oraz dane o wydatkach wykonanych przedstawiono w tabeli (w zł):

Wyszczególnienie	Plan wydatków po zmianach	Wydatki wykonane
1	2	3
Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych (§ 605)	27.799.892,00	27.569.711,85
Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych (§ 606)	1.038.235,00	962.584,99
Wydatki na zadania inwestycyjne realizowane ze środków otrzymanych z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (§ 610)	1.077.490,00	1.076.410,81
Wpłaty na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych (§ 617)	65.000,00	65.000,00
Dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych (§§ 622, 623, 657)	372.315,00	342.288,07
Dotacje celowe na pomoc finansową udzielaną między JST na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych (§ 630)	69.456,00	69.456,00
Rezerwy na inwestycje i zakupy inwestycyjne (§ 680)	138.852,00	0
Razem:	30.561.240,00	30.085.451,72

- 3) Aktualny na koniec roku plan wydatków klasyfikowanych w §§ 605 i 606, w wysokości 28.838.127,00 zł, dotyczył 92 zadań inwestycyjnych. Urząd miejski miał zrealizować 87 zadań przy planie wydatków wynoszącym 28.447.207,00 zł. Pozostałe 5 zadań, o planowanych wydatkach w wysokości 390.920,00 zł, miały wykonać jednostki organizacyjne gminy.

Największe środki zabezpieczono na finansowanie zadań: „Budowa budynków mieszkalnych przy ul. Długiej w Czersku” (6.000.000,00 zł); „Budowa żłobka w Czersku” (3.719.268,00 zł) i „Modernizacja boiska piłkarskiego oraz boisk Orlik na stadionie w Czersku (2.415.867,00 zł).

- 4) Na podstawie szczegółowej ewidencji księgowej wydatków inwestycyjnych urzędu miejskiego ustalono, że wykonane w §§ 605 i 606 wydatki wyniosły 28.161.801,02 zł i dotyczyły 81 zadań.

Największe wydatki poniesiono na zadania związane z: budową żłobka w Czersku (3.719.204,04 zł); budową budynków mieszkalnych przy ul. Długiej w Czersku (3.041.908,67 zł) oraz z modernizacją boiska piłkarskiego i boisk Orlik na stadionie w Czersku (2.407.895,70 zł).

Kontrolę wydatkowania środków finansowych przeprowadzono na przykładzie zadania inwestycyjnego pn. „Modernizacja boiska piłkarskiego oraz boisk Orlik w Czersku”.

- 5) Ustalono, że w uchwalonym w dniu 21.12.2021 roku budżecie gminy na rok 2022 (uchwała Nr XLI/463/21 Rady Miejskiej w Czersku) na ww. zadanie zaplanowano środki finansowe w wysokości 2.400.000,00 zł, klasyfikowane w § 605 w rozdziale 92601 – „Obiekty sportowe”.

W trakcie 2022 roku dokonano dwóch zmian tego planu. Uchwałą Nr XLV/517/22 organu stanowiącego gminy z dnia 26.04.2023 r. plan zwiększono o 400.000,00 zł, do wysokości 2.800.000,00 zł, z kolei uchwałą Nr LII/587/22 tego organu z dnia 20.12.2022 r. plan zmniejszono o 384.133,00 zł, do wysokości 2.415.867,00 zł.

- 6) Wykonane w 2022 roku wydatki inwestycyjne urzędu miejskiego na ww. zadanie, w wysokości 2.407.895,70 zł, realizowano poprzez zapłatę faktur dotyczących robót i usług wyszczególnionych w tabeli:

Lp.	Wyszczególnienie	Poniesione wydatki (zł)
1	2	3
1.	Modernizacja boiska piłkarskiego oraz boisk Orlik na stadionie w Czersku (AUTO-SPORT Sp. z o.o. spółka komandytowa w Cieszeniach)	2.134.150,80
2.	Modernizacja boiska piłkarskiego oraz boisk Orlik na stadionie w Czersku – trawa syntetyczna do wykonania nawierzchni boiska (Domo Sports Grass Sports and Leisur)	265.849,20
3.	Czyszczenie kostki brukowej (Przedsiębiorstwo KOLPO-SYSTEM Ewa Pruska w Chojnicach)	3.200,00
4.	Wycinka drzew	1.500,00
5.	Zakup osłon słupów do koszykówki oraz ich transport	1.157,80
6.	Usługa dźwigiem samochodowym	855,00
7.	Wykonanie tablicy informacyjnej	600,00
8.	Oплата przyłączeniowa za przyłącze kablowe	582,90
Razem:		2.407.895,70

- Wynikające z otrzymanych faktur zobowiązania gminy uregulowano terminowo. Wykonanie robót budowlanych potwierdzono protokołem odbioru robót z dnia 24.10.2022 r., podpisanym m.in. przez przedstawicieli inwestora i wykonawcy. Wykonanie pozostałych prac potwierdził pan Przemysław Bloch – naczelnik Wydziału Inwestycji i Infrastruktury.
- Ustalono, że przelewu kwoty 265.849,20 zł na rzecz Domo Sports Grass Sports an Leisur dokonano w dniu 14.11.2022 r. na zlecenie spółki AUTO-SPORT w Cieszeniach. Zlecenie zostało wystawione w oparciu o umowę cesji z dnia 12.08.2022 r., przenoszącą część wierzytelności w stosunku do kontrolowanej gminy. Z § 1 umowy cesji wynikało, że

podana w umowie kwota 295.388,00 zł stanowi zapłatę na rzecz cesjonariusza należności za trawę syntetyczną niezbędną do wykonania nawierzchni boiska. Umowa cesji została zaakceptowana przez gminę w dniu 18.08.2022 r.

- Kontrolowane zadanie inwestycyjne kontynuowano w roku 2023. W lutym tego roku poniesiono wydatki na sumę 384.132,06 zł, związane z:
  - zapłatą w dniu 1.02.2023 r. wynagrodzenia w wysokości 36.900,00 zł inspektorowi nadzoru inwestorskiego (Usługi Projektowe Leszek Zabrocki w Czersku);
  - zapłatą spółce AUTO-SPORT w roboty budowlane – z faktury nr 0001/01-2023 z dnia 5.01.2023 r., wystawionej na kwotę 347.232,06 zł, w dniu 2.02.2023 r. zapłacono 247.232,06 zł natomiast 100.000,00 zł przelano na rachunek sum depozytowych tytułem zabezpieczenia dostarczenia przez wykonawcę, w terminie do dnia 31.05.2023 r., wymaganego certyfikatu dla poziomu FIFA Quality dla boiska piłkarskiego o nawierzchni z trawy syntetycznej.

Realizację tych wydatków umożliwił plan wydatków budżetowych (§ 605 w rozdziale 92601) w wysokości 384.133,00 zł, ustalony uchwałą Nr LII/592/22 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie budżetu Gminy Czersk na rok 2023.

Wykonane przez ww. spółkę roboty budowlane odebrano komisyjnie w dniu 14.12.2022 r.

- 7) Koszty inwestycyjne kontrolowanego zadania ewidencjonowano na analitycznym koncie 080-926-92601-6050-09000. Konto to na dzień 1.01.2022 roku nie wykazywało żadnego salda.

W okresie od dnia 1.01.2022 r. do dnia 31.01.2023 r. na ww. koncie zaksięgowano koszty na sumę 2.792.027,76 zł, równe sumie wydatków poniesionych w 2022 r. (2.407.895,70 zł) i w lutym 2023 r. (384.132,06 zł).

Rozliczenia kosztów dokonano w styczniu 2023 r. Pod datą 31.01.2023 r. na stan ewidencyjny środków trwałych przyjęto środki trwałe w postaci: boiska treningowego o wymiarach 90 x 50 m (o wartości początkowej 2.552.494,20 zł), kompleksu boisk „Orlik” (237.211,56 zł) oraz tablicy informacyjnej (2.322,00 zł).

- 8) Kontrolę przestrzegania w 2022 roku przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 1710) przeprowadzono na przykładzie zamówienia publicznego pn. *Modernizacja boiska piłkarskiego oraz boisk Orlik na stadionie w Czersku* (sprawa WZ.271.17.2022).

Wymienione zamówienie wybrano do kontroli po analizie zestawienia przeprowadzonych w 2022 roku postępowań w sprawie zamówienia publicznego, sporządzonego przez panią Wioletę Rostankowską – inspektora ds. zamówień publicznych, a także wykonania wydatków na zaplanowane zadanie inwestycyjne. Przyjętego do kontroli zamówienia publicznego nie kontrolowała dotychczas żadna instytucja kontrolna.

Zestawienie zawierające nazwy zamówień publicznych i ich wartości oraz odpowiedzi na pytania dotyczące m.in. kontroli zamówień przez Urząd Zamówień Publicznych lub inny organ kontroli, załączono do akt roboczych kontroli.

- Podstawowe informacje dotyczące kontrolowanego zamówienia zawarto w tabeli:

Wyszczególnienie	Ustalone dane
1	2
Wartość zamówienia według szacowania przez zamawiającego	2.283.782,78 zł (równowartość 512.794,77 euro)
Specyfikacja Warunków Zamówienia	Udostępniona na stronie internetowej prowadzącego postępowanie (https://platformazakupowa.pl/pn/czersk) od dnia 16.03.2022 r.
Wybrany tryb zamówienia publicznego	Tryb podstawowy, bez możliwości negocjacji (art. 275 pkt 1 PZP)
Rodzaj zamówienia	Roboty budowlane
Zakres rzeczowy zamówienia (ogólnie)	Modernizacja boiska piłkarskiego Orlik: częściowy demontaż i utylizacja nawierzchni boiska ze sztucznej trawy, zakup i montaż sztucznej trawy, odnowienie linii; Modernizacja boiska do koszykówki: naprawa całej nawierzchni boiska, nałożenie nowej warstwy poliuretanu, malowanie linii; Modernizacja boiska piłkarskiego: wykonanie nawierzchni ze sztucznej trawy poprzedzone wymianą istniejącego gruntu, malowanie linii, wykonanie ogrodzenia i oświetlenia, montaż bramek oraz siedzisk.
Wymagany termin wykonania zamówienia	Do dnia 30.09.2022 r.
Wadium	Zamawiający żądał wniesienia wadium w wysokości 10.000,00 zł
Oferty częściowe	Zamawiający nie przewidział (nie dopuszczał) składania ofert częściowych
Publikacja w BZP ogłoszenia o zamówieniu oraz o zmianie ogłoszenia	Ogłoszenie: 2022/BZP 00087325/01 z dnia 16.03.2022 r.; Ogłoszenie o zmianie ogłoszenia: 2022/BZP 00095468/01 z dnia 23.03.2022 r. Ogłoszenie o zmianie ogłoszenia: 2022/BZP 00102701/01 z dnia 30.03.2022 r.
Termin składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu:	Do godz. 9.00 w dniu 31.03.2022 r. Po zmianie: Do godz. 10.00 w dniu 1.04.2022 r. Po kolejnej zmianie: Do godz. 10.00 w dniu 5.04.2022 r.
Kryteria oceny ofert	Cena – 60%; Okres gwarancji – 40%
Cena w ofercie (ryczałtowa, kosztorysowa)	Zamawiający żądał podania w ofercie ceny ryczałtowej za wykonanie zamówienia
Powołanie komisji przetargowej	Powołana zarządzeniem Nr 566/21 Burmistrza Czerska z dnia 4 stycznia 2021 r. w sprawie powołania stałej komisji przetargowej oraz regulaminu jej działania
Liczba złożonych ofert	7
Oferta z najniższą ceną	AUTO-SPORT Spółka z o.o. Spółka komandytowa w Cieszeniach – 2.747.232,06 zł
Wykluczeni wykonawcy – podstawa prawna	Nie wykluczono żadnego wykonawcy
Oferty odrzucone – podstawa prawna	Nie odrzucono żadnej oferty
Cena wybranej oferty – wybrany wykonawca	2.747.232,06 zł - AUTO-SPORT Spółka z o.o. Spółka komandytowa w Cieszeniach
Informacja o wyborze najkorzystniejszej oferty	15.04.2022 r.
Numer umowy, data zawarcia, zmiany umowy	Umowa nr WZ.272.17.2022 z dnia 27.04.2022 r., zmieniona aneksami: nr 1 z dnia 30.09.2022 r. i nr 2 z dnia 28.11.2022 r.
Publikacja ogłoszenia o wyniku postępowania w Biuletynie Zamówień Publicznych	Nr 2022/BZP 00143416/01 z dnia 4.05.2022 r.
Publikacja ogłoszenia o zmianie umowy	Nr 2022/BZP 00519523/01 z dnia 28.12.2022 r.
Publikacja ogłoszenia o wykonaniu umowy	Ogłoszenie nr 2022/BZP 00524530/01 z dnia 30.12.2022 r.

- Kontrolowane zamówienie publiczne wszczęto w oparciu o sporządzony w Wydziale Inwestycji i Infrastruktury i skierowany do burmistrza „Wniosek o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia” z dnia 16.03.2022 r. Z wniosku tego wynikały m.in. takie informacje:
  - szacunkową wartość zamówienia, w wysokości 2.283.782,78 zł (równowartość 512.794,77 euro) ustalił w dniu 16.03.2022 r. pan Przemysław Bloch (naczelnik Wydziału Inwestycji i Infrastruktury), na podstawie kosztorysu inwestorskiego;
  - proponowany termin realizacji zamówienia – do dnia 30.09.2022 r.;
  - sugerowany tryb postępowania – tryb podstawowy bez negocjacji.

Ustalono, że podana we wniosku oraz w „Protokole postępowania w trybie podstawowym” wartość zamówienia wynikała z aktualnego kosztorysu inwestorskiego, sporządzonego w dniu 1.12.2021 r.

- W dniu 16.03.2022 r., tj. w dniu sporządzenia ww. wniosku nastąpiło jego zatwierdzenie przez kierownika zamawiającego, zatwierdzenie przygotowanej Specyfikacji Warunków Zamówienia oraz publikacja ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Ogłoszenie o zamówieniu było dwukrotnie zmieniane:

- ogłoszeniem nr 2022/BZP 00095468/01 z dnia 23.03.2022 r. o zmianie ogłoszenia dokonano zmian w opisie przedmiotu zamówienia – dokonano zmian w zakresie określenia minimalnych parametrów technicznych dla systemu trawy syntetycznej na boisko piłkarskie. Jednocześnie zmieniono termin składania ofert (z dnia 31.03.2022 r. do dnia 1.04.2022 r.) oraz terminy otwarcia ofert i związania ofertą;
- ogłoszeniem nr 2022/BZP 00102701/01 z dnia 30.03.2022 r. dokonano kolejnych zmian w zakresie określenia minimalnych parametrów technicznych dla systemu trawy syntetycznej na boisko piłkarskie. Jednocześnie zmieniono termin składania ofert (z dnia z dnia 1.04.2022 r. do dnia 5.04.2022 r.) oraz terminy otwarcia ofert i związania ofertą.

Zmiany ogłoszenia miały związek z licznymi pytaniami wykonawców dotyczącymi opisu przedmiotu zamówienia.

- Ustalono, że w dniu 5.04.2022 r. o godzinie 10.00 zamawiający zamieścił na swojej stronie internetowej (<https://platformazakupowa.pl/pn/czersk>) komunikat, że na finansowanie zamówienia zamierza przeznaczyć kwotę 2.352.778,99 zł. W tym samym dniu (o godz. 15.09) zamieścił „Informację z otwarcia ofert”, wskazującą na wpłynięcie 7 ofert. Nazwy wykonawców, ceny złożonych ofert oraz oferowane okresy gwarancji zestawiono w tabeli:

Lp./nr oferty	Nazwa wykonawcy i jego siedziba	Cena oferty (zł)	Oferowany okres gwarancji (w miesiącach)
1	2	3	4
1.	Serwis-Rozwój Spółka z o.o. w Katowicach	2 888 311,60	60
2.	ELSIK Spółka z o.o. w Zukowie	3 190 800,00	60
3.	Gardenia Sport Spółka z o.o. w Warszawie	3 585 194,34	60
4.	TORAKOL Spółka z o.o. w Radziejowie	2 845 382,99	60
5.	SOLID-STET Spółka z o.o. w Szczecinie	3 075 454,35	60
6.	AUTO-SPORT Spółka z o.o. Sp. komandytowa w Cieszeniach	2 747 232,06	60
7.	ACTIVA Longin Witkowski w Łodzi	3 778 560,00	60

- W trakcie badania ofert w dniu 8.04.2022 r. Komisja Przetargowa nie stwierdziła, by którakolwiek ze złożonych ofert zawierała rażąco niską cenę. Stwierdziła natomiast potrzebę wezwania 4 wykonawców do złożenia podmiotowych środków dowodowych,

w tym: wykazów wykonanych robót; wykazów osób, które będą pełniły obowiązki kierownika budowy; oświadczeń składanych w trybie przepisów art. 108 ust. 1 pkt 5 PZP.

- W dniu 15.04.2022 r. Komisja Przetargowa przedstawiła kierownikowi zamawiającego 2 wnioski, tj.:
  - wniosek z propozycją wyboru oferty firmy AUTO-SPORT Spółka z o.o. spółka komandytowa w Cieszeniach z ceną w wysokości 2.747.232,06 zł i oferowanym 60 miesięcznym okresem gwarancji. Oferta ta przedstawiała najkorzystniejszy bilans kryteriów oceny, tj. ceny i okresu gwarancji i uzyskała najwyższą ilość punktów;
  - wniosek o unieważnienie postępowania lub zwiększenie kwoty, jaką zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. Podana przed otwarciem ofert kwota (2.352.778,99 zł) była niższa od ceny najkorzystniejszej oferty, wynoszącej 2.747.232,06 zł.

Z ww. dokumentów wynikało, że kierownik zamawiającego zaakceptował wybór najkorzystniejszej oferty oraz zdecydował o zwiększeniu kwoty na realizację zamówienia.

W dniu 15.04.2022 r. zamawiający przekazał też wykonawcom „Informację o wyborze najkorzystniejszej oferty” – wyborze oferty firmy AUTO-SPORT Sp. z o.o. spółka komandytowa w Cieszeniach z ceną w wysokości 2.747.232,06 zł.

- Umowę nr WZ.272.17.2022 z wybranym wykonawcą zawarto w dniu 27.04.2022 r., po wniesieniu przez niego wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Postanowienia umowy z zakresu wynagrodzenia wykonawcy były zgodne ze złożoną ofertą, a w pozostałym zakresie – z „Projektowanymi postanowieniami umowy”, stanowiącymi załącznik do Specyfikacji Warunków Zamówienia.

Zgodnie z umową zamówienie miało być zrealizowane w terminie do dnia 30.09.2022 r.

- Ustalono, że w dniu 27.04.2022 r., tj. w dniu zaciągnięcia ww. umową zobowiązania w wysokości 2.747.232,06 zł, plan wydatków budżetowych na finansowanie zadania inwestycyjnego związanego z modernizacją boiska piłkarskiego oraz boisk Orlik w Czersku wynosił 2.800.000,00 zł. Do tego dnia nie poniesiono żadnych wydatków. Powyższe ustalenia dają podstawę do stwierdzenia, że zamawiający posiadał wystarczające środki do sfinansowania kontrolowanego zamówienia.

- W trakcie realizacji zamówienia strony umowy spisały 2 aneksy do zawartej w dniu 27.04.2022 roku umowy nr WZ.272.17.2022.

> Aneksem nr 1 z dnia 30.09.2022 r. ustalono nowy termin wykonania umowy (do dnia 30.11.2022 r.) z zastrzeżeniem, że zakończenie robót budowlanych nastąpi do dnia 31.10.2022 r., a uzyskanie certyfikatu dla poziomu FIFA Quality dla wybudowanego boiska piłkarskiego nastąpi do dnia 30.11.2022 r.

Jako podstawę prawną przywołano art. 455 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo zamówień publicznych (przepisy dopuszczające zmianę umowy bez przeprowadzenia nowego

postępowania, jeżeli konieczność zmiany umowy, w tym w szczególności zmiany wysokości ceny, spowodowana jest okolicznościami, których zamawiający, działając z należytą starannością, nie mógł przewidzieć, o ile zmiana nie modyfikuje ogólnego charakteru umowy a wzrost ceny spowodowany każdą kolejną zmianą nie przekracza 50% wartości pierwotnej umowy) oraz postanowienia § 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5 zawartej umowy, umożliwiające zmianę umowy w formie aneksu, w zakresie terminu realizacji zamówienia a przyczyn nie leżących po stronie wykonawcy, w przypadku:

- wprowadzenia zmian w dokumentacji techniczno-projektowej, co może powodować brak możliwości dotrzymania pierwotnego terminu zakończenia realizacji zawartej umowy (pkt 1);
- przedłużającego się terminu uzyskania uzgodnień i pozwoleń osób trzecich (pkt 2);
- powierzenia przez zamawiającego wykonania zamówień dodatkowych lub robót zamiennych, jeżeli terminy ich powierzenia, rodzaj lub zakres uniemożliwiają dotrzymanie pierwotnego terminu zakończenia realizacji umowy (pkt 4);
- konieczności uzyskania niemożliwych do przewidzenia na etapie planowania inwestycji: danych, zgód lub pozwoleń osób trzecich albo właściwych organów (pkt 5).

- > Spisany w dniu 28.11.2022 r. aneksem nr 2 do ww. umowy wprowadzono zmiany dotyczące dostarczenia przywołanego powyżej certyfikatu. Po zmianie certyfikat miał być dostarczony do dnia 31.05.2023 r., a tytułem zabezpieczenia zamawiający miał potrącić z otrzymanej faktury wykonawcy kwotę 100.000,00 zł. Kwota ta podlegała przekazaniu wykonawcy, wraz z odsetkami od lokat, z chwilą terminowego przedłożenia certyfikatu. Nieprzedłożenie certyfikatu w terminie skutkowało wykorzystaniem zabezpieczenia na pokrycie kosztów badań poprzedzających wydanie certyfikatu. Zmiany wprowadzone aneksem nie miały wpływać na odbiór wykonanych prac oraz rozpoczęcie użytkowania boiska.

Z aneksu wynikało, że zmiany do umowy wprowadzono w związku z brakiem możliwości technicznych przeprowadzenia w okresie zimowym badania nawierzchni boiska z trawy syntetycznej przez niezależną jednostkę certyfikującą. Jako podstawę prawną przywołano art. 455 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo zamówień publicznych oraz § 17 ust. 13 zawartej umowy. Według przywołanych uregulowań dopuszczono możliwość zamiany umowy w formie aneksu w zakresie sposobu odbioru i rozliczania robót w przypadku wydłużenia terminu wykonania umowy z przyczyn niezależnych od wykonawcy.

- Odbioru końcowego robót dokonano w dniu 14.12.2022 r., dokumentując ten fakt „Protokołem odbioru końcowego”, podpisanym przez przedstawicieli wykonawcy i inwestora oraz przez inspektorów nadzoru inwestorskiego.

Z przywołanego protokołu oraz załączonej do protokołu odbioru tabeli „Protokół zaawansowania wykonanych robót” wynikało m.in., że:

- przedmiotem odbioru była inwestycja o wartości 2.747.232,06 zł brutto;
  - na podstawie protokołu odbioru końcowego fakturowana będzie kwota 347.232,06 zł, stanowiąca różnicę pomiędzy ww. wartością inwestycji a wartością robót odebranych protokołem odbioru częściowego w dniu 24.10.2022 r. (2.400.000,00 zł);
  - roboty zostały wykonane w terminie od dnia 27.04.2022 r. do dnia 30.11.2022 r.;
  - wartość prac wykonanych w okresie rozliczeniowym, tj. pomiędzy odbiorem częściowym w dniu 24.10.2022 r. a dniem 30.11.2022 r., wynosząca 347.232,06 zł (282.302,49 zł netto), obejmowała następujące wartości cząstkowe netto: wykonanie nawierzchni boiska (135.108,91 zł); ogrodzenie boiska (78.390,40 zł); wykonanie chodnika (12.900,00 zł); oświetlenie boiska (24.503,18 zł); tablica informacyjna (1.400,00 zł); uzyskanie certyfikatu FIFA Quality (30.000,00 zł);
  - roboty zostały zgłoszone do odbioru końcowego w dniu 30.11.2022 r.
- Na podstawie przywołanego powyżej protokołu odbioru końcowego robót można wysunąć wniosek, że kontrolowane zamówienie zrealizowano nieterminowo – według protokołu odbioru końcowego zakończenie robót budowlanych nastąpiło w dniu 30.11.2022 r., gdy według umowy WZ.272.17.2022 z dnia 27.04.2022 r., w brzmieniu określonym aneksem nr 1 z dnia 30.09.2022 r., termin zakończenia robót budowlanych wyznaczono na dzień 31.10.2022 r.

O złożenie pisemnego wyjaśnienia w powyższej sprawie poproszono pana Przemysława Blocha – naczelnika Wydziału Inwestycji i Infrastruktury.

W złożonym wyjaśnieniu wyżej wymieniony podał, że – cyt.: *Zgodnie z Aneksem nr 1 do Umowy nr WZ.272.17.2022 z dnia 27.04.2022 r. dla zadania pn. „Modernizacja boiska piłkarskiego oraz boisk Orlik na stadionie w Czersku” ustalono, że zakończenie robót budowlanych nastąpi do dnia 31.10.2022 r., a uzyskanie certyfikatu FIFA QUALITY nastąpi do dnia 30.11.2022 r. W protokole końcowym zadania inwestycyjnego z dnia 14.12.2022 r. nie doprecyzowano zrealizowania terminu pośredniego, tj. daty zakończenia robót budowlanych, co miało nastąpić do dnia 31.10.2022 r.*

Zgodnie z pismem Wykonawcy z dnia 31.10.2022 r. wszystkie roboty budowlane zostały zakończone do dnia 31.10.2022 r., co zostało potwierdzone przez inspektora nadzoru. Wykonawca nie zgłosił zakończenia inwestycji i gotowości do odbioru końcowego z uwagi na to, że czekał na wykonanie badania boiska przez inspektorów FIFA. W dniu 25.11.2022 r. do Urzędu Miejskiego w Czersku wpłynął e-mail z informacją o braku możliwości przeprowadzenia badania z uwagi na aktualne warunki atmosferyczne, które uniemożliwiałyby wykonanie rzetelnych pomiarów. Firma zwróciła się ponadto o wydłużenie terminu wykonania umowy do dnia 31.05.2023 r. W związku z powyższym

zaproponowano podpisanie aneksu nr 2 do umowy, z którego wynika, że Gmina Czersk przyjmie w depozyt kwotę 100.000 zł na poczet zabezpieczenia dostarczenia przez Wykonawcę w nieprzekraczalnym terminie do dnia 31.05.2023 r. certyfikatu dla poziomu FIFA Quality. Jednocześnie pismem z dnia 30.11.2022 r. odmówiono przedłużenia terminu wykonania umowy. W związku z tym pismem z dnia 30.11.2022 r., firma zgłosiła zadanie do odbioru końcowego, który odbył się w dniu 14.12.2022 r.

Cytowane wyjaśnienie wraz kserokopiami: umowy nr WZ.272.17.2022 z dnia 27.04.2022 r., aneksu nr 1 z dnia 30.09.2022 r.; aneksu nr 2 z dnia 28.11.2022 r.; zgłoszenia zakończenia robót z dnia 31.10.2022 r., pisma wykonawcy z dnia 25.11.2022 r.; zgłoszenia zakończenia realizacji inwestycji z dnia 30.11.2022 r.; pisma zamawiającego z dnia 30.11.2022 r.; pisma zamawiającego z dnia 9.12.2022 r.; protokołu odbioru końcowego oraz pisma wykonawcy z dnia 5.06.2023 r. dot. przekazania certyfikatu FIFA Quality – załączono do akt roboczych kontroli.

[Wyjaśnienie pana Przemysława Blocha – naczelnika Wydziału Inwestycji i Infrastruktury oraz kserokopie: umowy nr WZ.272.17.2022 z dnia 27.04.2022 r., aneksu nr 1 z dnia 30.09.2022 r.; aneksu nr 2 z dnia 28.11.2022 r.; zgłoszenia zakończenia robót z dnia 31.10.2022 r., pisma wykonawcy z dnia 25.11.2022 r.; zgłoszenia zakończenia realizacji inwestycji z dnia 30.11.2022 r.; pisma zamawiającego z dnia 30.11.2022 r.; pisma zamawiającego z dnia 9.12.2022 r.; protokołu odbioru końcowego oraz pisma wykonawcy z dnia 5.06.2023 r. dot. przekazania certyfikatu FIFA Quality) – poz. 44 akt kontroli]

- Ogłoszenie o wykonaniu umowy, po odbiorze końcowym w dniu 14.12.2022 r., zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 30.12.2022 r. – nr 2022/BZP 00524530/01. Ogłoszenie załączono do akt roboczych kontroli.

[Ogłoszenie o wykonaniu umowy – roboty budowlane – Modernizacja boiska piłkarskiego oraz boisk Orlik na stadionie w Czersku – poz. 45 akt kontroli]

- Ustalono, że wystawioną w dniu 26.10.2022 r. (po częściowym odbiorze robót w dniu 24.10.2022 r.) na kwotę 2.400.000,00 zł fakturę nr 008/10-2022 wykonawcy robót opłacono terminowo w dniach 14.11.2022 r. (265.849,20 zł) i 15.11.2022 r. (2.134.150,80 zł), przy czym pierwszą z tych kwot przelano, na zlecenie wystawcy faktury, na konto cesjonariusza – dostawcy trawy syntetycznej. Podstawę wystawienia faktury stanowił „Protokół odbioru częściowego” spisany komisyjnie w dniu 24.10.2022 r. Zapłatę części wynagrodzenia po podpisaniu protokołu odbioru częściowego robót budowlanych umożliwił zapis w § 13 ust. 1 pkt 1 umowy.

Kończącą fakturę wykonawcy, tj. fakturę 0001/01-2023 z dnia 5.01.2023 r. na kwotę 347.232,06 zł, po odbiorze dokonanym w dniu 14.12.2022 r., zamawiający uregulował w sposób przedstawiony już przy opisie wydatków i kosztów poniesionych na zadanie inwestycyjne związane z modernizacją boiska piłkarskiego oraz boisk Orlik na stadionie w Czersku – w dniu 2.02.2023 r. przekazano wykonawcy kwotę 247.232,06 zł natomiast 100.000,00 zł przelano na rachunek sum depozytowych tytułem zabezpieczenia

dostarczenia przez wykonawcę, w terminie do dnia 31.05.2023 r., wymaganego certyfikatu dla poziomu FIFA Quality dla boiska piłkarskiego o nawierzchni z trawy syntetycznej.

- W trakcie kontroli ustalono, że certyfikat, o jakim mowa powyżej, wydany w Zurichu w dniu 5.06.2023 r., tzn. już po upływie umówionego terminu, przesłano do kontrolowanej jednostki w formie elektronicznej, jako plik w formacie PDF. Według ustnych informacji pana Przemysława Blocha – naczelnika Wydziału Inwestycji i Infrastruktury urząd miejski oczekuje na oryginał certyfikatu.

Zdeponowanej kwoty 100.000,00 zł dotychczas (stan na dzień 12.06.2023 r.) nie zwrócono na rachunek bankowy wykonawcy zamówienia.

- Przy opisie wydatków i kosztów poniesionych na ww. zadanie inwestycyjne wykazano, że w 2023 roku na jego realizację wydatkowano środki w wysokości 384.132,06 zł, związane z zapłatą faktury nr 001/01-2023 spółki AUTO-SPORT w Cieszeniach za roboty budowlane, wystawionej w dniu 5.01.2023 r. na kwotę 347.232,06 zł, a także wystawionej na kwotę 36.900,00 zł faktury firmy Usługi Projektowe Leszek Zabrocki w Czersku za pełnienie nadzoru inwestorskiego.

Powyższe wydatki zrealizowano ze środków zabezpieczonych na to zadanie w budżecie gminy na 2023 rok (§ 605 w rozdziale 92601) w wysokości 384.133,00 zł, przyjętym uchwałą Nr LII/592/22 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie budżetu Gminy Czersk na rok 2023.

Zadanie inwestycyjne pn. „Modernizacja boiska piłkarskiego oraz boisk Orlik na stadionie w Czersku”, z planowanym okresem realizacji w latach 2022-2023 i planowanych nakładach w wysokościach odpowiednio 2.800.000,00 zł i 384.133,00 zł, ujęte było w „Wykazie przedsięwzięć” Wieloletniej Prognozy Finansowej gminy na lata 2022-2039, po zmianie dokonanej uchwałą Nr LI/574/22 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Czersk na lata 2022-2039, jak też w „Wykazie przedsięwzięć” Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2023-2040, przyjętej uchwałą Nr LII/591/22 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Czersk na lata 2023-2040.

3.6.3. Ewidencja księgową inwestycji, rozliczenie i przyjęcie zakończonych zadań inwestycyjnych na stan (księgowy) środków trwałych

- 1) Szczegółową ewidencję księgową wydatków i kosztów inwestycyjnych prowadzono z podziałem na poszczególne zadania inwestycyjne. Ewidencja ta umożliwiała ustalenie wielkości wydatków i kosztów poniesionych w danym roku, wielkości kosztów poniesionych od początku realizacji każdego z zadań inwestycyjnych oraz wielkości kosztów rozliczonych i pozostających do rozliczenia.

W ramach ewidencji szczegółowej wydatków i kosztów zaprowadzono też dodatkowy podział umożliwiający ustalenia źródeł finansowania zadań (wyodrębniono m.in. nakłady

sfinansowane środkami funduszy unijnych, środkami Rządowego Programu Rozwoju Dróg, środkami funduszu sołeckiego, itp.).

- 2) Ustalono, że występujące na koniec 2022 roku saldo Wn konta 080 – „Środki trwałe w budowie (inwestycje)”, w wysokości 16.808.020,41 zł, stanowiło sumę poniesionych i nierozliczonych do końca 2022 roku kosztów występujących na 133 kontach analitycznych.
- 3) W 2022 roku rozliczono koszty zadań inwestycyjnych na sumę 23.308.832,96 zł, zaksięgowane na 70 kontach analitycznych.

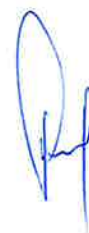
Największe pozycje rozliczonych kosztów dotyczyły zadań inwestycyjnych związanych z: budową żłobka w Czersku (konto 080-855-85516-6050-04000) – 5.568.097,21 zł; przebudową drogi gminnej nr 224271G Czersk – Klaskawa – Mosna (konto 080-600-60016-6050-22000) – 2.268.135,87 zł; rewitalizacją miasta Czerska (konto 080-700-70005-6057-04231) – 2.182.568,71 zł; rewitalizacją miasta Czerska (konto 080-700-70005-6059-04231) – 2.089.717,66 zł; budową i przebudową odcinków dróg gminnych w Czersku, Odrach i Rytle (konto 080-600-60016-6050-94210) – 1.591.415,00 zł; budową i przebudową odcinków dróg gminnych w Czersku, Odrach i Rytle (konto 080-600-60016-6050-00022) – 1.402.547,96 zł oraz budową i modernizacją dróg (konto 080-600-60016-6050-06000) – 1.309.808,16 zł.

- 4) Kontrolę prawidłowości i terminowości rozliczania kosztów inwestycyjnych przeprowadzono na przykładzie zadania związanego z modernizacją boiska piłkarskiego oraz boisk Orlik na stadionie w Czersku, jak też losowo wybranych zadań, których koszty ewidencjonowano na następujących kontach analitycznych: 080-600-60016-6-50-00004 (budowa ul. Raciążskiej w Rytle – dokumentacja); 080-600-60016-6050-00011 (budowa drogi dojazdowej do Parku Borowiackiego w Czersku – etap I); 080-600-60016-6050-00022 (budowa i przebudowa odcinków dróg gminnych w Czersku, Odrach i Rytle); 080-600-60016-6050-00023 (budowa drogi gminnej Wędoły – Okręglik); 080-600-60016-6050-00026 (modernizacja przyczółków mostu w Wojtalu); 080-921-92105-6050-00001 (budowa rolkowiska przy ul. Dworcowej w Czersku – etap I).

Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

3.6.4. Zakup i objęcie akcji, udziałów oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego

W 2022 roku kontrolowana jednostka nie planowała i nie realizowała wydatków, o jakich mowa w tytule, klasyfikowanych w § 601 – „Wydatki na zakup i objęcie akcji i udziałów”.

3.6.5. Dotacje celowe z budżetu gminy na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji (lub zakupów inwestycyjnych) realizowanych przez inne jednostki

- 1) W 2022 roku z budżetu kontrolowanej gminy udzielono 411.744,07 zł dotacji, o jakich mowa w tytule. Podstawowe dane o udzielonych dotacjach przedstawiono w tabeli:

Rozdział budżetu	Plan dotacji (zł)	Dotacje udzielone (zł)	Ogólne dane o beneficjentach oraz przeznaczeniu dotacji
1	2	3	4
§ 622 – „Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych”			
85111 – „Szpitale ogólne”	90.000,00	90.000,00	Szpital Specjalistyczny w Chojnicach – na zakup lasera okulistycznego.
Razem:	90.000,00	90.000,00	x
§ 623 – „Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych”			
01043 – „Infrastruktura wodociągowa wsi”	60.000,00	57.984,20	6 dotacji dla 5 osób fizycznych na wykonanie indywidualnych ujęć wody
75412 – „Ochotnicze strażne pożarne”	70.000,00	70.000,00	OSP Zię Mięso – na zakup samochodu pożarniczego
90001 – „Gospodarka ściekowa i ochrona wód	76.500,00	58.975,00	Dotacje dla 20 osób fizycznych na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków
90026 – „Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami”	40.000,00	29.513,87	20 dotacji na realizację programu usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych
Razem § 623:	246.500,00	216.473,07	x
§ 657 – „Dotacja celowa otrzymana z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych, wykonywanych przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych”			
92120 – „Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami”	35.815,00	35.815,00	Parafia p.w. św. Marii Magdaleny w Czersku na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytku.
Razem § 657:	35.815,00	35.815,00	x
§ 630 – „Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych”			
60014 – Drogi publiczne powiatowe”	39.456,00	39.456,00	Powiat Chojnicki – dofinansowanie przebudowy przejść dla pieszych na ul. Lipowej w Czersku.
90015 – „Oświetlenie ulic, placów i dróg”	30.000,00	30.000,00	Gmina Czarna Woda – dofinansowanie budowy oświetlenia drogi w Szyszkowcu
Razem § 630:	69.456,00	69.456,00	x
Ogółem:	441.711,00	411.744,07	x

- 2) Szczegółową kontrolę udzielania i rozliczania majątkowych dotacji budżetowych, o jakich mowa w tytule, przeprowadzono na przykładzie 4 dotacji – dotacji udzielonych beneficjentom wymienionym poniżej:

- a) Szpital Specjalistyczny w Chojnicach – 90.000,00 zł dotacji celowej klasyfikowanej w § 622 w rozdziale 85111 – „Szpitale ogólne”.

Dotację przekazano w dniu 13.12.2022 r. na podstawie umowy nr WS.3037.1.2022 z dnia 1.12.2022 r. w sprawie udzielenia dotacji celowej z budżetu Gminy Czersk na zakup lasera okulistycznego dla Szpitala Specjalistycznego im. J.K. Łukowicza w Chojnicach. Umowę zawarto powołując się na przepisy art. 115 ust. 3, w związku z art. 114 ust. 1 pkt 3 oraz art. 114 ust. 2 pkt 2 i ust. 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej

(tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 633 ze zm.). Według umowy dotacja miała być wykorzystana do dnia 31.12.2022 r. i rozliczona sprawozdaniem wstępnym, w terminie 30 dni od zakończenia zadania, oraz sprawozdaniem końcowym – do dnia 30.04.2023 r. Umowę zawarto po zabezpieczeniu w budżecie gminy środków finansowych – dokonano tego uchwałą Nr LI/573/22 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2022.

Rozliczenia udzielonej dotacji w księgach rachunkowych kontrolowanej jednostki dokonano pod datą 31.12.2022 r. (polecenie księgowania PK/00439) w oparciu o dokument „Potwierdzenie rozliczenia dotacji (pomocy finansowej) udzielonej przez Gminę Czersk na podstawie przedłożonych dokumentów przez zobowiązanych do rozliczenia”, zaakceptowany w dniu 31.01.2023 r. przez panią Barbarę Papierowską – inspektor w Wydziale Spraw Społecznych oraz zatwierdzony przez panią Bogumiłę Ropińską – zastępcę burmistrza. Podstawę wystawienia „potwierdzenia” stanowiło sporządzone przez Szpital w dniu 17.01.2023 r. „Sprawozdanie wstępne z realizacji zadania” wskazujące, że otrzymaną dotację Szpital wykorzystał do zapłaty w dniu 29.12.2022 r. faktury za laser okulistyczny siatkówkowy, wystawionej na kwotę 278.486,64 zł. Wymagane umową sprawozdanie końcowe wpłynęło terminowo w dniu 28.04.2023 r.

- b) Parafia p.w. św. Marii Magdaleny w Czersku – 35.815,00 zł dotacji celowej klasyfikowanej w § 657 w rozdziale 92120 – „Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami”. Dotacji udzielono w dniu 12.05.2022 r. na podstawie umowy nr WP.3037.3.5.2021 z dnia 10.02.2022 r. o udzielenie dotacji celowej na dofinansowanie prac konserwatorskich przy polichromii prezbiterium Kościoła p.w. św. Marii Magdaleny w Czersku, wpisanym do rejestru zabytków pod nr A-1228.
- Umowę o udzielenie dotacji zawarto po zaplanowaniu takiego wydatku w budżecie gminy (plan ustalono uchwałą budżetową podstawową Nr XLI/463/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 21.12.2021 r.) oraz podjęciu przez organ stanowiący gminy uchwały Nr XLII/483/22 z dnia 25 stycznia 2022 r. w sprawie udzielenia dotacji na roboty budowlane przy zabytku – Kościele p.w. św. Marii Magdaleny w Czersku. Według tej ostatniej uchwały dotacja z budżetu gminy miała pokryć 33% kosztów wykonania prac konserwatorskich.
  - W przywołanej powyżej uchwale z dnia 25.01.2022 r. w sprawie udzielenia dotacji powołano się na art. 81 i art. 77 pkt 9 i 11 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 710 ze zm.) oraz na uchwałą Nr XXXIX/444/06 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 30 sierpnia 2006 r. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego

z 2020 r., poz. 1685 ze zm.), której tekst jednolity ogłoszono obwieszczeniem Nr 4/20 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 25 lutego 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie zasad udzielania dotacji... (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 31 marca 2020 r., poz. 1685).

Z uregulowań zawartych w § 2 uchwały wynikało, że dotacja mogła być udzielona w wysokości do 30% nakładów koniecznych na wykonanie prac, przy czym w przypadku zabytków o wyjątkowej wartości historycznej, artystycznej lub naukowej lub wymogu przeprowadzenia prac lub robót złożonych pod względem technologicznym dotacja mogła być udzielona w wysokości do 100% nakładów koniecznych na wykonanie tych prac lub robót. Dotacja do wysokości 100% nakładów mogła być udzielona również w przypadku, gdy stan zachowania zabytku wymagał niezwłocznego podjęcia prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych.

- Według uregulowań zawartych w §§ 3 i 4 uchwały ubiegający się o dotację powinien złożyć, w terminie do dnia 15 września roku poprzedzającego rok przyznania dotacji, wniosek o dotację z załącznikami, obejmującymi m.in.: decyzję o wpisie do rejestru zabytków obiektu, dokument potwierdzający tytuł władania zabytkiem, czy też harmonogram oraz kosztorys przewidywanych lub wykonanych prac lub robót ze wskazaniem źródeł ich finansowania.

Ustalono, że ww. Parafia złożyła „Wniosek o udzielenie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru” w dniu 15.09.2021 r., tj. z zachowaniem terminu określonego w uchwale, przy czym wniosek był niekompletny – w dniu złożenia wniosku Parafia nie posiadała decyzji właściwego organu ochrony zabytków zezwalającej na przeprowadzenie prac lub robót.

Kontrolując przedłożone dokumenty ustalono, że decyzję administracyjną RD.5142.7.2021.MR, zezwalającą na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków wydał w dniu 21.09.2021 r., tzn. po upływie terminu do składania wniosku o dotację.

- Ze złożonego przez Parafię „Wniosku o udzielenie dotacji...” wynikało m.in., że zakres prac objętych wnioskiem obejmował 47 m² malarstwa ściennego w prezbiterium kościoła. W ramach tych prac zamierzano wykonać wstępną dokumentację opisową i fotograficzną, przeprowadzić konserwację malarstwa ściennego (m.in. czyszczenie zabrudzeń, naprawę tynków i warstwy malarskiej) oraz wykonać dokumentację konserwatorską. Prace miały być wykonane w terminie od dnia 30.04.2022 r. do dnia 30.11.2022 r.

Według części „D” wniosku („Przewidywane koszty realizacji prac lub robót oraz źródła ich sfinansowania”) całkowity koszt realizacji prac wyliczono na kwotę 108.531,63 zł. Wnioskowana dotacja z budżetu gminy, w wysokości 35.815,00 zł, pokryć miała 33% przewidywanych całkowitych kosztów kwalifikowanych zadania, pozostałe 72.716,63 zł (67%) stanowić miał „udział środków własnych”. Koszt całkowity realizacji prac wynikał

z załączonego do wniosku „Kosztorysu ofertowego na pełną konserwację i restaurację malarstwa ściennego z 1912 r. w prezbiterium Kościoła p.w. Świętej Marii Magdaleny w Czersku”, sporządzonego przez firmę Agnieszka Katarzyna Przepióra Konserwacja Dzieł Sztuki w Toruniu.

- Zawarta w dniu 10.02.2022 r. umowa o udzielenie dotacji celowej określała m.in.: wysokość dotacji, jej przeznaczenie oraz termin przekazania na bankowy rachunek beneficjenta (31.05.2022 r.); termin realizacji zadania (do dnia 10.12.2022 r.); termin poniesienia wydatków (od dnia 30.04.2022 r. do dnia 24.12.2022 r.) oraz sposób i termin rozliczenia dotacji – beneficjent dotacji miał do dnia 10.01.2023 r. złożyć sprawozdanie z wykonania zadania według wzoru określonego w załączniku do przywołanej już uchwały organu stanowiącego gminy w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie (...).
  - Znajdujący się w aktach sprawy „Protokół odbioru prac konserwatorskich przy zabytku” wskazywał, że wykonane prace zostały odebrane, bez uwag, w dniu 28.11.2022 r. W odbiorze uczestniczył przedstawiciel Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Gdańsku, wykonawca prac oraz ks. Zbigniew Straszewski – proboszcz Parafii.
  - Z otrzymanej dotacji Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Marii Magdaleny w Czersku rozliczyła się „Sprawozdaniem z wykonania prac lub robót (zadania)”, złożonym terminowo, w dniu 9.12.2022 r.
Z części „I. Sprawozdanie merytoryczne” ww. sprawozdania wynikało m.in., że w okresie od dnia 1.08.2022 r. do dnia 28.11.2022 r. wykonano prace konserwatorskie i restauratorskie przy polichromiach ściennych na powierzchni 47 m², zgodnie z programem zatwierdzonym przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Gdańsku.
W części „II. Sprawozdanie finansowe” tego dokumentu zawarto informację, że całkowity koszt w okresie sprawozdawczym wyniósł 108.531,63 zł i pokryto go z uzyskanej dotacji (35.815,00 zł) oraz ze środków własnych (72.716,63 zł).
  - Rozliczenia udzielonej dotacji w kwocie 35.815,00 zł w księgach rachunkowych jednostki dokonano pod datą 13.12.2022 r. (polecenie księgowania PK/00383) wystawionego na podstawie dokumentu „Potwierdzenie rozliczenia dotacji...”, zaakceptowanego w dniu 13.12.2022 r. przez panią Małgorzatę Janikowską – naczelnik Wydziału Planowania i Gospodarki oraz zatwierdzonego przez pana Przemysława Biesek-Talewskiego – burmistrza.
- c) Powiat Chojnicki – 39.456,00 zł dotacji klasyfikowanej w § 630 w rozdziale 60014 – „Drogi publiczne powiatowe”, udzielonej w dniu 26.10.2022 r.
Dotacji udzielono na podstawie umowy nr 1/2022 z dnia 17.01.2022 r. w sprawie udzielenia przez Gminę Czersk pomocy finansowej w formie dotacji celowej Powiatowi Chojnickiemu na realizację zadania „Przebudowa przejść dla pieszych na ul. Lipowej

w miejscowości Czersk”. Umowę zawarto po zabezpieczeniu ww. kwoty w planie wydatków budżetowych uchwałą budżetową podstawową (uchwała Nr XLI/463/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 21.12.2021 r.).

Rozliczenia udzielonej dotacji w księgach rachunkowych jednostki dokonano pod datą 31.12.2022 r. (polecenie księgowania PK/00439) po wpływie do Wydziału Finansowego pisma WI.7013.9.3.2022 Wydziału Inwestycji i Infrastruktury z dnia 23.11.2022 r., z załączonym rozliczeniem dotacji, sporządzonym przez Powiat Chojnicki w dniu 17.11.2022 r. Z rozliczenia wynikało, że otrzymaną dotację/pomoc Powiat wykorzystał do zapłaty faktury Przedsiębiorstwa Usługowo-Produkcyjnego EUROASFALT w Olsztynie za przebudowę przejścia dla pieszych przy ul. Lipowej w Czersku, wystawionej na kwotę 118.781,14 zł.

- d) Gmina Czarna Woda – 30.000,00 zł dotacji celowej klasyfikowanej w § 630 w rozdziale 90015 – „Oświetlenie ulic, placów i dróg”, udzielonej w dniu 27.05.2022 r.

Plan wydatków w ww. wysokości i podanych podziałkach klasyfikacji ustalono uchwałą budżetową podstawową z dnia 21.12.2021 r.

Podstawę udzielenia dotacji stanowiła umowa nr 2/2022 z dnia 17.01.2022 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Czarna Woda na kontynuację budowy oświetlenia drogi w Szyszkowcu, zawarta w wykonaniu uchwały Nr XLI/459/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Czarna Woda. Według umowy dotacja miała być wykorzystana w terminie do dnia 15.12.2022 r. do budowy oświetlenia drogi na granicy obu gmin oraz rozliczona do dnia 15.01.2023 r.

Przekazania dotacji w dniu 27.05.2022 r. dokonano po otrzymaniu w dniu 20.05.2022 r. z Gminy Czarna Woda pisma o przekazanie środków w kwocie 30.000,00 zł. Do pisma załączone były kserokopie dokumentów wskazujących na komisyjne odebranie w dniu 21.04.2023 r. wykonanego oświetlenia drogi oraz na zapłatę przez Gminę Czarna Woda wynagrodzenia wykonawcy w dniu 27.04.2022 r.

Powyższe dokumenty stanowiły podstawę do zaksięgowania pod datą 27.05.2022 r. rozliczenia udzielonej dotacji (Wn konto 810/ Ma konto 224).

3.6.7. Inne wydatki majątkowe

- 1) Poza przedstawionymi powyżej wydatkami majątkowymi gmina zrealizowała w 2022 roku także wydatek w wysokości 65.000,00 zł, klasyfikowany w § 617 – „Wpłaty od jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych” w rozdziale 75404 – „Komendy wojewódzkie Policji”. Wydatek poniesiony w dniu 17.06.2022 r. był zgodny z planem wydatków ustalonym w dniu

29.03.2022 r. (uchwała Nr XLIV/500/22 Rady Miejskiej w Czersku w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2022).

- 2) Wydatek zrealizowano poprzez przelew ww. kwoty na bankowy rachunek Funduszu Wsparcia Policji na podstawie porozumienia Nr WB.5521.2.13.2022 z dnia 4.04.2022 r., zawartego z Komendą Wojewódzką Policji w Gdańsku. Porozumienie dotyczyło dofinansowania przez gminę, kwotą 65.000,00 zł, zakupu samochodu osobowego typu SUV na potrzeby Komendy Powiatowej Policji w Chojnicach – Komisariatu Policji w Czersku.

Porozumienie nie określało terminu wykorzystania otrzymanych środków przez Komendę. Według zapisu w § 4 porozumienia przekazane środki finansowe miały być wydatkowane – cyt.: „zgodnie z obowiązującymi przepisami”, a zgodnie z § 5 porozumienia rozliczenie finansowe miało nastąpić – cyt.: „poprzez przedłożenie dowodu przyjęcia wraz z kserokopią faktury do dnia 15.01.2023 r.

- 3) O wykorzystaniu otrzymanych środków do zakupu samochodu osobowego typu SUV oznakowanego dla Komendy Powiatowej Policji w Chojnicach – Komisariatu Policji w Czersku Komenda Wojewódzka Policji w Gdańsku poinformowała pismem F.312.1-20/2022 z dnia 14.12.2022 r. Do pisma załączono wymagane porozumieniem dokumenty, tj. kserokopię faktury dokumentującej zakup w dniu 17.11.2022 r. samochodu za cenę 166.480,50 zł oraz kserokopię dowodu OT – „Przyjęcie składnika majątku” z dnia 22.11.2022 r., dotyczącego przyjęcia ww. składnika majątku na stan środków trwałych Komendy Powiatowej Policji w Chojnicach.
- 4) W urządzeniach księgowych kontrolowanej jednostki ww. środki rozliczono (Wn konto 810/ Ma konto 224) pod datą 31.12.2022 r. – polecenie księgowania PK 00439.

3.7. Rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji.

3.7.1. Rozliczenie otrzymanych dotacji

3.7.1.1. Plan finansowy zadań zleconych

- 1) W uchwalonym w dniu 21.12.2021 r. budżecie gminy na 2022 rok (uchwała Nr XLI/463/21 Rady Miejskiej w Czersku) na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami zabezpieczono środki finansowe w wysokości 26.392.317,00 zł.
- 2) W trakcie 2022 roku plan dochodów z tytułu ww. dotacji zwiększono do wysokości 35.192.886,00 zł. Wielkość ta obejmowała 24.322.886,00 zł dotacji klasyfikowanych w § 201 – „Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (...) ustawami” oraz 10.870.000,00 zł dotacji klasyfikowanych w § 206 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (...),

związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci”.

- 3) W planie finansowym zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami nie występowały dotacje zaliczane do dochodów majątkowych, nie planowano też wydatków majątkowych.

3.7.1.2. Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami

- 1) W 2022 roku gmina zrealizowała 34.897.121,83 zł dochodów z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami, w tym 24.139.442,48 zł dochodów klasyfikowanych w § 201 oraz 10.757.679,15 zł dotacji klasyfikowanych w § 206.
- 2) Wysokości planowanych i wykonanych dochodów z tytułu dotacji klasyfikowanych w §§ 201 i 206 w poszczególnych rozdziałach budżetu gminy zestawiono w tabeli:

Rozdział budżetu	Dochody planowane (zł)	Dochody wykonane (zł)
1	2	3
§ 201 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (...) ustawami”		
01095 – „Pozostała działalność”	793.085,00	793.083,25
75011 – „Urzędy wojewódzkie”	299.153,00	280.806,51
75045 – „Kwalifikacja wojskowa”	62,00	61,84
75101 – „Urzędy naczelnych organów...”	4.100,00	4.099,85
80153 – „Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników...”	169.360,00	165.505,62
85195 – „Pozostała działalność”	923,00	923,00
85203 – „Ośrodki wsparcia”	827.479,00	827.467,41
85215 – „Dodatki mieszkaniowe”	1.224,00	654,91
85219 – „Ośrodki pomocy społecznej”	92.060,00	91.694,09
85228 – „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze”	340.182,00	315.436,26
85295 – „Pozostała działalność”	2.340.900,00	2.308.564,36
85502 – „Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego (...)”	19.128.248,00	19.026.868,88
85503 – „Karta Dużej Rodziny”	4.110,00	4.108,69
85513 – „Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów”	322.000,00	320.168,01
Razem § 201:	24.322.886,00	24.139.442,68
§ 206 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (...), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci”		
85501 – „Świadczenie wychowawcze”	10.870.000,00	10.757.679,15
Razem § 206:	10.870.000,00	10.757.679,15
Ogółem §§ 201 i 206:	35.192.886,00	34.897.121,83

- 3) Otrzymane dotacje gmina rozliczyła sprawozdaniami Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, sporządzonymi na podstawie własnej ewidencji księgowej i sprawozdań jednostkowych gminnych jednostek budżetowych.

3.7.1.3. Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami

W 2022 roku w budżecie gminy nie planowano dochodów klasyfikowanych w § 631 – „Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom ustawami”. Gmina nie realizowała takich dochodów.

3.7.1.4. Pozostałe dotacje z budżetu państwa

- 1) Poza dotacjami wymienionymi w poprzednich punktach niniejszego protokołu gmina zrealizowała jeszcze 6.343.788,78 zł dochodów klasyfikowanych jako dotacje celowe z budżetu państwa. Wielkość ta obejmowała:
- 176.460,18 zł dotacji na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej (§ 202);
  - 3.518.661,91 zł dotacji na realizację własnych zadań bieżących gmin (§ 203);
  - 17.773,80 zł dotacji na realizację zadań bieżących gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanych w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych (§ 204);
  - 2.630.892,89 zł dotacji na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (§ 633).
- 2) Wysokości planowanych i wykonanych dochodów z tytułu dotacji klasyfikowanych w §§ 202, 203, 204 i 633 w poszczególnych rozdziałach budżetu gminy przedstawiono w tabeli:

Rozdział budżetu	Plan (zł)	Wykonanie (zł)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
§ 202 - Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej		
71035 – „Cmentarze”	6.000,00	6.000,00
75495 – „Pozostała działalność”	99.387,00	99.379,70
80195 – „Pozostała działalność”	73.216,00	71.080,48
Razem § 202:	178.603,00	176.460,18
§ 203 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin)”		
75095 – „Pozostała działalność”	7.950,00	7.950,00
75814 – „Różne rozliczenia finansowe”	55.953,00	55.952,96
80101 – „Szkoły podstawowe”	4.000,00	4.000,00
80103 – „Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych”	144.064,00	144.064,00
80104 – „Przedszkola”	684.706,00	678.682,00
80106 – „Inne formy wychowania przedszkolnego”	34.638,00	33.132,00
80148 – „Stołówki szkolne i przedszkolne”	80.000,00	80.000,00
85213 – „Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia...”	91.000,00	88.486,13
85214 – „Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe”	215.000,00	214.798,69
85216 – „Zasiłki stałe”	1.060.500,00	1.049.211,24
85219 – „Ośrodki pomocy społecznej”	371.400,00	367.596,12
85228 – „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze”	328.320,00	186.321,60
85230 – „Pomoc w zakresie dożywiania”	80.120,00	80.120,00
85295 – „Pozostała działalność”	77.760,00	77.760,00

85415 – „Pomoc materialna dla uczniów”	452 916,00	450 587,17
Razem § 203:	3.688.327,00	3.518.661,91
§ 204 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanych w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych”		
85415 – „Pomoc materialna dla uczniów”	18 780,00	17 773,80
Razem § 204:	18.780,00	17.773,80
§ 633 – „Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin...”		
75814 – „Różne rozliczenia finansowe”	61 787,00	61 786,89
85516 – „System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3”	2 569 491,00	2 569 106,00
Razem § 633:	2.631.278,00	2.630.892,89
OGÓLEM:	6.516.988,00	6.343.788,78

- 3) Z dotacji klasyfikowanych w §§ 202, 203, 204 i 633 gmina rozliczyła się przesłaną w dniu 6.02.2023 r. do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku pisemną „Informacją o otrzymanych i wykorzystanych dotacjach nieobjętych Rb-50 za 4 kwartał roku”, przy czym dokument ten nie obejmował danych odnoszących się do dotacji klasyfikowanej w § 202 w rozdziale 80195 (71.080,48 zł).

Z dotacji w § 202 w rozdziale 80195 gmina rozliczyła się „Sprawozdaniem z realizacji zadania dofinansowanego w ramach przedsięwzięcia pn. *Poznaj Polskę* w roku 2022”, złożonym w Ministerstwie Edukacji i Nauki w dniu 21.12.2022 r. Ze sprawozdania wynikało m.in., że całkowity koszt organizacji dofinansowanych wycieczek edukacyjnych uczniów 5 szkół podstawowych wyniósł 109.116,60 zł, dofinansowanie z budżetu państwa wyniosło 71.080,48 zł.

- 4) W trakcie kontroli sprawdzono też wykorzystanie i rozliczenie dotacji celowej klasyfikowanej w § 202 – „Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej” w rozdziale 75495 – „Pozostała działalność” w wysokości 99.379,70 zł.

Ustalono, że podstawę otrzymania dotacji stanowiło zawarte z Województwem Pomorskim porozumienie nr 4/2022 z dnia 22.11.2022 r. w sprawie udzielenia dotacji celowej na realizację zadania z zakresu administracji rządowej pn. *Zwiększenie bezpieczeństwa poprzez budowę monitoringu w Parku Borowiackim w Czersku*. Według porozumienia na zadanie związane z instalacją nowych punktów monitoringu gmina miała otrzymać 99.386,94 zł dotacji, stanowiącej 100% wartości planowanych kosztów zadania. Z otrzymanej dotacji gmina rozliczyła się sporządzonym w dniu 13.01.2023 r. „Sprawozdaniem końcowym z wykonania zadania publicznego *Wzmocnienie bezpieczeństwa w miejscach publicznych* w okresie od 02.11.2022 r. do 31.12.2022 r.” Ze sprawozdania wynikało, że otrzymaną dotację wykorzystano w całości.

3.7.1.5. Dotacje celowe otrzymane na realizację porozumień

- 1) W 2022 roku gmina zrealizowała 115.174,79 zł dochodów klasyfikowanych jako dotacje celowe na realizację porozumień. Wielkość ta obejmowała;

- 105.235,00 zł dotacji celowej klasyfikowanej w § 663 – „Dotacja celowa otrzymana z samorządu województwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego” w rozdziale 01042 – „Wyłączenie z produkcji gruntów rolnych”;
- 9.939,79 zł dotacji celowej klasyfikowanej w § 232 – „Dotacja celowa otrzymana z powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego” w rozdziale 60014 – „Drogi publiczne powiatowe”.

- 2) Podstawę otrzymania dotacji w wysokości 105.235,00 zł, klasyfikowanej w § 663 w rozdziale 01042, stanowiła umowa nr 55G/WBG-OGR/2022/2 o udzielenie dotacji na modernizację drogi dojazdowej do gruntów rolnych, zawarta z Województwem Pomorskim w dniu 8.07.2022 r. Umową tą Województwo Pomorskie zobowiązało się dofinansować zadanie związane z modernizacją drogi dojazdowej do gruntów rolnych do wysokości 50% faktycznie poniesionych kosztów kwalifikowalnych, nie więcej niż do kwoty 105.235,00 zł.

Dotacja wpłynęła na rachunek bankowy gminy w dniu 17.10.2022 r. po wykonaniu i odbiorze końcowym robót (w dniu 7.10.2022 r.) związanych z ułożeniem płyt YOMB na odcinku drogi Łąg – Bukowa Góra oraz złożeniu w dniu 12.10.2022 r. w Wojewódzkim Biurze Geodezji i Terenów Rolnych w Gdańsku wniosku o wypłatę przyznaných środków. Środki finansowe pochodzące z dotacji wykorzystano w dniu 25.10.2022 r. do zapłaty faktury wykonawcy robót, wystawionej na kwotę 265.385,00 zł. Rozliczenia dotacji zgodnie z umową dokonano w dniu 7.11.2022 r.

- 3) Drugą z ww. dotacji celowych, tj. dotację klasyfikowaną w § 232 w rozdziale 60014 otrzymano z Powiatu Chojnickiego na realizację zawartego w dniu 30.12.2021 r. porozumienia dotyczącego zimowego utrzymania dróg powiatowych na terenie gminy Czersk. Podstawę zawarcia porozumienia stanowiła uchwała Nr XIV/172/03 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 27 listopada 2003 r. w sprawie realizacji zimowego utrzymania dróg powiatowych.

Z porozumienia wynikało, że na zimowe utrzymanie 7 dróg powiatowych (odcinki o łącznej długości 27,20 km) oraz ścieżki rowerowej o długości 1,950 km, gmina miała otrzymać 31.000,00 zł i takie środki wpłynęły w dniu 28.01.2022 r.

Na podstawie sporządzonego w dniu 5.01.2023 r. rozliczenia dotacji oraz w oparciu o dowody księgowe związane z realizacją wydatków ustalono, że środki pochodzące z dotacji wykorzystano częściowo (do wysokości 9.939,79 zł) do zapłaty w okresie od dnia 2.02.2022 r. do dnia 7.04.2022 r. 9 faktur za odśnieżanie i posypywanie dróg powiatowych i ścieżki rowerowej.

Niewykorzystaną część dotacji, w kwocie 21.060,21 zł, zwrócono Powiatowi Chojnickiemu w dniu 9.01.2023 r., zgodnie z wnioskiem Wydziału Inwestycji i Infrastruktury z dnia 5.01.2023 r.

3.7.1.6. Pozostałe dotacje

- 1) Poza przedstawionymi powyżej dotacjami w 2022 roku gmina zrealizowała też 5.271.759,86 zł dochodów klasyfikowanych jako dotacje, pochodzących z innych źródeł. Podstawowe dane o tych dotacjach przedstawiono w tabeli poniżej:

Paragraf dochodów budżetowych	Rozdział budżetu	Plan (zł)	Wykonanie (zł)
1	2	3	4
§ 205 – „Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego”	75095 – „Pozostała działalność”	501.661,00	501.661,00
	80101 – „Szkoły podstawowe”	147.436,00	147.435,32
	80104 – „Przedszkola”	1.029.180,00	1.029.179,45
	85395 – „Pozostała działalność”	1.214.765,00	1.187.213,31
	85516 – „System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3”	943.945,00	943.945,40
	92105 – „Pozostałe zadania w zakresie kultury”	0	17.724,25
§ 244 – „Dotacje otrzymane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych”	71035 – „Cmentarze”	111.586,00	111.136,94
§ 271 – „Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących”	75495 – „Pozostała działalność”	5.100,00	5.100,00
§ 625 – „Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego”	63095 – „Pozostała działalność”	58.518,00	58.517,18
	70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”	103.388,00	103.387,51
	90015 – „Oświetlenie ulic, placów i dróg”	0	0,50
§ 626 – „Dotacja otrzymana z państwowego funduszu celowego na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych”	75095 – „Pozostała działalność”	146.459,00	146.459,00
	92601 – „Obiekty sportowe”	1.000.000,00	1.000.000,00
§ 630 – „Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych”	63095 – „Pozostała działalność”	20.000,00	20.000,00
Razem:		5.282.038,00	5.271.759,86

- 2) Ustalenia kontroli w zakresie przeznaczenia i wykorzystania otrzymanych dotacji celowych przedstawiono poniżej, według podziałek klasyfikacji wydatków:

§ 205 – „Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego”

- a) Podstawę otrzymania dotacji celowej w wysokości 501.661,00 zł klasyfikowanej w § 205 w rozdziale 75095 – „Pozostała działalność” stanowiła „Umowa o powierzenie grantu o numerze 3626/2/2022 w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-

2020”, zawarta w dniu 16.02.2022 r. ze Skarbem Państwa, reprezentowanym przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa w Warszawie. Umowa dotyczyła dofinansowania projektu *Cyfrowa Gmina* w ramach działania Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia.

Zaewidencjonowane w 2022 r. wydatki bieżące na realizację ww. projektu, w wysokości 343.221,46 zł, dotyczyły zakupu 77 sztuk komputerów stacjonarnych i oprogramowania biurowego, wydatków na diagnozę cyberbezpieczeństwa oraz na szkolenie pracowników z zakresu cyberbezpieczeństwa. Projekt realizowano także w 2023 roku.

- b) Klasyfikowaną w rozdziale 80101 dotację w wysokości 147.435,32 zł otrzymano na dofinansowanie projektu *Pomorskie Żagle Wiedzy – partnerstwo Gminy Czersk*, realizowanego wspólnie z Gminą Karsin oraz ze Stowarzyszeniem Klub Żeglarski WDA Borsk.

Podstawę otrzymania dotacji na projekt obejmujący m.in. edukację morską i żeglarską dla uczniów szkół podstawowych z obu gmin, stanowiła umowa nr RPPM.03.02.01-22-0014/21-00 o dofinansowanie projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, zawarta z Województwem Pomorskim w dniu 8.11.2021 r.

Zaewidencjonowane w urzędzie miejskim wydatki na sumę 24.346,00 zł wiązały się z zakupem laptopa, urządzenia wielofunkcyjnego z tuszami oraz fotela biurowego, jak też wypłatą dodatków specjalnych dla pracowników urzędu miejskiego obsługujących projekt.

- c) Podstawę otrzymania w 2022 roku 1.029.179,45 zł dotacji klasyfikowanej w § 205 w rozdziale 80104 – „Przedszkola” stanowiła umowa nr RPPM.03.01.00-22-0090/20-00 o dofinansowanie projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, zawarta z Województwem Pomorskim w dniu 17.01.2022 r.

Na podstawie ww. umowy gmina miała otrzymać 2.289.843,77 zł dofinansowania ze środków europejskich na pokrycie wydatków realizacji projektu *Przygoda Malucha – utworzenie nowych miejsc przedszkolnych na terenie Gminy Czersk*. Projekt miał być realizowany w latach 2021-2022.

Dotacja w wysokości 1.029.179,45 zł wpłynęła po złożeniu w dniu 24.01.2022 r. wniosku o zaliczkę. Zaewidencjonowane w urzędzie miejskim wydatki na sumę 495 722,92 zł wiązały się z zapłatą faktur za remonty pomieszczeń przeznaczonych na ośrodki wychowania przedszkolnego oraz wyposażeniem tych pomieszczeń w niezbędny sprzęt.

d) Suma otrzymanych w 2022 roku dotacji klasyfikowanych w § 205 w rozdziale 85395 – „Pozostała działalność” wyniosła 1.187.213,31 zł. Wielkość ta obejmowała dotacje na następujące projekty:

- *Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych dla osób niesamodzielnych, seniorów, osób z niepełnosprawnościami na terenie miasta Czersk* – 695.604,00 zł dotacji na podstawie umowy RPPM.06.02.02-22-0003/17-00 o dofinansowanie projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, zawartej z Województwem Pomorskim w dniu 1.10.2019 r.
Projekt realizowało Centrum Usług Społecznych w Czersku – jednostka organizacyjna gminy;
- *Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR* - 251.857,56 zł dotacji na podstawie umowy zawartej w dniu 16.02.2022 r. ze Skarbem Państwa, reprezentowanym przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa.
Zaewidencjonowane w 2022 roku wydatki urzędu miejskiego na sumę 251 857,56 zł na realizację projektu, wiązały się z zakupami: 100 sztuk laptopów; 2 szt. komputerów stacjonarnych; 4 szt. tabletów, jak też ubezpieczeniem zakupionego sprzętu komputerowego;
- *Usługi społeczne w Gminie Czersk* – 132.645,75 zł dotacji na podstawie umowy nr RPPM.06.02.02-22-0031/22-00 o dofinansowanie projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, zawartej z Województwem Pomorskim w dniu 28.10.2022 r.
Przywołany projekt realizowało Centrum Usług Społecznych w Czersku;
- *Wdrożenie usług transportowych door-to-door dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności* – 87.213,90 zł dotacji z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zawartej w dniu 14.05.2021 r. umowy nr 086/UT|DTD/I/2021/00138 o realizację przez jednostkę samorządu terytorialnego projektu grantowego.
Przywołany powyżej projekt realizowało Centrum Usług Społecznych w Czersku;
- *Cyfrowy Senior+* – 19.892,10 zł dotacji otrzymanej na podstawie umowy nr 2198/CRKC/22 z dnia 22.12.2022 r., zawartej z Ministrem Cyfryzacji, dotyczącej doposażenia stanowisk służących do podniesienia kompetencji cyfrowych seniorów – zakupu nowego sprzętu komputerowego.
Otrzymaną dotację wykorzystano do zakupu w dniu 28.12.2022 roku 5 sztuk laptopów i 10 sztuk tabletów. Zakupiony sprzęt przekazano protokolarnie dla Dziennego Domu *Senior+* w Czersku.

- e) Podstawę otrzymania w 2022 roku 943.945,40 zł dotacji celowej klasyfikowanej w § 205 w rozdziale 85516 – „System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3” stanowiła umowa nr RPPM.05.03.00-22-0072/20-00 o dofinansowanie projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, zawarta z Województwem Pomorskim w dniu 10.04.2021 r.

Na podstawie tej umowy gmina miała otrzymać dofinansowanie projektu *Utworzenie klubu dziecięcego i żłobka w Gminie Czersk szansa na zatrudnienie* w wysokości 2.453.075,35 zł. Realizację projektu przewidziano na lata 2021-2023.

Zaewidencjonowane w 2022 roku wydatki urzędu miejskiego w wysokości 227.465,85 zł wiązały się z zakupem mebli i wyposażenia do żłobka (209.750,85 zł), wypłatami dodatków specjalnych dla pracowników prowadzących obsługę ww. projektu (14.715,00 zł) oraz zapłatą faktury za usługę gastronomiczną w dniu uroczystego otwarcia Żłobka w Czersku (3.000,00 zł).

- f) Dotację celową w wysokości 17.724,25 zł, klasyfikowaną w § 205 w rozdziale 92105 – „Pozostałe zadania w zakresie kultury” otrzymano w dniu 6.07.2022 r. na podstawie umowy o dofinansowanie nr 00275-6523.2-SW1110470/19/20 z dnia 17.01.2020 r. zawartej z Województwem Pomorskim.

Według przywołanej umowy, dotyczącej operacji promocyjnej pn. *Festiwal Borowiackich Smaków*, dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego i Rabackiego, wynieść miało 17.800,00 zł.

Ustalono, że otrzymana w 2022 roku dotacja stanowiła refundację części (84,76%) wydatków poniesionych na ww. operację w roku 2021 – wydatków poniesionych m.in. na film promocyjny, pokaz kulinarny, obsługę elektryczną festiwalu oraz wynajem namiotów i kabin sanitarnych.

§ 244 – „Dotacja otrzymana z państwowego funduszu celowego na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych”

Dochód w wysokości 111.136,94 zł w § 244 w rozdziale 71035 – „Cmentarze” zrealizowano na podstawie umowy nr 05760/22/DDK z dnia 13.10.2022 r. zawartej ze Skarbem Państwa, reprezentowanym przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Umowa dotyczyła realizacji przedsięwzięcia pn. *Odtworzenie zasobów dziedzictwa historycznego przy Cmentarzu Honorowym w Czersku*, dofinansowanego w ramach Programu Rządowego „Groby i cmentarze wojenne w kraju”.

Otrzymane w dniu 4.11.2022 r. dofinansowanie, wraz ze środkami własnymi gminy, wykorzystano do pokrycia wydatków na sumę 138.921,18 zł do opłacenia faktur za budowę ogrodzenia ww. Cmentarza, wykonanie kosztorysu inwestorskiego i przedmiaru

robót, czyszczenie kostki brukowej, pełnienie nadzoru inwestorskiego oraz za wykonanie stelaża i tablicy informacyjnej.

§ 271 – „Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących”

Dotację w wysokości 5.100,00 zł w rozdziale 75495 – „Pozostała działalność” otrzymano na podstawie umowy nr 220/UM/DZ/2022 w sprawie udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej, zawartej z Województwem Pomorskim w dniu 18.07.2022 r.

Z umowy wynikało, że dotacja miała być wykorzystana na zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego dla jednostek ochotniczej straży pożarnej.

Ustalono, że dotację wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem na zakup w dniu 22.12.2022 r. umundurowania, ubrań koszarowych oraz ubrania specjalnego dla 9 jednostek OSP działających na terenie gminy. Całkowity koszt zakupu wyniósł 10.162,50 zł.

§ 625 - Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego”

- Klasyfikowaną w rozdziale 63095 – „Pozostała działalność” dotację celową w wysokości 58.517,18 zł otrzymano w związku z realizacją umowy nr RPPM.08.04.00-22-0019/16-00 o dofinansowanie projektu *Pomorskie Szlaki Kajakowe – Z nurtem Wdy*, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, zawartej z Województwem Pomorskim w dniu 11.12.2017 r. Dotacja ta stanowiła refundację wydatków poniesionych przez gminę w roku 2020.
- Dotację w wysokości 103.386,51 zł w rozdziale 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami” gmina otrzymała na podstawie umowy nr RRPPM.08.01.02-22-0016/17-00 o dofinansowanie projektu *Rewitalizacja części miasta Czersk* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, zawartej z Województwem Pomorskim w dniu 1.10.2019 r.

W 2022 roku na realizację tego projektu wydatkowano środki na sumę 1.027.203,21 zł. Część wydatków (415.327,26 zł) sfinansowano środkami zgromadzonymi na rachunku bankowym wydatków niewygasających, zgodnie z uchwałą Nr XLI/458/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu Gminy Czersk, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2021.

§ 626 - *Dotacja otrzymana z państwowego funduszu celowego na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych*

- Podstawę otrzymania dotacji celowej klasyfikowanej w § 626 w rozdziale 75095 – „Pozostała działalność”, w wysokości 146.459,00 zł, stanowiła „Umowa o powierzenie grantu o numerze 3626/2/2022 w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020”, zawarta w dniu 16.02.2022 r. ze Skarbem Państwa, reprezentowanym przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa w Warszawie. Umowa ta dotyczyła dofinansowania projektu *Cyfrowa Gmina*.

Zaewidencjonowane w 2022 roku wydatki majątkowe na realizację ww. projektu, w wysokości 97.199,53 zł, dotyczyły zakupu rozszerzenia serwisu urządzenia zabezpieczającego sieć komputerową, serwera plików oraz urządzeń wielofunkcyjnych.

- Dotacja w rozdziale 92601 – „Obiekty sportowe” wpłynęła na bankowy rachunek kontrolowanej jednostki z Ministerstwa Sportu i Turystyki na realizację umowy nr 2022.0041/2775/SubA/DIS/SP/21 zawartej ze Skarbem Państwa w dniu 25.01.2022 r. Umowa ta dotyczyła dofinansowania środkami Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej zadania inwestycyjnego pn. *Modernizacja boiska piłkarskiego oraz boisk Orlik na stadionie w Czersku*.

Według umowy całkowita wartość wydatków związanych z realizacją zadania wynosiła 2.399.834,00 zł, maksymalne dofinansowanie zadania nie mogło przekroczyć kwoty 1.199.800,00 zł.

Otrzymane w 2022 roku dofinansowanie wykorzystano w dniu 14.11.2022 r. do zapłaty faktury spółki „Auto-Sport” w Cieszeniach (faktura nr 008/10/2022 z dnia 26.10.2022 r.) za roboty związane z modernizacją boiska piłkarskiego i boisk Orlik na stadionie w Czersku.

§ 630 – *„Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych”*

Klasyfikowaną w rozdziale 63095 – „Pozostała działalność” dotację w wysokości 20.000,00 zł otrzymano w dniu 8.06.2022 r. z Gminy Karsin, z przeznaczeniem na zakup łodzi motorowej do realizacji zadania związanego z upowszechnianiem sportów wodnych wśród mieszkańców gmin Czersk i Karsin.

Dotację wykorzystano w dniu 27.06.2022 r. do zapłaty faktury za zakupioną łódź motorową. Cena zakupu łodzi wyniosła 39.999,99 zł.

3.7.2. Rozliczenie udzielonych dotacji

3.7.2.1. Dotacje podmiotowe

- 1) W 2022 roku z budżetu gminy udzielono 4.775.040,22 zł dotacji podmiotowych. Podstawowe dane o udzielonych dotacjach podmiotowych zawarto w tabeli:

Lp.	Rozdział budżetu	Plan (zł)	Wykonanie (zł)	Beneficjent dotacji
1	2	3	4	5
Dotacje podmiotowe dla samorządowych instytucji kultury - § 248				
1.	92109 – „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby”	1.738.000,00	1.738.000,00	Gminne Centrum Kultury w Czersku
2.	92116 – „Biblioteki”	340.000,00	340.000,00	Gminne Centrum Kultury w Czersku (dla Biblioteki)
Razem § 248:		2.078.000,00	2.078.000,00	x
Dotacje podmiotowe dla niepublicznych jednostek systemu oświaty - § 254				
1.	80101 – „Szkoły podstawowe”	1.193.461,00	1.090.436,63	Spółeczne Towarzystwo Edukacyjne w Bydgoszczy
2.	80104 – „Przedszkola”	664.373,00	661.694,42	Niepubliczne Przedszkole Anioła Stróża w Czersku
3.	80149 – „Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji (...) dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego”	22.211,00	21.308,52	Niepubliczne Przedszkole Anioła Stróża w Czersku
4.	80150 – „Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych”	317.845,00	316.757,92	Spółeczne Towarzystwo Edukacyjne w Bydgoszczy
Razem § 254:		2.197.890,00	2.090.197,49	x
Dotacja podmiotowa dla publicznej jednostki systemu oświaty prowadzonej przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub przez osobę fizyczną - § 259				
1.	80101 – „Szkoły podstawowe”	306.185,00	295.377,11	Stowarzyszenie Na Rzecz Szkoły Podstawowej w Odrach
2.	80103 – „Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych”	200.175,00	193.377,10	Stowarzyszenie Na Rzecz Szkoły Podstawowej w Odrach
3.	80150 – „Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych”	118.508,00	118.088,52	Stowarzyszenie Na Rzecz Szkoły Podstawowej w Odrach
Razem § 259:		624.868,00	606.842,73	x
Ogółem:		4.900.758,00	4.775.040,22	x

- 2) Kontrolę w zakresie udzielania i rozliczania udzielonych dotacji podmiotowych przeprowadzono na przykładzie dotacji udzielonych:

- Gminnemu Centrum Kultury w Czersku – 1.738.000,00 zł dotacji na realizację zadań klasyfikowanych w rozdziale 92109 – „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby” oraz 340.000,00 zł dotacji na realizację zadań klasyfikowanych w rozdziale 92116 – „Biblioteki”;
- Społecznemu Towarzystwu Edukacyjnemu w Bydgoszczy – 1.407.194,55 zł dotacji podmiotowych klasyfikowanych w § 254 w rozdziałach: 80101 – „Szkoły podstawowe” (1090.436,63 zł) oraz 80150 – „Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych” (316.757,92 zł).

- a) W uchwalonym w dniu 21.12.2021 r. budżecie gminy na 2022 rok zaplanowano udzielenie Gminnemu Centrum Kultury w Czersku 2.040.000,00 zł dotacji podmiotowych, w tym 1.700.000,00 zł w rozdziale 92109 oraz 340.000,00 zł w rozdziale 92116, na działalność biblioteczną.
- Ustalono, że w dniu 4.01.2022 r. reprezentowana przez burmistrza gmina zawarła z ww. samorządową instytucją kultury 3 umowy dotyczące przyznania Centrum dotacji podmiotowej na działalność bieżącą, tj.:
    - 1.650.000,00 zł dotacji w rozdziale 92109 § 248 na zadanie „Dotacja podmiotowa – Ośrodek Kultury” (umowa nr 3037.1.1.20220);
    - 340.000,00 zł dotacji w rozdziale 92116 § 248 na działalność bieżącą, zadanie „Dotacja podmiotowa – Biblioteki” (umowa nr 3037.1.2.2022);
    - 50.000,00 zł dotacji w rozdziale 92109 § 248 na działalność bieżącą, zadanie „Dotacja podmiotowa – Świetlice” (umowa nr 3037.1.3.2022).

Każda z tych umów określała: termin realizacji zadania (do 31.12.2022 r.); terminy przekazywania dotacji; sposób rozliczenia dotacji (rozliczenie wg wzoru załączonego do umowy) oraz termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji.

- W trakcie 2022 roku plan dotacji zmieniano dwukrotnie, przy czym obie zmiany dotyczyły rozdziału 92109. Uchwałą Nr XLIV/500/22 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 marca 2022 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2022 plan dotacji w tym rozdziale zwiększono o 3.000,00 zł, do wysokości 1.703.000,00 zł, z kolei uchwałą Nr LI/573/22 tego organu z dnia 29.11.2022 r. plan zwiększono o 35.000,00 zł, do wysokości 1.738.000,00 zł.

W ślad za tymi zmianami w dniach 6.04.2022 r. i 5.12.2022 r. spisano aneksy nr 1 i 2 do umowy nr WS.3037.1.1.2022 r. z dnia 4.01.2022 r.

- Na podstawie szczegółowej ewidencji wydatków klasyfikowanych w § 248 w rozdziałach 92109 i 92116 ustalono, że ww. samorządowa instytucja kultury otrzymała dotacje podmiotowe w zaplanowanej wysokości.

Z otrzymanych dotacji Centrum rozliczyło się składając w dniu 23.01.2023 r. „Rozliczenie dotacji podmiotowej Gminnego Centrum Kultury w Czersku z 2022 r.” Według tego dokumentu samorządowa instytucja kultury nie wykorzystwała 15,46 zł środków pochodzących z dotacji podmiotowej, w tym 14,12, zł z dotacji przeznaczonej na działalność „Ośrodka Kultury” oraz 1,34 zł z dotacji przeznaczonej na działalność bieżącą „Biblioteki”. W oparciu o ten dokument pan Brajan Kobus – podinspektor w Wydziale Spraw Społecznych sporządził w dniu 25.01.2023 r. trzy „Potwierdzenia rozliczenia dotacji (...)”, zatwierdzone przez kierownika jednostki.

Rozliczenia udzielonych dotacji w urządzeniach księgowych kontrolowanej jednostki, w wysokościach 1.737.985,88 zł (rozdział 92109) i 339.998,66 zł (rozdział 92116) dokonano pod datą 31.12.2022 r. (polecenie księgowania PK-000439).

Niewykorzystaną dotację ww. samorządowa instytucja kultury zwróciła w dniu 23.01.2023 r.

- b) Tematykę udzielania i rozliczania dotacji dla szkół podstawowych, przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz placówek publicznych i niepublicznych prowadzonych przez osoby fizyczne i osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego regulowały w 2022 roku uchwały Rady Miejskiej w Czersku:
- uchwała Nr XXXVIII/358/17 z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji z budżetu Gminy Czersk dla przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół oraz placówek publicznych i niepublicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne na terenie gminy Czersk oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 9 lutego 2018 r., poz. 487) ze zmianami wprowadzonymi uchwałą Nr XLII/388/18 tego organu z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXXVIII/358/17 (...), ogłoszonej w Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 17 maja 2018 r., pod poz. 2011 – uchwała obowiązywała do dnia 8.02.2022 r.;
  - uchwała Nr XL/449/21 z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji z budżetu Gminy Czersk dla publicznych i niepublicznych: szkół, przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne na terenie gminy Czersk oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 25 stycznia 2022 r., poz. 258) – uchwała obowiązuje od dnia 9.02.2022 r.
- Obowiązujące w gminie uregulowania nakładały na osoby prowadzące dotowane placówki składania w urzędzie miejskim: wniosku o udzielenie dotacji do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji; comiesięcznej informacji o faktycznej liczbie uczniów lub wychowanków i uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych (informację według stanu na 3 dzień miesiąca należało składać do 5 dnia miesiąca); rozliczenia otrzymanej dotacji w terminie do dnia 30 stycznia następnego roku budżetowego. Wzory wniosku, informacji i rozliczenia dotacji stanowiły załączniki do ww. uchwał.

- Wymagany uchwałą „Wniosek o udzielenie dotacji” na 2022 rok, dotyczący Społecznej Szkoły Podstawowej w Czersku (szkoły niepublicznej) Społeczne Towarzystwo Edukacyjne w Bydgoszczy złożyło w dniu 27.09.2021 r., z zachowaniem obowiązującego terminu.
- Ustalono, że powołując się na art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 1930 ze zm.) oraz na wymienioną powyżej uchwałą Nr XXXVIII/358/17 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji z budżetu Gminy Czersk dla przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół oraz placówek publicznych i niepublicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne na terenie gminy Czersk oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania (bez przywołania jakiegokolwiek paragrafu uchwały) gmina i Społeczne Towarzystwo Edukacyjne w Bydgoszczy zawarły w dniu 10.01.2022 r. porozumienie nr WO.4431.3.2022 określające m.in. przeznaczenie dotacji (na pokrycie wydatków szkoły zgodnie z art. 35 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych) oraz wysokość dotacji na dzień zawarcia porozumienia (906.000,00 zł). Według § 4 ust. 2 porozumienia ostateczna wysokość dotacji na 2022 rok miała być ustalona zgodnie z art. 26. ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 1930 ze zm.), tj. w wysokości równej kwocie przewidzianej na ucznia w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego.
- Kontrolę prawidłowości wyliczenia miesięcznych dotacji przeprowadzono w oparciu o wyliczenia sporządzone przez panią Wiolettę Kriezel – inspektor w Wydziale Organizacyjno-Prawnym urzędu miejskiego na styczeń, czerwiec i grudzień 2022 r. z uwzględnieniem danych wynikających z odpowiadających im miesięcznych „Informacji o faktycznej liczbie uczniów” (takie informacje obowiązywały do lutego 2022 r.) oraz stosowanych od marca 2022 r. „Informacji miesięcznych o aktualnej liczbie uczniów według stanu na dzień ... (tu data 3 dnia miesiąca)”.
Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- Z otrzymanej w 2022 roku dotacji podmiotowej Społeczne Towarzystwo Edukacyjne w Bydgoszczy rozliczyło się w dniu 30.01.2023 r. przesyłając drogą elektroniczną wymagane „Rozliczenie dotacji oświatowej otrzymanej z budżetu gminy Czersk za rok 2022”. Oryginał rozliczenia wpłynął do kontrolowanej jednostki w dniu 1.02.2023 r. Według rozliczenia dotacje w rozdziałach 80101 (1.188.331,63 zł) i 80150 (316.757,92 zł) wykorzystano w całości.
Ustalono, że podana w rozliczeniu wysokość dotacji w rozdziale 80101 (1.888.331,63 zł) obejmowała dotację podmiotową, klasyfikowaną w § 254 – „Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty”, wysokości 1.090.436,63 zł, jak

też dotację celową, klasyfikowaną w § 209 – „Dotacja celowa dla pozostałych jednostek sektora finansów publicznych na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy”, w wysokości 97.895,00 zł.

- Według rozliczenia dotacji największe pozycje wydatków stanowiły wydatki na wynagrodzenia nauczycieli, dyrekcji i pozostałych pracowników (545.258,75 zł), wydatki na pochodne od wynagrodzeń (322.977,53 zł) oraz wydatki bieżące związane m.in. z obsługą biurową, kadrowo-płacową i księgową (125.543,75 zł).

Zasadniczą pozycję wydatków sfinansowanych dotacją klasyfikowaną w rozdziale 80150 (316.757,92 zł) stanowiły wydatki w wysokości 233.017,64 zł ujęte w pozycji „Kwota wydatków na uczniów, o których mowa w art. 127 ust. 1 i art. 36 ust. 17 ustawy Prawo oświatowe, objętych kształceniem specjalnym, pokrytych z dotacji na realizację zadań wynikających z zaleceń zawartych w orzeczeniach” złożonego rozliczenia dotacji.

- Rozliczenia udzielonych dotacji w urządzeniach księgowych kontrolowanej jednostki, w podanych powyżej wysokościach dokonano pod datą 31.12.2022 r. – PK-000439.

3.7.2.2. Dotacje przedmiotowe

W 2022 roku w budżecie gminy nie planowano wydatków klasyfikowanych jako dotacje przedmiotowe i wydatków takich nie realizowano.

3.7.2.3. Dotacje celowe

- 1) W 2022 roku z budżetu gminy udzielono 1.532.299,79 zł dotacji celowych. Podstawowe dane o udzielonych dotacjach celowych zawarto w tabeli:

Lp.	Rozdział budżetu	Plan (zł)	Wykonanie (zł)	Beneficjenci dotacji
1	2	3	4	5
Dotacja celowa dla pozostałych jednostek sektora finansów publicznych na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy- § 209				
1.	80101 – „Szkoły podstawowe”	107.608,00	107.608,00	Spółeczne Towarzystwo Edukacyjne w Bydgoszczy (97.895,00 zł), Stowarzyszenie Na Rzecz Szkoły Podstawowej w Odrach (9.713,00 zł)
2.	80103 – „Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	2.935,00	2.933,78	Stowarzyszenie Na Rzecz Szkoły Podstawowej w Odrach
3.	80104 – „Przedszkola”	7.685,00	7.685,00	Niepubliczne Przedszkole Anioła Stróża w Czersku
Razem § 209:		118.228,00	118.226,78	x
Dotacje celowe z budżetu j.s.t., udzielone w trybie art. 221 ustawy o finansach publicznych, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego - § 236.				
1.	85154 – „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”	95.000,00	94.524,10	6 stowarzyszeń wymienionych pod tabelą
2.	85395 – „Pozostała działalność”	35.000,00	35.000,00	Uniwersytet Trzeciego Wieku w Czersku (27.000,00 zł), Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów (8.000,00 zł)
3.	90013 – „Schroniska dla zwierząt”	38.000,00	36.000,00	OTOZ Animals w Bojanie
4.	92605 – „Zadania w zakresie kultury fizycznej”	424.000,00	424.000,00	11 stowarzyszeń wymienionych pod tabelą
Razem § 236:		592.000,00	589.524,10	x

Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między j.s.t. na dofinansowanie własnych zadań bieżących - § 271				
1.	92109 – „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby”	23.000,00	23.000,00	Gmina Karsin
Razem § 271:		23.000,00	23.000,00	x
Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych – § 280				
1.	92109 – „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby”	755.000,00	755.000,00	Gminne Centrum Kultury w Czersku
Razem § 280:		755.000,00	755.000,00	x
Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom - § 282				
1.	80101 – „Szkoły podstawowe”	3.204,00	3.203,35	Społeczna Szkoła Podstawowa w Czersku (2.728,95 zł), Stowarzyszenie Na Rzecz Szkoły Podstawowej w Odrach (474,60 zł)
2.	80153 – „Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych”	9.761,00	9.745,56	Społeczne Towarzystwo Edukacyjne w Bydgoszczy (8.706,06 zł); Stowarzyszenie Na Rzecz Szkoły Podstawowej w Odrach (1.039,50 zł)
Razem § 282:		12.965,00	12.948,91	x
Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych – § 283				
1.	85516 – „System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3”	33.600,00	33.600,00	Niepubliczne Przedszkole Anioła Stróża w Czersku
Razem § 283:		33.600,00	33.600,00	x
Ogółem:		1.534.793,00	1.532.299,79	x

- Beneficjentami dotacji klasyfikowanych w § 236 w rozdziale 85154 – „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”, przeznaczonych na realizację programów i prowadzenie klubów abstynenta, jak też na oraz organizację imprez związanych z profilaktyką uzależnień oraz zwalczaniem nałogów, były stowarzyszenia: Aktywna Dwójka – Stowarzyszenie Barka w Czersku (26.000,00 zł); Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Łąg (16.000,00 zł); Stowarzyszenie „Lepsze Jutro” w Czersku” (8.973,30 zł); Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży Rytla i Okolic „Naszym Dzieciom” w Rytle (23.982,79 zł); Stowarzyszenie Mieszkańców Sołectwa Gotelp „Wszyscy Razem” w Gotelciu (9.990,01 zł) oraz Stowarzyszenie Przyjaciół „Jedynki” w Czersku (9.557,53 zł).
- Klasyfikowane w § 236 w rozdziale 92605 dotacje celowe na sumę 424.000,00 zł otrzymały: Miejski Klub Sportowy „Borowiak” w Czersku (109.766,00 zł); Stowarzyszenie Brda w Rytle (79.486,00 zł); Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Pol” w Czersku (52.991,00 zł); MKS Handball w Czersku (52.991,00 zł); Aktywna Dwójka – Stowarzyszenie „Barka” w Czersku (41.635,00 zł); Klub Piłkarski „Zieloni” w Łęgu (22.710,00 zł); Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Razem” w Czersku (22.710,00 zł); UKS „Jedynka” przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Czersku (17.033,00 zł); Klub Sportowy „Olimpia” w Czersku (15.140,00 zł); Oddział Regionalny Olimpiady Specjalne Polska Pomorskie (7.570,00 zł) oraz Karate Klub INAZUMA w Czersku (1.968,00 zł).

- 2) Szczegółową kontrolę w zakresie udzielania oraz rozliczania udzielonych dotacji celowych przeprowadzono na przykładzie dotacji udzielonych beneficjentom wymienionym poniżej:
- a) Aktywna Dwójka – Stowarzyszenie Barka w Czersku – 26.000,00 zł dotacji klasyfikowanej w § 236 w rozdziale 85154 – „Przeciwdziałanie alkoholizmowi” na realizację zadania publicznego pn. *Aktywni w działaniu – wolni od nałogów* na podstawie umowy nr WS.8141.2.2022 z dnia 10.02.2022 r.
- Przywołaną umowę zawarto po:
    - złożeniu przez Stowarzyszenie oferty realizacji zadania w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022 po ogłoszeniu konkursu ofert (zarządzenie Nr 830/22 Burmistrza Czerska z dnia 17 stycznia 2022 r. w sprawie ogłoszenia konkursu ofert na realizację w roku 2022 zadania z zakresu prowadzenia programów i klubów abstynenta oraz imprez związanych z profilaktyką uzależnień i zwalczania nałogów) na podstawie przepisów art. 14 ust. 1 i art. 15 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 1608) oraz uchwały Nr XL/447/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022;
    - rozstrzygnięciu konkursu ofert zarządzeniem Nr 860/22 Burmistrza Czerska z dnia 31 stycznia 2022 r. w sprawie rozstrzygnięcia konkursu ofert na realizację w roku 2022 zadań z zakresu prowadzenia programów i klubów abstynenta oraz imprez związanych z profilaktyką uzależnień i zwalczania nałogów.
  - Według przywołanej umowy planowany całkowity koszt zadania wynosił 33.350,00 zł a udział dotacji z budżetu gminy w całkowitym koszcie zadania wynosić mógł nie więcej niż 77,96%.
  - Z realizacji zadania i wykorzystania otrzymanej w dniach 11.02.2022 r. (10.000,00 zł) oraz 27.05.2022 r. (16.000,00 zł) dotacji celowej Stowarzyszenie rozliczyło się terminowo „Sprawozdaniem z wykonania zadania publicznego w trybie ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym...”. Ze sprawozdania wynikało, że otrzymaną dotację wykorzystano w całości, do finansowania wydatków na sumę 33.422,84 zł. Udział środków pochodzących z dotacji w finansowaniu poniesionych wydatków nie naruszał postanowień umowy i wyniósł 77,79%
  - Złożone sprawozdanie zaakceptowała w dniu 31.01.2023 r. pani Barbara Papierowska – inspektor w Wydziale Spraw Społecznych urzędu miejskiego oraz zatwierdziła pani Bogumiła Ropińska – zastępca burmistrza.

Rozliczenia udzielonej dotacji w urządzeniach księgowych kontrolowanej jednostki dokonano pod datą 31.12.2022 r. – polecenie księgowania PK/00439.

- b) Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Zwierząt OTOZ Animals z siedzibą w Bojanie – 36.000,00 zł dotacji celowej klasyfikowanej w § 236 w rozdziale 90013 – „Schroniska dla zwierząt na realizację zadania publicznego pn. *Opieka nad zwierzętami bezdomnymi z terenu Gminy Czersk oraz zapobieganie bezdomności zwierząt* na podstawie umowy nr WB.6140.19.2021 z dnia 5.01.2022 r.
- Przywołaną umowę zawarto po:
    - złożeniu przez ww. Towarzystwo oferty realizacji zadania publicznego po ogłoszeniu w dniu 2.12.2021 r. otwartego konkursu ofert na dotacje z budżetu gminy na realizację w 2022 roku zadań własnych gminy m.in. w zakresie ochrony zwierząt, w tym opieki nad zwierzętami bezdomnymi z terenu gminy Czersk oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Konkurs ogłoszono na podstawie *Programu współpracy Gminy Czersk z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2022*, przyjętego uchwałą Nr XL/445/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
    - rozstrzygnięciu konkursu ofert zarządzeniem Nr 818/22 Burmistrza Czerska z dnia 3 stycznia 2022 r. w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert o dotacje na realizację zadań własnych Gminy Czersk w 2022 roku.
  - Z realizacji zadania oraz otrzymanej dotacji celowej (8 przelewów miesięcznych po 4.500,00 zł w okresie luty – wrzesień 2022 r.) Towarzystwo rozliczyło się terminowo „Sprawozdaniem z wykonania zadania publicznego w trybie ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym...”. Ze sprawozdania wynikało, że otrzymaną dotację wykorzystano w całości do finansowania wydatków w wysokości 36.000,00 zł. Udział środków pochodzących z dotacji w finansowaniu poniesionych wydatków wyniósł 100%. Taki wskaźnik określono w przywołanej powyżej umowie z dnia 5.01.2022 r.
  - Złożone sprawozdanie zaakceptował pan Wojciech Laska – naczelnik Wydziału Bezpieczeństwa i Środowiska urzędu miejskiego oraz zatwierdził pan Przemysław Biesek-Talewski – burmistrz. Dokonano tego na dokumencie „Potwierdzenie rozliczenia dotacji (pomocy finansowej) udzielonej przez Gminę Czersk...” bez oznaczenia dat akceptacji i zatwierdzenia.

Rozliczenia udzielonej dotacji w urządzeniach księgowych kontrolowanej jednostki dokonano pod datą 31.12.2022 r. – polecenie księgowania PK/00439.

- c) Stowarzyszenie „Brda Rytel” w Rytle – 79.486,00 zł dotacji klasyfikowanej w § 236 w rozdziale 92605 – „Zadania w zakresie kultury fizycznej” zgodnie z umową nr WS.525.3.2022 z dnia 4.01.2022 r. na realizację zadania publicznego pn. *Szkolenie sportowe w piłce nożnej | oraz organizacja zawodów, meczów, turniejów i rozgrywek ligowych.*

Dotacji udzielono po rozstrzygnięciu w dniu 3.01.2022 r. otwartego konkursu ofert o dotacje na realizację zadań własnych gminy (zarządzenie Nr 818/22 Burmistrza Czerska) ogłoszonego w dniu 2.12.2021 r.

Według umowy całkowity koszt zadania, w wysokości 79.846,00 zł, miał być w całości pokryty dotacją celową z budżetu gminy.

- Z realizacji zadania i wykorzystania otrzymanej w dniach: 31 stycznia (19.876,00 zł), 19 kwietnia, 29 lipca oraz 31 października 2022 r. (3 x 19.870,00 zł) dotacji celowej Stowarzyszenie rozliczyło się terminowo „Sprawozdaniem z wykonania zadania publicznego...”. Ze sprawozdania wynikało, że otrzymaną dotację beneficjent wykorzystał w całości do finansowania wydatków w wysokości 79.846,00 zł. Wydatki poniesiono m.in. na wynagrodzenia trenerów, pokrycie kosztów transportu zawodników na mecze oraz na ubezpieczenie zawodników.
- Złożone sprawozdanie zaakceptowała w dniu 25.01.2023 r. pani Bogumiła Ropińska – zastępca burmistrza i zatwierdził pan Przemysław Biesek-Talewski – burmistrz. Rozliczenia udzielonej dotacji w urzędzeniach księgowych kontrolowanej jednostki dokonano pod datą 31.12.2022 r. – polecenie księgowania PK/00439.

- d) Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Pol” w Czersku – 52.991,00 zł) dotacji celowej klasyfikowanej w § 236 w rozdziale 92605 – „Zadania w zakresie kultury fizycznej” zgodnie z umową nr WS.525.4.2022 z dnia 3.01.2022 r. na realizację zadania publicznego pn. *Jestem czerszczanką – gram w ręczną.*

Dotacji udzielono po rozstrzygnięciu w dniu 3.01.2022 r. otwartego konkursu ofert o dotacje na realizację zadań własnych gminy (zarządzenie Nr 818/22 Burmistrza Czerska) ogłoszonego w dniu 2.12.2021 r.

- Z realizacji zadania i wykorzystania dotacji celowej otrzymanej w dniach: 1.02.; 4.05.; i 1.08.2022 r. (3 przelewy po 13.250,00 zł) oraz w dniu 2.11.2022 r. (13.241,00 zł) Klub rozliczył się terminowo „Sprawozdaniem z wykonania zadania publicznego...”. Ze sprawozdania wynikało, że otrzymaną dotację beneficjent wykorzystał w całości do finansowania kosztów zaplanowanych i zrealizowanych w wysokości 54.191,00 zł, związanych m.in. z wypłatą wynagrodzeń dla trenerów (24.000,00 zł), pokryciem kosztów transportu (18.093,86 zł) oraz zakupem sprzętu sportowego, nagród i upominków (4.696,81 zł).

- Złożone sprawozdanie zaakceptowała w dniu 31.01.2023 r. pani Joanna Pliszka – podinspektor w Wydziale Spraw Społecznych i zatwierdziła pani Bogumiła Ropińska – zastępca burmistrza.

Rozliczenia udzielonej dotacji w urządzeniach księgowych kontrolowanej jednostki dokonano pod datą 31.12.2022 r. – polecenie księgowania PK/00439.

- e) Gminne Centrum Kultury w Czersku – 755.000,00 zł dotacji celowych klasyfikowanych w § 280 w rozdziale 92109 – „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby” na realizację zadań zleconych do wykonania w 2022 roku, określonych w 8 umowach zestawionych i scharakteryzowanych w tabeli:

Lp.	Numer umowy - - data zawarcia	Kwota dotacji (zł)	Nazwa zadania – przeznaczenie dotacji
1	2	3	4
1.	WS 3037.1.4.2022 – 4.01.2022 r.	22.000,00	Organizacja Festiwalu Pieśni Chóralnej i działalność chóru Lutnia – m.in. występy, transport, konsumpcja, koszty osobowe z pochodnymi
2.	WS 3037.1.5.2022 – 4.01.2022 r., zm. aneksami: nr 1 z 25.07.2022 r., nr 2 z 5.12.2022 r., nr 3 z 28.12.2022 r.	657.000,00	Organizacja imprez kulturalnych i plenerowych – m.in. wynagrodzenia artystów, opłaty ZAIKS, noclegi, zabezpieczenie medyczne, zabezpieczenie porządku, zabezpieczenie sanitarne, nagrody, druk plakatów, wynajem sprzętu oraz inne niezbędne wydatki
3.	WS 3037.1.6.2022 – 4.01.2022 r.	6.000,00	Urzymanie orkiestry dętej – m.in. wynagrodzenia z pochodnymi, transport, naprawa i konserwacja instrumentów muzycznych
4.	WS 3037.1.7.2022 – 4.01.2022 r.	15.000,00	Działalność zespołu folklorystycznego „Ziemia Czerska” – m.in. wynagrodzenia bezosobowe, transport, stroje, akcesoria
5.	WS 3037.1.8.2022 – 4.01.2022 r.	5.000,00	Seanse letniego kina plenerowego – m.in. zakup niezbędnych elementów wyposażenia kina, tj. leżaki, koce
6.	WS 3037.1.9.2022 – 4.01.2022 r.	10.000,00	Działalność Grupy „M” – m.in. zakup elementów kostiumów i scenografii, zakup sprzętu i instrumentów muzycznych, transport
7.	WS 3037.1.21.2022 – 27.04.2022 r.	20.000,00	XX Jubileuszowy Przegląd Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej – m.in. zakup artykułów spożywczych, umowy cywilnoprawne.
8.	WS 3037.1.22.2022 – 27.04.2022 r.	20.000,00	Jubileusz 100-lecia Klubu Sportowego Borowiak w Czersku – m.in. zakup artykułów spożywczych i przemysłowych, transport
Razem:		755.000,00	x

- Z otrzymanych w trakcie roku dotacji celowych na finansowanie wydatków bieżących ww. samorządowa instytucja kultury rozliczyła się przedkładając w dniu 4.01.2023 r. „Rozliczenie dotacji celowej Gminnego Centrum Kultury na 2022 rok”. Kserokopię tego dokumentu załączono do akt roboczych kontroli.

[Kserokopia „Rozliczenia dotacji celowej Gminnego Centrum Kultury za 2022 rok”, sporządzonego w dniu 5.01.2023 r. – poz. 46 akt kontroli]

Przywołany dokument, sporządzony w formie tabeli, przez panią Patrycję Ferdynus – podinspektora ds. księgowości Zespołu Obsługi Finansowej w Czersku (jednostki obsługującej samorządową instytucję kultury), podpisany też przez panią Joannę Cherek – głównego księgowego ww. Zespołu oraz zatwierdzony przez panią Jolantę Becker – dyrektor Zespołu, wskazywał m.in., że: plan dotacji wynosił 823.846,00 zł, wykonanie wyniosło 819.637,30 zł, do zwrotu pozostało 4.208,70 zł z otrzymanej dotacji.

Stwierdzono, że podane w rozliczeniu kwoty (sumy) planu i wykonania były nieprawidłowe – suma kwot podanych w kolumnie „Plan” (kwot dotacji ujętych

w umowach) nie wynosi 823.846,00 zł lecz 755.000,00 zł (różnica to 68.846,00 zł), suma kwot podanych w kolumnie „Wykonanie” nie wynosi 819.637,30 zł lecz 750.791,30 zł (różnica to również 68.846,00 zł).

- Przywołane rozliczenie dotacji oraz złożone w dniu 13.01.2023 r. przez Gminne Centrum Kultury w Czersku sprawozdania z realizacji programów/zadań (8 sprawozdań podpisanych przez panią Małgorzatę Skwarek – dyrektor Gminnego Centrum Kultury w Czersku dotyczyło 8 umów wymienionych w tabeli powyżej) stanowiły podstawę do sporządzenia przez pana Brajana Kobusa – podinspektora w Wydziale Spraw Społecznych urzędu miejskiego 8 dokumentów „Potwierdzenie rozliczenia dotacji...”. Z dokumentów tych wynikało, że w dniu 19.01.2023 r. wyżej wymieniony zaakceptował rozliczenia wszystkich dotacji oraz, że rozliczenia zatwierdziła pani Bogumiła Ropińska – zastępca burmistrza.
- Poproszony o złożenie pisemnego wyjaśnienia w sprawie stwierdzonych nieprawidłowości pan Brajan Kobus – podinspektor podał, że w rozliczeniu wystąpił błąd rachunkowy będący skutkiem „przeoczenia”. Do własnego wyjaśnienia pan Brajan Kobus załączył wyjaśnienie pani Patrycji Ferdynus – podinspektor ds. księgowości Zespołu Obsługi Finansowej w Czersku o treści – cyt.: *Dnia 5.01.2023 r. omyłkowo wprowadziłam niepoprawne kwoty w tabelce odnośnie rozliczenia dotacji celowej za 2022 rok. Do pisma dołączam poprawioną tabelkę z rozliczeniem.*

Wyjaśnienie pana Brajana Kobusa – podinspektora, wraz z wyjaśnieniem pani Patrycji Ferdynus – podinspektora i kserokopią „Rozliczenia dotacji celowej Gminnego Centrum Kultury za 2022 rok”, sporządzonego w dniu 22.05.2023 r., załączono do akt roboczych kontroli.

[Wyjaśnienie pana Brajana Kobusa – podinspektora, wraz z wyjaśnieniem pani Patrycji Ferdynus – podinspektora i kserokopią „Rozliczenia dotacji celowej Gminnego Centrum Kultury za 2022 rok”, sporządzonego w dniu 22.05.2023 r. - poz. 47 akt kontroli]

- Rozliczenia udzielonych dotacji w urządzeniach księgowych kontrolowanej jednostki dokonano pod datą 31.12.2022 r. – polecenie księgowania nr PK/00439. Niewykorzystane środki z udzielonej dotacji, w kwocie 4.207,80 zł, wpłynęły na rachunek bankowy kontrolowanej jednostki w dniu 5.01.2023 r.

3.8. Dług publiczny, przychody i rozchody budżetu.

Kontrolę w zakresie długu publicznego oraz przychodów i rozchodów budżetu gminy przeprowadzono w oparciu o lata 2021-2022.

3.8.1. Przestrzeganie uprawnień do zaciągania zobowiązań obciążających budżet

W trakcie kontroli nie stwierdzono nieuprawnionych przypadków zaciągania zobowiązań obciążających budżet gminy.

Nie zawierano żadnych umów z instytucjami, prowadzącymi działalność gospodarczą w oparciu o inne przepisy niż Prawo bankowe (typu „parabanki”), gmina nie była związana żadną umową zawierającą elementy charakterystyczne dla tego typu działalności.

3.8.2. Przychody i rozchody

Rok 2021

1) Z uchwalonego w dniu 29.12.2020 roku budżetu gminy na 2021 rok (uchwała Nr XXVII/323/20 Rady Miejskiej w Czersku) wynikało, że przychody budżetu gminy zaplanowano w wysokości 13.005.650,00 zł, rozchody budżetu gminy wynieść miały 3.760.000,00 zł. Przychody budżetu miały pochodzić z kredytu bankowego (9.120.000,00 zł) oraz z tzw. „wolnych środków”, zdefiniowanych w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych (3.885.650,00 zł). Planowane rozchody budżetu w wysokości 3.760.000,00 zł wiązały się w całości ze spłatą zaciągniętych kredytów.

2) Aktualny na koniec 2021 roku budżet gminy na ten rok zakładał realizację dochodów wysokości 137.344.387 zł oraz wydatków na sumę 147.896.413 zł. Z kolei wysokość przychodów końcowo zaplanowano na kwotę 14.312.026,00 zł, plan rozchodów budżetu nie uległ zmianie i wynosił 3.760.000,00 zł.

Planowane przychody zamierzano zrealizować poprzez przychody z zaciągniętych kredytów i pożyczek (9.120.000,00 zł), niewykorzystanych środków pieniężnych (art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych) 2.642.023,00 zł oraz z „wolnych środków” – 2.550.003,00 zł.

Końcowy plan rozchodów budżetu (3.760.000,00 zł) dotyczył w całości rozchodów związanych ze spłatą zaciągniętych kredytów i pożyczek.

3) Ustalono, że w 2021 roku zrealizowano dochody w wysokości 142.630.925,82 zł, wydatki na sumę 143.126.188,80 zł, przychody w wysokości 19.780.091,23 zł oraz rozchody na sumę 3.760.000,00 zł.

Wykonane przychody pochodziły z zaciągniętego kredytu w wysokości 9.120.000,00 zł niewykorzystanych środków pieniężnych 2.642.023,00 zł oraz z wolnych środków – 8.018.068,23 zł.

Zrealizowane rozchody budżetu w wysokości 3.760.000,00 zł wiązały się ze spłatą zaciągniętych kredytów.

Ustalenia z zakresu zaciągania i spłaty kredytów przedstawiono w następnym punkcie („3.8.3. Kredyty i pożyczki”) niniejszego protokołu.

Rok 2022

- 1) Z uchwalonego w dniu 21.12.2021 roku budżetu gminy na 2022 rok (uchwała Nr XLI/463/21 Rady Miejskiej w Czersku) wynikało, że przychody budżetu gminy zaplanowano w wysokości 15.189.528,00 zł, rozchody budżetu gminy wynieść miały 3.540.000,00 zł.

Przychody budżetu pochodzić miały z kredytu bankowego (8.540.000,00 zł,) oraz z „wolnych środków” – 6.649.528,00 zł. Planowane rozchody budżetu w wysokości 3.540.000,00 zł wiązały się w całości ze spłatą zaciągniętych kredytów.

- 2) Aktualny na koniec 2022 roku budżet gminy na ten rok zakładał realizację dochodów wysokości 150.557.666,00 zł, wydatków na sumę 165.817.913,00 zł, przychodów w wysokości 19.300.247,00 zł oraz rozchodów budżetu na sumę 4.040.000,00 zł.

Plan przychodów w wysokości 19.300.247,00 zł zamierzano zrealizować poprzez przychody z zaciągniętych na rynku krajowym kredytów i pożyczek (8.540.000,00 zł), spłaty pożyczki 500.000,00 zł przez Zakład Usług Komunalnych w Czersku (umowa Nr 1/2022 z dnia 17.06.2022 r.), niewykorzystanych środków pieniężnych (w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych) 1.445.332,00 zł oraz z „wolnych środków” – 8.814.915,00 zł.

Końcowy plan rozchodów budżetu (4.040.000,00 zł) dotyczył spłat zaciągniętych kredytów (3.540.000,00 zł) oraz udzieleniu pożyczki opisanej powyżej (500.000,00 zł).

- 3) Ustalono, że w 2022 roku zrealizowano dochody w wysokości 153.276.198,54 zł, wydatki na sumę 158.455.807,64 zł, przychody w wysokości 24.564.828,25 zł oraz rozchody na sumę 4.040.000,00 zł.

Wykonane przychody pochodziły z zaciągniętego w tym roku kredytu w wysokości 8.540.000,00 zł, ze spłaty udzielonej pożyczki 500.000,00 zł, niewykorzystanych środków pieniężnych 1.445.332,00 zł oraz z „wolnych środków” – 14.079.496,25 zł.

Zrealizowane rozchody budżetu w wysokości 4.040.000,00 zł, równe rozchodom planowanym, wiązały się ze spłatą zaciągniętych kredytów (3.540.000,00 zł) oraz udzieleniem pożyczki (500.000,00 zł).

3.8.3. Kredyty i pożyczki

Na podstawie ewidencji księgowej budżetu gminy (organu finansowego) prowadzonej na kontach 134 – „Kredyty bankowe” i 260 – „Zobowiązania finansowe” ustalono, że na dzień 1.01.2021 roku zobowiązania gminy z tytułu zaciągniętych kredytów bankowych oraz pożyczek wynosiły 35.380.000,00 zł. Na koniec 2022 roku zobowiązania kredytowe i pożyczkowe gminy wynosiły łącznie 45.740.000,00 zł.

Ustalenia w zakresie zaciągania zobowiązań oraz ich spłaty przedstawiono poniżej.

Kredyty

1) Na dzień 1.01.2021 roku konto 134 – „Kredyty bankowe” wykazywało saldo Ma w wysokości 35.380.000,00 zł. Saldo to przedstawiało stan zobowiązań gminy z tytułu niespłacenia niewymagalnych rat ośmiu kredytów zaciągniętych w latach 2011-2020 (kredyty na finansowanie planowanego deficytu budżetu gminy i spłatę zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek) w trzech bankach, tj.:

a) w Banku Spółdzielczym w Skórczu:

- 2.320.000,00 zł z kredytu w wysokości 3.600.000,00 zł zaciągniętego w 2016 roku – umowa nr C/07/2016/WO-272-26/2016 z dnia 24.10.2016 r.

Kredyt miał być spłacany w latach 2016-2024. Określony w umowie termin spłaty ostatniej raty przypadał na dzień 31.01.2024 r.

W latach 2021-2022 spłacono przypadające na ten okres raty na sumę 1.020.000,00 zł i do spłaty po 2022 roku pozostały raty na sumę 1.300.000,00 zł,

- 9.400.000,00 zł z kredytu w wysokości 9.650.000,00 zł zaciągniętego w 2018 roku – umowa nr Z/97/0/2018 z dnia 5.10.2018 r.

Kredyt miał być spłacany w latach 2018-2033. Określony w umowie termin spłaty ostatniej raty przypadał na dzień 31.10.2033 r.

W latach 2021-2022 spłacono przypadające na ten okres raty na sumę 450.000,00 zł i do spłaty po 2022 roku pozostały raty na sumę 8.950.000,00 zł,

- 8.500.000,00 zł z kredytu w wysokości 8.500.000,00 zł zaciągniętego w 2020 roku – umowa nr Z/52/0/2020 z dnia 22.06.2020 r.

Kredyt miał być spłacany w latach 2021-2037. Określony w umowie termin spłaty ostatniej raty przypadał na dzień 31.08.2037 r.

W latach 2021-2022 spłacono przypadające na ten okres raty na sumę 100.000,00 zł i do spłaty po 2022 roku pozostały raty na sumę 8.400.000,00 zł,

- 2.910.000,00 zł z kredytu w wysokości 8.470.000,00 zł zaciągniętego w 2011 roku w Banku Spółdzielczym w Skórczu – umowa nr WO-272-24/2011 z dnia 18.07.2011 r.

Kredyt miał być spłacany w latach 2012-2022. Określony w umowie termin spłaty ostatniej raty przypadał na dzień 31.10.2022 r.

W latach 2021-2022 spłacono przypadające na ten okres raty na sumę 2.910.000,00 zł i do spłaty po 2022 roku pozostało 0,00 zł – kredyt spłacono w całości,

- 2.600.000,00 zł z kredytu w wysokości 3.8000.000,00 zł zaciągniętego w 2014 roku – umowa nr C/06/DZ/2014/WO-272/38/2014 z dnia 20.10.2014 r.

Kredyt miał być spłacany w latach 2014-2025. Określony w umowie termin spłaty ostatniej raty przypadał na dzień 30.06.2025 r.

W latach 2021-2022 spłacono przypadające na ten okres raty na sumę 1.000.000,00 zł i do spłaty po 2022 roku pozostały raty na sumę 1.600.000,00 zł,

- 5.500.000,00 zł z kredytu w wysokości 6.000.000,00 zł zaciągniętego w 2017 roku – umowa nr CO/09/0/2017WO-272-21/2017 z dnia 27.10.2017 r.
Kredyt miał być spłacany w latach 2017-2025. Określony w umowie termin spłaty ostatniej raty przypadał na dzień 30.11.2025 r.
W latach 2021-2022 spłacono przypadające na ten okres raty na sumę 900.000,00 zł i do spłaty po 2022 roku pozostały raty na sumę 4.600.000,00 zł;
- b) w ING Banku Śląskim w Katowicach 1.700.000,00 zł z kredytu w wysokości 3.800.000,00 zł zaciągniętego w 2013 roku w – umowa nr WO-272-29/2013 z dnia 31.10.2013 r.
Kredyt miał być spłacany w latach 2014-2024. Określony w umowie termin spłaty ostatniej raty przypadał na dzień 30.06.2024 r.
W latach 2021-2022 spłacono przypadające na ten okres raty na sumę 820.000,00 zł i do spłaty po 2022 roku pozostały raty na sumę 880.000,00 zł;
- c) w Banku Spółdzielczym w Czersku 2.450.000,00 zł z kredytu w wysokości 2.500.000,00 zł zaciągniętego w 2019 roku – umowa nr 1/JST/C/2019/ z dnia 11.07.2019 r.
Kredyt miał być spłacany w latach 2019-2030. Określony w umowie termin spłaty ostatniej raty przypadał na dzień 30.11.2030 r.
W latach 2021-2021 spłacono przypadające na ten okres raty na sumę 100.000,00 zł i do spłaty po 2022 roku pozostały raty na sumę 2.350.000,00 zł;

Ogółem w latach 2021-2022 gmina spłaciła raty ww. kredytów na sumę 7.300.000,00 zł. Z kredytów zaciągniętych przed 2021 rokiem do spłaty po 2022 roku pozostały zobowiązania na sumę 28.080.000,00 zł.

- 2) W latach 2021-2022 gmina zaciągnęła 2 kredyty długoterminowe na sumę 17.660.000,00 zł, z przeznaczeniem na finansowanie planowanego deficytu gminy oraz spłatę zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów.
- a) W 2021 roku zaciągnięto kredyt w wysokości 9.120.000,00 zł w Banku Spółdzielczym w Skórczu – umowa nr Z/79/O/2021/WZ.271.54.2021 z dnia 3.11.2022 r. Zaciągnięcie kredytu nastąpiło na podstawie uchwały Nr XXX/360/21 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego w 2021 roku.
Przy ubieganiu się o ww. kredyt burmistrz uzyskał wymaganą przepisami art. 91 ust. 2 ustawy o finansach publicznych opinię regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty tego kredytu. Pozytywna opinia wyrażona została w uchwale Nr 011/g314/D/III/21 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku z dnia 14 stycznia

2021 r.

Zgodnie z przywołaną powyżej umową kredyt miał być spłacany w latach 2023-2039. Termin spłaty ostatniej raty przypadał na dzień 31.07.2039 r.

- b) W 2022 roku gmina zaciągnęła kredyt w wysokości 8.540.000,00 zł w Banku Spółdzielczym w Skórczu – umowa nr WZ.272.39.2022 z dnia 2.09.2022 r. Zaciągnięcie kredytu nastąpiło na podstawie uchwały Nr XLV/519/22 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 26 kwietnia 2022 r. w sprawie w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego w 2022 roku.

Przy ubieganiu się o ww. kredyt burmistrz uzyskał wymaganą przepisami art. 91 ust. 2 ustawy o finansach publicznych opinię regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty tego kredytu. Pozytywna opinia wyrażona została w uchwale Nr 022/g314/K/D/III/22 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku z dnia 18 stycznia 2022 r.

Zgodnie z umową kredytową kredyt miał być spłacany w latach 2023-2039. Termin spłaty ostatniej raty przypadał na dzień 30.06.2039 r.

- 3) Ustalono, że dzień 31.12.2022 roku zobowiązania gminy z tytułu zaciągniętych kredytów wynosiły 45.740.000,00 zł. Takie saldo konta 134 – „Kredyty bankowe” w ewidencji księgowej budżetu gminy na dzień 31.12.2022 roku obejmowało zobowiązania z tytułu 7 kredytów zaciągniętych przed 2021 rokiem (28.080.000,00 zł) oraz 2 kredytów zaciągniętych w kontrolowanych latach 2021-2022 (17.660.000,00 zł).

Pożyczki

- 1) Na dzień 1.01.2021 roku konto 260 – „Zobowiązania finansowe” nie wykazywało żadnych zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek.
- 2) W kontrolowanych latach 2021-2022 gmina nie zaciągała pożyczek i na koniec 2022 roku nie posiadała żadnych zobowiązań z tego tytułu.

Wynikające z ewidencji księgowej łączne zobowiązania gminy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek na dzień 31.12.2022 roku wynosiły 45.740.000,00 zł. Zobowiązania takie wykazano w wierszu E2 („Kredyty i pożyczki”) części A („Zobowiązania według tytułów dłużnych”) kwartalnego sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki samorządu terytorialnego, sporządzonego według stanu na koniec IV kwartału 2022 roku.

3.8.4. Obligacje i sprzedaż papierów wartościowych wyemitowanych przez gminę

W latach 2021-2021 kontrolowana gmina nie planowała i nie realizowała przychodów budżetowych ze źródeł, o jakich mowa w tytule. W analogicznym okresie nie realizowano też rozchodów budżetowych związanych z wykupem papierów wartościowych.

3.8.5. Wydatki na obsługę długu jednostki samorządu terytorialnego

- 1) W 2021 roku na obsługę długu gminy kontrolowana jednostka wydatkowała środki w wysokości 437.763,31 zł, klasyfikowane w § 811 – „Odsetki od samorządowych papierów wartościowych lub zaciągniętych przez jednostkę samorządu terytorialnego kredytów i pożyczek” w rozdziale 75702 – „Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek jednostek samorządu terytorialnego”.
- 2) W 2022 roku na obsługę długu gminy wydatkowano środki w wysokości 2.379.501,21 zł, klasyfikowane w rozdziale 75702 i § 811.
Wydatki powyższe wiązały się ze spłatą odsetek od zaciągniętych kredytów.

3.8.6. Udzielone poręczenia i gwarancje

- 1) Na dzień 1.01.2021 r. pozabilansowe konto 500 – „Zobowiązania warunkowe” wykazywało wartość 67.321.372,00 zł, na powyższą kwotę złożyły się wartości ewidencjonowane na niżej wskazanych kontach analitycznych:
  - a) konto 500-000 wykazywało wartość 40.040.996,00 zł z tytułu solidarnych poręczeń udzielonych za zobowiązania Zakładu Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Sp. z o.o. w Chojnicach
  - b) konto 500-001 wykazywało wartość 52.455.000,00 zł z tytułu wystawionych weksli in blanco na zabezpieczenie spłaty kredytów zaciągniętych przez gminę w trzech bankach.
  - c) konto 500-002 wykazywało wartość 2.176.475,00 zł z tytułu wystawionych weksli in blanco na zabezpieczenie należytego wykonania umów.
- 2) Ustalono, że ewidencjonowana na koncie 500-000 wartość 40.040.996,00 zł dotyczyła solidarnych poręczeń udzielonych za zobowiązania Zakładu Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Sp. z o.o. w Chojnicach z tytułu dwóch pożyczek udzielonych temu Zakładowi przez:
  - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku, pożyczki w kwocie 829.397,00 zł na podstawie umowy pożyczki nr WFOŚ/P/24/2011/RPO-ppNFOŚ z dnia 31.05.2011 r. Poręczenie obejmowało zobowiązania pożyczkobiorcy do wysokości 1.980.571,78 zł,
  - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na podstawie umowy poręczenia z dnia 10.08.2020 r. dotyczącej pożyczki nr 1483/2020/Wn11/OZ-uk-yo/P z dnia 30.07.2020 r. Poręczenie obejmowało zobowiązania pożyczkobiorcy do wysokości 3.211.599,00 zł – poręczenia udzielono do dnia 30.06.2033 roku. Zgodnie z postanowieniami umownymi (§ 3) odpowiedzialność solidarna poręczyciela z tytułu udzielonego poręczenia nastąpić miała w dniu 31.03.2024 r.

- Z tytułu pierwszego z wyżej wskazanych poręczeń w budżetach gminy na rok 2021 i rok 2022 zabezpieczano środki na zapłatę poręczonych zobowiązań, przypadających do zapłaty w danym roku.

W uchwalonym w dniu 29.12.2020 roku budżecie gminy na 2021 rok na zapłatę poręczonych zobowiązań zaplanowano w rozdziale 75704 – „Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego” § 803 – „Wypłaty z tytułu krajowych poręczeń i gwarancji” wydatki w wysokości 196.099,00 zł. Plan ten obowiązywał do końca roku.

Plan w wysokości 206.993,00 zł w tych samych podziałkach klasyfikacji wydatków ustalono również w budżecie gminy na 2022 rok, uchwalonym w dniu 21.12.2021 r.

- Przedłożone do kontroli dokumenty wskazywały, że pożyczkobiorca corocznie informował poręczycieli, w tym kontrolowaną gminę, o terminowej spłacie rat pożyczki oraz o wysokościach potencjalnych zobowiązań poręczycieli. Według pism ZZO/l.dz.2/2022/D.R. z dnia 3.01.2022 r. i ZZO/l.dz.3/2023/D.R. z dnia 3.01.2023 r. potencjalne zobowiązania kontrolowanej gminy na koniec 2021 i 2022 roku wynosiły odpowiednio 633.298,00 zł i 426.305,00 zł.
- Informacje zawarte w przywołanych pismach ww. Zakładu stanowiły podstawę do odpowiednich księgowani na pozabilansowym koncie 500 – „Zobowiązania warunkowe” w ewidencji księgowej budżetu gminy (organu finansowego).
Na koniec 2021 i 2022 roku konto to wykazywało zobowiązania (potencjalne) w wysokościach zgodnych z informacjami ZZO Nowy Dwór.
- W sporządzonych za 2021 i 2022 rok sprawozdaniach Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wykazano (w części „B. Poręczenia i gwarancje”) wartości nominalnych niewymagalnych (potencjalnych) zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń w wysokościach wynikających z pozabilansowej ewidencji na ww. koncie 500.

W kontrolowanych latach 2021-2022 nie udzielano poręczeń ani gwarancji. W latach tych występowały niewymagalne zobowiązania z tytułu poręczenia udzielonego przed tym okresem. Gmina nie realizowała żadnych wydatków w związku z tym poręczeniem.

- 3) Ujęte na koncie 500-001 wartości 52.455.000,00 zł z tytułu wystawionych weksli in blanco na zabezpieczenie spłaty kredytów zaciągniętych przez gminę w trzech bankach. W latach 2021-2022 na koncie zaewidencjonowano wartość wystawionych weksli in blanco na zabezpieczenia spłaty zaciągniętych dwóch kredytów na kwotę 17.660.000,00 zł oraz wyksięgowano wartość weksli spłaconych kredytów 12.705.000,00 zł. Na koniec 2022 roku konto wykazywało wartość 57.410.000,00 zł.
- 4) Ewidencjonowane na koncie 500-002 wartości na łączną kwotę 2.176.475,00 zł dotyczyły wystawionych weksli in blanco i deklaracji wekslowych z tytułu należytego wykonania trzech umów dofinansowania projektów unijnych otrzymanych z Województwa

Pomorskiego. W latach 2021 - 2022 z konta wyksięgowano wartość zabezpieczenia należytego wykonania jednej z umów (Budowa sieci kanalizacyjnej) na kwotę 275.000,00zł oraz zaksięgowano wartości zabezpieczenia należytego wykonania 5 umów dofinansowania projektów unijnych, otrzymanych także z Województwa Pomorskiego, na kwotę 3.318.787,38 zł. Na koniec 2022 roku konto wykazywało wartość 5.220.262,38 zł.

Na dzień 31.12.2022 r. pozabilansowe konto 500 – „Zobowiązania warunkowe” wykazywało wartość 66.268.166,38 zł.

3.9. Gospodarka odpadami komunalnymi

3.9.1. Stosowanie przepisów o zamówieniach publicznych

- 1) W 2022 roku zadania związane z odbiorem odpadów komunalnych z nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy realizował Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Czersku (jednoosobowa spółka gminy) na podstawie trzech umów:
- WZ.272.5.2021 z dnia 30.03.2021 r., zawartej na okres od dnia 1.04.2021 r. do dnia 31.03.2022 r.;
  - WZ.272.12.2022 z dnia 31.03.2022 r., zawartej na okres od dnia 1.04.2022 r. do dnia 30.09.2022 r.;
  - WZ.272.61.2022 z dnia 30.09.2022 r., zawartej na okres od dnia 1.10.2022 r. do dnia 30.09.2023 r.
- Z ww. umów wynikało, że zamówień udzielono w trybie z wolnej ręki, na podstawie przepisów art. 214 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 1710). Ustalone w umowach wynagrodzenie wykonawcy różniło się i za odbiór 1 Mg (tony) odpadów wynosiło:
    - od dnia 1.01.2022 r. do 31.03.2022 r. – 411,30 zł brutto;
    - od dnia 1.04.2022 r. do 30.09.2022 r. – 435,93 zł brutto;
    - od dnia 1.10.2022 r. do 31.12.2022 r. – 440,00 zł brutto.

Kontrolą objęto udzielenie zamówienia realizowanego na podstawie umowy oznaczonej WZ.272.12.2022 z dnia 31.03.2022 r., która obowiązywała przez większość 2022 roku, tj. od dnia 1.04.2022 r. do dnia 30.09.2022 r.

Kserokopię ww. umowy załączono do akt roboczych kontroli.

- Wartość szacunkową zamówienia określoną w dniu 10.02.2022 r. polegającego na usłudze odbioru transport odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie gminy Czersk na okres 1.04..2022 r. – 30.09.2022 r.”, w wysokości 1.291.025,00 zł (równowartość 289.883,46 euro) podał pan Wojciech Laska – naczelnik Wydziału

Bezpieczeństwa i Środowiska w dokumencie pn. *Szacowanie wartości zamówienia prowadzonego w trybie z „z wolnej ręki” na „Odbiór transport odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie gminy Czersk na okres 1.04.2022 r. – 30.09.2022 r.”.*

W przywołanym dokumencie zawarto informację, określających m.in. rodzaj i wartość zamówienia oraz sposób ustalenia wartości zamówienia. Z dokumentu wynika, że ustalenie wartości zamówienia dokonano na podstawie niżej wskazanych kryteriów:

- wartości historycznych za lata 2020 – 2021 dotyczące kosztów tożsamego zamówienia;
  - przeprowadzonych rozmów z potencjalnym wykonawcą;
  - analizy danych z innych postępowań;
  - uwzględniając czynniki wzrostu kosztów.
- „Wniosek o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego” datowany na dzień 2.03.2022 r., który sporządził także pan Wojciech Laska zawiera szereg informacji, określających m.in.: przedmiot zamówienia, wartość szacunkową zamówienia, propozycje dotyczące realizacji zamówienia oraz sugerowany tryb postępowania lub procedura o udzielenie zamówienia publicznego, gdzie wskazano: zamówienie z wolnej ręki, na podstawie art. 214 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – PZP (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 1129). Do wniosku załączono „Opis przedmiotu zamówienia” wraz załącznikiem nr 1 „Wykaz ilościowy deklaracji na rodzaj zabudowy” i załącznikiem nr 2 „Uwaga odpady źle posegregowane”
  - Ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy ogłoszono w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 2.03.2022 r. – nr 00072511/01. W sekcji IV ogłoszenia – „Tryb udzielenia zamówienia” wskazano m.in. podstawę prawną udzielenia zamówienia oraz uzasadnienie faktyczne tj. – cyt.: „Podmiot, któremu Zamawiający zamierza udzielić zamówienia będąc spółką prawa handlowego, spółką z ograniczoną odpowiedzialnością wpisaną do KRS pod numerem 0000159787 posiada osobowość prawną. Gmina Czersk posiada 100% udziałów w spółce – Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Czersku. Kapitał zakładowy Spółki wynosi 19.743.950,00 zł. Wszystkie 394879 udziałów posiada Gmina Czersk, Gmina Czersk sprawuje kontrolę, która odpowiada kontroli sprawowanej przez Zamawiającego nad własnymi jednostkami. Średni wskaźnik fin. za ostatnie 3 lata poprzedzające – 98,28%”. Spełnienie przez tego wykonawcę wymogów określonych w przywołanych przepisach udokumentowano w „Protokole postępowania o udzielenie zamówienia w trybie zamówienia z wolnej ręki” (sprawa WZ.271.12.2022), zatwierdzonym przez kierownika zamawiającego w dniu 11.04.2022 r. oraz dokumentu z dnia 10.02.2022 r. sporządzonym przez Krystiana Łangowskiego – prokurenta spółki. Przeprowadzona

kontrola potwierdziła spełnienie przesłanek z art. 214.1.11 PZP upoważniających do zastosowania trybu z wolnej ręki.

Kserokopię protokołu oraz dokumentu z dnia 10.02.2022 r., załączono również do akt roboczych kontroli.

- Pismem WZ.271.12.2022 z dnia 2.03.2022 r. burmistrz zaprosił Zakład Usług Komunalnych w Czersku do negocjacji warunków umowy, wskazując jednocześnie termin przeprowadzenia tych negocjacji (10.03.2022 r.). W przywołanym piśmie zawarto szczegółowy opis przedmiotu zamówienia.
- W dniu 10.03.2022 r. sporządzono zatwierdzony przez pana Przemysława Biesek - Talewskiego – burmistrza „Protokół z negocjacji”, w którym – poza informacjami o osobach reprezentujących zamawiającego i wykonawcę oraz o terminie wykonania zamówienia – zawarto także informację o ustalonej cenie jednostkowej za 1 Mg odebranych odpadów, wynoszącej 435,93 zł brutto.
- Kolejnymi dokumentami z przeprowadzonego postępowania były sporządzone w dniu 10.03.2022 r. i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez pana Piotra Garbackiego – prezesa Zarządu spółki Zakład Usług Komunalnych w Czersku:
  - oświadczenie składne w trybie przepisów art. 217 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, o spełnieniu warunków udziału w postępowaniu, określonych przez zamawiającego w zaproszeniu do negocjacji;
  - informacja dotycząca wykorzystywania zasobów innych podmiotów;
- W dniu 31.03.2022 r. gmina zawarła umowę nr WZ.272.12.2022 z Zakładem Usług Komunalnych w Czersku na świadczenie usługi „Odbiór i transport gminy odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych, położonych na terenie gminy Czersk w okresie od 1.04.2022 r. – 30.09.2022 r.”.

W § 8 ust. 1 umowy określono cenę jednostkową 435,93 zł brutto za 1Mg a w kolejnym ust. 2 wskazano wartość usługi w kwocie 1.477.802,70 zł brutto, liczonej według szacunkowej ilości odpadów wskazanych przez zamawiającego wynoszącej 3390 Mg.

W ust. 3 tego paragrafu zawarto zapis o treści – cyt. „zapłata wynagrodzenia następuje na podstawie faktur wystawionych za zakończone miesiące kalendarzowe w oparciu o miesięczne sprawozdania z odebranych odpadów, stanowiące załącznik nr 2 do niniejszej umowy, zgodnie z kartami przekazania odpadów.
- Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia przekazano do publikacji w dniu 6.04.2022 r. i opublikowano w Dzienniku Urzędowym UE w dniu 11.04.2022 r., nr 2022/S 071 – 189937 z dnia 11.04.2022 r.
- Ogłoszenie o wykonaniu umowy opublikowano w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 11.10.2022 r., nr 2022/BZP 00386170/01.

- Szacunkowa wartość wynagrodzenia wynosić miała 1.477.802,70 zł. Wynagrodzenie to miało być płatne okresowo po zakończeniu miesiąca świadczonej usługi w oparciu o ilość faktycznie odebranych przetransportowanych odpadów. Ustalono, że tytułu wykonania umowy w okresie od dnia 1.04.2022 r. do dnia 30.09.2022 r. wykonawca wystawił 6 faktur na łączną kwotę 1.413.417,58 zł i takie wynagrodzenie otrzymał terminowo.
[Kserokopie: umowy WZ.272.12.2022 z dnia 31.03.2022 r. na odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy, zawartej z Zakładem Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Czersku; „Protokołu postępowania o udzielenie zamówienia w trybie zamówienia z wolnej ręki” (sprawa WZ.271.12.2022), zatwierdzonego przez kierownika zamawiającego w dniu 11.04.2022 r. oraz dokumentu z dnia 10.02.2022 r. sporządzonego przez Krystiana Łangowskiego – prokurenta spółki – poz. 48 akt kontrolii]
- 2) Z przedłożonych do kontroli dokumentów wynikało, że kontrolowaną gmina związana była także z Zakładem Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Czersku trzema umowami pn. „Umowa o prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych – PSZOK”, poniżej podano numeru umów, daty ich zawarcia oraz okres ich obowiązywania:
  - WB.6232.8.1.2022 z dnia 3.01.2022 r., zawartej na okres od dnia 1.01.2022 r. do dnia 31.03.2022 r.;
  - WB.6232.8.3.2022 z dnia 31.03.2022 r., zawartej na okres od dnia 1.04.2022 r. do dnia 30.09.2022 r.;
  - WB.6232.8.6.2022 z dnia 30.09.2022 r., zawartej na okres od dnia 1.10.2022 r. do dnia 30.09.2023 r.
- Za utrzymanie i obsługę PSZOK spółka miała otrzymywać ryczałtowe wynagrodzenie miesięczne, które wynosić miało brutto:
  - za okres od dnia 1.01.2022 r. do dnia 31.03.2022 r. w wysokości 14.915,40 zł;
  - za okres od dnia 1.04.2022 r. do dnia 30.09.2022 r. w wysokości 21.000,00 zł;
  - za okres od dnia 1.10.2022 r. do dnia 30.09.2023 r. w wysokości 21.000,00 zł.
- Jako podstawę zawarcia umów wskazano uchwałę Nr XXXI/254/13 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 14 października 2013 r. w sprawie powierzenia Zakładowi Usług Komunalnych sp. z o.o. w Czersku zadania utworzenia i prowadzenia na terenie Gminy Czersk punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Jako podstawę prawną podjęcia uchwały wskazano m.in. na art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 2519). W § 1 tej uchwały, zawarto zapis o treści cyt.: „Powierza się Zakładowi Usług Komunalnych sp. z o.o. w Czersku zadania własnego gminy dotyczące utworzenia i prowadzenia na terenie Gminy Czersk punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych.”.
- 3) Zadania związane z zagospodarowaniem odpadów przyjętych od przewoźnika realizował Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Spółka z o.o. w Nowym Dworze na

podstawie „Umowy na zagospodarowanie odpadów”, zawartej w dniu 31.12.2020 r., na czas nieokreślony.

- Zgodnie z § 4 ust. 3 ww. umowy spółka za przyjęcie i zagospodarowanie odpadów komunalnych spółka miała otrzymywać wynagrodzenie liczone jako iloczyn ilości przyjętych odpadów oraz ceny jednostkowej określonego kodu odpadów.
- Jako podstawę zawarcia umowy wskazano uchwałę Nr XXX/299/17 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 27 kwietnia 2017 r. w sprawie wyboru sposobu prowadzenia gospodarki komunalnej w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. W § 1 tej uchwały, powołującej się m.in. na art. 2 i art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 712), zawarto zapis o treści cyt.: „Powierza się Zakładowi Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Sp. z o.o., którego udziałowcem jest Gmina Czersk, zagospodarowanie odpadów komunalnych pochodzących z nieruchomości objętych zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych z terenu Gminy Czersk w zamian za opłatę za zagospodarowanie odpadów wnoszoną przez Gminę”.

3.9.2. Dochody z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

- 1) Na podstawie sporządzonego za 2021 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego ustalono, że w roku tym gmina zrealizowała 4.776.461,08 zł dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 049 – „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw” w rozdziale 90002 – „Gospodarka odpadami”. Ze sprawozdania tego wynikało także, że na koniec 2021 roku należności gminy w dochodach klasyfikowanych w ww. podziałkach wynosiły 697.568,03 zł, w tym zaległości 518.389,77 zł. Z kolei nadpłaty w tych dochodach wynosiły 33.373,24 zł. W analogicznym sprawozdaniu, sporządzonym za rok 2022, wykazano wykonanie dochodów w wysokości 4.880.589,66 zł, klasyfikowanych w ww. podziałkach klasyfikacji dochodów. Według tego sprawozdania należności gminy z tytułu tych dochodów na dzień 31.12.2022 r. wynosiły 782.053,45 zł, z czego zaległości 595.703,63 zł. Nadpłaty z tytułu tej opłaty wynosiły 40.814,33 zł.
- 2) W oparciu o wydruki „Salda rozrachunkowe” na dzień 31 grudnia odpowiednio za 2021 r. 2022 r. ”, sporządzone za 2021 i 2022 rok dla dochodów budżetowych klasyfikowanych w ww. podziałkach klasyfikacji dochodów, ustalono następujące dane z zakresu wpływów z opłaty za gospodarowanie odpadów komunalnych (w zł):

Wyszczególnienie	Rok 2021	Rok 2022
1	2	3
- nadpłaty z lat ubiegłych	36.446,71	33.373,24
- należności początkowe	575.661,11	697.568,03
- przypisy	4.934.306,16	4.983.919,39
- odpisy	28.451,49	21.755,25

- umorzenia	0,00	687,65
- wpłaty	4.780.902,48	4.881.366,90
- zwroty	4.441,40	777,24
- nadpłaty końcowe	261.358,98	272.178,51
- należności końcowe	697.568,03	782.053,45
w tym zaległości	518.389,77	595.703,63

Porównując wynikające z ewidencji dane w zakresie wykonania dochodów oraz końcowych sald należności i zobowiązań (z tytułu nadpłat) w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi z danymi wykazanymi w ww. sprawozdaniach z wykonania planu dochodów budżetowych różnic nie stwierdzono.

- 3) W 2021 r. i 2022 r. w gminie obowiązywał wzór deklaracji o wysokości ww. opłaty określony uchwałą Nr XIV/169/19 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, położonych w Gminie Czersk (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 30 grudnia 2019 r., poz. 6281).

Uchwałą Nr 284/g314/P/19 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku z dnia 19 grudnia 2019 r. orzeczono nieważność uchwały w części, tj.:

- a) § 1 w zakresie słów: "oraz właścicieli domków letniskowych i innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe",
  - b) § 2 ust. 1 pkt 4 w zakresie słów: "4) w przypadku nowopowstałych domków letniskowych i innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe w terminie 14 dni od oddania budynku do użytkowania lub rozpoczęcia użytkowania nieruchomości na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.",
  - c) załącznika nr 1 do badanej uchwały, w części: - sformułowania zawartego w części wstępnej deklaracji o treści: "d) w przypadku nowopowstałych budynków letniskowych i innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, w terminie 14 dni od oddania budynku do użytkowania lub rozpoczęcia użytkowania nieruchomości na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.", - sformułowania zawartego w polu H. o treści: "W przypadku domu letniskowego lub nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe należy wypełnić podpunkt H2.", - całego pola oznaczonego: "H.2. DOMKI LETNISKOWE LUB INNE NIERUCHOMOŚCI WYKORZYSTYWANE NA CELE REKREACYJNO-WYPOCZYNKOWE:".
- 4) W 2021 r. i 2022 r. obowiązywały opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi określone w uchwale Nr XIV/168/19 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 20 grudnia 2019 r., poz. 6165). Zmienionej uchwałą Nr XIX/229/20 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 24 marca 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIV/168/19 Rady Miejskiej w Czersku

z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 24 kwietnia 2020 r., poz. 2090). Zmiana dotyczyła metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (przed zmianą od gospodarstwa po zmianie od osoby zamieszkującej na terenie nieruchomości), zmianie uległy stawki opłat.

Z przywołanej powyżej uchwały wynikało, że opłata miała być zróżnicowana i uzależniona od liczby mieszkańców zamieszkujących nieruchomość, rodzaju zabudowy a także od sposobu ich gromadzenia (selektywnie lub nie).

- Dla właścicieli nieruchomości jednorodzinnych oraz wielorodzinnych, na których zamieszkują mieszkańcy stawki opłaty wynosiły miesięcznie:
  - a) za gospodarowanie odpadami komunalnymi od odpadów zbieranych i odbieranych w sposób selektywny
    - 27,50 zł za osobę w przypadku zamieszkiwania danej nieruchomości przez jedną osobę,
    - 27,50 zł za osobę w przypadku zamieszkiwania danej nieruchomości przez dwie osoby,
    - 26,00 zł za osobę w przypadku zamieszkiwania danej nieruchomości przez trzy osoby,
    - 22,00 zł za osobę w przypadku zamieszkiwania danej nieruchomości przez cztery osoby,
    - 19,50 zł za osobę w przypadku zamieszkiwania danej nieruchomości przez pięć osób,
    - 19,50 zł za osobę w przypadku zamieszkiwania danej nieruchomości przez sześć lub więcej osób, przy czym maksymalna opłata wynosić miała 117 zł.
  - b) od odpadów zbieranych i odbieranych w sposób nieselektywny:
    - 69,00 zł za osobę w przypadku zamieszkiwania danej nieruchomości przez jedną osobę,
    - 69,00 zł za osobę w przypadku zamieszkiwania danej nieruchomości przez dwie osoby,
    - 65,00 zł za osobę w przypadku zamieszkiwania danej nieruchomości przez trzy osoby,
    - 55,00 zł za osobę w przypadku zamieszkiwania danej nieruchomości przez cztery osoby,
    - 49,00 zł za osobę w przypadku zamieszkiwania danej nieruchomości przez pięć osób,
    - 49,00 zł za osobę w przypadku zamieszkiwania danej nieruchomości przez sześć lub więcej osób, przy czym maksymalna opłata wynosić miała 293,00 zł.

Ustalono także zwolnienie z części miesięcznej opłaty za zagospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku deklaracji o kompostowaniu bioodpadów przez właścicieli nieruchomości jednorodzinnych w wysokości 1 zł od osoby/miesiąc, przy czym maksymalna wysokość zwolnienia wynosić miała 6 zł od nieruchomości.

- Ryczałtową stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy, lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, ustalono w wysokości 169,00 zł za rok kalendarzowy. W przypadku nierealizowania obowiązku selektywnej zbiórki odpadów określono ryczałtową podwyższoną stawkę opłaty, która wynosiła 507,00 zł za rok kalendarzowy.
- 5) Terminy wnoszenia opłat z tytułu gospodarki odpadami komunalnymi obowiązujące w 2021 r. i 2022 r. uregulowano w uchwale NR XXX/301/17 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 27 kwietnia 2017 r. w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 22 maja 2017 r., poz. 1922).
- Zgodnie z postanowieniami ww. uchwały opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wytwarzanymi na nieruchomościach, na których zamieszkują mieszkańcy, wpłacane miały być bez wezwania, w terminie do 15 każdego miesiąca za poprzedni miesiąc kalendarzowy. Z kolei wpłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi pochodzącymi z domków letniskowych lub nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, użytkowanych jedynie przez część roku, należało wносить bez wezwania, w łącznej wysokości obejmującej opłatę za dany rok kalendarzowy, terminie do 31 lipca każdego roku. W przypadku złożenia deklaracji po 31 lipca danego roku opłatą należało uiścić w terminie do 30 dni od daty złożenia deklaracji. Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi należało wносить przelewem na konto bankowe lub do kasy Urzędu Miejskiego w Czersku.
- 6) Prawidłowość wyliczeń opłaty w złożonych deklaracjach oraz przypisu należności na kontach księgowych sprawdzono na przykładzie losowo wybranych 15 deklaracji – deklaracji złożonych przez osoby, do rozliczania których prowadzono konta rozrachunkowe o następujących numerach: 06-32, 06-76, 06-78, 06-00005497, 06-312, 06-00004852, 06-00005634, 06-2051, 06-00004558, 06-00004788, 06-2811, 06-3176, 06-3234, 06-3483 i 06-00001035.
- Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości. Ustalono, że wśród osób objętych kontrolą 8 wywiązało się z obowiązku złożenia deklaracji, w przypadku pozostałych 7 osób, którzy nie złożyli deklaracji, wydano decyzje określające wysokość zobowiązania z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi.
- 7) Kontrolę egzekwowania zaległości przeprowadzano w oparciu o czynności wierzyciela podejmowane 2022 r.
- Na podstawie ewidencji księgowej ustalono, że koniec 2022 roku zaległości w dochodach z tej opłaty wynosiły 581.580,70 zł, na sumę tą złożyły się zaległości 934 zobowiązanych. W czasie kontroli ustalono, że 2022 roku w kontrolowanej jednostce wystawiono 2583 upomnienia, którymi wierzyciel wzywał do zapłaty zaległości z tytułu gospodarowania

odpadami komunalnymi wraz z odsetkami za zwłokę i kosztami upomnienia. W przypadku braku wpłat podejmowano dalsze kroki prawne tj. wystawianie tytułów wykonawczych, których w okresie objętym kontrolą wystawiono 55.

- Szczegółową kontrolą objęto o czynności wierzyciela podejmowane wobec 10 losowo wybranych zobowiązanych, których zaległości przekraczały kwotę 5.000,00 zł. Łączne zaległości wszystkich zobowiązanych objętych kontrolą wynosiły 64.306,67 zł, co stanowiło 11% wszystkich zaległości w dochodach z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W tabeli przedstawiono również informacje o latach powstania zaległości oraz o podejmowanych czynnościach windykacyjnych.

Lp.	Indeks konta	Zaległości na dzień 31.12.2022 r. (w zł)	Okres powstania zaległości rok/lata	Podjęte działania windykacyjne
1	2	3	4	5
1.	06-32	6.549,70	2013-2022	Egzekucja wszczęta w latach poprzedzający rok 2022. Organ egzekucyjny umorzył egzekucję ze względu na bezskuteczność w 2017 roku. W 2022 roku wystawiono 5 upomnień (09.02.2022 r., 13.04.2022 r., 13.07.2022 r., 08.09.2022 r. i 09.11.2022 r.) oraz 1 tytuł wykonawczy (22.09.2022 r.). W 2022 r. zobowiązana dobrowolnie zapłaciła część zaległości w wysokości 250,00 zł, w dniu 28.11.2022 r., obecnie egzekucja w toku.
2.	06-76	5.472,75	2015-2022	Egzekucja wszczęta w latach poprzedzający rok 2022. W 2022 roku wystawiono 5 upomnień (09.02.2022 r., 13.04.2022 r., 13.07.2022 r., 08.09.2022 r. i 09.11.2022 r.) oraz 1 tytuł wykonawczy (22.09.2022 r.). Obecnie egzekucja w toku.
3.	06-78	5.203,00	2015-2022	Egzekucja wszczęta w latach poprzedzający rok 2022. Organ egzekucyjny umorzył egzekucję ze względu na jej bezskuteczność w 2018 roku. W 2022 roku wystawiono 5 upomnień (09.02.2022 r., 13.04.2022 r., 13.07.2022 r., 08.09.2022 r. i 09.11.2022 r.) oraz 1 tytuł wykonawczy (22.09.2022 r.). W 2022 r. zobowiązany dobrowolnie zapłacił część zaległości w wysokości 460,00 zł, w dniu 09.12.2022 r. Obecnie egzekucja w toku.
4.	06-00005497	5.683,60	2016-2022	Egzekucja wszczęta w latach poprzedzający rok 2022. W 2022 roku wystawiono 5 upomnień (09.02.2022 r., 13.04.2022 r., 13.07.2022 r., 08.09.2022 r. i 09.11.2022 r.) oraz 1 tytuł wykonawczy (22.09.2022 r.). Obecnie egzekucja w toku.
5.	06-312	10.021,00	2013-2022	Egzekucja wszczęta w latach poprzedzający rok 2022. Organ egzekucyjny umorzył egzekucję ze względu na bezskuteczność w 2023 roku. W 2022 roku wystawiono 5 upomnień (09.02.2022 r., 13.04.2022 r., 13.07.2022 r., 08.09.2022 r. i 09.11.2022 r.) Sporządzono 1 tytuł wykonawczy (22.09.2022 r.). Obecnie egzekucja w toku.
6.	06-00004852	7.317,00	2014-2022	Egzekucja wszczęta w latach poprzedzający rok 2022. Organ egzekucyjny umorzył egzekucję ze względu na bezskuteczność w 2018 roku. W 2022 roku wystawiono 5 upomnień (09.02.2022 r., 13.04.2022 r., 13.07.2022 r., 08.09.2022 r. i 09.11.2022 r.) Sporządzono 1 tytuł wykonawczy (05.06.2023 r.). Obecnie egzekucja w toku.
7.	06-00005634	5.175,84	2016-2022	Egzekucja wszczęta w latach poprzedzający rok 2022. Organ egzekucyjny umorzył egzekucję ze względu na bezskuteczność w 2018 roku. W 2022 roku wystawiono 5 upomnień (09.02.2022 r., 13.04.2022 r., 13.07.2022 r., 08.09.2022 r. i 09.11.2022 r.) Sporządzono 1 tytuł wykonawczy (05.06.2023 r.). W 2022 r. zobowiązana dobrowolnie zapłaciła część zaległości w wysokości 100,00 zł, w dniu 02.02.2022 r. oraz 293,50 zł w dniu 02.08.2022 r. Obecnie egzekucja w toku.
8.	06-2051	6.584,91	2013-2022	Egzekucja wszczęta w latach poprzedzający rok 2022. Organ egzekucyjny umorzył egzekucję ze względu na bezskuteczność w 2018 roku. W 2022 roku wystawiono 5 upomnień (09.02.2022 r., 13.04.2022 r., 13.07.2022 r., 08.09.2022 r. i 09.11.2022 r.) Sporządzono 1 tytuł wykonawczy (05.06.2023 r.). Obecnie egzekucja w toku.
9.	06-00004558	6.609,00	2013-2022	Egzekucja wszczęta w latach poprzedzający rok 2022. Organ egzekucyjny umorzył egzekucję ze względu na bezskuteczność w 2017 roku. W 2022 roku wystawiono 5 upomnień (09.02.2022 r., 13.04.2022 r., 13.07.2022 r., 08.09.2022 r. i 09.11.2022 r.) Sporządzono 1 tytuł wykonawczy (05.06.2023 r.). Obecnie egzekucja w toku.

10.	06-00004788	5 689,87	2017-2022	Egzekucja wszczęta w latach poprzedzający rok 2022. W 2022 roku wystawiono 5 upomnień (09.02.2022 r., 13.04.2022 r., 13.07.2022 r., 08.09.2022 r. i 09.11.2022 r.) Sporządzono 1 tytuł wykonawczy (05.06.2023 r.). Obecnie egzekucja w toku.
-----	-------------	----------	-----------	--

Stwierdzono, że zaniechano czynności egzekucyjnych wobec zobowiązanych, którzy nie wywiązywali się z ciążących na nich obowiązków. W przypadku zobowiązanych dla których prowadzi się konta rozliczeniowe o numerach: 06-00004852, 06-00005634, 06-2051, 06-00004558, 06-00004788 wierzyciel w 2022 r. wystawił wyłącznie upomnienia z pouczeniem, iż sprawa zostanie skierowana na drogę postępowania egzekucyjnego. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że tytułów wykonawczych nie wystawiano. Tytuły wykonawcze zostały wystawione w dniu 5.06.2023 r. w trakcie prowadzonej kontroli. Zwrócono się o złożenie pisemnego wyjaśnienia w sprawie niepodejmowania czynności egzekucyjnych.

W wyjaśnieniu datowanym na dzień 13. 2023 r., które złożyła pani Izabela Rędzińska - inspektor ds. gospodarowania odpadami komunalnymi wskazano – cyt.: *Opóźnienia w sporządzaniu tytułów egzekucyjnych wynikają przede wszystkim z nadmiaru obowiązków oraz z dodatkowych zadań niewynikających bezpośrednio z zakresu obowiązków. Począwszy od stycznia 2022 r. wszyscy pracownicy wydziału oddelegowani zostali do przyjmowania deklaracji CEEB (Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków). Ponadto, weryfikowaliśmy dla Centrum Usług Społecznych wnioski o wypłatę dodatku węglowego a od listopada przyjmowaliśmy wnioski o zakup węgla – ponad 1000. Oprócz weryfikacji każdego wniosku księgowalam i rozliczałam wpłaty za zakup węgla.*

W ubiegłym roku sporządziłam ponad 2,5 tys. upomnień z tytułu zaległości w opłacie za odpady, oprócz tego informujemy podatników o istniejących zaległościach – wysyłamy maile, przeprowadzamy rozmowy telefoniczne. Tytuły egzekucyjne sporządzane były z opóźnieniem, jednak staram się nie dopuścić do przedawnienia zaległości podatkowych. Podatnicy z największym zadłużeniem to osoby w większości „nieściągalne”, nie posiadają środków, z których można skutecznie prowadzić egzekucję administracyjną.

Cytowane powyżej wyjaśnienie załączono do akt roboczych kontroli.

**[Wyjaśnienie p. Izabeli Rędzińskiej ws. niepodejmowania czynności egzekucyjnych –
– poz. 49 akt kontroli]**

3.9.3. Wydatki na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz cele wskazane w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

- 1) W sporządzonych za 2021 rok oraz za rok 2022 sprawozdaniach Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego kontrolowana jednostka wykazała wykonanie odpowiednio 5.249.981,98 zł oraz 5.059.935,71 zł wydatków klasyfikowanych w rozdziale 90002 – „Gospodarka odpadami”. Wykonanie wydatków w poszczególnych paragrafach przedstawiono w tabeli (w zł):

Paragraf klasyfikacji wydatków	Klasyfikowane w rozdziale 90002 wydatki wykonane w roku:	
	2021	2022
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
401 – „Wynagrodzenia osobowe pracowników”	151.148,70	160.147,56
404 – „Dodatkowe wynagrodzenie roczne”	8.113,90	8.315,28
411 – „Składki na ubezpieczenia społeczne”	28.731,91	28.638,63
412 – „Składki na Fundusz Pracy”	2.611,49	3.523,67
417 – „Wynagrodzenia bezosobowe”	9.840,00	0,00
421 – „Zakup materiałów i wyposażenia”	19.998,93	1.211,55
430 – „Zakup usług pozostałych”	5.025.203,95	4.854.299,19
436 – „Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych”	166,09	239,85
443 – „Różne opłaty i składki”	1.066,49	504,04
444 – „Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych”	3.100,52	3.325,94
Razem:	5.249.981,98	5.059.935,71

2) W myśl art. 6r ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 2519) z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, obejmujące koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- obsługi administracyjnej tego systemu;
- edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Przywołane przepisy umożliwiają gminom wykorzystanie środków pochodzących z pobranych opłat także na pokrycie kosztów:

- wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych oraz koszty utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym;
- utworzenia i utrzymania punktów napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami;
- usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 699).

3) W trakcie kontroli poproszono panią Wiesławę Modrzejewską – skarbnika gminy, o sporządzenie informacji o wykonanych w 2021 i 2022 roku dochodach z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz o zrealizowanych w tych latach wydatkach na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, z uwzględnieniem podziału wynikającego z przywołanego powyżej art. 6r ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Dane wynikające z przedłożonych informacji „Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi” odpowiednio za rok 2021 i 2022 podano w tabeli (w zł):

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2021 (w zł)	Rok 2022 (w zł)
1	2	3	4
1.	Stan środków na rachunku na dzień 31.12 roku poprzedniego	31.708,00	0,00
2.	Dochody j.s.t. z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	4.776.461,12	4.880.589,66
3.	Wydatki j.s.t. na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym dotyczące:	5.249.981,98	5.059.935,71
	1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych	4.829.668,72	4.630.552,99
	2) tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych	166.738,59	212.746,20
	3) obsługi administracyjnej tego systemu	252.508,18	216.132,48
	4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi	0,00	0
	5) inne, wynikające z ustawy	1.066,49	504,04
4.	Różnica: Stan środków (poz. 1) + Dochody (poz. 2) minus wydatki (poz. 3):	- 441.812,86	- 179.346,05

- 4) Szczegółową kontrolę wydatków budżetowych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi przeprowadzono w oparciu o wydatki zrealizowane w 2021 r. w wysokości 1.066,49 zł (inne, wynikające z ustawy) oraz wydatkowane w 2022 roku na odbiór, transport, zbieranie, odzysk oraz unieszkodliwianie odpadów komunalnych w wysokości 4.630.552,99 zł.

Na podstawie dowodów źródłowych oraz ewidencji księgowej wydatków, zrealizowanych na sumę 4.631.619,48 zł, ustalono, że:

- a) wydatki w wysokości 4.630.552,99 zł poniesione na odbiór, transport, zbieranie, odzysk oraz unieszkodliwianie odpadów komunalnych były konsekwencją zapłaty zobowiązań wynikających z dwunastu faktur, wystawionych przez Zakład Zagospodarowania Odpadów w Nowy Dwór Sp. z o.o., na łączną kwotę 1.942.054,65 zł. Z kolei na wydatki w wysokości 2.688.498,34 zł złożyły się zapłaty zobowiązań z dwunastu faktur wystawionych przez Zakład Usług Komunalnych w Czersku za odbiór i transport odpadów komunalnych.
- b) środki budżetowe pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 1.066,49 zł, które wykazano w pozycji „inne wydatki na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi” wydatkowano na zapłacenie kosztów postępowań egzekucyjnych w administracji. Wydatki poniesiono w oparciu o 5 dokumentów pn. „Zawiadomienie o wysokości kosztów egzekucyjnych” wystawionych przez organ egzekucyjny na podstawie art. 64c § 6a pkt 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 479).

[Informacja „Gospodarowanie odpadami komunalnymi”

– poz. 49a akt kontroli]

IV. GOSPODARKA MIENIEM

Kontrolę w zakresie gospodarki mieniem przeprowadzono za rok 2022.

4.1. Gospodarka mieniem komunalnym

4.1.1. Środki trwałe

a) *Podstawowe środki trwałe – konto 011*

1) Na dzień 1.01.2022 roku syntetyczne konto 011 – „Środki trwałe” wykazywało saldo Wn w wysokości 204.713.660,16 zł.

W trakcie roku na koncie tym zaksięgowano zwiększenia wartości początkowej podstawowych środków trwałych na sumę 32.750.175,71 zł oraz zmniejszenia wartości początkowej na sumę 16.608.276,42 zł. Na dzień 31.12.2022 r. konto wykazywało saldo Wn w wysokości 220.855.559,45 zł.

- Zaksięgowane w trakcie roku zwiększenia wartości Wn konta 011 wynikały z: rozliczenia kosztów zakończonych inwestycji i przyjęcia powstałych efektów gospodarczych na stan środków trwałych; zakupu gotowych środków trwałych; odpłatnego i nieodpłatnego nabycia nieruchomości; przejęcia nieruchomości po ustaniu trwałego zarządu oraz ujęcia wartości nieruchomości po podziale/scaleniu.
  - Na zmniejszenie wartości początkowej podstawowych środków trwałych wpłynęło zaksięgowanie na stronie Ma konta wartości: składników majątku przekazanych nieodpłatnie jednostkom organizacyjnym gminy (place zabaw, rolkowisko); nieruchomości przekazanych w trwały zarząd (budynek dworca kolejowego); działek gruntu zdjętych z ewidencji w związku z ich podziałem/scaleniem; nieruchomości sprzedanych; nieruchomości przekazanych nieodpłatnie innym podmiotom (np. nadleśnictwo, powiat) oraz wartości zlikwidowanych składników majątku.
- 2) Szczegółową kontrolę przestrzegania obowiązujących przepisów prawa i uregulowań wewnętrznych z zakresu ujmowania składników majątkowych w ewidencji środków trwałych oraz zdejmowania ich z tej ewidencji (terminowość, stosowanie obowiązujących dowodów) przeprowadzono na przykładzie operacji zaksięgowanych w marcu 2022 r. – 22 operacji zaksięgowanych na stronie Wn konta, na sumę 933.803,33 zł oraz 18 operacji na stronie Ma konta, na sumę 700.863,40 zł – dowody PK/00094 i PK/00096.

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

3) Umorzenie podstawowych środków trwałych ewidencjonowano na 10 kontach analitycznych prowadzonych do syntetycznego konta 071 – „Umorzenie podstawowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”.

Na bilans otwarcia ksiąg rachunkowych 2022 roku konta te, zaprowadzone według Klasyfikacji Środków Trwałych GUS wykazywały umorzenie na sumę 66.559.822,97 zł.

W trakcie roku dokonano księgowania zwiększających wartość umorzenia (strona Ma konta) o 8.839.631,29 zł oraz księgowania na stronie Wn konta, zmniejszających wartość umorzenia o 407.366,18 zł. Na koniec 2022 roku konta te wykazywały umorzenie podstawowych środków trwałych na sumę 74.992.088,08 zł.

- Na zwiększenie wartości konta o 8.839.631,29 zł wpłynęło głównie zaksięgowanie pod datą 31.12.2022 r. rocznej amortyzacji środków trwałych (6.480.815,24 zł). Poza tym na stronie Ma konta zaksięgowano m.in. umorzenie przejętych składników majątku w postaci dróg, budynku dworca kolejowego, budynków Domów Kultury w Czersku, Łęgu i Rytlu. Ustalono, że do rocznej amortyzacji środków trwałych stosowano stawki amortyzacyjne określone w części II („Plan amortyzacji środków trwałych”) załącznika nr 2 do obowiązującego w 2022 roku zarządzenia Nr 412/20 Burmistrza Czerska z dnia 25 maja 2020 r. w sprawie ewidencji i amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych Urzędu Miejskiego w Czersku.
- Obroty zmniejszające wartość umorzenia podstawowych środków trwałych o 407.366,18 zł wiązały się m.in. z przekazaniem składników majątku (placów zabaw, rolkowiska, budynku dworca kolejowego) jednostkom organizacyjnym gminy oraz likwidacją środków trwałych (komputery, drukarki, radarowy miernik prędkości, kosiarka samojezdna).

Pozostałe środki trwałe (konto 013 – „Pozostałe środki trwałe”)

- 1) Na dzień 1.01.2022 r. konto 013 przedstawiało saldo Wn w wysokości 3.312.455,27 zł. W trakcie roku na stronie Wn tego konta zaksięgowano obroty w wysokości 990.935,77 zł, a na stronie Ma w wysokości 676.289,94 zł. Na ostatni dzień 2022 roku konto przedstawiało saldo Wn w wysokości 3.627.101,10 zł.
- 2) Roczne obroty Wn konta 013, na sumę 990.935,77 zł były następstwem zakupu składników majątku o charakterze wyposażenia, w tym: komputerów i drukarek na potrzeby urzędu miejskiego; urządzeń dla jednostek OSP (m.in. kompresor, myjka, prądnica wysokociśnieniowa); sprzętu do świetlic wiejskich (m.in. meble, sprzęt RTV); laptopów i tabletów do realizacji programu związanego z wsparciem dzieci i wnuków byłych pracowników Państwowych Gospodarstw Rolnych w rozwoju cyfrowym; urządzeń i wyposażenia na realizację projektu związanego z utworzeniem 90 nowych miejsc żłobkowych w Czersku; wyposażenia na realizację projektu związanego z utworzeniem nowych ośrodków wychowania przedszkolnego oraz laptopów na realizację projektu związanego z wsparciem seniorów w rozwoju cyfrowym.
Na stan ewidencyjny pozostałe środki trwałe przyjmowano w oparciu o dowody „OT – Przyjęcie środka trwałego”.
- 3) Księgowania na stronie Ma konta 013, na sumę 676.289,94 zł, dokonano w związku z: nieodpłatnym przekazaniem składników majątku jednostkom organizacyjnym gminy

i osobom fizycznym, w tym składników zakupionych na realizację projektów dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz likwidacją składników majątku o charakterze wyposażenia.

Przekazywanie składników następowało na podstawie dowodów „PT – Protokół przekazania-przejęcia środka trwałego”, podstawę zdjęcia ze stanu składników likwidowanych stanowiły dowody „LT- Likwidacja środka trwałego”. Dowody „LT- Likwidacja środka trwałego” wykorzystano m.in. do zdjęcia ze stanu ewidencyjnego, pod datą 31.12.2022 r., urządzeń sytemu monitoringu, mebli biurowych (dostawek do biurek) oraz myjki do fontanny, o łącznej wartości 10.082,54 zł. Podstawę wystawienia dowodów LT o numerach od 126/22 do 140/22 stanowiły protokoły likwidacji środka trwałego, sporządzone przez komisję likwidacyjną, zatwierdzone przez kierownika kontrolowanej jednostki.

- 4) Do ewidencji umorzenia pozostałych środków trwałych wykorzystywano konto 072 – „Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych” a w szczególności – analityczne konto 072-000 – „Umorzenie pozostałych środków trwałych”, prowadzone do ww. konta syntetycznego.

W wyniku porównania obrotów na ww. koncie analitycznym z obrotami na koncie 013 ustalono, że wszystkie składniki majątku ujęte na koncie 013 zostały w pełni umorzone. Końcowe saldo Ma konta 072-000, w wysokości 3.627.101,10 zł, równe było końcowemu saldu Wn konta 013.

4.1.2. Wartości niematerialne i prawne

- 1) Konto 020 – „Wartości niematerialne i prawne” wykazywało na dzień 1.01.2022 r. saldo Wn w wysokości 202.642,32 zł. W trakcie roku na stronie Wn konta zaksięgowano obroty na sumę 61.164,77 zł, a na stronie Ma – w wysokości 27.016,55 zł. Na koniec 2022 roku konto wykazywało saldo Wn w wysokości 236.790,54 zł.
- 2) Na zwiększenie wartości konta wpłynęło zaksięgowanie pod datą 21.09.2022 r. wartości 48 licencji na korzystanie z oprogramowania biurowego MS Office Home & Business 2021 – oprogramowania zakupionego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa projekt *Cyfrowa Gmina*. Na stan ewidencyjny składniki majątku przyjęto dowodami OT od numeru 302/22 do numeru 336/222.

Obroty na stronie Ma konta, na sumę 27.016,55 zł, miały związek z: likwidacją oprogramowania komputerowego (m.in. Smart Gem i eMandat) o wartości początkowej 7.847,00 zł (dowody LT nr 87/22, 88/22 i 116/22) na podstawie protokołu likwidacji nr 5 – księgowania z dnia 31.10.2022 r. oraz przekazaniem licencji na korzystanie z oprogramowania biurowego MS Office Home & Business 2021 dla Zespołu Obsługi Finansowej w Czersku (10 szt. o wartości 12.779,70 zł) i Administracji Zasobów Komunalnych w Czersku (5 szt. o wartości 6.389,85 zł).

3) Końcowe saldo Wn syntetycznego konta 020 – „Wartości niematerialne i prawne” w wysokości 236.790,54 zł stanowiło sumę wartości początkowych podstawowych (umarzanych stopniowo) wartości niematerialnych i prawnych (106.899,17 zł) oraz wartości początkowych pozostałych (umarzanych jednorazowo) wartości niematerialnych i prawnych – 129.891,37 zł.

4) Umorzenie podstawowych wartości niematerialnych i prawnych ewidencjonowano na koncie analitycznym koncie 071-020, prowadzonym do syntetycznego konta 071 – „Umorzenie podstawowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”.

- Na dzień 1.01.2022 r. ww. konto analityczne wykazywało saldo Ma w wysokości 72.063,01 zł.

W trakcie roku na tej stronie konta zaksięgowano obroty w wysokości 10.878,54 zł, z kolei na stronie Wn – obroty na sumę 7.847,00 zł. Obroty zwiększające wartość umorzenia wiązały się z zaksięgowaniem pod datą 31.12.2022 r. amortyzacji za rok 2022 r. Na zmniejszenie wartości umorzenia o 7.847,00 zł wpłynęło zaksięgowanie na stronie Wn wartości umorzenia zlikwidowanych składników majątku w postaci licencji na korzystanie z programów komputerowych (m.in. Smart Gem i eMandat).

Na ostatni dzień 2022 roku analityczne konto 071-020 wykazywało saldo Ma w wysokości 75.094,55 zł.

- Ustalono, że podstawowe wartości niematerialne i prawne umarzano z zastosowaniem stawki 20%, określonej w ust. 32 załącznika nr 2 („Określenie metody wyceny aktywów i pasywów”) do zarządzenia Nr 733/21 Burmistrza Czerska z dnia 9 sierpnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia zasad rachunkowości dla budżetu gminy Czersk oraz Urzędu Miejskiego w Czersku.

5) Umorzenie „pozostałych wartości niematerialnych i prawnych” ewidencjonowano na analitycznym koncie 072-020, prowadzonym do syntetycznego konta 072 – „Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”.

Na dzień 1.01.2022 r. konto to wykazywało saldo Ma w wysokości 87.896,15 zł. Po zaksięgowaniu na tej stronie konta, pod datą 31.12.2022 r., umorzenia zakupionego oprogramowania biurowego MS Office Home & Business 2021 (61.164,77 zł) oraz zaksięgowaniu na stronie Wn wartości oprogramowania przekazanego dla Zespołu Obsługi Finansowej w Czersku i Administracji Zasobów Komunalnych w Czersku (łącznie 19.169,55 zł) końcowe saldo Ma konta 072-020 wynosiło 129.891,37 zł.

Powyższe saldo było równe końcowemu saldu Wn konta 020-001, wykorzystywanemu do ewidencji wartości początkowych „pozostałych wartości niematerialnych i prawnych”. Powyższe daje podstawę do stwierdzenia, że wszystkie te składniki majątku, podlegające umorzeniu w 100% w miesiącu wydania do używania, zostały w pełni umorzone.

4.1.3. Finansowy majątek trwały

- 1) Kontrolowana jednostka prowadzi konto 030 – „Długoterminowe aktywa finansowe”, które na początek 2022 roku wykazywało saldo Wn w wysokości 24.355.500,00 zł.

W trakcie roku wartość długoterminowych aktywów finansowych wzrosła o 5.000,00 zł, do wysokości 24.360.500,00 zł. Wielkość ta przedstawiała wartość udziałów gminy w spółkach i spółdzielniach wymienionych w tabeli poniżej (w zł):

Lp.	Nazwa podmiotu	Wartość udziałów na dzień 1.01.2022 r.	Zwiększenia (+) Zmniejszenia (-)	Wartość udziałów na dzień 31.12.2022 r.
1	2	3	4	5
1.	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Czersku (jednoosobowa spółka gminy)	19.743.950,00	0	19.743.950,00
2.	Spółeczna Inicjatywa Mieszkaniowa KZN-Pomorze w Malborku	3.000.000,00	0	3.000.000,00
3.	Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór sp. z o.o. w Nowym Dworze	1.610.550,00	0	1.610.550,00
4.	Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych Stary Las w Starym Lesie	500,00	0	500,00
5.	Spółdzielnia Socjalna „Czersk” w Czersku	500,00	0	500,00
6.	Spółdzielnia Socjalna „Razem Można Więcej” w Czersku	0	+5.000,00	5.000,00
Razem:		24.355.500,00	+5.000,00	24.360.500,00

- 2) Zaksięgowane w 2022 roku obroty na koncie 030, zwiększające o 5.000,00 zł wartość długoterminowych aktywów finansowych gminy, miały związek z wniesieniem udziału o tej wartości do Spółdzielni Socjalnej „Razem Można Więcej” w Czersku. Wolę utworzenia tej spółdzielni wraz z Gminą Chojnice organ stanowiący gminy wyraził w uchwale Nr XL/455/21 z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie wyrażenia woli utworzenia Spółdzielni Socjalnej „Razem można więcej”. W § 3 tej uchwały zawarto zapis mówiący, że gmina obejmie w Spółdzielni Socjalnej jeden udział członkowski o łącznej wartości 5.000,00 zł”

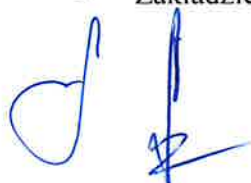
4.1.4. Materiały

- 1) Na dzień 1.01.2022 roku syntetyczne konto 310 wykazywało saldo Wn w wysokości 73.711,20 zł. Taka była wartość zapasów materiałów zinwentaryzowanych na ostatni dzień 2021 roku.
- 2) W trakcie 2021 roku na koncie 310 dokonano 3 księgowania:
- pod datą 1.01.2021 r. w koszty przeniesiono wartość zapasów materiałów (23.281,20 zł), obejmujących paliwo (11.700,70 zł) oraz węgiel (11.580,50 zł);
  - pod datą 31.12.2021 r. z konta wyksięgowano wartość materiałów, tj. płyt YOMB (50.430,00 zł) przekazanych na budowę drogi w miejscowości Brda;
  - również pod datą ostatniego dnia 2022 roku na stronie Wn zaksięgowano wartość zinwentaryzowanych zapasów materiałów (119.692,83 zł).
- 3) Końcowe saldo konta 310 – „Materiały” obejmowało wartość zinwentaryzowanych zapasów: węgla do dystrybucji przez Zakład Usług Komunalnych w Czersku

(89.438,86 zł), węgla w świetlicach wiejskich (10.880,00 zł) i remizach OSP (5.871,50 zł) oraz paliwa w samochodach strażackich (12.696,25 zł) i samochodach służbowych (806,22 zł).

4.2. Inwentaryzacja roczna rzeczowych składników majątku

- 1) W trakcie kontroli ustalono, że ostatnią „pełną” inwentaryzację rzeczowych składników majątkowych przeprowadzono w 2022 roku na podstawie zarządzenia Nr 1012/22 Burmistrza Czerska z dnia 24 października 2022 r. sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej w Urzędzie Miejskim oraz jednostkach OSP, powołania komisji inwentaryzacyjnej i zespołów spisowych.
Ustalono, że poprzednią „pełną” inwentaryzację przeprowadzono w 2018 roku na podstawie zarządzenia Nr 1024/18 Burmistrza Czerska z dnia 18 października 2018 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji aktywów i pasywów wykazanych w księgach rachunkowych.
- 2) Zgodnie z pierwszym z wyżej przywołanych zarządzeń inwentaryzację należało przeprowadzić:
  - metodą spisu z natury w okresie od dnia 2.11.2022 roku do dnia 30.11.2022 roku według stanu na dzień 31.10.2022 r.;
  - metodą weryfikacji według stanu na dzień 31.12.2022 r. w okresie od 2.11.2022 r. do 13.01.2023 r.
- 3) W trakcie czynności kontrolnych na podstawie dokumentacji inwentaryzacyjnej ustalono, że inwentaryzację przeprowadzono metodą weryfikacji i metodą spisu z natury.
Metodą spisu z natury inwentaryzowano budynki i lokale, kotły i maszyny energetyczne, urządzenia techniczne, środki transportu, narzędzia i przyrządy oraz zapasy paliwa. Metodą weryfikacji inwentaryzowano grunty, drogi, obiekty inżynierii lądowej i wodnej oraz trudnodostępne środki trwałe m.in. węzły ciepłne.
- 4) Inwentaryzacją objęto składniki majątkowe o łącznej wartości 228.086.084,86 zł. Na wyżej wskazaną kwotę złożyła się wartość zinwentaryzowanych składników majątkowych metodą weryfikacji (191.702.739,32 zł) oraz metodą spisu z natury (36.383.345,54 zł). Na wartość zinwentaryzowanych składników metodą spisu z natury złożyły się wartości rzeczowych składników majątkowych spisanych przez zespoły spisowe wskazane w ww. zarządzeniu o wartości 27.682.404,42 zł oraz spisane przez zespoły spisowe powołane w innych jednostkach, którym powierzono mienie o wartości 8.700.941,12 zł, z czego w:
  - Gminnym Centrum Kultury w Czersku – 3.005.974,31 zł;
  - Administracji Zasobów Komunalnych w Czersku – 3.337.263,40 zł;
  - Zakładzie Usług Komunalnych – 2.263.432,82 zł;

- Klubie Żeglarskim Wda Borsk – 39.999,99 zł;
  - Komisariacie Policji w Czersku – 6.686,80 zł;
  - Dziennym Domu „Senior +” w Czersku – 47.583,80 zł.
- 5) Ustalono, że od dnia 31.10.2022 r. do dnia 31.12.2022 r. dokonano zmniejszenia wartości składników majątkowych o 3.616.775,63 zł (na co się złożyło zmniejszenie o 15.056.909,04 zł oraz zwiększenie wartości o 11.440.133,41 zł). Saldo konta 011 na dzień 31 grudnia 2022 r. wykazywało wartość 220.855.559,45 zł saldo konta 013 – 3.627.101,10 zł. Ogółem wartość rzeczowych składników majątkowych objętych ewidencją konta 011 i konta 013 na dzień 31.12.2022 r. wynosiła 224.482.660,55 zł i była wyższe o 13.351,32 zł od wartości zinwentaryzowanych składników majątkowych 228.086.084,87 zł i wartości zmniejszenia rzeczowych składników majątkowych o 3.616.775,63 zł (224.469.309,23 zł). Ustalono, że różnica tj. kwota 13.351,32 zł stanowiła wartość stwierdzonych niedoborów inwentaryzacyjnych, które kierownik jednostki uznał za niezawinione i odpisano z ksiąg rachunkowych. Powyższe wskazuje, że inwentaryzacją objęto wszystkie składniki majątkowe ewidencjonowane na koncie 011 i koncie 013.
- 6) Inwentaryzację rozliczono według stanu na dzień 31.12.2022 r. (PK-455). W czasie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w jej przeprowadzeniu i udokumentowaniu.

V. ROZLICZENIA JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO Z JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI

Kontrolę rozliczeń przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2022.

5.1. Rozliczenia z jednostkami budżetowymi

- 1) W 2022 roku na terenie gminy funkcjonowało 13 gminnych jednostek organizacyjnych.
- 2) Kontrolę w zakresie rozliczania się ww. jednostek i urzędu miejskiego z budżetem gminy z wykonanych dochodów i wydatków budżetowych oraz z niewykorzystanych środków finansowych na wydatki tych jednostek przeprowadzono na podstawie obrotów na kontach 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych” i 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych” w ewidencji budżetu gminy (organu finansowego), a także sporządzonych za 2022 rok jednostkowych sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej oraz Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej. Samodzielną księgowość

w 2022 r. prowadzono w Centrum Usług Społecznych w Czersku, Administracji Zasobów Komunalnych w Czersku oraz urzędzie miejskim. Wspólną obsługę finansową pozostałych 11 jednostek budżetowych, w tym swoją księgowość prowadził Zespół Obsługi Finansowej w Czersku. Podstawą prowadzenia wspólnej obsługi finansowej była uchwała Nr XXIV/217/16 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 września 2016 r. w sprawie zapewnienia wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej niektórym jednostkom organizacyjnym gminy Czersk (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 25 października 2016 r., poz. 3501), zmieniona uchwałą nr XLII/481/22 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 25 stycznia 2022 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXIV/217/16 w sprawie zapewnienia wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej niektórych jednostek organizacyjnych Gminy Czersk (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 28 lutego 2022 r., poz. 744).

Informacje o kontrolowanych sprawozdaniach (nazwa jednostki, data sporządzenia, osoby podpisujące) przedstawiono w tabeli:

Lp.	Nazwa jednostki	Daty sporządzenia sprawozdań Rb-27S i Rb-28S	Osoby, które podpisały sprawozdania
1.	Centrum Usług Społecznych w Czersku	Rb - 27 S - 2.02.2023 r. Rb - 28 S (korekta)- 27.02.2023 r.	Anna Bielawska-Jutrzenka - kierownik jednostki Marlena Diec - główny księgowy
2.	Administracja Zasobów Komunalnych w Czersku	Rb - 27 S (korekta)- 13.02.2023 r. Rb - 28 S - 31.01.2023 r.	Maciej Janikowski - kierownik jednostki Krystyna Edyta Łachwa główny księgowy
3.	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Czersku	Rb - 27 S - 27.01.2023 r. Rb - 28 S - 27.01.2023 r.	Jolanta Becker - kierownik jednostki Joanna Cherek - główny księgowy
4.	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Czersku	Rb - 27 S - 27.01.2023 r. Rb - 28 S - 27.01.2023 r.	Jolanta Becker - kierownik jednostki Joanna Cherek - główny księgowy
5.	Szkoła Podstawowa w Gotelpiu	Rb - 27 S - 27.01.2023 r. Rb - 28 S (korekta)- 7.02.2023 r.	Jolanta Becker - kierownik jednostki Joanna Cherek - główny księgowy
6.	Zespół Szkół w Łęgu	Rb - 27 S - 27.01.2023 r. Rb - 28 S - 27.01.2023 r.	Jolanta Becker - kierownik jednostki Joanna Cherek - główny księgowy
7.	Zespół Szkół w Rytlu	Rb - 27 S - 27.01.2023 r. Rb - 28 S - 27.01.2023 r.	Jolanta Becker - kierownik jednostki Joanna Cherek - główny księgowy
8.	Przedszkole Nr 1 w Czersku	Rb - 27 S - 27.01.2023 r. Rb - 28 S (korekta) - 7.02.2023 r.	Jolanta Becker - kierownik jednostki Joanna Cherek - główny księgowy
9.	Przedszkole Nr 2 w Czersku	Rb - 27 S - 27.01.2023 r. Rb - 28 S - 27.01.2023 r.	Jolanta Becker - kierownik jednostki Joanna Cherek - główny księgowy
10.	Srodowiskowy Dom Samopomocy w Czersku	Rb - 27 S - 27.01.2023 r. Rb - 28 S - 27.01.2023 r.	Jolanta Becker - kierownik jednostki Joanna Cherek - główny księgowy
11.	Zespół Obsługi Finansowej w Czersku	Rb - 27 S - 27.01.2023 r. Rb - 28 S - 27.01.2023 r.	Jolanta Becker - kierownik jednostki Joanna Cherek - główny księgowy
12.	Gminny Klub Dziecięcy w Krzyżu	Rb - 27 S (korekta)- 1.08.2022 r. Rb - 28 S - 8.07.2022 r.	Ilona Sabiniaż - kierownik jednostki Joanna Cherek - główny księgowy
13.	Zespół Żłobka i Klubu Dziecięcego w Czersku	Rb - 27 S (korekta)- 13.02.2023 r. Rb - 28 S - 27.01.2023 r.	Jolanta Becker - kierownik jednostki Joanna Cherek - główny księgowy
14.	Urząd Miejski w Czersku	Rb - 27 S (korekta)- 20.03.2023 r. Rb - 28 S (korekta) - 24.02.2023 r.	Z up. - kierownika jednostki Bogumiła Ropińska - zastępca burmistrza Magdalena Tyburska - główny księgowy

Rozliczenie dochodów budżetowych

- 1) W ewidencji księgowej budżetu gminy (organu finansowego) prowadzono 14 kont analitycznych do syntetycznego konta 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych”, w tym jedno konto do rozliczenia dochodów wykonanych przez urząd miejski oraz 13 kont służących do rozliczenia 13 jednostek organizacyjnych gminy, działających w formie jednostek budżetowych. Bilans zamknięcia ksiąg rachunkowych 2022 roku konta analityczne do prowadzonego w ewidencji budżetu gminy (organu finansowego) syntetycznego konta 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych” wykazywał saldo należności w wysokości 4.290,34 zł. Ustalono, że były to zobowiązania wobec budżetu z tytułu zrealizowanych dochodów budżetowych za 2022 r. (tzw. środki w drodze) należne od Administracji Zasadów Komunalnych w Czersku (1.010,90 zł), Centrum Usług Społecznych w Czersku (253,44 zł) i Urzędu Miejskiego w Czersku (3.026,00 zł). Po stronie Wn wymienionego powyżej konta syntetycznego zaksięgowano obroty w wysokości 153.276.198,50 zł, z kolei po stronie Ma 153.571.908,16 zł.
- 2) Szczegółową kontrolę rozliczania się z wykonanych dochodów przeprowadzono na przykładzie Gminnego Klubu Dziecięcego w Krzyżu, który funkcjonował do 30.06.2022 r. Na początek 2022 roku prowadzone do rozliczenia ww. jednostki konto 222-000-00010-0000-03000 wykazywało saldo zerowe. W trakcie roku po stronie Wn ww. konta zaksięgowano obroty na sumę 20.918,75 zł, równą sumie dochodów jednostki wykazanych w sporządzonym za ten rok jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej.

Taka sama była suma obrotów zaksięgowanych w okresie od dnia 1.01.2022 r. do dnia 31.07.2022 r. po stronie Ma tego konta, przeznaczonej do ewidencji przelewów dochodów budżetowych na rachunek budżetu, dokonanych przez ww. jednostkę.

Ustalono, że dochody były rozliczane następująco:

- w lutym 2.767,03 zł, w tym 10.02.2022 r. (2.308,03 zł) i 28.02.2022 r. (459,00 zł),
- w marcu 3.643,03 zł, w tym 10.03.2022 r. (3.133,03 zł) i 18.03.2022 r. (510,00 zł),
- w kwietniu 4.436,57 zł, w tym 8.04.2022 r. (2.062,54 zł) i 20.04.2022 r. (2.374,03 zł),
- w maju 4.850,11 zł, w tym 10.05.2022 r. (2.990,11 zł) i 20.05.2022 r. (1.860,00 zł),
- w czerwcu 5.112,58 zł, w tym 10.06.2022 r. (2.170,04 zł), 20.06.2022 r. (2.434,44 zł) i 30.06.2022 r. (508,10 zł),
- w lipcu w dniu 4.07.2022 r. (1.121,99 zł).

Ponadto w dniu 30.06.2022 r. zaksięgowano kwotę 93,23 zł tytułem kapitalizacji odsetek. Ostatnią operację zaksięgowano w dniu 31.07.2022 r. na kwotę – 1.105,79 zł (z ujemnym znakiem) PK /00126 przeksięgowując dochody na analityczne konto rozliczeniowe nowo utworzonego Zespołu Żłobka i Klubu Dziecięcego w Czersku.

Rozliczenie wydatków budżetowych

- 1) W 2022 roku do syntetycznego konta 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych” w ewidencji budżetu gminy (organu finansowego) prowadzono 14 kont analitycznych do syntetycznego konta 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych” wykorzystywanych do rozliczenia wydatków urzędu miejskiego i 13 jednostek organizacyjnych gminy.
- 2) Szczegółową kontrolę rozliczania się z wykonanych wydatków przeprowadzono na przykładzie Gminnego Klubu Dziecięcego w Krzyżu, który funkcjonował do 30.06.2022 r., do rozliczenia ww. jednostki prowadzono analityczne konto rozliczeniowe -222-000-00010-0000-03000

Na podstawie ewidencji księgowej analitycznego konta, ustalono, że na początek 2022 roku saldo konta nie wykazywało żadnych wartości. W trakcie roku na rzecz Klubu przekazano z budżetu gminy środki finansowe w wysokości 209.681,33 zł.

- 3) Ze sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej, sporządzonego za 2022 rok przez ww. Klub wynikało, że w roku tym zrealizowała ona wydatki budżetowe w wysokości 154.166,62 zł.
- 4) Na podstawie ewidencji księgowej, służącej do rozliczenia środków na finansowanie wydatków na realizację zadań ustalono, że w trakcie 2022 roku na rzecz Klubu przekazano z budżetu gminy środki finansowe na łączną kwotę 209.681,33 zł. Środki przekazywano okresowo, ogółem w trakcie roku zrealizowano 49 przelewów.

Z otrzymanej sumy (209.681,33 zł) Klub wydatkował 154.166,62 zł. Niewykorzystane środki, na sumę 55.514,71 zł, ww. jednostka zwróciła na podstawowy rachunek bankowy budżetu gminy w dniu 30.06.2022 r. (-30.359,77 zł), 31.07.2022 r. (-8.127,32 zł), 31.08.2022 r. (-14.027,62 zł) i 31.10.2022 r. (-3.000,00 zł).

W trakcie dalszych czynności ustalono, że w istocie na rzecz Klubu przekazano 154.166,62 zł a na analitycznym koncie rozrachunkowym zaksięgowano błędne dane, które wyksięgowano z ujemnym znakiem. W wyjaśnieniu z dnia 14.06.2023 r., które złożyła pani Ewa Kitowska zastępca skarbnika podano – cyt.: *Zapisy na kontach 223 Gminnego Klubu Dziecięcego w Krzyżu po dacie 30.06.2023 r. dotyczą korekt księgowani między kontami analitycznymi w poprzednich miesiącach.*

Cytowane powyżej wyjaśnienie załączono do akt roboczych kontroli.

[Wyjaśnienie, które złożyła pani Ewa Kitowska zastępca skarbnika ws. błędnych księgowani na koncie 223 – poz. 50 akt kontroli]

Ustalono, że wszystkie gminne jednostki budżetowe rozliczyły się do końca 2022 roku z wykonanych wydatków budżetowych. Wszystkie analityczne konta rozrachunkowe prowadzone do syntetycznego konta 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych” wykazywały salda zerowe.

Jednostki budżetowe składały także sprawozdania Rb-Z, Rb-N.

5.2. Rozliczenia z samorządowymi zakładami budżetowymi

W 2022 roku na terenie kontrolowanej gminy nie funkcjonował żaden samorządowy (gminny) zakład budżetowy.

5.3. Rozliczenia rachunków dochodów

W 2022 roku w gminnych jednostkach budżetowych prowadzących działalność określoną w ustawie Prawo oświatowe nie funkcjonowały wydzielone rachunki bankowe, o jakich mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

5.4. Samorządowe osoby prawne

5.4.1. Instytucje kultury

- 1) W początkowej części („1.1.1. Wykaz jednostek organizacyjnych”) niniejszego protokołu podano, że w 2022 roku na terenie gminy funkcjonowała 1 samorządowa instytucja kultury tj. Gminne Centrum Kultury w Czersku z filiami: – Dom Kultury w Rytlu, Dom Kultury w Łęgu, Biblioteka Publiczna w Czersku, Biblioteka Publiczna w Rytlu i Biblioteka Publiczna w Łęgu.
- 2) Ustalenia kontroli w zakresie rozliczeń dotacji podmiotowych (§ 248) udzielonych tej instytucji kultury, na sumę 2.078.000,00 zł, obejmującą 1.738.000,00 zł dotacji w rozdziale 92109 – „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby” oraz 340.000,00 zł dotacji w rozdziale 92116 – „Biblioteki”, przedstawiono już w niniejszym protokole, w punkcie „3.7.2.1. Dotacje podmiotowe”.
- 3) Gminna instytucja kultury otrzymała z budżetu gminy również 755.000,00 zł dotacji celowych klasyfikowanych w § 280 – „Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych”. Ustalenia dotyczące wykorzystania i rozliczenia tych dotacji przedstawiono w punkcie „3.7.2.3. Dotacje celowe”.
- 4) Instytucja kultury terminowo (w dniu 2.02.2023 r.) złożyła sprawozdania Rb-Z i Rb-N.

5.4.2. Samorządowe publiczne zakłady opieki zdrowotnej

- 1) Na terenie kontrolowanej gminy działał samorządowy publiczny zakład opieki zdrowotnej – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Czersku.
- 2) Kontrolując wydatki budżetowe w dziale 851 – „Ochrona zdrowia” i rozliczenia finansowe z ww. SPZOZ ustalono, że w 2022 roku na rachunek bankowy tego podmiotu leczniczego przelano łącznie 249.991,81 zł, a poniesione wydatki zaewidencjonowano w § 428 – „Zakup usług zdrowotnych” w rozdziale 85121 – „Lecznictwo ambulatoryjne”.

- 3) Wydatki powyższe poniesiono na zapłatę zobowiązań wynikających z 22 rachunków SPZOZ za „świadczenia opieki zdrowotnej” – świadczenia gwarantowane typu porada specjalistyczna w zakresie kardiologii i fizjoterapii ambulatoryjnej. Z rachunków wynikało, że podstawę ich wystawienia stanowiła zawarta z gminą umowa – umowa WS.3037.1.2022 z dnia 3.01.2022 r.
- 4) Wyżej przywołaną umowę zawarto na podstawie przepisów art. 9b ust. 3 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 2561). Przywołane powyżej przepisy dają jednostkom samorządu terytorialnego możliwość zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie ochrony zdrowia poprzez finansowanie świadczeń gwarantowanych dla mieszkańców tej wspólnoty.
- 5) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Czersku w dniu 2.02.2023 r. złożył sprawozdania Rb-Z i Rb-N oraz korektę sprawozdania Rb-N w dniu 12.04.2023 r.

5.4.3. Inne samorządowe osoby prawne

- 1) Wśród wymienianych w początkowej części tego protokołu jednostek organizacyjnych podano, że w 2022 roku na terenie gminy działała jedna jednoosobowa spółka gminy – Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Czersku.
- 2) Ustalono, że w dniu 27.06.2022 roku na rachunek ww. Zakładu przelano kwotę 500.000,00 zł (WB-352) z tytułu udzielonej pożyczki. Podstawą przekazania środków ww. finansowych była umowa Nr 1/2022 z dnia 17.06.2022 r. Zgodnie z postanowieniami § 2 umowy pożyczka miała zostać zwrócona do 30.11.2022 (ust. 1) wraz odsetkami w wysokości 4.4% za okres od dnia udzielenia pożyczki do dnia zwrotu pożyczki (ust. 2).
- 3) Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Czersku zwrócił udzieloną pożyczkę (500.000,00 zł) wraz odsetkami z tytułu udzielonej pożyczki (9.101,37 zł). Ogółem na rachunek bankowy gminy w dniu 25.11.2022 r. wpłynęła kwota 509.101,37 zł (WB – 771).
- 4) W 2022 r. nie realizowano dopłat do spółki, o których mowa w art. 177 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2022 r. poz. 1467).

*

Projekt niniejszego protokołu przekazano panu Przemysławowi Biesek-Talewskiemu – Burmistrzowi Czerska w dniach: 13.06.2023 r. (część obejmująca strony od 1 do 111); 15.06.2023 r. (część obejmująca strony od 112 do 204) oraz 16.06.2023 r. (część obejmująca strony od 205 do 217), celem zapoznania się i wniesienia ewentualnych uwag/wyjaśnień. Pisemne potwierdzenia przekazania projektu protokołu załączono do akt roboczych kontroli.

[Pisemne potwierdzenia przekazania trzech części projektu protokołu kontroli panu Przemysławowi Biesek-Talewskiemu – Burmistrzowi Czerska – poz. 51 akt kontroli]

*
* *

Integralną część protokołu stanowią następujące załączniki:

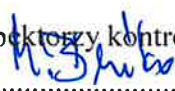
1. Zestawienie akt roboczych kontroli.
2. Protokół kontroli kasy Urzędu Miejskiego w Czersku.

Ustalenia końcowe

1. Protokół niniejszy sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.
2. Ustalenia zawarte w protokole zostały przez stronę kontrolującą przedstawione kierownictwu jednostki i omówione na posiedzeniu zorganizowanym w dniu 19.06.2023 r.
3. Burmistrz Czerska został poinformowany o przysługującym stronie kontrolowanej prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do przyczyny tej odmowy.
4. Kontrolę odnotowano w książce kontroli pod poz. 1/2023.

Czersk, dnia 19.06.2023 r.

Inspektorzy kontroli

.....
(Mieczysław Beńko)

.....
(Waldemar Staszewski)

Urząd Miejski

ul. Kościuszki 27, 89-650 Czersk
tel. (0-52)3954810, fax (0-52)3954811
e-mail: urząd_miejski@czersk.pl

B U R M I S T R Z
Burmistrz:
.....
Przemysław Biesek-Talewski
(Przemysław Biesek-Talewski)

Skarbnik:
SKARBNIK GMINY
.....
(Wiesława Modrzejewska)

Załącznik nr 1
do protokołu kontroli

ZESTAWIENIE AKT ROBOCZYCH KONTROLI

URZĄD MIEJSKI w CZERSKU

Nazwa jednostki kontrolowanej

KONTROLA KOMPLEKSOWA

Rodzaj kontroli

18.01.2023 r. – 19.06.2023 r.

Termin przeprowadzenia kontroli

Pozycja akt kontroli	Nazwa dokumentu	Ilość kart
1	2	3
1	Kserokopia umowy nr WO.1721.1.2022 008/2022/T&A z dnia 3.01.2022 r., zawartej z HLB M2 Spółka z o. o. Tax & Audit Spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie	
2	Wyjaśnienie pana Przemysława Biesek-Talewskiego – burmistrza oraz skierowany do burmistrza wniosek o złożenie wyjaśnienia	2
3	Wyjaśnienie pani Wiesławy Modrzejewskiej – skarbnik gminy w sprawie ujęcia 1 wydatku w planie wydatków niewygasających z upływem 2022 roku	1
4	Kserokopia przykładowej decyzji wraz z dowodem jej doręczenia i wydruk z konta rozrachunkowego podatnika oraz wyjaśnienie sprawie zaksięgowania na kontach 30 podatników wymiaru podatku wcześniej niż data doręczenia doręczonej decyzji złożone przez panią Lucynę Klamann	4
5	Wyjaśnienie pani Lucyny Klamann – inspektor w sprawie nieprawidłowości w wyliczaniu wpłat na rzecz Pomorskiej Izby Rolniczej w Pruszczu Gdańskim	2
6	Kserokopia decyzji wymiarowej WF.3122.2.13.2022 i dowód jej doręczenia oraz cytowane wyjaśnienie w sprawie uchybienia terminu doręczenia decyzji złożone przez panią Agnieszkę Golonek – inspektor	3
7	Kierowane do burmistrza pytanie ws. nieprzekazania do publikacji uchwały nr XL/441/21, odpowiedź na pytania wraz z załącznikiem oraz informacja o wysokości skutków finansowych złożoną przez panią Monikę Kukowską – inspektor	4
8	Kserokopia decyzji Starosty Chojnickiego OS. 7510/10/08/2022 z 3.10.2022 r.; kserokopie decyzji ustalających wymiar podatku w 2020 r., 2021 r., 2022 r.; informacja z rejestru gruntów oraz wyjaśnienie ws. nieopodatkowania gruntów złożone przez panią Agnieszkę Golonek – inspektor	13
9	Kserokopia decyzji (WF.312.1.22.2022 z dnia 1.09.2022 r.) ws. umorzenia zaległości podatkowej oraz wyjaśnieniem pani Iwony Miliwek – inspektor	2

10	Wyjaśnienie złożone przez panią Lucynę Klamann ws. niepodejmowania czynności egzekucyjnych oraz tytuł wykonawczy nr 5/LK z dnia 6.04.2023 r.	4
11	Wykaz nieruchomości gminy zbytych w 2022 roku	1
12	Kserokopia umowy sprzedaży – Akt Notarialny z dnia 30.06.2017 r. (Repertorium A. numer 3202/2017)	3
13	Kserokopia protokołu z przetargu z dnia 27.02.2020 r., potwierdzenia przyjęcia przelewu do realizacji, dokumentu uznania, informacja o przetargu z dnia 27.02.2020 r. oraz wyjaśnienie w sprawie zakwalifikowania do przetargu osoby, która wniosła wadium po terminie, wywieszeniu informacji o wyniku przetargu na okres 5 dni oraz braku informacji na temat osób podlegających wyłączeniu	5
14	Kserokopia umowy sprzedaży warunkowej – Akt Notarialny z dnia 28.04.2020 r. (Repertorium A. numer 2207/2020) oraz umowy przeniesienia prawa własności Akt Notarialny z dnia 9.06.2020 r. (Repertorium A. numer 3112/2020)	6
15	Uchwała Nr XV/190/03 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania, obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wdzierżawiania na okres dłuższy niż trzy lata, kserokopie dwóch umów dzierżawy gruntu oznaczone Nr WP.6845.13.2019 z dnia 10.06.2019 r. i Nr WP.6845.13.2022 z dnia 10.06.2022 r. oraz wyjaśnienie pani Małgorzaty Janikowskiej – naczelnik Wydziału Planowania i Gospodarki urzędu miejskiego dot. nieprawidłowości przy oddawaniu nieruchomości dzierżawę wraz załącznikami	5
16	Kserokopia decyzji administracyjnej WR.6844.11.2006 Burmistrza Czerska z dnia 28.12.2021 r. dotyczącej przekazania nieruchomości w trwały zarząd dla Centrum Usług Społecznych w Czersku	1
17	Tabele: „Tabela nr 1 – „Podstawowe wielkości budżetowe”; „Tabela nr 2 – Zatrudnienie pracowników”; „Tabela nr 3 – Zestawienie wypłaconych w 2022 roku nagród jubileuszowych, odpraw i ekwiwalentów”	4
18	Test nr 1 – Regulamin wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę (art. 39 ustawy)	1
19	Test nr 2 – Wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na podstawie wyboru - wójt, burmistrz, prezydent	1
20	Test nr 3a – Wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na podstawie powołania – skarbnik gminy (miasta)	1
21	Kserokopie pism Burmistrza Czerska: WO.2160.10 z dnia 24.05.2022 r. i WO.2160.20.2022 z dnia 6.12.2022 r., informujących o przyznaniu nagród pani Wiesławie Modrzejewskiej – skarbnik gminy	2
22	Test nr 3b – Wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na podstawie powołania – zastępca wójta (burmistrza, prezydenta miasta)	1
23	Kserokopie pism Burmistrza Czerska: WO.2160.10 z dnia 24.05.2022 r. i WO.2160.20.2022 z dnia 6.12.2022 r., informujących o przyznaniu nagród pani Bogumile Ropińskiej – zastępcy burmistrza	2
24	Test Nr 4 – Wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę	1
25	Test Nr 5 – Nagrody jubileuszowe	1
26	Test Nr 5a – Dodatek specjalny w podstawie obliczenia nagrody jubileuszowej	1

27	Test Nr 6 – Odprawa emerytalna	1
28	Test Nr 6a – Dodatek specjalny w podstawie obliczenia odprawy emerytalnej	1
29	Test Nr 7 – Odprawa rentowa	1
30	Test Nr 7a – Dodatek specjalny w podstawie obliczenia odprawy rentowej	1
31	Test Nr 8 – Ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy	1
32	Test Nr 8a – Dodatek specjalny w podstawie obliczenia ekwiwalentu	1
33	Test Nr 9 – Dodatkowe wynagrodzenie roczne za 2022 r.	1
34	Test Nr 9a – Dodatek specjalny w podstawie obliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego	1
35	Test Nr 10 - Wysokość wynagrodzenia pracowników objętych kontrolą	1
36	Test Nr 11 – Naruszenie dyscypliny finansów publicznych	1
37	Zestawienie przeprowadzonych w 2022 roku postępowań o zamówienie publiczne	10
38	Kserokopia „Umowy nr WZ.272.39.2022 kredytu w rachunku kredytowym w walucie polskiej” z dnia 2.09.2022 r.	13
39	Wyjaśnienie pani Wioletty Rostankowskiej – inspektor w sprawie nieopublikowania ogłoszenia o wykonaniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych z załącznikami: kserokopią wniosku gminy o uruchomienie kredytu w dniu 27.12.2022 r., kserokopią potwierdzenia transakcji w dniu 27.12.2022 r. oraz ogłoszeniem z dnia 6.06.2023 r. o wykonaniu umowy	5
40	Zestawienie przeprowadzonych w 2020 roku postępowań o udzielenie zamówienia publicznego	6
41	Zestawienie przeprowadzonych w 2021 roku postępowań w sprawie zamówienia publicznego, sporządzone przez panią Wioletę Rostankowską – inspektora ds. zamówień publicznych	11
42	Wyjaśnienie pani Wioletty Rostankowskiej – inspektora ds. zamówień publicznych; kserokopia umowy nr WZ.272.64.2021 z dnia 2.11.2021 r.; kserokopia ogłoszenia z dnia 13.01.2022 r. o wykonaniu umowy	11
43	Wyjaśnienie pani Wioletty Rostankowskiej – inspektora ds. zamówień publicznych; kserokopia umowy nr WZ.272.76.2021 z dnia 19.11.2021 r.; kserokopia ogłoszenia z dnia 14.01.2022 r. o wykonaniu umowy	11
44	Wyjaśnienie pana Przemysława Blocha – naczelnika Wydziału Inwestycji i Infrastruktury oraz kserokopie: umowy nr WZ.272.17.2022 z dnia 27.04.2022 r., aneksu nr 1 z dnia 30.09.2022 r.; aneksu nr 2 z dnia 28.11.2022 r.; zgłoszenia zakończenia robót z dnia 31.10.2022 r., pisma wykonawcy z dnia 25.11.2022 r.; zgłoszenia zakończenia realizacji inwestycji z dnia 30.11.2022 r.; pisma zamawiającego z dnia 30.11.2022 r.; pisma zamawiającego z dnia 9.12.2022 r.; protokołu odbioru końcowego oraz pisma wykonawcy z dnia 5.06.2023 r. dot. przekazania certyfikatu FIFA Quality)	24
45	Ogłoszenie o wykonaniu umowy – roboty budowlane – Modernizacja boiska piłkarskiego oraz boisk Orlik na stadionie w Czersku	3
46	Kserokopia „Rozliczenia dotacji celowej Gminnego Centrum Kultury za 2022 rok”, sporządzonego w dniu 5.01.2023 r.	1

47	Wyjaśnienie pana Brajana Kobusa – podinspektora, wraz z wyjaśnieniem pani Patrycji Ferdynus – podinspektora i kserokopią „Rozliczenia dotacji celowej Gminnego Centrum Kultury za 2022 rok”, sporządzonego w dniu 22.05.2023 r.	3
48	Kserokopie: umowy WZ.272.12.2022 z dnia 31.03.2022 r. na odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy, zawartej z Zakładem Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Czersku; „Protokołu postępowania o udzielenie zamówienia w trybie zamówienia z wolnej ręki” (sprawa WZ.271.12.2022), zatwierdzonego przez kierownika zamawiającego w dniu 11.04.2022 r. oraz dokumentu z dnia 10.02.2022 r. sporządzonego przez Krystiana Łangowskiego – prokurenta spółki	19
49	Wyjaśnienie p. Izabeli Rędzińskiej ws. niepodejmowania czynności egzekucyjnych	1
49a	Informacja „Gospodarowanie odpadami komunalnymi”	1
50	Wyjaśnienie, które złożyła pani Ewa Kitowska zastępca skarbnika ws. błędnych księgowości na koncie 223	1
51	Pisemne potwierdzenia przekazania trzech części projektu protokołu kontroli panu Przemysławowi Biesek-Talewskiemu – Burmistrzowi Czerska	3

Sporządził: Mieczysław Beńko – Starszy inspektor WKGf

PROTOKÓŁ
kontroli kasy Urzędu Miejskiego w Czersku

przeprowadzonej w dniu 17.05.2023 r. od godz. 8¹⁰ do godz. 8³⁵, przez Mieczysława Beńko i Waldemara Staszewskiego – starszych inspektorów Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.

Kontrolę przeprowadzono przy udziale pani Angeliki Muszyńskiej – inspektor ds. obsługi kasy, w obecności pani Magdaleny Tyburskiej – głównego księgowego Urzędu Miejskiego w Czersku.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

I. GOTÓWKA

1. Rzeczywisty stan gotówki w kasie - **3.144,00 zł;**
2. Stan ewidencyjny gotówki według prowadzonego w kasie raportu kasowego nr 94 z dnia 17.05.2023 r. (otwartego) do ewidencji wpłat gotówkowych na poczet dochodów urzędu miejskiego - 3.144,00 zł,

W wyniku porównania rzeczywistego stanu gotówki w kasie ze stanem ewidencyjnym, wynikającym z prowadzonego raportu, **różnicy nie stwierdzono.**

II. DRUKI ŚCISŁEGO ZARACHOWANIA

Stwierdzona rzeczywista ilość:

- kwitariusze przychodowe (bloczki) - 38 szt.;
- czeki gotówkowe - 35 szt.;
- licencje na wykonywanie transportu drogowego taksówkami - 2 szt.;
- zezwolenia na wykonywanie regularnych i specjalnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym - 27 szt.;
- wypisy z zezwoleń na wykonywanie regularnych i specjalnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym - 80 szt.

W wyniku porównania rzeczywistego stanu ilościowego druków ścisłego zarachowania ze stanem ewidencyjnym **różnic nie stwierdzono.**

Protokół sporządzono w dwóch egzemplarzach. Po odczytaniu podpisano go bez zastrzeżeń.

Kontrolujący:

.....

(Mieczysław Beńko)

.....

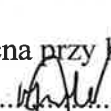
(Waldemar Staszewski)

Kasjer:

.....

(Angelika Muszyńska)

Obecna przy kontroli:

.....

(Magdalena Tyburska)